

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

„ŠKOLA PRO KAŽDÉHO“

OBSAH

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	9
CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	10
CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	12
Výchovné a vzdělávací strategie	15
Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	18
Zabezpečení výuky žáků nadaných a žáků mimořádně nadaných	20
PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	23
Začlenění průřezových témat ve třídách a v předmětech	42
UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ	45
UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ	47
ČESKÝ JAZYK	49
Charakteristika vyučovacího předmětu	49
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Český jazyk	50
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Český jazyk a literatura	52
Průřezová témata - Český jazyk	60
Český jazyk - 1. ročník	65
Český jazyk - 2. ročník	66
Český jazyk - 3. ročník	67
Český jazyk - 4. ročník	69
Český jazyk - 5. ročník	71
Český jazyk - 6. ročník	73
Český jazyk - 7. ročník	74
Český jazyk - 8. ročník	76
Český jazyk - 9. ročník	78
ANGLICKÝ JAZYK	80
Charakteristika vyučovacího předmětu	80
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Anglický jazyk	82
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Cizí jazyk	84
Průřezová témata - Anglický jazyk	88
Anglický jazyk - 3. ročník	90

Anglický jazyk – 4. ročník	91
Anglický jazyk - 5. ročník.....	92
Anglický jazyk - 6. ročník.....	93
Anglický jazyk - 7. ročník.....	94
Anglický jazyk - 8. ročník.....	95
Anglický jazyk - 9. ročník.....	96
RUSKÝ JAZYK.....	97
Charakteristika vyučovacího předmětu	97
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Ruský jazyk.....	98
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Další cizí jazyk	100
Průřezová témata - Ruský jazyk.....	102
Ruský jazyk - 7. ročník	104
Ruský jazyk - 8. ročník	106
Ruský jazyk - 9. ročník	108
MATEMATIKA.....	109
Charakteristika vyučovacího předmětu	109
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Matematika.....	110
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Matematika	112
Průřezová témata - Matematika.....	120
Matematika - 1. ročník.....	122
Matematika - 2. ročník.....	123
Matematika - 3. ročník.....	124
Matematika - 4. ročník.....	126
Matematika - 5. ročník.....	128
Matematika - 6. ročník.....	130
Matematika - 7. ročník.....	134
Matematika - 8. ročník.....	137
Matematika - 9. ročník.....	141
INFORMATIKA.....	143
Charakteristika vyučovacího předmětu	143
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Informatika.....	144
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Informatika	146
Průřezová témata - Informatika.....	152

Informatika - 4. ročník	154
Informatika - 5. ročník	155
Informatika - 6. ročník	157
Informatika - 7. ročník	158
Informatika - 8. ročník	159
Informatika - 9. ročník	160
PRVOUKA	162
Charakteristika vyučovacího předmětu	162
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Prvouka	163
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Člověk a jeho svět	165
Průřezová témata - Prvouka	172
Prvouka - 1. ročník	173
Prvouka - 2. ročník	174
Prvouka - 3. ročník	175
PŘÍRODOVĚDA	176
Charakteristika vyučovacího předmětu	176
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Přírodověda	177
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Člověk a jeho svět	179
Průřezová témata - Přírodověda	186
Přírodověda - 4. ročník	187
Přírodověda - 5. ročník	188
VLASTIVĚDA	189
Charakteristika vyučovacího předmětu	189
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Vlastivěda	190
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Člověk a jeho svět	192
Průřezová témata - Vlastivěda	198
Vlastivěda - 4. ročník	199
Vlastivěda - 5. ročník	200
DĚJEPIS	201
Charakteristika vyučovacího předmětu	201
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Dějepis	202
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Dějepis	206
Průřezová témata – Dějepis	211

Dějepis 6. - ročník	212
Dějepis - 7. ročník	214
Dějepis - 8. ročník	216
Dějepis - 9. ročník	217
OBČANSKÁ VÝCHOVA	219
Charakteristika vyučovacího předmětu	219
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Občanská výchova.....	220
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru -Výchova k občanství	223
Průřezová témata – Občanská výchova	227
Občanská výchova - 9. ročník	228
FYZIKA	236
Charakteristika vyučovacího předmětu	236
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Fyzika	237
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Fyzika	241
Průřezová témata - Fyzika.....	245
Fyzika - 6. ročník.....	246
Fyzika - 7. ročník.....	251
Fyzika - 8. ročník.....	254
Fyzika - 9. ročník.....	257
CHEMIE	260
Charakteristika vyučovacího předmětu	260
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu – Chemie	261
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Chemie	265
Průřezová témata – Chemie	269
Chemie - 8. ročník	270
Chemie - 9. ročník	276
PŘÍRODOPIS	279
Charakteristika vyučovacího předmětu	279
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Přírodopis.....	280
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Přírodopis	283
Průřezová témata – Přírodopis	288
Přírodopis - 6. ročník	290
Přírodopis - 7. ročník	294

Přírodopis - 8. ročník	296
Přírodopis - 9. ročník	297
ZEMĚPIS.....	299
Charakteristika vyučovacího předmětu	299
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Zeměpis.....	300
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Zeměpis	303
Průřezová témata – Zeměpis	308
Zeměpis - 6. ročník	309
Zeměpis - 7. ročník	311
Zeměpis - 8. ročník	313
Zeměpis - 9. ročník	314
HUDEBNÍ VÝCHOVA	317
Charakteristika vyučovacího předmětu	317
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Hudební výchova.....	318
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Hudební výchova	320
Průřezová témata – Hudební výchova	324
Hudební výchova - 1. ročník	326
Hudební výchova - 2. ročník	327
Hudební výchova - 3. ročník	328
Hudební výchova - 4. ročník	329
Hudební výchova - 5. ročník	331
Hudební výchova - 6. ročník	333
Hudební výchova - 7. ročník	334
Hudební výchova - 8. ročník	335
Hudební výchova - 9. ročník	336
VÝTVARNÁ VÝCHOVA	337
Charakteristika vyučovacího předmětu	337
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Výtvarná výchova.....	338
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru -Výtvarná výchova	340
Průřezová témata – Výtvarná výchova	344
Výtvarná výchova - 1. ročník	346
Výtvarná výchova - 2. ročník	347
Výtvarná výchova - 3. ročník	348

Výtvarná výchova - 4. ročník	349
Výtvarná výchova - 5. ročník	350
Výtvarná výchova – 6.ročník	351
Výtvarná výchova – 7.ročník	353
Výtvarná výchova - 8.ročník.....	355
Výtvarná výchova - 9.ročník.....	357
RODINNÁ VÝCHOVA	359
Charakteristika vyučovacího předmětu	359
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Rodinná výchova.....	360
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Výchova ke zdraví	364
Průřezová témata – Rodinná výchova	367
Rodinná výchova - 7. ročník	368
Rodinná výchova - 8. ročník	370
TĚLESNÁ VÝCHOVA	372
Charakteristika vyučovacího předmětu	372
Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Tělesná výchova.....	373
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Tělesná výchova	375
Průřezová témata – Tělesná výchova	380
Tělesná výchova - 1. ročník	382
Tělesná výchova - 2. ročník	385
Tělesná výchova - 3. ročník	389
Tělesná výchova - 4. ročník	392
Tělesná výchova - 5. ročník	396
Tělesná výchova – 6. ročník.....	401
Tělesná výchova - 7. ročník	403
Tělesná výchova - 8. ročník	405
Tělesná výchova - 9. ročník	407
PRACOVNÍ VÝCHOVA	409
Charakteristika vyučovacího předmětu	409
Výchovně vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Pracovní výchova.....	410
Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Člověk a svět práce	412
Průřezová témata – Pracovní výchova.....	421
Pracovní výchova - 1. ročník	423

Pracovní výchova - 2. ročník	425
Pracovní výchova - 3. ročník.....	427
Pracovní výchova - 4. ročník.....	429
Pracovní výchova - 5. ročník	431
Pracovní výchova - 6. ročník	433
Pracovní výchova - 7. ročník	435
Pracovní výchova - 8. ročník	437
Pracovní výchova - 9. ročník	439
VZTAH ČLOVĚKA K PŘÍRODĚ	441
JSME EVROPANÉ	444
BRANNÝ DEN.....	448
FINANČNÍ GRAMOTNOST – 1. + 2. stupeň	453
HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY	461
Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	461
Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	471
Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků (autoevaluace)	472

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

„ŠKOLA PRO KAŽDÉHO“

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Předkladatel

<i>Název školy</i>		Základní škola a mateřská škola Radonice, okres Chomutov	
<i>Adresa školy</i>		431 55 Radonice 165	
<i>IČO</i>	46 790 055	<i>REDIZO</i>	600 077 314
<i>Telefon</i>	474 397 225	<i>E-mail</i>	zs.radonice@seznam.cz
<i>Ředitel školy</i>		Mgr. Milan Šafařík	
<i>Koordinátor ŠVP</i>		Mgr. Lucie Nagyová	

Zřizovatel

<i>Název</i>		Obec Radonice	
<i>Právní forma</i>	Obec	<i>IČO</i>	00 262 111
<i>Adresa</i>		431 55 Radonice 1	
<i>Telefon</i>	474397120	<i>E-mail</i>	obec.radonice@iol.cz

Vzdělávací program vstupuje v platnost 1.9. 2023

Razítko školy

Mgr. Milan Šafařík
ředitel školy

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1. Velikost školy

Základní škola a mateřská škola Radonice, okres Chomutov, příspěvková organizace zřizovaná obcí Radonice, patří mezi vesnické plně organizované školy. Dále je její součástí mateřská škola se dvěma třídami, dvě oddělení školní družiny, školní klub a školní jídelna.

Součástí školy:

<i>Název součásti</i>	<i>Kapacita</i>	<i>IZO</i>
<i>Mateřská škola</i>	60 dětí	107 562 804
<i>Základní škola</i>	276 žáků	102 129 207
<i>Školní družina</i>	50 žáků	102 665 281
<i>Školní klub</i>	60 žáků	150 068 174
<i>Školní jídelna</i>	250 jídel	116 200 529

2. Vybavení školy

Prostorové podmínky

Základní škola rozvíjí svou činnost ve dvou budovách – čp. 165 a čp. 243. Budova čp. 165, pocházející z roku 1889, je stavba s jedním podlažím, v níž se nachází 12 učeben, včetně 4 odborných – školní dílny, počítačové učebny, školní knihovny a učebny přírodních věd (ta je zároveň kmenovou třídou). V budově čp. 243, která se skládá ze 3 navzájem propojených pavilonů, se nachází 4 učebny - dvě oddělení školní družiny a školní kuchyňka. Další prostory této budovy využívá školní jídelna a mateřská škola. Jedním z dlouhodobých cílů školy je využití půdních prostor v budově čp. 165 a vybudování dalších učeben (zejména pro žáky se specifickými vzdělávacími potřebami) a kabinetů.

V areálu školy se nachází školní zahrada a skleník s přípravnou pro pěstitelské práce, travnaté hřiště pro míčové hry a asfaltové hřiště na košíkovou. Škola dále pro svou činnost využívá hřiště TJ Sparta Radonice a obecní sportovní halu.

Materiální a technické vybavení

V současnosti probíhá postupná obnova fondu učebních pomůcek, značně zastaralého. Většina učeben je vybavena stavitelným nábytkem.

Hygienické podmínky

V budově čp. 165 se nachází zrekonstruované sociální zařízení, byly rozšířeny prostory šaten a vybaveny skříňkami (2. stupeň).

2. Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je tvořen 17 členy, včetně asistentek pedagoga a vychovatelek školní družiny. 90% pedagogů je plně kvalifikovaných, zbytek si doplňuje vzdělání. Ve škole pracuje výchovný poradce a metodik prevence sociálně patologických jevů.

4. Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Projekt Vztah člověka k prostředí, kde se děti podílí na úklidu obce a zlepšování životního prostředí, se týká upevnování jejich kladného vztahu k životnímu prostředí, pocit sounáležitosti s národy Evropy se rozvíjí v projektu Jsme Evropané. Dále pedagogové spolupracují na Dni otevřených dveří, školní akademii, jsou organizovány další akce v rámci volného času. V současné době škola rozvíjí spolupráci na mezinárodní úrovni, jedná se o spolupráci s partnerskými školami v Crottendorfu v SRN.

5. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči se neustále rozvíjí; rodiče mohou navštívit školu vždy po předchozí domluvě s učitelem, mimo to se 2 krát do roka konají třídní schůzky, dále Den otevřených dveří. Zároveň jsou informováni o činnosti školy prostřednictvím ŠkolyOnline, webových stránek a obecních novin, kde publikují vyučující naší školy.

Při základní škole působí rovněž školská rada, jež navázala na činnost předchozí rady školy. Škola spolupracuje s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Kadani, Střediskem výchovné péče Dyáda v Chomutově. Dále úzce spolupracuje se svým zřizovatelem - obcí Radonice, podílí se na rozvoji kulturního života v obci (vánoční koncerty, činnost pěveckého sboru ProRadost).

6. Umístění školy, charakteristika žáků

Škola je spádovou školou pro obec Radonice a její osady, pro obec Mašťov a osady. Jde o oblast s vysokým procentem nezaměstnanosti, řada žáků pochází ze sociálně znevýhodněného prostředí. Ve škole se vzdělávají i žáci se speciálními vzdělávacími potřebami.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

ŠVP vychází z obecných vzdělávacích cílů a klíčových kompetencí RVP ZV, z analýzy vlastních možností a schopností pedagogického sboru, z požadavků rodičů a navazuje na tradice školy.

Lépe rozsvítit alespoň malou svíčku než křičet, že je tma.

Název *Škola pro každého* vyjadřuje základní myšlenku vzdělávacího programu, a to otevřenost školy všem - dětem, rodičům, veřejnosti - obsahem vzdělání, demokratickými principy, respektováním žáka jako osobnosti, diferencovaným přístupem, vztahy ve škole, naplňováním nejzákladnějších potřeb, společnými prožitky učitelů, rodičů a žáků, zapojením školy a jejích absolventů do veřejného života, jejich profesní orientace, schopnost svobodné a tvůrčí práce, samostatného myšlení a odpovědného rozhodování, chápání globálních vztahů, spřízněnost s přírodou a jejími zákony, soulad s obecně uznávanými životními a mravními hodnotami a demokratickými občanskými postoji. Školní vzdělávací program klade důraz na všestranný rozvoj osobnosti každého jedince.

Motto: „..... aby děti chodily do školy rády a škola je připravila pro život.“

Základní principy ŠVP

1. Vytvářet pohodové školní prostředí

Pohoda školního prostředí není dána školními prostorami samými, ale pohodu prostředí vytvářejí lidé, kteří v tomto prostředí pracují a toto prostředí navštěvují. Pro vytvoření pohody prostředí je důležité mít ve škole příznivé klima.

Pokud chceme, aby někdo vstoupil, je dobré předtím alespoň otevřít dveře.

Chceme, aby na naší škole byli učitelé, žáci i rodiče partnery:

- partneři se nepomlouvají, ale domlouvají se,
- partneři se respektují a společně plánují,
- partneři vyhodnocují - při nezdaru hledají efektivnější cestu, při zdaru se ocení,
- partneři si najdou k sobě cestu i ve volném čase.

Komunikace a vztahy uvnitř i navenek s rodiči a veřejností jsou jedním z nejdůležitějších témat pro školu a její vedení. Již dnes žijí učitelé a žáci řadou společných akcí, které probíhají i ve volném čase (spaní ve škole, lyžařský výcvik, školy v přírodě, Mikulášská nadílka, vánoční besídka, Den dětí – malování na asfaltu aj.). Chceme, aby prostor školy byl pro všechny příjemný, a tak napomáhal vytváření vhodného klimatu uvnitř školy.

2. Zdravě učit

Chceme žáky učit takové znalosti a dovednosti, které uplatní v životě, méně encyklopedických poznatků a více činnostní učení se zaměřením na praxi. Chceme zavádět efektivní metody výuky, vhodně zapojovat motivaci a vtahovat žáka do maximální spoluúčasti na učení.

3. Vychovávat lidskou osobnost

Každý živý tvor na tomto světě je jedinečný a zranitelný. Respektujeme bezpečnost jednotlivce. Ve škole se každý může cítit bezpečně. Osobnost učitele a osobnost žáka na sebe působí. Osobnost tvoří opět osobnost. Proto naplňování klíčových kompetencí, odbornost oborů a průřezová témata školního vzdělávacího programu harmonicky formují žákovu osobnost a zároveň nám umožňují lépe jí porozumět. Chceme vést žáky k tomu, aby se naučili dodržovat stanovená pravidla (neboť v životě vidí opak).

4. Integrovat

Integrační program vychází z odborné zdatnosti vyučujících, ze spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami a rodiči. Pro úspěšný rozvoj dítěte má velký význam život v populačně přirozené skupině, kde jsou zastoupeni jedinci s různými vlohami a vlastnostmi, včetně dětí se zdravotním postižením. Počítáme s integrací těchto dětí, tedy dětí s LMD či vývojovými poruchami učení, do běžných tříd i za pomoci asistenta pedagoga, rovněž máme vytvořeny specializované třídy pro tyto děti. Výrazně se chceme zaměřovat na žáky nadané. Chceme jim vytvořit maximální podmínky pro jejich rozvoj a preferovat u těchto žáků metody, které budou rozvíjet tvůrčí činnost těchto žáků, formou specifických úkolů, projektů apod. Rovněž jim chceme nabízet účast v různých akcích a soutěžích, kde mají možnost rozvíjet své nadání.

5. Mít partnery v zahraničí

Chceme rozvíjet spolupráci s partnery v zahraničí. Výuka cizích jazyků začíná ve 3. třídě.

6. Vytvářet informační prostředí

Chceme vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do všech předmětů, podporujeme výuku na počítačích a jejich využívání. Od první třídy jsou děti vedeny k dobrému zvládnutí čtenářských dovedností, rozšiřují si komunikační dovednosti, pracují s daty a učí se je zpracovávat. Všichni žáci mohou využívat učebnu výpočetní techniky a školní knihovnu k procvičování získaných znalostí, pro zpracování referátů.

7. Rozvíjet samosprávnou demokracii

Postupným vývojem prochází i zavádění samosprávné demokracie mezi dospělými i žáky. Samosprávným orgánem školy je školská rada, která je pro ředitele školy odborným partnerem ze zákona. Chceme zavést pravidelné třídnické hodiny. Klademe důraz na multikulturní výchovu, neboť školu navštěvují žáci různých národností.

8. Mít preventivní program

Z Minimálního preventivního programu vychází spolupráce s odborníky na organizování seminářů pro žáky, mapování klimatu ve třídách a jeho průběžné vyhodnocování, spolupráce výchovného poradce, metodika prevence sociálně patologických jevů s třídními učiteli a vedením školy a široká nabídka volnočasových aktivit.

9. Komunikovat s veřejností

Významná je pro školu komunikace s veřejností, nejen rodičovskou - ať už jde o třídní schůzky, konzultace, prezentování výsledků školy v regionálním tisku, pořádání společných akcí (školní ples, školní akademie). Zapojujeme se do soutěží mezi školami, olympiád, sportovních utkání či zápasů. Toto jsou oblasti, ve kterých škola získává jméno a dává o sobě vědět.

10. Vytvářet podmínky pro další vzdělávání

Významnou součástí rozvoje školy je podpora dalšího vzdělávání všech pracovníků školy, učitelé si doplňují nebo rozšiřují pedagogické vzdělání, účastní se seminářů ve svém oboru.

Výchovné a vzdělávací strategie

Klíčové kompetence	<i>Jak k nim směřujeme:</i>
<p>KOMPETENCE K UČENÍ (vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky ke kritickému posouzení vlastní práce, - používáme správné základní pojmy, - vedeme žáky ke spolupráci při organizování mimoškolních akcí, - umožňujeme žákům realizovat jejich vlastní nápady a podporujeme jejich tvořivost, - individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch, - klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací, - vedeme žáky k sebehodnocení, - žáci se zúčastňují olympiád a různých soutěží, - zadáváme žákům zajímavé domácí úkoly, - vedeme žáky k třídění informací a vnímání jevů ve vzájemných souvislostech.
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ (podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v některých oblastech výuky se snažíme používat netradiční úlohy (např. Matematický Klokán, Kalibro), - podle svých schopností a dovedností se žáci aktivně zapojují do soutěží, - žáky vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení, - žáci si vzájemně připravují aktivity pro ostatní žáky (např. divadlo), - vedeme žáky k rozpoznávání problémů, odhalování jejich příčin, hledání a navrhování řešení, - žáci jsou vedeni k používání internetu přiměřeně svému věku – zdokonalují se v práci s informacemi, třídí a vhodným způsobem je využívají.
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ (vést žáky k otevřené, všestranné a účinné komunikaci)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky ke vhodné komunikaci mezi vrstevníky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu, - učíme žáky naslouchat, ptát se a vysvětlovat a být přístupní všem názorům druhých, umět se domluvit bez hádek, - podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami, - podporujeme spolupráci našich žáků při akcích MŠ, - žáci vyšších ročníků si připravují 2x za rok společnou vyučovací hodinu pro žáky z I.

	<p>stupně,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podporujeme komunikaci s jinými školami.
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ (rozdvíjet u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - chceme žáky naučit základům kooperace a týmové práce, - učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, - vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí, - snažíme se o to, aby žáci prokázali schopnost střídání rolí ve skupině, - během vzdělávání používáme i skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení, - každoročně pořádáme pobyty ve škole v přírodě.
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ (vychovávat žáky jako svobodné občany, plnící si své povinnosti, uplatňující svá práva a respektující práva druhých, jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky chápat význam dobrých mezilidských vztahů, - snažíme se rozvíjet u žáků schopnost empatie, - žáky vedeme k třídění odpadu, - vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů (menšiny), - v třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování, na která navazuje školní řád, - žáky seznamujeme s kulturami jiných národů, - vedeme žáky k demokratickému smýšlení.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ (vést žáky k pozitivnímu vztahu k práci, naučit žáky používat při práci vhodné materiály, nástroje a technologie, naučit žáky chránit své zdraví při práci, pomoci žákům při volbě jejich budoucího povolání, pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - žáky motivujeme k aktivnímu zapojení při práci v areálu školy a přípravě např. školní zahrady či hřiště, - vedeme je k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci, - pestrou nabídkou zájmových útvarů ve škole a mimoškolními aktivitami podněcujeme u žáků zájem o další orientaci, - vedeme žáky k praktickému využití získaných dovedností, - vedeme žáky k bezpečnosti při činnostech, - snažíme se vytvářet u žáky pozitivní přístup k manuálním činnostem.

<p style="text-align: center;">KOMPETENCE DIGITÁLNÍ (pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít, - učíme žáky, jak získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, - seznamujeme žáky s tím, jak vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků - žáky motivujeme k využívání digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce, - vedeme žáky k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, k seznamování se s novými technologiemi, ke kritickému hodnocení jejich přínosů a reflektování rizik jejich využívání, - vedeme žáky k tomu, aby předcházeli situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; aby při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednali eticky.
--	--

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se na škole realizuje formou **individuální integrace v běžných třídách**. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení. Postupujeme v souladu s doporučením MŠMT–27997/2016-1.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. v platném znění.

Výchovný poradce projednává na základě písemného vyjádření školského poradenského zařízení doporučení ke vzdělávání žáka s SVP s jejich třídními učiteli i jednotlivými vyučujícími.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola **plán pedagogické podpory žáka (PLPP)**. PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími.

PLPP zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovuje metody práce s žákem, způsoby kontroly osvojení znalostí a dovedností, cíle podpory a způsob vyhodnocování naplňování plánu. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. PLPP škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb žáka a průběžně vyhodnocuje. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě plánu pedagogické podpory. S PLPP seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola, vyžadují-li to speciální vzdělávací potřeby žáka. IVP se zpracovává na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce žáka. IVP je závazným dokumentem pro zajištění SVP žáka, přičemž vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka. V IVP jsou dále uvedeny zejména informace o:

- a) úpravách obsahu vzdělávání žáka,
- b) časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání,
- c) úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka,
- d) případné úpravě výstupů ze vzdělávání žáka.

IVP dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým škola spolupracuje při zajišťování SVP žáka. IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka. Zpracování a provádění IVP zajišťuje ředitel školy. IVP má písemnou podobu a zpracovává se ve spolupráci se školským poradenským zařízením, výchovným poradcem, třídním učitelem a s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevují speciální potřeby žáka, žákem a zákonným zástupcem žáka.

Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP vedení školy, které je zaznamená do školní matriky. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti vedení školy. Pro změny v IVP se použijí obdobně ustanovení týkající se zpracování IVP, seznámení s ním, poskytování vzdělávání podle něho a vyhodnocování jeho naplňování. Za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření žákovi se SVP odpovídá výchovný poradce školy.

Zabezpečení výuky žáků nadaných a žáků mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Za mimořádně nadaného žáka se v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka.

Přístup k nadaným a mimořádně nadaným žákům se uskutečňuje v souladu s ustanoveními školského zákona a prováděcími předpisy a po dohodě s příslušným školským poradenským zařízením, přičemž jsou zohledněny specifické dovednosti žáka.

Výchova a vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vyžaduje schopnost pedagoga identifikovat takového žáka a vytvořit pro něj optimální vzdělávací prostředí. K tomu slouží další vzdělávání učitelů, které vede pedagogy ke schopnosti dát žákovi příležitost projevit nadání, motivovat ho trvale a dostatečně a vytvořit pro něj prostředí podporující jeho talent. Pro tyto žáky je vypracován plán pedagogické podpory (PLPP) a individuální vzdělávací plán (IVP).

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení plánu pedagogické podpory:

Plán pedagogické podpory (PLPP) pro nadaného žáka sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností a způsob vyhodnocování naplňování plánu. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. PLPP škola průběžně aktualizuje v souladu s rozvojem nadání žáka a průběžně vyhodnocuje. S PLPP seznámí škola žáka, zákonného zástupce žáka, všechny vyučující žáka a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení individuálního vzdělávacího plánu:

Vzdělávání mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP), který vychází ze školního vzdělávacího programu školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zákonného zástupce žáka. IVP je závazným dokumentem pro zajištění vzdělávacích potřeb mimořádně nadaného žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

Individuální vzdělávací plán obsahuje:

- a) závěry doporučení školského poradenského zařízení,
- b) závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka, případně vyjádření registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost,
- c) údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi,
- d) vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek,
- e) seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů,
- f) určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka,
- g) personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a
- h) určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

IVP je zpracován bez zbytečného odkladu po zahájení vzdělávání mimořádně nadaného žáka ve škole, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Zpracování a provádění individuálního vzdělávacího plánu zajišťuje vedení školy. IVP má písemnou podobu a zpracovává se ve spolupráci se školským poradenským zařízením, případně školským zařízením, výchovným poradcem, třídním učitelem a s učiteli vyučujícími předmětů, ve kterých se projevuje nadání žáka, žákem a zákonným zástupcem žáka. Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP vedení školy, které je zaznamená do školní matriky. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti vedení školy. Pro změny v IVP se použijí obdobně ustanovení týkající se zpracování IVP, seznámení s ním,

poskytování vzdělávání podle něho a vyhodnocování jeho naplňování. Za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření žákovi s mimořádným nadáním odpovídá výchovný poradce školy. V případě zájmu ze strany žáků nadaných a mimořádně nadaných jsou poskytovány konzultace.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Průřezová témata reprezentují okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích obsahů oborů. Jednotlivá témata jsou integrována do učebních předmětů, některá budou realizována formou projektů, kde žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností. Realizaci průřezových témat uvádíme v jednotlivých charakteristikách předmětů. Pro větší přehlednost uvádíme ještě tabulku, kde jsou jednotlivá průřezová témata a jejich okruhy přiřazeny k vyučovacím předmětům a k jednotlivým ročníkům.

Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání. Škola musí do vzdělávání na 1. stupni i na 2. stupni zařadit všechna průřezová témata uvedená v RVP ZV. Všechna průřezová témata však nemusí být zastoupena v každém ročníku. V průběhu základního vzdělávání je povinností školy nabídnout žákům postupně všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat. Podmínkou účinnosti průřezových témat je jejich propojenost se vzdělávacím obsahem konkrétních vyučovacích předmětů a s obsahem dalších činností žáků realizovaných ve škole i mimo školu.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata:

1. Osobnostní a sociální výchova
2. Výchova demokratického občana
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
4. Multikulturní výchova
5. Environmentální výchova
6. Mediální výchova

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt i objekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím

konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více i méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:
- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj. Pro jejich realizaci je užitečné zařazovat do výuky ta témata, která reflektují aktuální potřeby žáků, popřípadě vycházejí ze vzájemné domluvy s nimi. Všechna uvedená témata se uskutečňují prakticky, prostřednictvím vhodných her, cvičení, modelových situací a příslušných diskusí. Vzhledem k tomu, že se jedná o živá setkání dotýkající se osobní existence, je třeba počítat s tím, že na různé věci budou mít žáci různé názory, že se může objevit odmítání témat i technik, ostych, případně, že některé hry tzv. "nevyjdou". Právě tyto okamžiky však bývají v Osobnostní a sociální výchově velmi užitečné, neboť nabízejí příležitost k přemýšlení o tom, co se děje.

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova demokratického občana má mezioborový a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje syntézu hodnot, a to spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů. Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovni občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, ale i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní jsou žáci více motivováni k uplatňování svých názorů v diskusích a k možnosti demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti se podílet na vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii i naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot, jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti. Při jejich realizaci je užitečné vycházet z reálných životních situací a doporučené obsahy tematických okruhů co nejvíce vztahovat k životní zkušenosti žáků.

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi, která podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění a jako princip prostupuje celým základním vzděláváním. Podstatnou součástí evropské dimenze je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské

hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy
- prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory
- rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených
- možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám
- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu podněcují zájem žáků o Evropu a svět a zprostředkovávají jim poznání Evropy a světa jako uspořádaného prostředí, měnícího se v čase, v němž se lidé setkávají, společně řeší problémy a utvářejí svůj život. Prostřednictvím tematických okruhů si žáci zpřesňují obraz Evropy, uvědomují si souvislosti řešení běžných situací občana s globálními problémy a možnosti utváření své vlastní životní perspektivy v evropském a globálním prostoru.

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur, jejich tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak žáci mohou lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturní identitu, tradice a hodnoty. Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků – příslušníků minorit. Tím přispívá k vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků i „nepoznanému“.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých

- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské i jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy Multikulturní výchovy vycházejí z aktuální situace ve škole, reflektují aktuální dění v místě školy, současnou situaci ve společnosti. Výběr a realizace daného tematického okruhu, popř. tématu může být významně ovlivněn vzájemnou dohodou učitelů, učitelů a žáků, učitelů a rodičů apod.

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů.

Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků. Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje žádoucích i nežádoucích
- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské
- i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti.
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

Environmentální výchova je leněna do tematických okruhů, které umožňují celistvé pochopení problematiky vztahů člověka k životnímu prostředí, k uvědomění si základních podmínek života a odpovědnosti současné generace za život v budoucnosti.

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Charakteristika průřezového tématu

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět 98 zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty přicházející z médií. Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médií nabízena, mají nestejnorodý charakter, vyznačují se svěbytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a

schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností průřezové téma:

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu

V oblasti postojů a hodnot průřezové téma:

- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Mediální výchova na úrovni základního vzdělávání obsahuje základní poznatky a dovednosti týkající se médií a mediální komunikace. Tematické okruhy mediální výchovy se člení na tematické okruhy receptivních činností a tematické okruhy produktivních činností.

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA 1. – 5. ročník

1. Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- rozvíjí smyslové vnímání, pozornost, soustředění
- řeší problémy, rozvíjí schopnost učit se
- vnímá vlastní tělo, uvědomuje si svoji originalitu
- organizuje svůj volný čas - učí se zvládat stresové situace, ví, na koho se obrátit při potížích
- rozvíjí svoji tvořivost

Sociální rozvoj

- umí se chovat v kolektivu - respektuje ostatní jedince
- udržuje dobré vztahy - rozvíjí schopnost empatie - seznamuje se s demokratickými principy
- ovládá správnou komunikaci s dětmi i dospělými
- vede jednoduchý dialog
- správně komunikuje v různých oblastech společenského styku
- odlišuje pravdu od lži - respektuje názor ostatních –
- vyjadřuje vlastní názor
- jedná v rámci fair-play
- pomáhá slabším jedincům

Morální rozvoj

- nachází vhodná řešení problémů a správně je řeší
- rozvíjí své kladné morálně
- -volní vlastnosti (spolehlivost, odpovědnost, spravedlivost, respektování ostatních...)
- uvádí příklady svízelných životních situací a dokáže pomoci

2. Výchova demokratického občana

- chápe a uplatňuje principy demokracie
- aktivně uplatňuje principy demokracie ve třídě, škole
- chápe význam pojmů – právo, řád, zákon

- seznamuje se s některými právy z Listiny základních lidských práv a svobod
- seznamuje se s právy dítěte
- respektuje kulturní, etnické a jiné odlišnosti
- orientuje se ve státním zřízení naší země
- vyjmenuje státní symboly - chápe dělbu moci ve státě
- zná regionální rozdělení země, charakterizuje samosprávné zřízení (region, kraj, obec)
- uvádí některé společenské organizace a hnutí
- porovnává různá společenská zřízení
- vymezí pojem spravedlnost, řád, norma, právo, morálka
- chápe Ústavu jako základní zákon naší země

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- orientuje se na mapě Evropy
- zná naše sousední státy - seznamuje se s Francií a VB
- poznává život a kulturu některých národů Evropy - uvádí některá význačná kulturní a politická místa Evropy
- chápe příslušnost naše národa k evropské civilizaci - charakterizuje klíčové mezníky evropské historie - vyloží význam EU
- vyjádří vlastními slovy, co Evropu spojuje a rozděluje
- zná mezinárodní organizace hájící práva dětí a mládeže a jejich náplň
- zná propojení tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa
- zná orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

4. Multikulturní výchova

Kulturní diference

- poznává vlastní kulturní zakotvení
- respektuje různá etnika
- posoudí základní sociokulturní rozdíly v ČR

Lidské vztahy

- podílí se na spolupráci a rozvíjí ji

- udržuje tolerantní vztahy - chápe mezikulturní vztahy a jejich rozdílnost
- integruje se do společenských skupin
- uplatňuje princip slušného chování - zná a chápe pojmy tolerance, empatie, lidská solidarita

Etnický původ

- chápe vzájemnou rovnost a odlišnost lidí a národnostních menšin
- seznamuje se s různými etniky a jejich kulturami v ČR a Evropě
- rozpoznává projevy rasové nesnášenlivosti

Multikulturalita

- komunikuje s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- vyjadřuje vstřícný postoj k odlišnostem
- chápe význam ciz. jazyka jako prostředku k dorozumívání se

Princip sociálního smíru a solidarity

- podporuje nekonfliktní život v multikulturní společnosti
- aktivně se podílí na přetváření společnosti
- zná základní lidská práva a dokumenty s nimi spojené
- zná propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi
- dokáže získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení

5. Enviromentální výchova

Ekosystémy

- chápe pojmy: ekosystém les, pole, vodních zdrojů, moře, tropických deštných pralesů, měst, vesnic a kulturních krajín
- chápe vliv člověka na okolní krajinu

Základní podmínky života

- vymezuje pojmy voda, ovzduší, půda, energie, přírodní zdroje
- dokáže vyjádřit souvislosti mezi pojmy výše uvedenými

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- seznamuje se s problémy vlivu lidské činnosti na životní prostředí

- zná vztahy mezi pojmy: životní prostředí X doprava, zemědělství, průmysl, odpady a hospodaření s nimi
- zná principy ochrany přírody a kulturních památek

Vztah člověka k prostředí

- seznamuje se s místy, kde žije
- zná přírodní a kulturní památky a jejich ochranu
- charakterizuje životní styl člověka a obce, ve které žije - seznamuje se s nerovnoměrnostmi života na Zemi - seznamuje se s pojmem globalizace
- zná propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí.
- poznává a vyhodnocuje závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální

6. Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- rozlišuje zábavné prvky od informativních společensky významných
- rozpozná klamavou reklamu - chápe podstatu mediálního sdělení Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality - rozliší jednotlivé typy sdělení a jejich funkci
- rozpozná rozdíl mezi reklamou a zprávou (faktický a fiktivní obsah)

Stavba mediálních sdělení

- seznamuje se s principy sestavování zpravodajství – význam a užitečnost
- srovnává titulní strany různých deníků
- zná časopisy pro děti a mládež

Fungování a vliv médií ve společnosti

- chápe postavení a význam médií ve společnosti - chápe roli médií v každodenním životě jednotlivce
- seznamuje se s vlivem médií na kulturu (film, televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)
- seznamuje se zásadami ochrany osobních údajů
- seznamuje se s právy při ochraně osobních údajů

- seznamuje se s používáním osobních údajů pro účely marketingu
- seznamuje se s bezpečným využíváním informačních technologií a chování na internetu
- zná propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace
- zná bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřebnosti rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací
- dokáže vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení.

Tvorba mediálního sdělení

- dokáže vybrat výrazové prostředky a jejich kombinaci pro tvorbu věcně správných a vhodných sdělení

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA 6. – 9. ročník

1. Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

- rozvíjí smyslové vnímání, pozornost, soustředění
- řeší problémy, rozvíjí schopnost učit se
- vnímá vlastní tělo, uvědomuje si svoji originalitu
- organizuje svůj volný čas - učí se zvládat stresové situace, ví, na koho se obrátit při potížích
- rozvíjí svoji tvořivost

Sociální rozvoj

- umí se chovat v kolektivu
- respektuje ostatní jedince - udržuje dobré vztahy
- rozvíjí schopnost empatie
- seznamuje se s demokratickými principy
- ovládá správnou komunikaci s dětmi i dospělými
- vede jednoduchý dialog
- správně komunikuje v různých oblastech společenského styku
- odlišuje pravdu od lži - respektuje názor ostatních - vyjadřuje vlastní názor
- jedná v rámci fair-play
- pomáhá slabším jedincům

Morální rozvoj

- nachází vhodná řešení problémů a správně je řeší
- rozvíjí své kladné morálně-volní vlastnosti (spolehlivost, odpovědnost, spravedlivost, respektování ostatních,...)
- uvádí příklady svízelných životních situací a dokáže pomoci

2. Výchova demokratického občana

- chápe a uplatňuje principy demokracie
- aktivně uplatňuje principy demokracie ve třídě, škole
- chápe význam pojmů – právo, řád, zákon
- seznamuje se s některými právy z Listiny základních lidských práv a svobod
- seznamuje se s právy dítěte - respektuje kulturní, etnické a jiné odlišnosti
- orientuje se ve státním zřízení naší země
- vyjmenuje státní symboly
- chápe dělbu moci ve státě
- zná regionální rozdělení země, charakterizuje samosprávné zřízení (region, kraj, obec)
- uvádí některé společenské organizace a hnutí
- porovnává různá společenská zřízení
- vymezí pojem spravedlnost, řád, norma, právo, morálka
- chápe Ústavu jako základní zákon naší země

3. Výchova k myšlení v evropských a morálních souvislostech

- orientuje se na mapě Evropy
- zná naše sousední státy
- poznává život a kulturu některých národů Evropy
- uvádí některá význačná kulturní a politická místa Evropy
- chápe příslušnost naše národa k evropské civilizaci
- charakterizuje klíčové mezníky evropské historie
- vyloží význam EU

- vyjádří vlastními slovy, co Evropu spojuje a rozděluje
- zná mezinárodní organizace hájící práva dětí a mládeže a jejich náplň
- zná propojení tématu s digitálními technologiemi
- umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa
- zná orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

4. Multikulturní výchova

Kulturní diference

- poznává vlastní kulturní zakotvení
- respektuje různá etnika - posoudí základní sociokulturní rozdíly v ČR Lidské vztahy - podílí se na spolupráci a rozvíjí ji
- udržuje tolerantní vztahy
- chápe mezikulturní vztahy a jejich rozdílnost
- integruje se do společenských skupin
- uplatňuje princip slušného chování - zná a chápe pojmy tolerance, empatie, lidská solidarita Etnický původ - chápe vzájemnou rovnost a odlišnost lidí a národnost. menšin
- seznamuje se s různými etniky a jejich kulturami v ČR a Evropě - rozpoznává projevy rasové nesnášenlivosti

Multikulturalita

- komunikuje s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- vyjadřuje vstřícný postoj k odlišnostem
- chápe význam ciz. jazyka jako prostředku k dorozumívání se

Princip sociálního smíru a solidarity

- podporuje nekonfliktní život v multikulturní společnosti
- aktivně se podílí na přetváření společnosti
- zná základní lidská práva a dokumenty s nimi spojené
- zná propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi
- dokáže získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení

5. Enviromentální výchova

Ekosystémy

- chápe pojmy: ekosystém les, pole, vodních zdrojů, moře, tropických deštných pralesů, měst, vesnic a kulturních krajin
- chápe vliv člověka na okolní krajinu

Základní podmínky života

- vymezuje pojmy voda, ovzduší, půda, energie, přírodní zdroje - dokáže vyjádřit souvislosti mezi pojmy výše uvedenými

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

- seznamuje se s problémy vlivu lidské činnosti na životní prostředí
- zná vztahy mezi pojmy: životní prostředí X doprava, zemědělství, průmysl, odpady a hospodaření s nimi
- zná principy ochrany přírody a kulturních památek

Vztah člověka k prostředí

- seznamuje se s místy, kde žije
- zná přírodní a kulturní památky a jejich ochranu
- charakterizuje životní styl člověka a obce, ve které žije - seznamuje se s nerovnoměrnostmi života na Zemi
- seznamuje se s pojmem globalizace
- zná propojení Enviromentální výchovy s digitálními technologiemi, které umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí
- poznává a vyhodnocuje závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální

6. Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

- rozlišuje zábavné prvky od informativních a společensky významných
- rozpozná klamavou reklamu
- chápe podstatu mediálního sdělení

Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality

- rozliší jednotlivé typy sdělení a jejich funkci
- rozpozná rozdíl mezi reklamou a zprávou (faktický a fiktivní obsah)

Stavba mediálních sdělení

- seznamuje se s principy sestavování zpravodajství – význam a užitečnost
- srovnává titulní strany různých deníků
- zná časopisy pro děti a mládež Fungování a vliv médií ve společnosti
- chápe postavení a význam médií ve společnosti
- chápe roli médií v každodenním životě jednotlivce
- seznamuje se s vlivem médií na kulturu (film, televize v životě jednotlivce, rodiny a společnosti)
- seznamuje se s zásadami ochrany osobních údajů
- seznamuje se s právy při ochraně osobních údajů - Seznamuje se s používáním osobních údajů pro účely marketingu
- seznamuje se s bezpečným využíváním informačních technologií a chování na internetu

Tvorba mediálního sdělení

- dokáže vybrat výrazové prostředky a jejich kombinaci pro tvorbu věcně správných a vhodných sdělení
- zná propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace
- zná bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřebnosti rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací
- dokáže vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení.

Začlenění průřezových témat ve třídách a v předmětech

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Osobnostní a sociální výchova (OSV)									
<i>Osobnostní rozvoj</i>									
Rozvoj schopností poznávání	ČJ					Fy	RV	RV	
Sebepoznání a sebepojetí	ČJ						RV	RV	
Seberegulace a sebeorganizace					TV		RV	RV, Pr	OV
Psychohygiena							RV	RV, Pr	
Kreativita	VV, PV	VV, PV	VV, PV	VV, PV	VV, PV	VV, PV	VV, PV	VV, PV	VV, PV
<i>Sociální rozvoj</i>									
Poznávání lidí	Prv		AJ					RJ	
Mezilidské vztahy	ČJ, Prv	ČJ, Prv	ČJ, Prv	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ, RV	ČJ, RV	ČJ
Komunikace	ČJ, Prv	ČJ, Prv	ČJ, Prv	ČJ	ČJ, AJ,	ČJ, AJ,	ČJ, AJ, RJ, RV	ČJ, AJ, RJ, RV,	ČJ, AJ, RJ
Kooperace, kompetice (Spolupráce, soutěživost)	TV	TV	TV	TV	TV	TV	TV	TV	TV
<i>Morální rozvoj</i>									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	M	M	M	M	M	M	M	M, Fy	M, Ch
Hodnoty, postoje, praktická etika				ČJ			RV	RV	
Výchova demokratického občana (VDO)									
Občanská společnost a škola				VI					OV
Občan, občanská společnost a stát				VI				D	D, OV

Formy participace občanů v politickém životě								D	D
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					VI	D	D	D	D

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)									
Evropa a svět nás zajímá					VI			Z	
Objevujeme Evropu a svět					VI	Z	Z	Z	Z
Jsme Evropané - projekt	ČJ, Prv, HV	ČJ, Prv, HV	ČJ, Prv, HV	ČJ, VI, HV, Inf	ČJ, VI, HV, Inf	ČJ, Z, HV, Inf	ČJ, Z, HV, Inf	ČJ, Z, HV, Inf	ČJ, Z, HV, Inf

Multikulturní výchova (MkV)									
Kulturní diference (rozdíly)			AJ			AJ	AJ, RJ	AJ, RJ	AJ, RJ., OV
Lidské vztahy			ČJ						OV
Etnický původ								Př	
Multikulturalita				ČJ			AJ, RJ		ČJ
Princip sociálního smíru a solidarity									OV

Enviromentální výchova (EV)									
Ekosystémy						Př	Př	Ch	Ch, Př
Základní podmínky života				Př				Ch	Ch
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				Př				Ch	Ch, Př
Vztah člověka k prostředí - projekt	Prv	Prv	Prv	Př, VI	Př, VI	Př	Př	Ch, Př	Ch, Př

Mediální výchova (MeV)									
<i>Receptivní činnosti</i>									
Kritické čtení a vnímání mediálních činností				ČJ					ČJ, Ch
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Inf				ČJ, Inf
Stavba mediálních sdělení					ČJ, Inf		ČJ, AJ, RJ	ČJ, AJ, RJ	ČJ, AJ, RJ, Inf
Vnímání autora mediálních sdělení					ČJ	ČJ	ČJ, AJ, RJ	ČJ, AJ, RJ	ČJ, AJ, RJ
Fungování a vliv médií ve společnosti				ČJ					ČJ
<i>Produktivní činnosti</i>									
Tvorba mediálního sdělení				Inf	Inf	ČJ, Inf	ČJ, AJ, RJ, Inf	ČJ, AJ, RJ, Inf	ČJ, AJ, RJ, Inf
Práce v realizačním týmu	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ	ČJ

UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	1.	2.	3.	4.	5.	1. stupeň
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	9	9	9	8	7	42
	- z toho disp. hodina*	1	2	2	2	2	9
	Anglický jazyk	0	0	3	3	3	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	5	4	5	22
	-z toho disp. hodina*	0	0	1	0	1	2
Informatika	Informatika	0	0	0	1	1	2
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2	0	0	6
	Přírodověda	0	0	0	1	2	3
	Vlastivěda	0	0	0	2	2	4
	- z toho disp. hodina*	0	0	0	1	1	2
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5
	Výtvarná výchova	2	2	2	2	2	10
	- z toho disp. hodina*	1	0	0	0	0	1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10
	- z toho disp. hodina*	0	0	1	1	0	2
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5
Disponibilní časová dotace celkem		2	2	3	3	4	16
Celkem		21	21	25	25	26	118

**Do celkové časové dotace jednotlivých vyučovacích předmětů v ročnících jsou disponibilní hodiny započítány.*

Poznámky – 1. stupeň:

1. Ve školním vzdělávacím programu jsou realizovány vyučovací předměty, které jsou totožné se vzdělávacími obory jednotlivých vzdělávacích oblastí a jejichž obsah se shoduje s obsahem vzdělávacích oborů.
2. Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura a Cizí jazyk
3. Vzdělávací obor Český jazyk a literatura je naplňován vyučovacím předmětem *Český jazyk*. V 1. ročníku základního vzdělávání má předmět komplexní charakter. Ve 2. - 5. ročníku základního vzdělávání má složky specifického charakteru (o časové dotaci jednotlivých složek rozhodne vyučující): Jazyková výchova - Literární výchova - Komunikační a slohová výchova (včetně psaní). Ve 2. - 5. ročníku základního vzdělávání se psaní vyučuje v týdnu zpravidla v menších časových celcích, než je celá vyučovací hodina.
4. Vzdělávací obor Cizí jazyk je naplněn vyučovacím předmětem *Anglický jazyk*.
5. Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je realizována ve vyučovacím předmětu *Matematika*.
6. Vzdělávací oblast Informatika je realizována ve vyučovacím předmětu *Informatika*.
7. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizována ve vyučovacím předmětu *Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda*.
8. Vzdělávací oblast Umění a kultura je realizována vyučovacími předměty *Hudební výchova a Výtvarná výchova*.
9. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je realizována ve vyučovacím předmětu *Tělesná výchova*. Vyučování předmětu Tělesná výchova se uskutečňuje ve sportovní hale OÚ Radonice, na hřišti školy a na hřišti TJ Sparta Radonice, plavání se uskutečňuje ve 3. a 4. ročníku v areálu Aquasvět Chomutov/Plavecký bazén Žatec (dle domluvy).
10. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je realizována vyučovacím předmětem *Pracovní výchova*. Vyučování se uskutečňuje převážně ve třídách, na školním pozemku, ve cvičné kuchyňce a ve školní dílně.
11. Volitelné předměty - O výběru a časové dotaci volitelných předmětů rozhodne ředitel školy; volitelným předmětům se podle jejich charakteru vyučuje po dobu nejméně jednoho pololetí.
12. Součástí vzdělávacího programu jsou i všechny ostatní (výchovně vzdělávací, kulturní, sportovní aj.) akce, které jsou aktuálně zařazeny do ročních (měsíčních) plánů školy. Patří sem i účast ve státních a mezinárodních projektech, účast ve sportovních a předmětových soutěžích a také veškeré volnočasové aktivity organizované školou (školní družinou a školním klubem).
13. Organizace výuky - Ve všech předmětech je zachována tradiční forma vyučovací hodiny. Průřezová témata jsou integrována do všech vzdělávacích předmětů jako součást výuky v hodinách. Učitelé (zejména na I. stupni ZŠ) si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty (obory vzdělávacích oblastí) pro daný ročník (nebo pro dané vzdělávací období). U vyučovacích předmětů s 1 hodinovou týdenní časovou dotací je možné ve vhodných případech (rozhodne vedení školy) realizovat jejich výuku 1x za 14 dní jako „dvouhodinovku“ (v kombinaci s jinými „jednohodinovými“ vyučovacími předměty).

UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty	6.	7.	8.	9.	2. stupeň
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk	5	5	5	5	20
	- z toho disp. hodina*	1	1	1	1	4
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12
	Ruský jazyk	0	2	2	2	6
Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	5	20
	- z toho disp. hodina*	1	1	1	1	4
Informatika	Informatika	1	1	1	1	4
	- z toho disp. hodina*			1	1	2
Člověk a společnost	Dějepis	3	2	2	2	9
	Občanská výchova	0	0	0	1	1
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	2	8
	Chemie	0	0	2	2	4
	Přírodopis	2	2	1	2	7
	Zeměpis	2	2	2	2	8
	- z toho disp. hodina*	1	2	2	1	6
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4
	Výtvarná výchova	2	1	1	1	5
Člověk a zdraví	Rodinná výchova	0	1	1	0	2
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8
	- z toho disp. hodina*	1				1
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1	4
	- z toho disp. hodina*				1	1
Disponibilní časová dotace celkem		4	4	5	5	18
Celkem		29	30	31	32	122

**Do celkové časové dotace jednotlivých vyučovacích předmětů v ročnících jsou disponibilní hodiny započítány.*

Poznámky – 2. stupeň:

1. Ve školním vzdělávacím programu jsou realizovány vyučovací předměty, které jsou totožné se vzdělávacími obory jednotlivých vzdělávacích oblastí a jejichž obsah se shoduje s obsahem vzdělávacích oborů.
2. Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a Další cizí jazyk
3. Vzdělávací obor Český jazyk a literatura je naplňován vyučovacím předmětem *Český jazyk*. V 6. - 9. ročníku základního vzdělávání má složky specifického charakteru (o časové dotaci jednotlivých složek rozhodne vyučující): Jazyková výchova - Literární výchova - Komunikační a slohová výchova.
4. Vzdělávací obor Cizí jazyk je naplňován vyučovacím předmětem *Anglický jazyk*.
5. Vzdělávací obor Další cizí jazyk je naplňován předmětem *Ruský jazyk*. Žáci, kteří přestoupili z jiné školy s prvním vyučovacím cizím jazykem německým, se budou dále v tomto jazyce vzdělávat alternativním způsobem, pokud nevyužijí možnosti vyučovat se anglickému jazyku.
6. Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je realizována ve vyučovacím předmětu *Matematika*.
7. Vzdělávací oblast Informatika je realizována ve vyučovacím předmětu *Informatika*.
8. Vzdělávací oblast Člověk a společnost je realizována vyučovacími předměty *Dějepis a Občanská výchova (vzdělávací obor Výchova k občanství)*.
9. Vzdělávací oblast Člověk a příroda je realizována vyučovacími předměty *Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis*.
10. Vzdělávací oblast Umění a kultura je realizována vyučovacími předměty *Hudební výchova a Výtvarná výchova*.
11. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je realizována ve vyučovacích předmětech *Rodinná výchova (vzdělávací obor Výchova ke zdraví) a Tělesná výchova*. Od 6. ročníku je předmět vyučován koedukovaně. Vyučování předmětu Tělesná výchova se uskutečňuje ve sportovní hale OÚ Radonice, na hřišti školy a na hřišti TJ Sparta Radonice.
12. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je realizována vyučovacím předmětem *Pracovní výchova*. Vyučování se uskutečňuje převážně ve třídách, ve školní dílně, ve cvičné kuchyňce a na školním pozemku. Od 6. ročníku je předmět vyučován koedukovaně. Tematický okruh Svět práce je zařazen do 8. a 9. ročníku.
13. Volitelné předměty - O výběru a časové dotaci volitelných předmětů rozhodne ředitel školy; volitelným předmětům se podle jejich charakteru vyučuje po dobu nejméně jednoho pololetí.
14. Součástí vzdělávacího programu jsou i všechny ostatní (výchovně vzdělávací, kulturní, sportovní aj.) akce, které jsou aktuálně zařazeny do ročních (měsíčních) plánů školy. Patří sem i účast ve státních a mezinárodních projektech, účast ve sportovních a předmětových soutěžích a také veškeré volnočasové aktivity organizované školou (školní družinou a školním klubem).
15. Organizace výuky - Ve všech předmětech je zachována tradiční forma vyučovací hodiny. Průřezová témata jsou integrována do všech vzdělávacích předmětů jako součást výuky v hodinách. Učitelé si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace apod.). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat závaznost minimálních hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty (obory vzdělávacích oblastí) pro daný ročník (nebo pro dané vzdělávací období). U vyučovacích předmětů s 1 hodinovou týdenní časovou dotací je možné ve vhodných případech (rozhodne vedení školy) realizovat jejich výuku 1x za 14 dní jako „dvouhodinovku“ (v kombinaci s jinými „jednohodinovými“ vyučovacími předměty).

ČESKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Český jazyk* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Jazyk a jazyková komunikace* a ze vzdělávacího oboru *Český jazyk a literatura*. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je vést žáka k získání dobré úrovně jazykové kultury a mateřského jazyka, které patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání, a vybavit žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dále vytvořit předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Český jazyk* má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří specifických složek: komunikační a slohová výchova, jazyková výchova a literární výchova. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých specifických složek vzájemně prolíná. Výuka probíhá v předmětu *Český jazyk* ve všech ročnících. Vyučovací předmět *Český jazyk* se vyučuje v 1. - 9. ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu.

V **komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. *Český jazyk* se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Český jazyk

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení, - ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující), - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - na modelových příkladech ve svých předmětech naučíme žáky algoritmu řešení problémů, - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů, - při řešení problémů učíme žáky používat metodu „SWOT analýza“ a metodu „brainstorming“, - ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa, - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace, - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty, - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.), - vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti, - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, - na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí, - podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky, - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- dáváme žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů (piktogramů),
- vedeme žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné i pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací učíme žáky využívání navigace v různých prostředích obrazovky (např. šipky, mapy stránek, nelineární navigace),
- klademe důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledají, a na ověřování informací z více zdrojů podporujeme žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici vedeme žáky k dodržování základních hygienických návyků při práci s digitálními technologiemi,
- učíme žáky vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat) a pro sdílení výsledků samostatné nebo společné práce,
- motivujeme žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního storytellingu,
- umožňujeme žákům využívání online slovníků (slovník spisovné češtiny, slovník cizích slov),
- vedeme žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství,
- vedeme žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací, k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví, zejména při tvorbě a naplňování portfolií a přípravě vlastních komunikátů v digitálním prostředí včetně tvorby nových digitálních obsahů,
- navozujeme různé modelové komunikační situace (komunikace se spolužáky, učitelem, ostatními dospělými) a tímto způsobem vytváříme příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky,
- vedeme je také k praktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby,
- vedeme žáky ke slušnému chování a respektu k ostatním; při práci s informačními zdroji,
- vedeme žáky k dodržování autorského práva, ochraně osobních údajů a vlastní bezpečnosti, dodržování licencí duševního vlastnictví atd.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Český jazyk a literatura

1. stupeň

1. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti
- ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti
- ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru
- ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost
- ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči
- ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích
- ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev
- ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev
- ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení
- ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty
- ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti
- ČJL-3-1-04p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- ČJL-3-1-05p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- ČJL-3-1-08p zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
- ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky
- ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby
- ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
- ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas
- ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává
- ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta
- ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku
- ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě
- ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru
- ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace
- ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry
- ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-5-1-05p, vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
- ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty
- ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
- ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
- ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo
- tvoří otázky a odpovídá na ně

Učivo

- **čtení** - praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova)
- **naslouchání** - praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem); věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní - zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)
- **mluvený projev** - základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci; komunikační žánry: pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, zpráva, oznámení, vypravování, dialog na základě obrazového materiálu; základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování), mimojazykové prostředky řeči (mimika, gesta)
- **písemný projev** - základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem); technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu); žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování

2. JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky
- ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná
- ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost
- ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru
- ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves
- ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy
- ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky
- ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
- ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
- ČJL-3-2-01p tvoří slabiky
- ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová
- ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku
- ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu
- ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary
- ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty
- ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí
- ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje
- ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách
- ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa
- ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
- ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik
- určuje samohlásky a souhlásky

- seřadí slova podle abecedy
- správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

Učivo

- **zvuková stránka jazyka** - sluchové rozlišení hlásek, výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin, modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)
- **slovní zásoba a tvoření slov** - slova a pojmy, význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, synonyma, homonyma; stavba slova (kořen, část předponová a příponová, koncovka)
- **tvarosloví** - slovní druhy, tvary slov
- **skladba** - věta jednoduchá a souvětí, základní skladební dvojice
- **pravopis** - lexikální, základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) a syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)

3. LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku
- ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu
- ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění
- ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
- při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je
- ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma
- ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů
- ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-5-3-01p	dramatizuje jednoduchý příběh
ČJL-5-3-02p	dramatizuje jednoduchý příběh
ČJL-5-3-01p,	vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
ČJL-5-3-02p	vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
ČJL-5-3-02p	čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
ČJL-5-3-02p	určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti
ČJL-5-3-04p	rozlišuje prózu a verše
-	rozlišuje pohádkové prostředí od reálného
-	ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu

Učivo

- **poslech literárních textů**
- **zážitkové čtení a naslouchání**
- **tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyš. textu, dramatizace, vlastní výt.doprovod
- **základní literární pojmy** - literární druhy a žánry: rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, bajka, povídka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš, rým, přirovnání

2. stupeň

1. KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

- ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru
- ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci
- ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru
- ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči
- ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu
- ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát
- ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování
- ČJL-9-1-010 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-9-1-01p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- ČJL-9-1-04p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- ČJL-9-1-09p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma
- ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

Učivo

- **čtení** - praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), kritické (analytické, hodnotící), prožitkové
- **naslouchání** - praktické (výchova k empatii, podnět k jednání), věcné (soustředěné, aktivní), kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové), zážitkové
- **mluvený projev** - zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální); komunikační žánry: připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek, referát, diskuse
- **písemný projev** - na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka, charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha)

2. JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova

ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh

ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami

ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci

ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace

ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí

ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí

ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu

ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa

ČJL-9-2-04p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk

ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí

ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami

ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov

ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

Učivo

- **zvuková stránka jazyka** - zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování)
- **slovní zásoba a tvoření slov** - slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov
- **tvarosloví** - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov
- **skladba** - výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu
- **pravopis** - lexikální, morfologický, syntaktický
- **obecné poučení o jazyce** - čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské - především slovenština - a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), jazyk a komunikace (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči, původ a základy vývoje češtiny, jazykové příručky)

3. LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Očekávané výstupy

žák

- ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla
- ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora
- ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo
- ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie
- ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty
- ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele
- ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře
- ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování
- ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJL-9-3-01p *orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku*
- ČJL-9-3-03p *ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení*
- ČJL-9-3-06p *rozezná základní literární druhy a žánry*
- ČJL-9-3-09p *dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury*
- *má pozitivní vztah k literatuře*

Učivo

- **tvořivé činnosti s literárním textem** - přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- **způsoby interpretace literárních a jiných děl**
- **základy literární teorie a historie** - struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- **literární druhy a žánry** - poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času - hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitele

Průřezová témata - Český jazyk

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – ČJ – 1. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Rozvoj schopností poznávání
		Sebepoznání a sebepojetí
	<i>Sociální rozvoj</i>	Mezilidské vztahy
		Komunikace
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
6. Mediální výchova	<i>Produktivní činnosti</i>	Práce v realizačním týmu

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – ČJ – 2. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Mezilidské vztahy
		Komunikace
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
6. Mediální výchova	<i>Produktivní činnosti</i>	Práce v realizačním týmu

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – ČJ – 3. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Mezilidské vztahy

		Komunikace
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
4. Multikulturní výchova		Lidské vztahy
6. Mediální výchova	<i>Produktivní činnosti</i>	Práce v realizačním týmu

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – ČJ – 4. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Mezilidské vztahy
		Komunikace
	<i>Morální rozvoj</i>	Hodnoty, postoje, praktická etika
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
4. Multikulturní výchova		Multikulturalita
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních činností
		Fungování a vliv médií ve společnosti
	<i>Produktivní činnosti</i>	Práce v realizačním týmu

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – ČJ – 5. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Mezilidské vztahy
		Komunikace

3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Stavba mediálních sdělení
		Vnímání autora mediálních sdělení
	<i>Produktivní činnosti</i>	Práce v realizačním týmu

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – ČJ – 6. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Mezilidské vztahy
		Komunikace
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Vnímání autora mediálních sdělení
	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení
		Práce v realizačním týmu

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – ČJ – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Mezilidské vztahy
		Komunikace
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Stavba mediálních sdělení

		Vnímání autora mediálních sdělení
	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení
		Práce v realizačním týmu

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – ČJ – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Mezilidské vztahy
		Komunikace
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Stavba mediálních sdělení
		Vnímání autora mediálních sdělení
	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení
		Práce v realizačním týmu

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – ČJ – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Mezilidské vztahy
		Komunikace
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
4. Multikulturní výchova		Multikulturalita

6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních činností
		Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
		Stavba mediálních sdělení
		Vnímání autora mediálních sdělení
		Fungování a vliv médií ve společnosti
	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení
		Práce v realizačním týmu

Český jazyk - 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - skládá a rozkládá slova podle sluchu, - pozná jednotlivá písmena ve vztahu k jim odpovídajícím hláskám, rozlišuje písmo tiskací a psací, - skládá a čte všechny druhy slabik, - skládá a čte všechny druhy slov, - respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru, - pečlivě vyslovuje a opravuje výslovnost, - plynule čte slova ve větách, rozlišuje je sluchem i zrakem, - správně řadí slova ve větě, slabiky ve slově a hlásky ve slabice, - používá znaménka ve slovech i větách, - čte správně dlouhé a krátké samohlásky, - správně odpovídá na kontrolní otázky, - rozpozná členění textů, - naslouchá pohádkám, příběhům, vypráví podle obrázkové osnovy, dramatizuje, - recituje básničky, zná říkadla, rozpočítadla, - rozumí mluveným pokynům přiměřené složitosti, - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči, <ul style="list-style-type: none"> - uvolňuje si ruku, nacvičuje správné držení těla, držení psacího - náčiní, - píše čáry, oblouky, zátrhy, vlnovky, - rozlišuje písmo psací a tiskací, - píše správné tvary písmen, spojuje písmena a slabiky, píše interpunkční znaménka, - dodržuje správné pořadí písmen, píše podle diktátu slova jednoduché věty, - píše velká písmena u vlastních jmen osob a na počátku věty, - dodržuje úhlednost písma a zachovává hygienické a pracovní návyky. 	<p>Čtení a literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj fonetického sluchu, sluchová syntéza, analýza - písmena malá, velká, tiskací, psací - slabiky otevřené, zavřené, trojpísmenné - slova – čtení otevření slabik ve slovech, - čtení zavřených slabik na konci slov, slova - se skupinou dvou souhlásek, čtení slov se slabikotvornými souhláskami, slova - s písmenem ě, se skupinami di, ti, ni a se shluky souhlásek - hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací - uspořádání slov ve větě - interpunkční znaménka - délka samohlásek - porozumění přečteným větám - nadpis, článek, řádek, odstavec - poslech, vyprávění, dramatizace - recitace - prosba, poděkování, omluva, blahopřání, pozdrav, oslovení <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava na psaní - psaní prvků písmen a číslic - písmo psací a tiskací - psaní – písmeno, slabika, slovo - diktát slov, jednoduchých vět - velké počáteční písmeno u vlastních jmen - osob a prvního slova věty

Český jazyk - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřuje se ústně i písemně, tvoří krátké souvislé projevy, píše jednoduché věty, - rozlišuje věty oznamovací, tázací, rozkazovací a přací, - řadí věty podle děje, - určí nadřazenost a podřazenost slov, - řadí slova ve větě tak, aby věta dávala smysl, - rozlišuje hlásky, výslovnost krátkých a dlouhých samohlásek, psaní i-y po měkkých a tvrdých souhláskách, - vyjmenuje řadu písmen jdoucích po sobě, řadí slova podle abecedy, - zdůvodňuje a správně píše znělé a neznělé souhlásky uvnitř a na konci slov: b – p, d – t, d' – t', z – s, ž – š, v – f, h – ch, - dělí slova na konci řádku podle stavby slova, - aplikuje v praxi výslovnost a psaní slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, - vyjmenuje slovní druhy, pozná podstatná jména, slovesa a předložky v textu, - rozlišuje obecná a vlastní jména, dodržuje pravidla psaní vlastních jmen osob a zvířat, - užívá slušné oslovení, prosbu a poděkování, - pojmenuje předměty a popíše jejich vlastnosti - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení, dodržuje posloupnost děje, - plynule (bez slabikování) přečte jednoduchý text, - užívá správný slovní přízvuk, - čte s porozuměním nahlas i potichu, - soustředěně naslouchá čtenému textu, - spojuje obsah textu s ilustrací, - vypráví, dramatizuje a domýšlí příběhy, - recituje básně, - čte pohádky, knihy o přírodě, věcech, vypráví o nich, - píše písmena a číslice podle normy psaní, - správně spojuje písmena a slabiky, - používá znaménka ve slovech i větách, - opisuje a přepisuje jednoduché texty, užívá, - velká písmena ve slovech i ve větě. 	<p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá, souvětí - druhy vět - pořadí vět v textu - věta, slovo – slovo souřadné, nadřazené, - podřazené - pořádek slov ve větě - slovo, slabika, hláska, písmeno, rozdělení - hlásek - abeceda - znělé a neznělé souhlásky na konci a uvnitř - slovo - význam slabiky pro dělení slov - písmeno ě ve slovech - slovní druhy: podstatná jména, slovesa, - předložky, spojky - vlastní jména osob a zvířat <p>Sloh</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní formy společenského styku - jednoduchý popis - děj - základ vypravování <p>Čtení a literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - plynulé čtení jednoduchých textů - slovní přízvuk - čtení hlasité a tiché - soustředěný poslech čtených textů, poezie - prózy - text a ilustrace - vyprávění, dramatizace pohádek a povídek - báseň, verš, rým - individuální četba <p>Psaní</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvary písmen abecedy - spojování písmen, slabik - umíst'ování diakritických znamének - opis, přepis

Český jazyk - 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší věty a souvětí, - spojuje věty, doplňuje souvětí, - určí počet vět v souvětí, - vyhledá ve větách základní skladební dvojice, - třídí slova podle významu, vyhledává slova souznačná a protikladná, - rozlišuje slabiky, hlásky, určuje počet slabik, - vyslovuje slova se správným přízvukem, - vyjmenuje vyjmenovaná slova, používá jejich znalost v praktických cvičeních, - určí ve větě podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa, předložky, spojky, částice, citoslovce - skloňuje podstatná jména, rozlišuje číslo, jednotné a množné, rod mužský, ženský a střední, pádové otázky - při psaní jmen měst, vesnic, hor, řek dodržuje pravidla pravopisu, - určí osobu, číslo a čas, časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím, - dodržuje slovosled ve větách, - sestaví nadpis a člení projev, - pojmenovává předměty a děje, - tvoří otázky, - vypravuje podle obrázků, - popisuje ústně i písemně jednoduché předměty a činnosti, - vytvoří a použije jednoduchou osnovu, - požádá o informaci, podá stručné informace (i telefonicky), uvítá návštěvu a rozloučí se, sděluje přání, pozdravy, píše pohlednice, dopis, 	<p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - věta jednoduchá a souvětí - věta a jednoduchá a její stavba - základní skladební dvojice - nauka o slově – slovo a skutečnost, synonyma, - opozita, slova příbuzná - hláskosloví - stavba slova - vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z - slovní druhy – ohebné, neohebné - podstatná jména - vlastní jména měst, vesnic, hor a řek - slovesa – pojmenování děje, tvary sloves, - časování <p>Sloh</p> <ul style="list-style-type: none"> - stylizace a kompozice - členění jazykového projevu - souvislé jazykové projevy - otázky a odpovědi - vypravování - popis - osnova - společenský styk a jeho formy

- čte plynule věty a souvětí, člení text,
- čte rychle, s porozuměním, předčítá, využívá čtenářské dovednosti,
- používá četbu jako zdroj informací,
- vypráví pohádky, povídky, dramatizuje, domýšlí příběhy, vyjadřuje své postoje k přečtenému,
- orientuje se v textu dětských knih, charakterizuje literární postavy, vyjadřuje své postoje ke knize,

- pracuje s chybou, v chybně napsaném textu opraví chyby (tvary písmen, pravopis, interpunkční znaménka),
- píše čitelně, úhledně, přiměřeně rychle,
- provádí průběžnou i závěrečnou kontrolu, vlastního písemného projevu,
- napíše krátký dopis, adresu,
- vyplní lístek, telegram.

Čtení a literární výchova

- plynulé čtení, členění textu
- rychlé čtení, tiché a hlasité
- četba jako zdroj poznatku o přírodě současnosti a minulosti
- práce s literárním textem
- besedy o knihách
- základy literatury
- využití poezie, prózy, divadla, literatury
- umělecké a dětské, výtvarného doprovodu i ilustrací

Psaní

- tvary písmen
- úprava zápisu
- kontrola vlastního projevu
- dopis, adresa
- vyplňování formulářů

Český jazyk - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - užívá různé podoby slova, rozlišuje slova podle významu, rozpozná slova spisovná a nespisovná, poznává slova citově zabarvená - slova lichotná a hanlivá, - rozlišuje část předponovou, příponovou, - rozpoznává předpony a předložky, pravopis jejich psaní, - uvědoměle používá i-y po obojetných souhláskách uvnitř slov u vyjmenovaných a příbuzných slov, - poznává slovní druhy neohebné, - skloňuje podstatná jména, - vyhledává infinitiv v textu, určuje osobu číslo a čas, časuje slovesa v oznamovacím způsobu, - rozlišuje způsob oznamovací, rozkazovací a podmiňovací, - určuje větu jednoduchou a souvětí, spojuje jednoduché věty v souvětí spojovacími výrazy, - určuje podmět a přísudek, - píše správně i-y v příčestí minulém, - ovládá pravopis vlastních jmen států, ulic, zeměpisných názvů, - užívá vhodných jazykových prostředků, - sestavuje osnovu, tvoří nadpisy, člení text na odstavce, - dodržuje následnost dějové složky, - vypracuje popis rostliny, zvířete, věci, - napíše telegram, dopis (včetně adresy), SMS zprávu, - předvede telefonování v různých modelových situacích, 	<p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - nauka o slově, hlásková podoba slova, význam - slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, - spisovná a nespisovná, slova citově zabarvená - stavba slova - kořen, předpona a přípona - předložky - vyjmenovaná slova po b, f, l, m, p, s, v, z - slovní druhy – ohebné, neohebné - vzory podstatných jmen - infinitiv sloves, určité slovesné tvary - slovesné způsoby - stavba věty - podmět a přísudek - shoda podmětu s přísudkem - vlastní jména – zeměpisné názvy, jména - jména států – jednoslovná Sloh - stylizace a kompozice, dramatizace - osnova, nadpis, členění projevu - vypravování - popis rostlin, zvířat a věcí - formy společenského styku - dopis - poštovní tiskopisy

- čte správně, uvědoměle, plynule a dostatečně rychle, přirozeně intonuje, používá správný přízvuk slovní i větný, člení věty, frázuje, dbá na barvu a sílu hlasu,
- vyhledává informace v učebnicích, encyklopediích a slovnících, využívá poznatků z četby v další školní činnosti,
- čte potichu delší texty, reprodukuje obsah těchto textů,
- dramaturguje, k dramaturgii využívá loutky, maňásky, domýšlí literární příběhy,
- vyjadřuje své pocity z četby,
- využívá školní knihovnu, vede čtenářský deník,
- navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich,
- objasní zadané literární pojmy.

Čtení a literární výchova

- rozvoj techniky čtení
- čtení textů uměleckých a populárně naučných
- tiché čtení s porozuměním
- tvořivá práce s literárním textem
- práce s dětskou knihou
- výběr četby podle osobního zájmu
- divadelní a filmová představení
- základy literatury
- poezie: lyrika, epika, rytmus,
- próza: pověst, povídka
- rozhovory o knihách, besedy o ilustracích

Český jazyk - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - používá český jazyk jako nástroj dorozumívání, - určuje kořen, předponu a příponu, vyznačuje slovtvorné základy, jak byla slova odvozena, dodržuje pravopis – užívá správné koncovky, - doplňuje předpony a přípony podle smyslu, - používá odůvodnění pravopisu s přihlédnutím ke tvoření slov, osvojuje si spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin, - rozlišuje základní význam předpon, - používá předložky v praxi, - v praxi rozlišuje skupiny bě – bje, vě – vje, pě, - využívá znalost vyjmenovaných slov v praktických cvičeních, - píše pravopisně správně vlastní jména, - rozlišuje a určuje slovní druhy, - určuje pád, číslo, rod, vzor, skloňuje podle vzoru, - rozpozná druhy přídavných jmen, - rozezná mluvnické kategorie sloves, - používá správné tvary podmiňovacího způsobu, - nahrazuje podstatná jména zájmeny, vyhledá je v textu, - určuje základní větné členy, rozvíjející skladební dvojice, - určuje větu jednoduchou, souvětí - vyhledá různé podmíněty, - užívá několikanásobných podmětů ve větách, - píše správně i-y v koncovkách příčestí minulého, - určuje věty jednoduché, spojuje věty v souvětí, 	<p>Mluvnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - opakování učiva - mateřský jazyk – prostředek dorozumívání - stavba slova – odvozování slov předponami a příponami, části slova, kořen – společný pro všechna příbuzná slova - souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene - přídavná jména odvozená od podstatných jmen, zakončena na s – ský – ští - zdvojené souhlásky - předpony s, z , vz - předložky s, z - skupiny bě – bje, vě – vje, pě, mě – mně (bje, vje – tam, kde se setká předpona ob, v, s kořenem na je) - dělení slov na konci řádků - pravopis i-y po obojetných souhláskách (mimo koncovku) - vlastní jména – víceslovné názvy států, jména národností, názvy uměleckých děl, novin a časopisů - tvarosloví – slovní druhy - mluvnické kategorie podstatných jmen - přídavná jména - slovesa - podmiňovací způsob - zájmena – jejich druhy - zájmena osobní - číslovky - skladba – základní a rozvíjející větné členy, druhy podmětu - shoda podmětu s přísudkem - podmět vyjádřený a nevyjádřený - podmět několikanásobný - přísudek slovesný, shoda podmětu s přísudkem - věta jednoduchá a souvětí - přímá řeč – nepřímá řeč

<ul style="list-style-type: none"> - píše správně věty uvozovací, užívá interpunkci v přímé řeči, - užívá vhodných spojovacích výrazů, - sestavuje osnovu textů, odlišuje tvrzení od mínění, - předvede dovednost vypravovat, - popíše předmět, děj, pracovní postup, vlastní osobu, - napíše dopis (ve správném sledu jeho částí), - sestaví SMS zprávu a e-mailovou zprávu na základech stručnosti a výstižnosti textu, - používá tiskopisy a dokáže je vyplnit, - kultivovaně se dorozumívá ve škole i mimo školu, <ul style="list-style-type: none"> - čte plynule, s porozuměním, nahlas i potichu přiměřeně náročné texty, vyjádří své pocity z předčteného textu a názory o něm, - čte procítěně s prvky uměleckého přednesu, - předčítá texty, recituje básně, vyhledává a vymýšlí rýmy, - rozumí přiměřeně složitému sdělení, zapamatuje si jeho smysl, reprodukuje text, rozlišuje podstatné od méně podstatného, vyjadřuje své názory, tvoří literární text na dané téma, - zaznamenává zajímavé myšlenky, vymýšlí texty, vede čtenářský deník, - drammatizuje povídky, pohádky, využívá maňásky, loutky, - orientuje se v dětské literatuře, zaujímá postoj k literárním postavám, pozná záměr autora a hlavní myšlenku a porovnává ilustrace různých - výtvarníků, - navštěvuje divadelní a filmová představení, beseduje o nich, hodnotí je, - orientuje se v odborných textech, včetně tabulek a grafů, využívá různých zdrojů informací, slovníky, encyklopedie, katalogy, internet, - při jednoduché analýze literárních textů používá elementární literární pojmy. 	<p>Sloh</p> <ul style="list-style-type: none"> - reprodukce jednoduchých textů - vypravování - popis předmětu, děje, pracovního postupu - dopis - SMS zpráva, e-mail - tiskopisy: poštovní poukázky, průvodky, podací lístky - vyjadřování v běžných komunikačních situacích <p>Čtení a literární výchova</p> <ul style="list-style-type: none"> - výrazné hlasité č - tení uměleckých i naučných - textů - výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu - předčítání textu, recitace – rým, verš, sloka - volná reprodukce přečteného textu - zápis textu, tvorba vlastních textů - drammatizace, scénky - besedy o knihách - divadelní a filmová představení, televizní tvorba - porozumění různým druhům textů věcné i odborné literatury - základy literatury - poezie: lyrika, epika, přenášení významů, přirovnání - próza: čas a prostředí děje, hlavní a vedlejší postavy, řeč
---	---

Český jazyk - 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví osnovu, dodrží časovou posloupnost, - užívá vhodných jazykových prostředků, - vybírá vhodná slova při nácviku popisu, - podá informaci stručně a zřetelně, - vyhledá hlavní myšlenky textu, - stylizuje dopis, používá kultivovaný písemný projev, - vyjadřuje se souvisle a výstižně v mluveném projevu, - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, - používá jazykové příručky, - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, - třídí správně slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunik. situaci, - určí mluvnické kategorie u podst. jmen, příd. jmen, - rozpozná druhy zájmen a číslovek, - tvoří tvary podmiňovacího způsobu přítomného i minulého , - vyhledá základní větné členy , rozvíjející větné členy, - rozlišuje větu jednoduchou a souvětí, doplňuje - interpunkci v jednoduchém souvětí, - určuje kořen, předponu a příponu, vyznačuje slovtvorné základy, jak byla slova odvozena, dodržuje pravopis – užívá správné koncovky, - doplňuje předpony a přípony podle smyslu, - používá odůvodnění pravopisu s přihlédnutím ke tvoření slov, osvojuje si spisovnou výslovnost a pravopis souhláskových skupin, - rozlišuje základní význam předpon, - používá předložky v praxi, - v praxi rozlišuje skupiny bě – bje, vě – vje, pě, - používá literaturu jako zdroj poznání a prožitků, - rozlišuje základní lit.druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, - rozliší verš, sloku, vyhledává rým , - pozná obrazná pojmenování, zosobnění, přirovnání, - tvoří vlastní lit.text podle svých schopností, - reprodukuje přečtený text,jednoduše popisuje jazyk lit. díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla, - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy div. nebo filmového představení, - vyhledává informace v knihovně i v dalších inf.zdrojích. 	<p><u>Komunikační a slohová výchova</u></p> <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické, věcné, prožitkové <p>Naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické, věcné <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypravování, popis - zpráva, oznámení - výpisky, výtah, dopis - člověk ve spol. - telefonování, vzkazy, formy sp.styku <p><u>Jazyková výchova</u></p> <p>Obecné poučení o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> - čeština - jazyk národní - rozvrstvení národního jazyka - jazyk a komunikace - kultura jazyka, jazykové příručky <p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady spisovné výslovnosti - modulace souvislé řeči, intonace, členění souvislé řeči <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky - slovesa <p>Stavba slova a pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - kořen, předpona, přípona,slova příbuzná, stavba slova - zdvojené souhlásky - bě – bje, vě – vje, pě - s-,z-,vz-, předložky s,z <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní větné členy, rozvíjející větné členy - věta jednoduchá, souvětí – VH, VV – nikoli druhy VV <p><u>Literární výchova</u></p> <p>Literární druhy a žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> - poezie, próza, drama - žánry lyrické, epické, dramatické – obecné seznámení <p>Základy literární teorie</p> <ul style="list-style-type: none"> - jazyk básně – obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie, rým - Lyrika – přírodní, milostná, vlastenecká - Epika – mýty, pověsti, pohádky, bajky, povídky, balady, cestopisy - Drama – monolog, dialog, komedie, tragédie - Literární výchovné aktivity

Český jazyk - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení , - předvede samostatný souvislý projev (ústní i písemný), - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jaz. prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci, - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jaz.prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru, - dovede svým vypravováním spolužáky zaujmout , - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování, - využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří výtah z daného textu, - tvoří homonyma, antonyma, synonyma a začleňuje je do souvislého textu, - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější , způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, - třídí správně slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunik. situaci, - určuje slovesné kategorie – navíc kategorii rodu, - rozezná v textu neohebné slovní druhy a určí je, - v písemném projevu se snaží zvládnout pravopis lexikální, morfologický, syntaktický, - určuje základní a rozvíjející větné členy, - určuje druhy VV, 	<p><u>Komunikační a slohová výchova</u></p> <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické, věcné, prožitkové <p>Naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické, věcné <p>Mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu - připravený i nepřípravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek - referát <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypravování - užití přímé řeči - popis pracovního postupu, děje, užití odborných názvů - charakteristika, líčení, - výtah, žádost - životopis - dopis <p><u>Jazyková výchova</u></p> <p>Slovní zásoba a tvoření slov,význam slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoznačná slova a mnohoznačná slova - synonyma, homonyma, odborné názvy - obohacování slovní zásoby - způsoby tvoření slov – odvozování, skládání, zkracování - <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov - ohebné slovní druhy – druhy a tvary slov - slovesa – slovesný rod - neohebné slovní druhy <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - lexikální, morfologický, syntaktický - psaní velkých písmen - <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - výpověď a věta, stavba věty pořádek slov ve větě - druhy vět podle postoje mluvčího

<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává v básních obrazná pojmenování, přirovnání, zosobnění, básnický přívlastek, - rozlišuje základní literární druhy a žánry, - vyhledá ve slovnících a encyklopediích, význam pojmů epos, báje, mýtus, pověst, balada a romance, fejeton, cestopis, povídka, - uvede konkrétní příklady těchto literárních útvarů, - vyhledá fejeton v časopisech a novinách, vytvoří vlastní fejeton, - seznamuje se s životem a tvorbou autorů čtených ukázek, - formuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo. 	<ul style="list-style-type: none"> - otázky doplňovací, zjišťovací - věty jednočlenné, dvojčlenné - základní a rozvíjející větné členy - souvětí podřadné – druhy VV <p><u>Literární výchova</u> Tvořivě činnosti s literárním textem Základy literární teorie a historie</p> <ul style="list-style-type: none"> - struktura literárního díla - jazyk literárního díla –obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie - literatura umělecká a věcná – publicistické žánry <p>Literární druhy a žánry - žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury</p> <ul style="list-style-type: none"> - nejstarší literatura – starověk, antika, středověk (legends, kroniky) - písemnictví v českých zemích - renesanční literatura - baroko v literatuře - klasicismus v literatuře
---	--

Český jazyk - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů, - vyhledá líčení a použije je jako vzor pro vlastní tvorbu, - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování, - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá, verbálních, nonverbálních prostředků řeči, - rozliší fakta od názorů a hodnocení, - samostatně připraví a s oporou o text přednese referát, - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu, - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru, - rozpozná slovanské a světové jazyky, - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu, - samostatně pracuje s jazykovými příručkami, - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, - třídí správně slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě je používá ve vhodné komunikační situaci, - uvede rozdíl ve skloňování podstatných jmen přejatých, vytvoří jejich správné tvary, - určí druhy vedlejších vět a poměry mezi větami hlavními, - v písemném projevu se snaží zvládnout pravopis, lexikální, morfologický, syntaktický, 	<p><u>Komunikační a slohová výchova</u></p> <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické, kritické, prožitkové - <p>Naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické, věcné, kritické - <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - vypravování - charakteristika, charakteristika literárních postav - subjektivně zabarvený popis, líčení - výtah - výklad - úvaha - pozvánka, žádost, objednávka - <p>Mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo - bez poznámek - referát, diskuse <p><u>Jazyková výchova</u></p> <p>Obecné poučení o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> - skupiny jazyků – slovanské jazyky - rozvrstvení národního jazyka - kultura jazyka a řeči, jazykové příručky - <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní zásoba a její obohacování, způsoby tvoření slov <p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov - skloňování jmen přejatých a cizích jmen vlastních - slovesa –slovesný vid, vidové dvojice, sl.vzory, třídy

- používá literaturu jako zdroj poznání,
- rozlišuje základní lit.druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele,
- reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje jazyk lit. díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla,
- zhodnotí obraz historie v literatuře, uvede historická období a jejich nejvýznamnější literární představitele,
- posoudí úlohu lidové slovesnosti,
- zhodnotí význam práce spisovatelů národního obrození,
- porovná českou a světovou literaturu 19.století,
- uvádí základní lit. směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře,
- formuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo,
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování,
- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní,
- vyhledává informace v knihovně a v dalších inf. zdrojích.

Skladba

- základní a rozvíjející větné členy
- významové poměry v několikanásobném větném členu
- souvětí podřadná a souřadná
- souvětí souřadné – významové poměry mezi souřadně spojenými větami hlavními
- stavba větná – věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent, zápor

Pravopis

- lexikální, morfologický, syntaktický

Literární výchova

Literární druhy a žánry

- poezie, próza, drama,
- žánry lyrické, epické, dramatické – obecný úvod

Základy lit.teorie a historie

- jazyk lit.díla- obrazná pojmenování, zvukové prostředky
- poezie – rým, rytmus, volný verš
- struktura lit.díla, literatura umělecká a věcná

Literární druhy a žánry - žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury

- Osvícenství
- Preromantismus
- Romantismus
- Realismus
- Naturalismus
- Moderní umělecké směry
- Česká moderna. Buřiči
- Meziválečná literatura
- literárně výchovné aktivity

Český jazyk - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji, - vypracuje samostatný výklad na základě populárněvědeckého článku, - stylizuje jednoduchou úvahu, - vypracuje vlastní životopis, - rozliší základní publicistické útvary, - orientuje se v tisku, formuluje svůj vlastní názor, - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru, - komunikuje kultivovaně a výstižně, uplatňuje spisovný jazyk, - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních prostředků řeči, - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu, - v praxi využívá obecná poučení o jazyce, rozlišuje skupiny, rozvrstvení, - uvede základní poznatky o vývoji českého jazyka, - využívá jazykových příruček, - rozlišuje pravopisné jevy lexikální, morfologické, syntaktické ve větě jednoduché a v souvětí, - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova, - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, 	<p><u>Komunikační a slohová cvičení</u></p> <p>Čtení</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické, kritické, prožitkové <p>Naslouchání</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktické, věcné, kritické <p>Písemný projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - popis - charakteristika - subjektivně zabarvený popis - výklad, úvaha - strukturovaný životopis - publicistické útvary - jazyková kultura - vypravování - vypravování v běžné komunikaci <p>Mluvený projev</p> <ul style="list-style-type: none"> - proslov, referát, diskuse <p><u>Jazyková výchova</u></p> <p>Obecné poučení o jazyce</p> <ul style="list-style-type: none"> - skupiny jazyků - základy vývoje češtiny - rozvrstvení národního jazyka - jazykové příručky <p>Pravopis</p> <ul style="list-style-type: none"> - lexikální, morfologický, syntaktický <p>Zvuková stránka jazyka</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady spisovné výslovnosti - modulace souvislé řeči - intonace - psaní a výslovnost slov přejatých <p>Slovní zásoba a tvoření slov</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba slova a způsoby tvoření slov - význam slova, homonyma, synonyma, antonyma

<ul style="list-style-type: none"> - třídí správně slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunik. situaci, - uvede rozdíl ve skloňování podstatných jmen přejatých, vytvoří jejich správné tvary, - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, - určí druhy vedlejších vět , - určí poměry mezi větami hlavními, - využívá při rozboru literárního díla základních literárních pojmů, - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk lit.díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla , - charakterizuje významné literární druhy a žánry, orientuje se v základních literárních směrech a má přehled o významných představitelích české a světové literatury, - tvoří vlastní literární texty podle svých schopností, - zformuluje písemně i ústně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo. 	<p>Tvarosloví</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov - jména, jejich druhy a tvary - skloňování obecných jmen přejatých, skloňování cizích vlastních jmen - slovesa a jejich tvary, přechodníky <p>Skladba</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba věty - základní a rozvíjející větné členy - přístavek - věta dvojčlenná, jednočlenná, ekvivalent - souvětí podřadné - souvětí souřadné - samostatný větný člen - osamostatněný větný člen - elipsa - vsuvka <p>Literární výchova</p> <p>Tvořivě činnosti s literárním textem</p> <p>Způsoby interpretace literárních a jiných děl</p> <p>Základy literární teorie a historie</p> <ul style="list-style-type: none"> - struktura literárního díla - jazyk literárního díla - literatura umělecká věcná <p>Literární druhy a žánry</p> <ul style="list-style-type: none"> - poezie, próza, drama - žánry lyrické, epické, dramatické - česká a světová literatura po 2. světové válce - současná česká literární tvorba - vznik a vývoj filmu - literárně výchovné aktivity
--	---

ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Anglický jazyk* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Jazyk a jazyková komunikace a ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk*.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahovou náplní výuky cizího jazyka (anglický nebo německý jazyk) je nácvik receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností pomocí jazykových prostředků. Žáci si osvojují základní dovednosti pomocí čtení, mluvení, psaní a poslechu. Slovní zásoba, gramatika, tématické okruhy a poslechová cvičení odpovídají věku žáků, jejich zájmům, nadání a potřebám budoucího uplatnění.

Základním znakem pojetí výuky cizích jazyků je jeho komunikativní orientace. Produktivní a receptivní řečové dovednosti se rozvíjejí uvnitř tématických okruhů.

Cyklus výuky cizího jazyka na základní škole je obdobím několikaletým, v jehož průběhu se výrazně mění poznatky žáků i struktura jejich osobnosti. Proto je výuka rozdělena do tří etap (3.ročník, 4.-5.ročník, 6.-9.ročník) a základní přístupy ve výuce se mění od počátečního „hravého“ období, v němž si žáci budují základy pro osvojování jazyka a vytvářejí si k němu svůj vztah, až k uvědomělému osvojování jazyka. V průběhu těchto etap se mění i hierarchie rozvíjených řečových dovedností, které tvoří jádro výuky. Od výrazné preference poslechu s porozuměním a ústního vyjadřování se postupně přesouvá důraz i na dovednosti spojené s písemnou podobou jazyka, čtení a písemný projev. Dospívá se až k vyrovnanému poměru v zastoupení jednotlivých řečových dovedností (poslech s porozuměním, mluvení, čtení a písemné vyjadřování v daném cizím jazyce).

1. stupeň základní školy

První etapa (3.ročník)

První etapa výuky je úvodem do cizojazyčného vzdělávání. Úkolem vyučujícího je vzbudit zájem dětí o studium cizích jazyků a vytvořit pozitivní vztah k tomuto předmětu. Žáci si osvojují zvukovou podobu příslušného cizího jazyka a uvědomují si základní vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou jazyka. Žáci se naučí jednoduše reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku. Dovednosti porozumět vyslechnutému sdělení a ústně se vyjadřovat jsou nadřazeny dovednostem číst a písemně se vyjadřovat. K těmto dvěma dovednostem se přistupuje až po audioorálním procvičení nových jazykových jevů. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, převládá imitativní způsob jejich osvojování. Od samého začátku se děti v přiměřené míře seznamují se životem a kulturou zemí příslušné jazykové oblasti. Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, napodobování, tvořivých činnostech a hře. Výuka je výrazně propojena s hudební, pohybovou, výtvarnou a dramatickou výchovou, z nichž přebírá některé techniky a obohacuje je novými prvky. V hojně míře se využívá nahrávek říkanek, básniček, písniček a jiných textů v interpretaci rodilých mluvčích. Vyučující rozvíjí představivost dětí, podněcuje a oceňuje jejich aktivitu, tvůrčí přístup a ochotu podílet se na společném řešení úkolů.

Druhá etapa (4.a 5.ročník)

Žák začíná objevovat strukturu studovaného cizího jazyka jako systému odlišného od jeho mateřského jazyka. Poměr věnovaný jednotlivým dovednostem se postupně vyrovnává. Stále je kladen důraz na práci s autentickými materiály, na jejichž základě se žák seznamuje s rozdílnou charakteristikou projevu podle role mluvčího.

2. stupeň základní školy

Třetí etapa (6.-9.ročník)

Tuto etapu charakterizuje uvědomělý přístup k chápání a osvojování gramatických a lexikálních struktur cizího jazyka. S rozšiřováním množství osvojených jazykových prostředků a se zvyšováním celkové intelektuální úrovně žáků se rozvíjejí i zavedené metody a formy práce. Systematicky a s větším důrazem se rozvíjejí dovednosti samostatně číst s porozuměním a písemně se vyjadřovat. Žáci se ve větším rozsahu seznamují s realitami zemí příslušné jazykové oblasti, včetně sociokulturních aspektů a poznávají i realie jiných zemí, zejména evropských. Výuka se propojuje s ostatními předměty, například s českým jazykem, zeměpisem, dějepisem a občanskou výchovou. Žáci začínají navazovat přímé i nepřímé kontakty s příslušníky daných jazykových oblastí, účastní se různých soutěží a olympiád. Rozvíjí se efektivní učební strategie a způsoby týmové práce. Pozornost je věnována i logickému utřídění učiva. Ve vyučovacích předmětech – anglický jazyk – využíváme pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí žáků strategie, které žákům pomohou získat důležitý základ pro celoživotní učení a usnadní jim vstup do života i do pracovního procesu.

Žáci začínají s výukou cizího jazyka ve 3. třídě, časová dotace pro výuku cizího jazyka je na 1. i 2.stupni stejná, 3 vyučovací hodiny týdně. Výuka probíhá v klasických hodinách, vyučující volí různé vyučovací metody (např.frontální, skupinovou práci, diferenciovanou práci) a doplňkovou činnost ke klasické výuce, např.využití výukových programů na počítačích, využití her nebo vytváření projektů. Úspěšnost výuky ovlivňuje také výběr učebnic (včetně doplňkových materiálů – pracovní sešity, audio a video nahrávky) z dostupné nabídky naší i zahraniční produkce s respektováním úrovně a charakteru skupiny žáků. Základní učebnice doplňujeme autentickými a názornými pomůckami (např.časopisy, plakáty, obrázkové karty). Výuka cizího jazyka probíhá v učebně, která je k výuce přizpůsobena, vyzdobena i vybavena.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Anglický jazyk

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - snažíme se, aby žák pochopil důležitost komunikovat v cizím jazyce pro další studium i praktický život, - snažíme se, aby žák propojoval probraná témata a jazykové jevy, vyhledával a kombinoval informace, - učíme žáka samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v cizím jazyce, - usilujeme o to, aby žák vybíral a využíval vhodné způsoby a metody pro efektivní učení.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáka řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí, - snažíme se, aby se žák nebál mluvit anglicky nebo německy s cizí osobou, - učíme žáky opsat obsah myšlenky, pokud mu chybí slovní zásoba.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky porozumět jednoduchému sdělení v cizím jazyce, - rozvíjíme schopnost zformulovat jednoduché myšlenky v cizím jazyce, - snažíme se, aby žák porozuměl promluvě a přiměřeně obtížnému textu v cizím jazyce, - učíme žáka využívat osvojených dovedností v cizím jazyce k navázání kontaktu či vztahu.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - snažíme se, aby si žák uměl říci o pomoc nebo radu v jednoduchých každodenních situacích, - učíme žáka, aby uměl poskytnout radu nebo pomoc, - učíme žáka dodržovat zásady slušného chování v anglicky nebo německy mluvícím prostředí, - umožňujeme žákovi spolupracovat v anglicky nebo německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu, - usilujeme o to, aby se žák podílel na utváření příjemné atmosféry ve skupině, - snažíme se, aby byl žák schopen sebekontroly a argumentoval.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - snažíme se, aby žák získal představu o zvycích v anglicky nebo německy mluvících zemích a porovnal je s našimi zvyky a tradicemi a způsobem oslav našich svátků, - usilujeme o to, aby žák respektoval názory ostatních, uměl naslouchat, - usilujeme o to, aby žák uměl prezentovat vlastní myšlenku nebo názor.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - snažíme se, aby žák samostatně pracoval s dvojjazyčným slovníkem, - podporujeme využívání cizího jazyka k získávání informací z různých oblastí, - učíme žáky efektivně zorganizovat a časově rozvrhnout svou práci, - snažíme se o to, aby žák uměl rozpoznat své pracovní tempo.

<p style="text-align: center;">KOMPETENCE DIGITÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti, - vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat, - vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů, - vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje, - vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií), - vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů, - vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi, - vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami.
--	---

Uvědomujeme si, že tyto klíčové kompetence nestojí jednotlivě vedle sebe, ale vzájemně se prolínají. Proto k jejich utváření a rozvíjení směřuje a přispívá veškerý vzdělávací obsah, aktivity a činnosti, které ve škole probíhají. Cílem vyučovacího předmětu Anglický jazyk je pomoci žákům osvojit si cizí jazyk na úrovni, která vychází ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SEERR). Je to úroveň A2 pro jazyk, kterému se žáci učí od 3. třídy. Vzdělávání v cizím jazyce má za cíl připravit žáky k efektivní účasti v přímé i nepřímé komunikaci včetně přístupu k informačním zdrojům, k čemuž se využívá i znalostí z jiných předmětů. Prostřednictvím obsahu výuky a postupů ve výuce chceme vytvořit předpoklady pro komunikaci v rámci Evropy i světa a umožnit žákům rozšíření kulturních obzorů i pracovních možností. Hlavními cíli jsou systematický výcvik v řečových dovednostech (porozumění, ústní a písemný projev, reprodukce) a osvojování si jazykových prostředků (výslovnost, slovní zásoba, gramatika, pravopis) v souladu s věkovými zvláštnostmi žáků, jejich zájmy i stupněm jejich celkového intelektuálního rozvoje.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Cizí jazyk

1. stupeň

1.ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

Očekávané výstupy - 1. období - 3.ročník

žák

- CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům, otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně
- CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

1.POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy - 2. období - 4.-5.ročník

žák

- CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností
- CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

2.MLUVENÍ

Očekávané výstupy - 2. období - 4.-5.ročník

žák

- CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samého, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samého, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobně otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje
CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk
CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

3.ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy - 2. období - 4.-5.ročník

žák

- CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

4.PSANÍ

Očekávané výstupy - 2. období - 4.-5.ročník

žák

- CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem

- **tematické okruhy** - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok, svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny, zvířata, příroda a počasí
- **mluvnice** - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

2. stupeň

1.POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy

Žák

- CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně
 CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
 CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

2.MLUVENÍ

Očekávané výstupy

žák

- CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích
 CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech
 CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CJ-9-1-02p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

3.ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy

žák

- CJ-9-3-01 vyhledává požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech
 CJ-9-3-02 rozumí krátkých a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

4.PSANÍ

Očekávané výstupy

žák

CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládnutí pravopisu slov osvojené slovní zásoby
- **slovní zásoba** – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** - domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, kultura, sport, péče o zdraví, pocity a nálady, stravovací návyky, počasí, příroda a město, nákupy a móda, společnost a její problémy, volba povolání, moderní technologie a média, realie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Průřezová témata - Anglický jazyk

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – AJ – 3. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Poznávání lidí
4. Multikulturní výchova		Kulturní diference (rozdíly)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – AJ – 5. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Komunikace

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – AJ – 6. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Komunikace
4. Multikulturní výchova		Kulturní diference (rozdíly)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – AJ – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Komunikace
4. Multikulturní výchova		Kulturní diference (rozdíly)
		Multikulturalita
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Stavba mediálních sdělení

		Vnímání autora mediálních sdělení
	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – AJ – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Komunikace
4. Multikulturní výchova		Kulturní diference (rozdíly)
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Stavba mediálních sdělení
		Vnímání autora mediálních sdělení
	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – AJ – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Komunikace
4. Multikulturní výchova		Kulturní diference (rozdíly)
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Stavba mediálních sdělení
		Vnímání autora mediálních sdělení
	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení

Anglický jazyk - 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdraví, rozloučí se, představí, osloví osoby, vyjádří souhlas a nesouhlas, - počítá do dvanácti, určí celé hodiny, udá svůj věk, - ve formuláři vyplní jméno, bydliště, věk, - pojmenuje školní potřeby, udá jejich barvu, - počet, vyjádří velikost, délku, - představí členy rodiny, pojmenuje běžné, - vybavení místnosti, - vyjmenuje anglickou abecedu, udá svou národnost, hláskuje své jméno, - pojmenuje hračky, vyjádří jejich polohu předložkami v, na, vedle, - pojmenuje tradiční vánoční předměty, zazpívá vánoční písně, napíše jednoduché blahopřání, - pojmenuje běžné ovoce a zeleninu, používá slovesný tvar máme - máte, - pojmenuje běžné potraviny a nápoje, vyjádří pocit hladu, žízně, libosti, nelibosti, - pojmenuje části lidského těla, - pojmenuje běžné části oblečení, - pojmenuje místnosti v bytě, vyjádří právě probíhající běžné domácí činnosti. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hello (Ahoj) - Numbers (Čísla) - At school, colours (Ve škole, barvy) - My family (Moje rodina) - Alphabet (Abeceda) - Toys (Hračky) - At Christmas (o Vánocích) - Fruit and vegetables (Ovoce a zelenina) - Food and drink (Jídlo a pití) - My body (Moje tělo) - Clothes (oblečení) - At home (Doma)

Anglický jazyk – 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pozdraví, představí se, zeptá se na jméno, národnost, věk, říká, jak se daří, - tvoří množné číslo podst. jmen, popíše předmět velikost barvu, polohu, - vyjmenuje anglickou abecedu, hláskuje jména, pracuje se slovníky, - pozdraví, osloví učitele, určuje předměty ve třídě, reaguje na pokyny učitele, - představí rodinu, popřeje k narozeninám, posoudí pravdivost tvrzení, - tvoří množné číslo podst. jmen, vyjádří vlastnictví s have got, užívá vazbu there is/are, - hovoří o nemoci, vyjadřuje své pocity, - časuje sloveso to be v obou číslech, - popíše části těla, svoje oblečení, - počítá do dvaceti, - používá přivlastňovací zájmena (č. jedn.), - popíše domov, hovoří o domácích činnostech, vyjádří zákaz Don't, - počítá do 100, vyjadřuje oblibu ovoce a zeleniny, požádá o jídlo a pití, - hovoří o zábavách dětí v parku, používá přivlastňovací pád, časuje sloveso can, vyjádří své schopnosti a dovednosti, - popíše některá domácí zvířata, pracuje se slovníkem, - požádá o konkrétní zboží v obchodě. 	<ul style="list-style-type: none"> - My schoolbag, colours, sizes, numbers (Moje školní taška, barvy, velikost, čísla) - The alphabet (Abeceda) - In the classroom (ve třídě) - My family (Moje rodina) - My toys (Moje hračky) - I am ill (Jsem nemocný) - Parts of the body, clothes (Části těla, oblečení) - At home (Doma) - Fruit and vegetables (Ovoce a zelenina) - Food and drink (Jídlo a pití) - In the park (V parku) - Pets (Domácí zvířata)

Anglický jazyk - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje části dne, hlavní jídla, popíše svůj obvyklý den, - pojmenuje druhy sportu, vyjádří jejich oblibu, hovoří o sport, aktivitách, používá přítomný čas prostý, - pojmenuje dny v týdnu, názvy budov ve městě, zeptá se na cestu, popíše své bydliště, - vyjádří právě probíhající činnost, - požádá o zapůjčení věci, pojmenuje školní předměty, - popíše postavy, činnost, - používá přivlastň. zájmena, - popíše hlavní postavy pohádky, převypráví děj, - popíše sebe, svou rodinu, své zájmy, - porovná velikost, stáří a kvalitu škol. potřeb, - požádá o zapůjčení, - používá sloveso I want, - charakterizuje roční období, popíše stav počasí, - seznámí se a britskými svátky, - zhodnotí svůj vztah k osobním počítačům, jejich význam, - popíše činnosti ve škole a ve volném čase, - popíše vybavení bytu nábytkem, doplňky a domácími přístroji, - sestaví jednoduchý dopis se všemi náležitostmi, - omluví se, požádá o..., - popíše jednoduše místo svého bydliště, - používá v jednoduchých větách synonyma, antonyma, - klade jednoduché otázky, odpovídá na ně, dodržuje pořádek slov ve větě, - používá přivlastňovací pád, - používá modální sloveso can (hovoří o tom co umí) a must (hovoří o tom co musí), - používá ukazovacích a neurčitých zájmen. 	<ul style="list-style-type: none"> - My day (Můj den) - Sports and games (Sporty a hry) - In the town (Ve městě) - What are they doing? (Co dělají právě teď) - Who is who? (Kdo je kdo?) - Are they the same? (Jsou stejné?) - Známa pohádka - Weather (Pocasi) - Personal computer (Osobní počítač) - In our flat (V našem bytě) - Pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost, nákupy - Důležité zeměpisné údaje - Věta jednoduchá, tvorba otázky, tvorba záporu, pořádek slov ve větě

Anglický jazyk - 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní informace o lidech, jejich rodině, jejich bydlišti, práci a koníčcích, - rozumí krátkým jednoduchým textům, - odhadne význam nových slov z kontextu textu, - užívá jednoduché obraty ke zdvořilému oslovení, pozvání, omluvě, - vyjádří se k přijetí či odmítnutí pozvání, k přijetí omluvy, - popíše sebe, svou rodinu a další lidi, - sestaví jednoduchý popis míst a různých předmětů, - reprodukuje přiměřeně obtížný text, - napíše o své rodině, škole a koníčcích, - používá dvojjazyčný slovník, - používá přítomných časů a dokáže rozlišit rozdíl mezi nimi, - umí mluvit o minulosti (používá minulý čas prostý a nepravidelná slovesa), - vyjadřuje své plány do budoucnosti (používá going to) - umí rozlišit počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, používá kvantifikátory much, many, a lot, - umí stupňovat přídavná jména (porovná mezi sebou věci), - umí říci jak často něco dělá (používá frekventní příslovce), - umí vytvořit z přídavných jmen příslovce pomocí koncovky -ly. 	<p>Poslech na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - člověk a společnost - rodina - domov - zájmová činnost <p>Čtení na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sport - kultura - příroda - počasí <p>Rozhovory na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - oslovení - pozvání - omluva <p>Samostatný ústní projev na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov - rodina - bydlení - škola - slovní zásoba a tvoření slov <p>Písemný projev na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina - škola, zájmy - se základními vztahy; existencionálními, - prostorovými a časovými - dotazník - gramatické struktury a typy vět - lexikální princip pravopisu slov

Anglický jazyk - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší základní informace a rozpozná, o čem se mluví (při zřetelném ústním projevu), - rozumí krátkým jednoduchým osobním dopisům, zjistí, kde se nachází oslovení, přání, prosba, - odhadne význam nových slov z kontextu textu, - domluví se s kamarády na tom, co budou dělat, kam půjdou a kdy a kde se sejdou, - užívá jednoduché obraty k objednávání jídla a pití, - vysvětlí, co chce, zeptá se na cenu, například v obchodě nebo na poště, - sestaví vyprávění o své škole a své práci ve škole, - reprodukuje přiměřeně obtížný text, - napíše stručný osobní dopis a zařadí pozvání, poděkování, omluvu, - používá dvojjazyčný slovník, - dokáže používat přítomné časy a chápe rozdíly mezi nimi, - umí používat minulé časy a chápe rozdíly mezi nimi, - umí vyjádřit budoucnost pomocí will (spontánní vyjádření, slib, žádost o pomoc), - chápe použití předpřítomného času, - umí použít modální slovesa can a must spolu s jejich opisnými tvary, - dokáže napsat slovem velká čísla. 	<p>Poslech na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - svátky, tradice, zvyky a odlišné konvence - rodilých mluvčích <p>Čtení na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní dopis - oslovení - přání - prosba <p>Rozhovory na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - volný čas a zájmová činnost - stravování - nákupy - město <p>Samostatný ústní projev na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - škola - se základními vztahy; časovými, - kvalitativními a kvantitativními - slovní zásoba a tvoření slov <p>Pisemný projev na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní dopis - pozvání, poděkování - omluva - gramatické struktury a typy vět - lexikální princip pravopisu slov

Anglický jazyk - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná důležité informace (v krátkých nahrávkách o běžných věcech i o vztazích mezi zeměmi), - určí význam běžných nápisů (např. na ulicích a na nádražích), - vyhledá jednoduché informace v jídelních lístcích a na informačních letácích, - používá autentické materiály ze zemí studovaného jazyka a běžně užívá slovníku cizích slov, - odhadne význam nových slov z kontextu textu, - používá obraty, kterými se zeptá na základní informace o veřejné dopravě a koupí si jízdenky, objedná místenky, - s pomocí mapy nebo plánu se zeptá na cestu nebo poradí někomu jinému, - užívá obraty, kterými se zeptá na to, co lidé dělají v práci nebo ve škole a co ve volném čase, najde vhodné výrazy k odpovědím na takové otázky, - vyjádří, co ho bolí, - vysvětlí, co má a nemá rád, - popíše, co pravidelně dělá, co si nejraději obléká, jaké je venku počasí a kde se nachází, - reprodukuje přiměřeně obtížný text, - sestaví stručný popis nějaké události nebo své cesty, - vyhledá neznámá slova ve slovníku cizích slov, - napíše dopis s blahopřáním, - vypracuje ppt. prezentaci na dané téma. - umí používat modální slovesa must a can a jejich opisné tvary, - umí použít a rozpoznat podmínkové věty typ 0,1,2, - zná použití a tvoření trpného rodu, - dokáže vyjádřit radu pomocí should a shouldn't, - seznámí se se stavovými slovesy, - umí používat too a enough. 	<p>Poslech na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sport, kulturní život - vzájemné vztahy mezi ČR a zeměmi dané - jazykové oblasti - se základními vztahy; existencionálními, - prostorovými, časovými, kvalitativními, - kvantitativními <p>Čtení na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam studovaného jazyka a kultury dané - jazykové oblasti - zeměpisné údaje - tradice, zvyky - historické události <p>Rozhovory na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - setkání (pozdrav, představení, poděkování, rozloučení) - žádost o pomoc - objednání a koupě - rada - péče o zdraví <p>Samostatný ústní projev na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - volný čas - oblékání - příroda a počasí - slovní zásoba a tvoření slov <p>Písemný projev na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cestování a turistika - narozeniny a oslavy - blahopřání, reakce na blahopřání - gramatické struktury a typy vět - lexikální princip pravopisu slov - cizí jazyk a PC jako prostředky - komunikace

Anglický jazyk - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumí jednoduchému popisu cesty, - nachází konkrétní informace ze života lidí studovaného jazyka (v jednoduchých textech), - vysvětlí jednoduchý návod, například jak použít veřejný telefon, - odhadne význam nových slov z kontextu textu, - užívá jednoduché obraty k otázkám o zálibách a dokáže na podobné otázky odpovídat, - vyjádří svůj názor, souhlas a nesouhlas s jinými lidmi, pokud něčemu nerozumí, vyhledá výrazy, se kterými dokáže člověka velice jednoduše požádat, aby zopakoval, co řekl, - dokáže se ptát na to, co lidé dělali, a také na takové otázky odpovídat, - účastní se krátké konverzace s rodilými mluvčími o tom, co ho zajímá, - používá známé výrazy k vyprávění, co dělal v minulosti, - popíše jednoduchými obraty prostředí, ve kterém se nachází, - sestaví vyprávění o svých plánech do budoucna, - reprodukuje přiměřeně obtížný text, - dokáže vyjádřit svůj názor, zážitky, dojmy a přání, - používá obraty vyjadřující svolení, omluvu, prosbu, - umí vyjádřit podmiňovací způsob, - dokáže použít předpřítomný čas a rozlišit rozdíly mezi ním a minulým časem prostý, - používá trpný rod. 	<p>Poslech na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - cestování <p>Čtení na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobnosti z oblasti vědy, umění, politiky a sportu - běžné každodenní problémy <p>Rozhovory na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zájmy - setkání (souhlas a nesouhlas, prosba) - člověk a společnost <p>Samostatný ústní projev na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - životopis - životní prostředí - vzdělávání a kulturní život - slovní zásoba a tvoření slov <p>Písemný projev na téma:</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní dopis (zážitky, přání, dojmy); se spojováním vět výrazy jako „a“, „ale“, „protože“; se základními vztahy existencionálními (Kdo?...), prostorovými a časovými (Kde? Kam? Kdy?...), kvalitativními (Jaký? Který? Jak?...), kvantitativními (Kolik?...) - gramatické struktury a typy vět - lexikální princip pravopisu slov - formulář, dotazník

RUSKÝ JAZYK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Ruský jazyk* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Jazyk a jazyková komunikace a ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk*. Jeho postupné osvojování pomáhá žákům snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility žáka jak v jeho osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje žákovi seznámit se s odlišnostmi způsobu života lidí jiných zemí i s jejich odlišnými kulturními tradicemi. Prohlubuje žákovo vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech. Požadavky na vzdělávání v ruském jazyce směřují v ŠVP k dosažení úrovně A1, Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahovou náplní výuky ruského jazyka je nácvik receptivních, produktivních a interaktivních řečových dovedností pomocí jazykových prostředků. Žáci si osvojují základní dovednosti pomocí čtení, mluvení, psaní a poslechu tak, aby se jednoduchým způsobem domluvili v běžných každodenních situacích. Důraz je kladen na zvládnutí abekvy, používání slovníků a seznamování s reáliemi současného Ruska a se základy ruské literatury. Slovní zásoba, gramatika, tematické okruhy a poslechová cvičení odpovídají věku žáků, jejich zájmům, nadání a potřebám budoucího uplatnění. Základním znakem pojetí výuky ruského jazyka je jeho komunikativní orientace. Produktivní a receptivní řečové dovednosti se rozvíjejí uvnitř tematických okruhů. Konkrétní vzdělávací obsah pro konkrétní skupinu určuje vyučující ve svém tematickém časovém plánu na daný školní rok. Výuka směřuje k praktickým dovednostem. Náročnost a rozsah učiva, použitého jako prostředku k dosažení těchto dovedností volí vyučující s ohledem na schopnosti a možnosti žáka. Získávání praktických dovedností žáka (a hodnocení žáka, do jaké míry si je osvojil) je zaměřeno na 4 základní oblasti cizího jazyka – Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním a Psaní.

Časová dotace: 7. ročník... 2 h
8. ročník ...2 h
9. ročník ...2 h

Cílem výuky je také probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k němu. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života. Výklad prvků gramatického systému je omezen na nezbytné minimum, slovní zásoba je volena především na základě frekvence a zájmu dětí tohoto věku. Při výuce se pracuje s autentickými materiály různého druhu (tištěnými i audiovizuálními), do výuky se zařazuje integrované používání cizího jazyka v kombinaci s PC a internetem. Prohlubuje se podvědomí žáků o kultuře rusky mluvících zemí. Vyučující vhodně využívá odlišností žáků v různých individuálních i skupinových činnostech. Podporuje také další rozvíjení komunikačních dovedností žáků.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Ruský jazyk

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky pochopit důležitost komunikovat v cizím jazyce pro další studium i praktický život, - učíme žáky propojovat probraná témata a jazykové jevy, vyhledávat a kombinovat informace, samostatně vyhledávat nástroje k odstraňování problémů při komunikaci v cizím jazyce, - učíme žáky vybírat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjíme u žáků schopnost řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí, - vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit, - podporujeme samostatnost mluvit rusky s cizí osobou, týmovou spolupráci a využívání moderní techniky při řešení problémů, - učíme žáky, jak si poradit, pokud mu chybí slovní zásoba.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjíme schopnost porozumět jednoduchému sdělení v cizím jazyce a zformulovat jednoduché myšlenky v cizím jazyce - učíme žáky porozumět promluvě a přiměřeně obtížnému textu v cizím jazyce, - podporujeme využívání osvojených dovedností v cizím jazyce k navázání kontaktu či vztahu.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme samostatnost při vyžádání pomoci nebo rady v jednoduchých každodenních situacích, - učíme žáky dodržovat zásady slušného chování v rusky mluvícím prostředí, - učíme ke spolupráci v rusky hovořící skupině na jednoduchém úkolu, - učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry ve skupině, - rozvíjíme schopnost sebekontroly a argumentace.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjíme představu o zvycích v rusky mluvících zemích a porovnání je s našimi zvyky, tradicemi a způsobem oslav různých svátků, - učíme respektovat názory ostatních, umět jeden druhému naslouchat, - rozvíjíme schopnost prezentace vlastní myšlenky nebo názoru.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme samostatnost při práci s dvojjazyčným slovníkem, - učíme využívat cizího jazyka k získávání informací z různých oblastí, - rozvíjíme schopnost efektivně zorganizovat a časově rozvrhnout svou práci.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- motivujeme žáky k využívání programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti,
- vedeme žáky k využívání online aplikací pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat,
- vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s online aplikacemi a zásad ochrany osobních údajů,
- vedeme žáky k vyhledávání a zpracování informací, samostatnému vyhledávání a snaze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje,
- vedeme žáky k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií),
- vedeme žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů,
- vedeme žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků vedeme žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi,
- vedeme žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Další cizí jazyk

2. stupeň

1. POSLECH S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy

žák

- DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou přenášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně
- DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu
- DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- rozumí jednoduchým pokynům učitele

2. MLUVENÍ

Očekávané výstupy

žák

- DCJ-9-1-01 se zapojí do jednoduchých hovorů
- DCJ-9-1-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- DCJ-9-1-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
- DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk

3. ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

Očekávané výstupy

žák

- DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům
- DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům
- DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

4. PSANÍ

Očekávané výstupy

Žák

DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

DCJ-9-4-3 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Učivo

- **zvuková a grafická podoba jazyka** – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- **slovní zásoba** – žáci si osvojí slovní zásobu a umí ji používat v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- **tematické okruhy** – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí
- **mluvnice** – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)

Průřezová témata - Ruský jazyk

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – RJ – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Komunikace
4. Multikulturní výchova		Kulturní diferenciacce (rozdíly)
		Multikulturalita
5. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Stavba mediálních sdělení
		Vnímání autora mediálních sdělení
	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – RJ – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Poznávání lidí
		Komunikace
4. Multikulturní výchova		Kulturní diferenciacce (rozdíly)
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Stavba mediálních sdělení
		Vnímání autora mediálních sdělení
	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – RJ – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT

1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Komunikace
4. Multikulturní výchova		Kulturní diferenciacie (rozdíly)
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Stavba mediálních sdělení
		Vnímání autora mediálních sdělení
	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení

Ruský jazyk - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nacvičuje výslovnost hlásek odlišných od Čj, - seznamuje se s prvními slovy, - porozumí přiměřeným projevům našich i rodilých mluvčích, - reaguje na jednoduché vyslovené pokyny a sám je realizuje, - pozná grafickou podobu písmene, - přepíše slovo a krátkou větu azbukou, - porovná písmena azbuky a latinky, - učí se z paměti azbukou, - snaží se správně vyslovovat a číst novou slovní zásobu, - pokouší se aplikovat správně pravidla o přízvuku, - přečte písmeno, - přečte s porozuměním jednoduchý text, - přeloží jednoduchý text, - opíše a přepíše krátký jednoduchý text, - poslouchá dialogy, - představí se, osloví kamaráda, - vede jednoduchý dialog, - rozezná oznamovací a tážací větu, - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, - používá zdvořilostní fráze, - seznamuje se se základními geografickými informacemi o Rusku, - seznámí se s principem tvoření otcovského jména, - vyjádří čas, - zapojí se do jednoduchého dialogu či krátkého sdělení informativního charakteru, - používá zápor, - klade otázky a odpovídá na základní otázky, - učí se používat správně tvary základních sloves, - rozumí slovům a větám, které se vztahují k běžným tématům, - seznamuje se se základní slovní zásobou (pozdravy, představení, seznámení, oslovení, setkání, rodina, kamarádi, domov, obec, bydlení, škola, čas, narozeniny, věk, čas, dny v týdnu, měsíce, kalendář, roční období, hodiny, Vánoce, Velikonoce, stát, příslušníci státu, jazyk), - používá slovníček, - seznamuje se s ruskými reáliemi, tradicemi, zvyky, - zarecituje krátkou báseň, 	<p>Předazbukové období</p> <ul style="list-style-type: none"> - úvodní seznamovací fráze - základní informace o ruském jazyce, azbuce - nácvik otázek - nácvik výslovnosti - hláskování - základní ruské reálie, památky, kultura - tradice, zvyky - geografické informace (sousedící země, státy bývalého SSSR, informace o Rusku,...) - základní slovní zásoba - seznámení, pozdravy, představení - poslech s porozuměním <p>Azbukové období</p> <ul style="list-style-type: none"> - azbuka- čtení a psaní písmen, nácvik psaní znaků azbuky, spojování písmen do slov, slova do vět - poslech dialogů s následnou kontrolou porozumění - fonetická cvičení - cvičení na osvojování zvukové stránky jazyka - časování sloves - zápor - přízvuk, nácvik přízvuku, výslovnosti - práce s textem - čtení jednoduchého textu s porozuměním - poslech jednoduchého textu - překlad jednoduchého textu, práce se slovníkem - přepis textu - tradice, zvyky - otcovské jméno - zájmena, skloňování - číslovky základní 0-20, 30-100 (po desítkách) - skloňování podstatných jmen - tvoření otázek, nácvik otázek - slovní zásoba k jednotlivým tematickým okruhům (pozdravy, představení, seznámení, oslovení, setkání, rodina, kamarádi, domov, obec, bydlení, škola, čas, narozeniny, věk, čas, dny v týdnu, měsíce, kalendář, roční období, hodiny, Vánoce, Velikonoce, stát, příslušníci státu, jazyk)

- osvojuje si základní gramatické učivo,- řeší křížovky a hádanky.	

Ruský jazyk - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozumí krátkému jednoduchému textu informativního charakteru, vede dialog, - čte krátký text se známou slovní zásobou, - přečte přiměřený text s porozuměním, - přeloží přiměřený text, - opíše a přepíše přiměřený text, - používá zdvořilostní fráze, - učí se z paměti abkudu, - přepíše větu abkudou, - reaguje na vyslovené pokyny a sám je realizuje, - vyjádří čas, - čte text psaný rodilým mluvčím, - řeší křížovky a hádanky, - používá číslovky v mluveném a psaném projevu vyjádří datum, - používá tvar slovesa v mluveném a psaném projevu používá zápor, - seznamuje se s ruskými reáliemi, tradicemi, zvyky, - seznamuje se se základní slovní zásobou - (pozdravy, představení, seznámení, oslovení, setkání, rodina, kamarádi, volný čas, domov, obec, bydlení, škola, čas, narozeniny, věk, čas, datum, dny v týdnu, měsíce, kalendář, roční období, hodiny, Vánoce, Velikonoce, stát, příslušníci státu, jazyk, barvy, materiál, vzory, vlastnosti, profese, zaměstnání), - osvojuje si základní gramatické učivo, - vede rozhovor, - vyjádří pozvánku na návštěvu, - recituje báseň, - vyjádří omluvu, - mluví o své rodině, profesi, osvěm životě, o škole, - napíše jednoduchý text, - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným životním situacím, - seznamuje se s ruskými reáliemi, tradicemi, zvyky, - osvojuje si základní gramatické učivo, - používá dvojjazyčný slovník, - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení, - poslouchá obtížnější texty, - seznamuje se s ruskými klasickými autory, se základy ruské 	<ul style="list-style-type: none"> - abkuda - opakování, procvičování, upevňování - poslech dialogů s následnou kontrolou porozumění - fonetická cvičení - cvičení na osvojování zvukové stránky jazyka - časování sloves - zápor - přízvuk, nácvik přízvuku, výslovnosti - práce s textem - čtení jednoduchého textu s porozuměním - poslech jednoduchého textu - překlad jednoduchého textu, práce se slovníkem - přepis textu - tradice, zvyky - podstatná jména, skloňování - přídavná jména, skloňování - zájmena (osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací), skloňování - číslovky základní 0-1000 - číslovky řadové - skloňování podstatných jmen - tvoření otázek, nácvik otázek - předložkové vazby - ruské reálie, památky, literatura, kultura - slovní zásoba k jednotlivým tematickým okruhům (pozdravy, představení, seznámení, oslovení, setkání, rodina, kamarádi, volný čas, domov, obec, bydlení, škola, čas, narozeniny, věk, čas, datum, dny v týdnu, měsíce, kalendář, roční období, hodiny, Vánoce, Velikonoce, stát, příslušníci státu, jazyk, barvy, materiál, vzory, vlastnosti, profese, zaměstnání)

literatury, - vede diskusi.	
--------------------------------	--

Ruský jazyk - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - reaguje na pokyny udělované ve třídě, - používá intonaci v oznamovací a tázací větě, - používá zdvořilostní fráze, - rozumí přiměřenému textu informativního charakteru, - přečte text s porozuměním, přeloží přiměřený text, - opíše a přepíše přiměřený text, - píše známá slova a krátké věty azbukou a přečte je, - sestaví jednoduché sdělení o sobě a rodině, - odpoví na otázky týkající se jeho samotného, - popíše volný čas svých přátel, - hovoří o svých aktivitách ve volném čase, - vede dialog formou vyhledávání vhodných reakcí, - jednoduchými frázemi popíše místo, kde žije, - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům, - napíše jednoduchý dopis, navrhne odpověď na sdělení, - seznamuje se se základní slovní zásobou - (pozdravy, představení, seznámení, oslovení, setkání,rodina, kamarádi, volný čas,domov,obec, bydlení, byt, pokoj, škola, čas, narozeniny, věk,čas,datum, dny v týdnu, měsíce, kalendář, roční období, hodiny,Vánoce, Velikonoce,stát, příslušníci státu, jazyk, barvy, materiál, vzory, vlastnosti,profese, zaměstnání, cestování, dopravní prostředky, památky, stravování, jídlo, restaurace,nákupy, nakupování, počasí,příroda, zvířata, zdraví, lidské tělo), - používá dvojjazyčný slovník, - vyjádří omluvu, - používá zápor, - samostatně čte přiměřené texty po poslechu, - vypracuje úlohy k textu, - recituje báseň, - vede rozhovor, diskuzi, - naučí se znát základní ruské reálie, tradice a zvyky, - seznamuje se s ruskými klasickými autory, se základy ruské literatury, - řeší křížovky a hádanky, - klade otázky a odpovídá na ně, - osvojuje si základní gramatické učivo. 	<ul style="list-style-type: none"> - azbuka - opakování, procvičování, upevňování - poslech dialogů s následnou kontrolou porozumění - fonetická cvičení - cvičení na osvojování zvukové stránky jazyka - zápor - přízvuk,nácvik přízvuku, výslovnosti - práce s textem - čtení jednoduchého textu s porozuměním - poslech jednoduchého textu - překlad jednoduchého textu, práce se slovníkem - přepis textu - tradice, zvyky - podstatná jména, skloňování - pády - přídavná jména, skloňování - zájmena (osobní, přivlastňovací, ukazovací, tázací) skloňování - číslovky základní 0- 1000 - číslovky řadové - časování sloves - minulý, přítomný, budoucí čas - příslovce - předložkové vazby - zápor - tvoření otázek, nácvik otázek - tvoření krátkých rozhovorů - vypravování podle osnovy - ruské reálie, památky, literatura, kultura - slovní zásoba k jednotlivým tematickým okruhům (pozdravy, představení, seznámení, oslovení, setkání,rodina, kamarádi, volný čas,domov,obec, bydlení, byt, pokoj, škola, čas, narozeniny, věk,čas,datum, dny v týdnu, měsíce, kalendář, roční období, hodiny,Vánoce, Velikonoce,stát, příslušníci státu, jazyk, barvy, materiál, vzory, vlastnosti,profese, zaměstnání, cestování, dopravní prostředky, památky, stravování, jídlo, restaurace,nákupy, nakupování, počasí,příroda, zvířata, zdraví, lidské tělo)

MATEMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Matematika* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Matematika a její aplikace*. Matematika je předmět, který by měl být chápan jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. V základním vzdělávání je především založen na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Žáci v něm mají získat početní dovednosti v oboru přirozených a racionálních čísel, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, naučit se rýsovat, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení. Vzdělání v tomto předmětu by mělo směřovat k rozvíjení z vlastních zkušeností, potřebě počítat, kreslit a hrát si. Práce by měla být zajímavá a povzbuzující. Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Matematika je na 1. i 2. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy : 1. stupeň - *Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy*; 2. stupeň - *Číslo a proměnná, Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy*).

V tematickém okruhu *Číslo a početní operace* na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh *Číslo a proměnná*, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem *proměnná* a s rolí proměnné při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu *Závislosti, vztahy a práce s daty* žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodných počítačových aplikací. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu *funkce*.

V tematickém okruhu *Geometrie v rovině a v prostoru* žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou *Nestandardní aplikační úlohy a problémy*, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrt, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje v 1. až 9. ročníku s hodinovými dotacemi pro jednotlivé ročníky odpovídajícími učebnímu plánu. Výuka Matematiky je organizována zpravidla v budově školy. Žáci využívají prostředků výpočetní techniky (především kalkulátorů, vhodného počítačového softwaru, určitých typů výukových programů).

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Matematika

<p>KOMPETENCE K UČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, - vedeme žáky k vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh), - vedeme žáky k využívání prostředků výpočetní techniky, - vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení, - vedeme žáky k využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace, - vedeme žáky k rozvíjení paměti prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů, - vedeme žáky k rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si využíváním základních matematických pojmů a vztahů, - zařazujeme metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami, - vedeme žáky k plánování postupů a úkolů, - zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů, - zadáváme úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií, - vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě.
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“), - vedeme žáky ke zjištění, že realita je složitější než její matematický model, - učíme žáky provádět rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků, - učíme žáky volit si správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů, - učíme žáky týmově spolupracovat při řešení problémů, - vedeme žáky k využívání moderní techniky při řešení problémů, - učíme žáky rozvíjet si kombinatorické a logické myšlení při řešení problémových úloh, - s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení, - vedeme žáky k ověřování výsledků.
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty, - učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace, - učíme žáky využívat při komunikaci vhodné matematické symboliky, početní operace, algoritmy a správné metody řešení, - učíme žáky vnímat složitosti reálného světa a porozumět jim z hlediska matematizace reálné situace, která vede k sestavení matematického modelu, - vedeme žáky k užívání správné terminologie a symboliky, - podle potřeb pomáháme žákům.

<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, - učíme žáky podílet se na utváření příjemné atmosféry ve skupině, - učíme žáky rozvíjet si schopnost zastávat v týmu různé role, - učíme žáky věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle, - vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky získávat pozitivní vztah k práci, - vedeme žáky k efektivitě při organizování vlastní práce, - učíme žáky zdokonalovat si grafický projev, - vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků, - požadujeme dodržování dohodnuté kvality, termínů, vede žáky k ověřování výsledků.
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky respektovat názory ostatních, - učíme žáky dodržovat pravidla slušného chování, - učíme žáky věcně řešit problémy, zodpovědně se rozhodovat podle dané situace, - učíme žáky formovat si volní a charakterové rysy, - vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé, - umožňujeme, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky.
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky rozlišování obrazných symbolů, porozumění jejich významu (např. značky, piktogramy, šipky), odlišování symbolů s jednoznačným a nejednoznačným významem, - vedeme žáky k posouzení úplnosti dat s ohledem na řešený problém, k dohledávání chybějících informací potřebných k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a k ověřování informací z více zdrojů, - motivujeme žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost (např. převedení údajů z tabulky do diagramu v tabulkovém procesoru), - klademe důraz na používání kalkulačků, např. při provádění kontroly odhadů vytváříme situace, kdy jim využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému, - vedeme žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Matematika

1. stupeň

1.ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků
- M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti
- M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose
- M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly
- M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20
- M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- M-3-1-02p zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat
- M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
- umí rozklad čísel v oboru do 20

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení
- M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel
- M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel
- M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel
- M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku
- M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel
- M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty
- M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-1-02p	čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000
M-5-1-02p	sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
M-5-1-02p	zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
M-5-1-03p	zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
M-5-1-03p	tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
M-5-1-04p	zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy
M-5-1-04p	rozeznává sudá a lichá čísla
-	používá kalkulátor

Učivo

- přirozená čísla, celá čísla, desetinná čísla, zlomky
- zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model)
- násobilka
- vlastnosti početních operací s čísly
- písemné algoritmy početních operací

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy - 1. období

žák

M-3-2-01	orientuje se v čase, převádí jednotky času v běžných situacích
M-3-2-02	opisuje jednoduché závislosti z praktického života
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-3-2-02p	modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
M-3-2-03p	doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20
-	zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
-	uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

Očekávané výstupy - 2. období

žák

M-5-2-01	vyhledává, sbírá a třídí data
M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-5-2-01p vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce
- určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

Učivo

- závislosti a jejich vlastnosti
- diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády

3. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; 3.2 nachází v realitě jejich reprezentaci
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
M-3-3-02p používá pravítko

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary, užívá jednoduché konstrukce
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky

M-5-3-02p	vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice
M-5-3-05p	určí osu souměrnosti překládáním papíru
-	pozná základní tělesa

Učivo

- **základní útvary v rovině** - lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník
- **základní útvary v prostoru** - kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec
- **délka úsečky; jednotky délky a jejich převody**
- **obvod a obsah obrazce**
- **vzájemná poloha dvou přímk v rovině**
- **osově souměrné útvary**

4. NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy - 2. období

žák

M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

Učivo

- **slovní úlohy**
- **číselné a obrázkové řady**
- **magické čtverce**
- **prostorová představivost**

2. stupeň

1. ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Očekávané výstupy

žák

M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu
M-9-1-02	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor
M-9-1-03	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)
M-9-1-05	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů
M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součtin pomocí vzorců a vytýkáním
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-1-01p	<i>písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem</i>
M-9-1-01p	<i>pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)</i>
M-9-1-01p	<i>čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace</i>
M-9-1-02p	<i>provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla</i>
M-9-1-02p	<i>píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000</i>
M-9-1-05p	<i>používá měřítko mapy a plánu</i>
M-9-1-06p	<i>řeší jednoduché úlohy na procenta</i>
-	<i>zvládá orientaci na číselné ose</i>

Učivo

- **dělitelnost přirozených čísel** - prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti
- **celá čísla** - čísla navzájem opačná, číselná osa
- **desetinná čísla, zlomky** - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek
- **poměr** - měřítko, úměra, trojčlenka
- **procenta** - procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování
- **mocniny a odmocniny** - druhá mocnina a odmocnina
- **výrazy** - číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny
- **rovnice** - lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými

2. ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Očekávané výstupy

žák

M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data
M-9-2-02	porovnává soubory dat
M-9-2-03	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti
M-9-2-04	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem
M-9-2-05	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-2-01p	vyhledává a třídí data
M-9-2-02p	porovnává data
M-9-2-04p	vypracuje jednoduchou tabulku
-	užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
-	zvládá početní úkony s penězi

Učivo

- **závislosti a data** - příklady závislostí z praktického života a jejich vlastností, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr
- **funkce** - pravouhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce

3. GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

Očekávané výstupy

žák

M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary
M-9-3-03	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů
M-9-3-05	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh
M-9-3-06	načrtne a sestrojí základní rovinné útvary
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků
M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osově a středově souměrný tvar
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-3-03p	vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
M-9-3-04p	vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
M-9-3-05p	provádí jednoduché konstrukce
M-9-3-06p	rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary
M-9-3-08p	sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti
M-9-3-10p	vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce
M-9-3-011p	sestrojí síť základních těles
M-9-3-12p	načrtne základní tělesa
M-9-3-12p	zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
-	umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
-	používá technické písmo
-	čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

Učivo

- **rovinné útvary** - přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů), shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků), goniometrické funkce
- **metrické vlastnosti v rovině** - druhy úhlů, vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta
- **prostorové útvary** - kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, koule, kolmý hranol
- **konstrukční úlohy** - množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice), osová souměrnost, středová souměrnost

4. NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Očekávané výstupy

žák

M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

M-9-4-01p	samostatně řeší praktické úlohy
M-9-4-01p	hledá různá řešení předložených situací
M-9-4-02p	aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
-	využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Učivo

- **číselné a logické řady**
- **číselné a obrázkové analogie**
- **logické a netradiční geometrické úlohy**

Průřezová témata - Matematika

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – M – 1. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Morální rozvoj</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – M – 2. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Morální rozvoj</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – M – 3. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Morální rozvoj</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – M – 4. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Morální rozvoj</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – M – 5. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Morální rozvoj</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – M – 6. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Morální rozvoj</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – M – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Morální rozvoj</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – M – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Morální rozvoj</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – M – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Morální rozvoj</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Matematika - 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapíše čísla 0-20, rozliší číslice tiskací a psací, - doplní chybějící čísla v řadě, - podle obrázku rozhodne o vztahu více, méně, - spočítá prvky daného souboru do 20 (včetně), - vytvoří skupinu s daným počtem prvků, - sčítá a odčítá v oboru 0-10, 10-20, - řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel, - řeší slovní úlohy se sčítáním a odčítáním v oboru 0-20 bez přechodu desítky, - řeší slovní úlohy vedoucí ke vztahu: $o x - \text{více (méně)}$ v oboru do 20, - porovná přirozená čísla ($> < =$), - zobrazí číslo na číselné ose, <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se ve prostoru, rozlišuje pojmy před, za, vpravo, vlevo, nahoře, dole, - porovná předměty podle velikosti, používá pojmy menší, větší, stejný, nižší, vyšší, - rozezná geometrické tvary: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh, - rozezná krychli, kvádr, válec, kouli ; pomocí stavebnice sestrojí jejich modely; uvede příklady těchto tvarů ve svém okolí. 	<p>Čísla 0-20</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace na číselné ose - čtení a psaní čísel - porovnávání čísel, vztahy větší, menší, rovno - znaménka $> < = + -$ - součet čísel bez přechodu desítky - rozdíl čísel bez přechodu desítky - počítání předmětů v daném souboru - vytvoření souboru s daným počtem prvků - řešení a tvoření slovních úloh na porovnávání čísel - sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu přes desítku - komutativnost sčítání - řešení a tvoření úloh na sčítání a odčítání - řešení slovních úloh s využitím vztahů $o n - \text{více}$, $o n - \text{méně}$ <p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - geometrické pojmy vpravo, vlevo, pod, nad, před, hned před, hned za, nahoře, dole - menší, větší, stejný, nižší, vyšší, široký, úzký - rovinné obrazce: trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh - tělesa: krychle, kvádr, válec, koule - skládání obrazců z geometrických tvarů - stavění staveb ze stavebnice

Matematika - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sčítá a odčítá do 20 s přechodem přes desítku (8+6, 16-9, ...), - spočítá prvky souboru do 100 (včetně), - vytvoří konkrétní soubory (na počítadle, penězi, ve čtvercové síti), s daným počtem prvků do 100, - porovná čísla do 100, používá symboly $>$ $<$ $=$, - zaokrouhlí dané číslo na desítky, - orientuje se na číselné ose, - sčítá a odčítá dvojciferné a jednociferné číslo v oboru do 100 s, přechodem přes desítku, - užívá sčítání a odčítání při řešení praktických úloh, - řeší slovní úlohy s porovnáváním čísel do 100, - řeší slovní úlohy vedoucí ke sčítání a odčítání v oboru do 100, - řeší slovní úlohy s využitím vztahů: $o \times -$ více, $o \times -$ méně, v oboru do 100, - užívá spoje násobitek 2, 3, 4, 5, - dělí v oboru násobitek 2, 3, 4, 5, - řeší slovní úlohy na násobení a dělení, - řeší slovní úlohy se dvěma početními výkony (např. násobení, sčítání), - řeší jednoduché slovní úlohy se vztahy $x -$krát více, $x -$ krát méně, - rozezná časové jednotky hodina, minuta, sekunda, - čte časové údaje na různých typech hodin (i digitálních), sleduje např. délku vyučovací hodiny, přestávky, dobu snídane, oběda, večere, délku spánku apod., - kreslí křivé a rovné čáry, - změří délku úsečky (m, dm, cm), - rozezná geometrická tělesa v praxi, - sestrojí model krychle, kvádra, koule, válce. 	<p>Číselný obor 0-100</p> <ul style="list-style-type: none"> - čísla 0 -100, orientace na číselné ose, čtení a zápis čísel, počítání po jedné, po desítkách do 100 - řešení a vytváření slovních úloh na porovnávání čísel - zaokrouhlování čísel na desítky - součet a rozdíl čísel - počítání s použitím závorek - sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru do 100 - sčítání a odčítání násobků deseti - řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání - počítání s penězi, seznámení s bankovkami a mincemi do stokoruny - názorné zavedení násobení a dělení na souborech různých předmětů - násobení jako opakované sčítání - násobek, činitel, záměna činitelů - násobilky 2, 3, 4 a 5, automatizace násobitek, řady násobků daného - vztahy mezi násobením a dělením, automatizace dělení v oboru probíraných násobitek - řešení a vytváření slovních úloh na násobení a dělení v oboru násobitek - řešení a vytváření slovních úloh s využitím vztahů x-krát, x-krát více - orientace v čase, den – 24 hodin, 1 hodina – 60 minut, 1 minuta - 60 sekund <p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s pravítkem - úsečka, lomená čára, křivá čára, kreslení rovných a křivých čar - rýsování úseček - jednotky centimetr, decimetr, metr - délka úsečky, měření délky úsečky - označení bodů a úseček - modelování těles, užití stavebnic ke stavbám s tělesy

Matematika - 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čte a píše trojčíferná čísla, - vytvoří soubor s daným počtem prvků do 1000, vyznačí čísla na řádovém počítadle, - zakreslí obraz daného čísla na číselné ose, - porovná čísla do 1000 (porovnání typu 764 a 768, 764 a 784, 764 a 864), - používá sčítání a odčítání v oboru do 1000 při řešení praktických úloh, - písemně sčítá a odčítá dvě trojčíferná čísla, provádí kontrolu svého výpočtu, - řeší slovní úlohy na porovnání dvou trojčíferných čísel, sčítání a odčítání dvou trojčíferných čísel, na vztahy $o x - \text{více}$, $o x - \text{méně}$, užívá jednoduché rovnice, - užívá spoje všech násobitek malé násobilky, - násobí z paměti dvojcíferné číslo jednocíferným v jednoduchých případech (16×4, 2×17), - dělí dvojcíferné číslo jednocíferným mimo obor násobitek, určí neúplný podíl a zbytek ($15 : 4$, $51 : 6$, $40 : 9$, $87 : 8$, ...), - řeší slovní úlohy vedoucí k násobení dvojcíferného čísla jednocíferným a dělení dvojcíferného čísla jednocíferným, - odhadne výsledek, řeší slovní úlohy vedoucí k užití vztahů $x - \text{krát více}$, $x - \text{krát méně}$, - určí základní jednotky času a jejich převody. 	<p>Číselný obor 0-1000</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselná řada, zápis čísel, číselná osa, počítání po stovkách, desítkách a jednotkách - znázornění trojčíferných čísel na číselné ose, čtení a zápisy trojčíferných čísel - porovnávání čísel, porovnávání čísel pomocí číselné osy - řešení úloh na porovnávání trojčíferných čísel - zaokrouhlování čísel na stovky a desítky - rozklad čísla v desítkové soustavě - součet a rozdíl čísel - sestavení jednoduchých rovnic - sčítání a odčítání násobků sta - písemné algoritmy sčítání a odčítání - sčítání a odčítání bez přechodu násobků sta - sčítání a odčítání čísel s přechodem násobků sta - písemné sčítání dvou sčítanců, kontrola výsledku záměrou sčítanců - písemné odčítání, kontrola výsledku sčítáním - řešení a tvoření slovních úloh na sčítání a odčítání, užití jednoduchých rovnic - odhad a kontrola výsledku - násobilky 6, 7, 8, 9, dělení v oboru těchto násobitek, automatizace všech spojů násobení a dělení v oboru násobitek - násobení 10 - násobení a dělení dvojcíferných čísel jednocíferným - dělení se zbytkem - součin, podíl, zbytek - pamětné násobení dvojcíferného čísla jednocíferným mimo obor násobitek - násobení a dělení součtu nebo rozdílu dvou čísel - užití závorek - řešení a vytváření slovních úloh se dvěma různými početními výkony - rozlišování sudých a lichých čísel - jednotky času

<ul style="list-style-type: none"> - označí bod, krajní body úsečky, průsečík dvou přímek, - změří délku úsečky s přesností na milimetry, - sestrojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr, - provede odhad délky vzdálenosti, - určí obvod jednoduchého obrazce (trojúhelník, čtverec, obdélník) sečtením délek jeho stran, - převede jednotky délky: km na m, m na dm, cm, mm, dm na cm, mm, - cm na mm, - pomocí stavebnice (dostupných materiálů) sestrojí modely staveb tvaru kvádrů, krychle apod. - sestrojí kruh, kružnici, pozná střed, poloměr, průměr. 	<p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - přímka, polopřímka, vzájemná poloha dvou přímek, různoběžky, rovnoběžky - rovinné obrazce: trojúhelník, čtyřúhelník, čtverec, obdélník - strana rovinného obrazce, obvod - rýsování přímek, označování průsečíku různoběžek - vyznačování polopřímek - kreslení a rýsování rovinných obrazců ve čtvercové síti - jednotky délky: milimetr, kilometr - měření úseček s přesností na milimetry, odhad délky úsečky - rýsování úsečky dané délky, např. v centimetrech a milimetrech - měření délek stran rovinných obrazců, převody jednotek délky - výpočet obvodu rovinného obrazce sečtením délek jeho stran - provádění odhadů délek různých úseček a vzdáleností - modelování staveb tvaru kvádrů, krychle apod. - (užívání stavebnice, krabiček) - kruh, kružnice: rýsování, střed, poloměr, průměr
---	---

Matematika - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - počítá do 1 000 000 po statisících, desetitisících, tisících - porovná čísla do 1 000 000 a řeší nerovnice typu $452\ 620 < m < 553\ 000$, - zaokrouhlí čísla na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky, rozkládá čísla v desítkové soustavě např. $3757 = 3 \times 1000 + 7 \times 100 + 5 \times 10 + 7 \times 1$, - pamětně sčítá a odčítá čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0, např. $8400 - 6200$, $9\ 00\ 000 - 740\ 000$, - písemně sčítá a odčítá (sčítat alespoň tři čísla, odčítat od jednoho čísla dvě čísla, od součtu dvou čísel jedno číslo), - pamětně násobí a dělí čísla do 1 000 000 jednociferným číslem, - písemně násobí jedno a dvojciferným činitelem, - písemně dělí jednociferným dělitelem, provádí odhad a kontrolu svého výpočtu, - provádí kontrolu pomocí kalkulačky, - zjistí údaje z diagramu, sestaví jednoduchý diagram, - řeší slovní úlohy vedoucí k porovnávání čísel, provádí početní výkony s čísly v daném, - oboru, řeší slovní úlohy se vztahy o $x - \text{více (méně)}$, $x - \text{krát více (méně)}$, - řeší slovní úlohy na 2 až 3 početní výkony, - zapíše pomocí římských číslic 1, 5, 10, 50, 100, 500, 1000, - názorně vyznačí polovinu, čtvrtinu celku, - řeší jednoduché slovní úlohy na určení poloviny, třetiny, čtvrtiny, pětiny, desetiny z daného celku, - modeluje a určuje část celku, používá zápis ve formě zlomku, - porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel, 	<p>Číselný obor 0-1 000 000</p> <ul style="list-style-type: none"> - čtení a zápis čísel, číselná osa - celá čísla - přirozená čísla - zápis čísel v desítkové soustavě, počítání po statisících, desetitisících, tisících - porovnávání čísel do 1000 000, řešení jednoduchých nerovnic - zaokrouhlování čísel na statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky - sčítání a odčítání čísel v daném oboru, sčítání a odčítání z paměti pouze čísla, která mají nejvýše dvě číslice různé od 0 např. $2\ 700 + 4\ 600$ - vztahy mezi sčítáním a odčítáním - násobení a dělení čísel v daném oboru, vztahy mezi násobením a dělením - pamětné násobení a dělení jednociferným číslem - písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem, kontrola výpočtu - práce s kalkulačkou, provádění kontroly - písemné dělení jednociferným dělitelem, kontrola násobením - pořadí početních výkonů - slovní úlohy na porovnání čísel, na početní výkony, na vztahy o $x - \text{více}$, $x - \text{méně}$, $x - \text{krát více}$, $x - \text{méně}$ - užívání závorek - římské číslice - diagram, zjišťování údajů z diagramu, sestavení jednoduchého diagramu - celek, část, zlomek - polovina, čtvrtina, pětina, desetina, pomocí obrázků určovat části celku - řešení a vytváření slovních úloh k určování poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny z celku - vytvoření celku z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny - jednoduché případy sčítání zlomků se stejným jmenovatelem

<ul style="list-style-type: none"> - určí vzájemnou polohu dvou přímek, - sestrojí rovnoběžku s danou přímkou, - sestrojí kolmici pomocí trojúhelníku s ryskou k dané přímce, - narýsuje kružnici s daným středem a daným poloměrem, - pozná souměrný útvar, - nakreslí souměrný útvar, - určí osu souměrnosti překládáním, - určí obsah čtverce a obdélníku, - pomocí čtvercové sítě nakreslí síť kvádrů a krychle, - vymodeluje kvádr a krychli z dané sítě. 	<p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vzájemná poloha přímek v rovině, rovnoběžky, - různoběžky, průsečík, kreslení a rýsování rovnoběžek a různoběžek, vyznačování průsečíku - kolmice, kolmost, rýsování kolmice, pomocí trojúhelníku s ryskou - kružnice, kruh střed a poloměr kružnice, rýsování kružnice s daným středem a s daným poloměrem - osa souměrnosti, určování os souměrnosti, překládání papíru na obrázcích, souměrné tvary - rovnoramenný trojúhelník, rovnostranný - trojúhelník - souměrné útvary ve čtvercové síti, konstrukce souměrného útvaru ve čtvercové síti - síť kvádrů a krychle, modelování kvádrů a krychle ze sítě, síť kvádrů a krychle rozložením krabíčky - jednotky obsahu: cm², mm², m²
--	---

Matematika - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porovná přirozená čísla do miliardy a zobrazí je na číselné ose, - řeší jednoduché nerovnice v oboru do miliardy, - zaokrouhluje přirozená čísla na miliony, statisíce, desetitisíce, tisíce, sta, desítky, - sčítá a odčítá přirozená čísla z paměti (příklady typu $6\,300 + 7\,500\,000$, $2300\,000 - 6\,000$), - písemně sčítá tři až čtyři přirozená čísla, - písemně násobí až čtyřciferným činitelem, - písemně dělí jedno a dvojciferným dělitelem, provádí kontrolu násobením i na kalkulačce, - řeší jednoduché a složené slovní úlohy, řešené jednou nebo dvěma početními operacemi, - odhadne výsledek, posoudí jeho reálnost, - přepíše a přečte větší čísla zapsaná římskými číslicemi a naopak, - doplní řady čísel, tabulky, - čte a sestaví sloupkový diagram, - sestrojí a čte jednoduché grafy v soustavě souřadnic, - zapíše a přečte zápis desetinného čísla, řádu desetin a setin, vyznačí desetinné číslo dané hodnoty na číselné ose, - zaokrouhlí desetinné číslo (řádu desetin) na celé číslo, - písemně sečte a odečte desetinné číslo řádu desetin a setin, - užívá desetinné číslo v praktických situacích, - vyjádří setinu zlomkem a desetinným číslem. - porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose, 	<p>Číselný obor 0-1 000 000 000, desetinná čísla, tabulky, grafy, diagramy</p> <ul style="list-style-type: none"> - celá čísla - přirozená čísla - posloupnost přirozených čísel, číselná osa - zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění (číselná osa, teploměr, model) - čtení a zápis čísel do miliardy, zobrazování na číselné ose - porovnávání přirozených čísel, řešení jednoduchých nerovnic - zaokrouhlování přirozených čísel na miliony, statisíce, tisíce, sta, desítky - pamětné sčítání a odčítání přirozených čísel - pamětné násobení a dělení přirozených čísel - písemné sčítání tří až čtyř přirozených čísel - písemné odčítání dvou přirozených čísel - písemné násobení až čtyřciferným činitelem - písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem - řešení slovních úloh na jeden až dva početní výkony - odhad a kontrola výpočtů, práce s kalkulačkou, posouzení reálnosti výsledku - užití vlastností početních výkonů (komutativnost, asociativnost, distributivnost) - římské číslice, přepis větších čísel zapsaných arabskými číslicemi - grafy, soustava souřadnic, doplňování tabulek, čtení a sestrojování sloupkového diagramu - zlomky - desetinná čísla - orientace v jednoduchých situacích, vyjádření části celku, zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem, desetina, setina, číselná osa - vyjádření setiny: zlomkem a desetinným číslem - praktické modely desetinných čísel (peníze) - písemné sčítání a odčítání desetinných čísel řádu desetin a setin

<ul style="list-style-type: none"> - narýsuje obdélník, čtverec, pravoúhlý trojúhelník, - vypočítá obvod a obsah obdélníku a čtverce, - převádí jednotky obsahu m², dm², cm², mm². - řeší úlohy z praxe na výpočty obsahů obdélníku, čtverce, <ul style="list-style-type: none"> - doplní číselnou a obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje, - doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice, - rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány, - řeší slovní úlohy úsudkem a logikou. 	<p>Geometrie</p> <ul style="list-style-type: none"> - konstrukce obdélníku a čtverce - výpočty obvodu a obsahu obdélníka a čtverce, složitější obrazce - další jednotky obsahu: a, ha, km², mm² - rýsování rovnoběžek a kolmic daným bodem - rýsování pravoúhlého, rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku <p>Nestandardní aplikované úlohy a problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost
--	--

Matematika - 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - narýsuje čárkovanou, plnou a čerchovanou čáru a určí, ve kterých případech ji použije, - v praxi používá rýsování, klade důraz na přesnost a čistotu projevu, - sestrojí dvě rovnoběžky, - sestrojí kolmici z bodu k přímce, - sestrojí pomocí kružítka střed úsečky, osu úsečky, - matematicky správně a přesně popíše základ. geometrické útvary technickým písmem, - narýsuje konkrétní předměty – užité i ozdobné, - od ruky nakreslí rovinné útvary, krychli a kvádr, - určí jednotky obsahu, převede tyto jednotky, - uvede konkrétní příklady využití výpočtu obsahu obrazce a povrchu tělesa v praxi, - vypočítá obsah obdélníka a čtverce, - vypočítá obsah dalších rovinných útvarů složených ze čtverců a obdélníků, - rozliší a popíše kvádr, krychli, načrtne je, - vypočítá povrch kvádru, krychle podle matematických vzorců, - zapíše řešení úloh s důrazem na přesnost, přehlednost a dodržování matematické symboliky, - vyřeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahů rovinných útvarů a povrchů těles, 	<p>Základní pravidla rýsování</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy a užití čar - technické písmo - rýsování kolmic, rovnoběžek - střed úsečky, osa úsečky Obsah obrazce a povrch tělesa - jednotky obsahu, převody - obsah obdélníka a čtverce - obsah složitějších obrazců - povrch kvádru a krychle - slovní úlohy na výpočet obsahu, povrchu

- popíše úhel, vysvětlí, co je velikost úhlu, jednotka stupeň a minuta,
- rozliší druhy úhlů,
- vyznačí a narýsuje úhel pravý, přímý, libovolný ostrý a tupý, přenesení úhel, porovná jej,
- sestrojí různé velikosti úhlů,
- změří velikost daného úhlu ve stupních,
- vyjádří velikost úhlu ve stupních a minutách a запиše,
- sestrojí osu úhlu,
- rozliší dvojice vedlejších a vrcholových úhlů, určí jejich vlastnosti a jejich velikosti,
- sečte a odečte dvojici úhlů,
- násobí a dělí úhly dané velikosti dvěma,

- vysvětlí pojem desetinné číslo, uvede příklady,
- přečte a запиše dané desetinné číslo,
- znázorní desetinné číslo na ose,
- porovná desetinná čísla pomocí znamének nerovnosti,
- zaokrouhlí desetinné číslo s danou přesností,
- převede desetinná čísla na zlomky a obráceně,
- sečte, odečte, vynásobí desetinná čísla (písemně, z paměti),
- dělí desetinné číslo číslem přirozeným a číslem desetinným,
- matematizuje jednoduché slovní úlohy z praxe a řeší je,
- využívá kalkulačků při náročnějších úlohách bez využití paměti kalkulačků,
- převede jednotky délky a hmotnosti v oboru desetinných čísel.

Úhel a jeho velikost

- úhel a jeho přenášení
- druhy úhlů
- jednotka velikosti úhlů (stupně a minuty); úhloměr
- měření velikosti úhlů
- osa úhlu – konstrukce kružítkem
- rýsování úhlů
- úhly vedlejší a vrcholové
- sčítání a odčítání úhlů
- násobení a dělení úhlů dvěma

Desetinná čísla

- čtení a zápis desetinného čísla
- desetinný zlomek a jeho zápis desetinným číslem
- porovnávání a zaokrouhlování desetinných čísel
- sčítání a odčítání desetinných čísel
- násobení a dělení desetinného čísla 10, 100
- převody jednotek délky a hmotnosti
- násobení desetinných čísel
- dělení desetinného čísla číslem přirozeným a desetinným
- slovní úlohy
- využití kalkulačků při početních operacích s desetinnými čísly

- rozliší druhy trojúhelníků podle velikosti úhlů (ostroúhlý, pravouhlý, tupouhlý) a podle délek stran (rovnostranný, rovnoramenný, obecný),
- určí součet úhlů v trojúhelníku,
- určí velikost vnitřního úhlu trojúhelníku, jsou-li dány velikosti dalších dvou vnitřních úhlů trojúhelníku,
- sestrojí trojúhelník ze tří stran,
- určí, zda trojúhelník lze sestrojít užitím trojúhelníkové nerovnosti,
- sestrojí výšky a těžnice trojúhelníku,
- sestrojí šestiúhelník, osmiúhelník,
- popíše vlastnosti šestiúhelníku, osmiúhelníku,

- doplní číselnou, logickou či obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje,
- doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice,
- rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány,
- řeší slovní úlohy úsudkem a logikou, vysvětlí způsob řešení,

- vysvětlí pojmy: násobek, dělitel, prvočíslo, číslo složené,
- určí podle znaků dělitelnosti, čím je dané číslo dělitelné,
- použije znaky dělitelnosti k řešení praktických úloh,
- použije algoritmus rozkladu čísla na součin prvočísel,
- určí nejmenší společný násobek a největší společný dělitel,

Trojúhelníky a mnohoúhelníky

- trojúhelníky – součet úhlů v trojúhelníku
- druhy trojúhelníků
- rýsování trojúhelníků ze tří stran
- trojúhelníková nerovnost
- výšky, těžnice, těžiště
- prav.šestiúhelník – vlastnosti, obvod, konstrukce
- osmiúhelník – vlastnosti, obvod, - konstrukce

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- číselné a logické řady
- číselné a obrázkové analogie
- logické a netradiční geometrické úlohy

Dělitelnost přirozených čísel

- násobek a dělitel
- znaky dělitelnosti (2,3,4,5,6,8,10)
- prvočísla a čísla složená
- rozklad na prvočinitele
- čísla soudělná a nesoudělná
- nejmenší společný násobek
- největší společný dělitel

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem celé číslo, číslo kladné a záporné, uvede příklady, - znázorní celé číslo na číselné ose, - porovná celá čísla pomocí znamének nerovnosti, - určí číslo opačné, - sečte a odečte celá čísla, - vynásobí a vydělí celá čísla, - uvede praktický význam absolutní hodnoty čísla, určí tuto absolutní hodnotu, - určí vlastnosti útvarů v osově souměrnosti, - sestrojí obraz daného geometrického útvaru v osově souměrnosti, - rozpozná útvary souměrné podle osy, určí osu souměrnosti, - v grafickém projevu dodržuje zásady správného rýsování. 	<p>Celá čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - čísla celá – kladná, záporná, nula, číselná osa - čísla navzájem opačná - absolutní hodnota čísla - porovnávání a uspořádání celých čísel - sčítání a odčítání celých čísel - násobení a dělení celých čísel <p>Osová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - osová souměrnost - osově souměrné útvary
--	---

Matematika - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí vztah zlomku a desetinného čísla, - převede zlomky na desetinná čísla a naopak, - graficky znázorní zlomek, - vyjádří celek pomocí zlomku – graficky i zápisem zlomku, - převede smíšená čísla na zlomky a nepravé zlomky na smíšená čísla, - rozšíří a zkrátí zlomek, - запиše řešení s důrazem na přesnost, přehlednost a dodržování matematické symboliky, - porovná zlomky podle velikosti, znázorní je na číselné ose, <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem shodnost rovinných útvarů, shodnost trojúhelníků a matematicky je vyjádří, - uvede věty o shodnosti trojúhelníků, - využije osvojených vět o shodnosti trojúhelníků v konstrukčních úlohách- sestrojí trojúhelník podle vět sss, sus, usu, - dodržuje zásady správného rýsování, <ul style="list-style-type: none"> - určí vlastnosti útvarů ve středové souměrnosti, - sestrojí obraz daného geometrického útvaru ve středové souměrnosti, - rozpozná útvary souměrné podle středu, určí střed souměrnosti, - v grafickém projevu dodržuje zásady správného rýsování, 	<p>Zlomky a racionální čísla</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojem zlomku, zápis desetinného zlomku - celek, část - vyjádření částí celku pomocí zlomků - převádění zlomků na desetinné číslo a naopak ,základní tvar zlomku - smíšené číslo - převádění smíšených čísel na zlomky a nepravých zlomků na smíšená čísla - rozšiřování a krácení zlomků - uspořádání zlomků - pojem racionální číslo <p>Shodnost trojúhelníků</p> <ul style="list-style-type: none"> - shodné útvary v rovině - shodnost trojúhelníků – věty sss, sus, usu - konstrukce trojúhelníků <p>Středová souměrnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - středová souměrnost - středově souměrné útvary

<ul style="list-style-type: none"> - provádí základní početní operace s racionálními čísly – sčítání, odčítání, násobení a dělení, - upraví složený zlomek, - řeší slovní úlohy z praxe, provede rozbor matematického problému, - odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, - řeší jednoduché rovnice v oboru racionálních čísel, provede kontrolu výsledku, - rozliší jednotlivé druhy čtyřúhelníků, rovnoběžníků a lichoběžníků a popíše jejich vlastnosti, - vypočítá obvod, obsah těchto útvarů pomocí vzorce, - přesně a pečlivě narýsuje čtyřúhelník, - řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtu obvodu a obsahu čtyřúhelníků, - určí jednotky objemu a povrchu, - vzájemně převádí jednotky objemu a povrchu, - pozná hranol a popíše vlastnosti, - vyřeší slovní úlohy na výpočet objemu a povrchu, - používá kalkulátor pro základní početní operace, - vyhledá požadované informace v tabulkách, - doplní číselnou, logickou či obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje, - doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice, - rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány, - řeší slovní úlohy úsudkem a logikou, vysvětlí způsob řešení, 	<p>Početní operace se zlomky a racionálními čísly</p> <ul style="list-style-type: none"> - sčítání zlomků a smíšených čísel - odčítání zlomků a smíšených čísel - násobení zlomků číslem celým - násobení zlomků - dělení zlomků - složený zlomek - slovní úlohy <p>Čtyřúhelníky</p> <ul style="list-style-type: none"> - třídění čtyřúhelníků - rovnoběžníky a jejich vlastnosti - lichoběžník a jeho vlastnosti - rýsování čtyřúhelníků - obvody a obsahy čtyřúhelníků - slovní úlohy <p>Hranoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - síť hranolu - objem a povrch hranolu - slovní úlohy z praxe na V,S <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - objasní pojmy poměr a postupný poměr, - запиše poměr velikostí dvou veličin, - provádí jednoduché úpravy poměru pomocí krácení a rozšiřování, - vypočítá jednotlivé díly celku určené daným poměrem, - pozná přímou a nepřímou úměrnost ve vztahu dvou veličin a rozhodnutí zdůvodní úvahou, - vysvětlí pojem měřítko plánu a mapy, - narýsuje jednoduchý plán (mapu) ve vhodném měřítku, - vyřeší slovní úlohy s využitím dovednosti přepočtu měřítek, - vyřeší slovní úlohy vedoucí k využití přímé a nepřímé úměrnosti, - vyřeší slovní úlohy z praxe pomocí poměru a trojčlenky, <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: procento, základ, procentová část, počet procent, - vypočítá jedno procento z daného základu, - použije algoritmus výpočtu procentové části, základu a počtu procent a vypočítá je, - aplikuje základy jednoduchého úrokování na příkladě, - použije získané znalosti při řešení slovních úloh z praxe, - provede rozbor slovní úlohy a stanoví postup řešení, - provede kontrolu reálnosti získaného výsledku. 	<p>Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka.</p> <ul style="list-style-type: none"> - poměr, postupný poměr - měřítko plánu, mapy - přímá úměrnost - nepřímá úměrnost - trojčlenka - slovní úlohy <p>Procenta</p> <ul style="list-style-type: none"> - procento – základ, počet procent, procentová část - výpočet procentové části - výpočet počtu procent - výpočet základu - jednoduché úrokování - slovní úlohy
--	---

Matematika - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady praktického použití druhé mocniny a druhé odmocniny, - určí bez použití kalkulačky či tabulek druhou mocninu racionálních čísel (mocniny čísel od 1 do 10, jejich desetinasobky, zlomky s těmito čísly v čitateli i jmenovateli), - určí druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a kalkulátoru, - vypočítá výraz s mocninami a odmocninami, určí jeho hodnotu, - vypočítá mocniny s přirozeným exponentem, některé zpaměti, těžší na kalkulačce, - použije pravidla a algoritmy pro počítání s mocninami, - provádí základní početní operace (+, -, ., :) s mocninami, - umocní součin, podíl, mocninu, - zapíše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve tvaru $a \cdot 10^n$, kde $1 \leq a < 10$, - určí mocninu s exponentem nula, - uvede Pythagorovu větu, příklady jejího využití, - vypočítá třetí stranu trojúhelníku pomocí Pythagorovy věty, - účelně používá kalkulačku a tabulky k základním výpočtům, - vyřeší praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty (zakreslí reálný náčrtek, matematickou symbolikou zapíše řešení příkladu, příklad vyřeší), - u praktických úloh s využitím Pythagorovy věty odhadne výsledek a ověří jeho reálnost, 	<p>Mocniny a odmocniny</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhá mocnina racionálního čísla - určování druhé mocniny z tabulek a kalkulačky - druhá odmocnina - určování odmocniny z tabulek a kalkulačky - reálná čísla <p>Mocniny s přirozeným mocnitelem</p> <ul style="list-style-type: none"> - n-tá mocnina čísla - sčítání a odčítání mocnin s přirozeným mocnitelem - násobení a dělení mocnin s přirozeným mocnitelem - mocnina součinu, podílu - umocňování mocnin - zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$ <p>Pythagorova věta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pythagorova věta - výpočet přepony - výpočet odvěsny - praktické úlohy s využitím Pythagorovy věty

- uvede rozdíl mezi kruhem a kružnicí,
- uvede rozdíl mezi průměrem a poloměrem (jejich vzájemný vztah),
- vypočítá obvod a obsah kruhu a délku kružnice pomocí vzorců,
- určí vzájemnou polohu kružnice a přímky a vzájemnou polohu dvou kružnic,
- určí a sestrojí tečnu, sečnu a tětívu,
- načrtne válec,
- vypočítá objem a povrch válce,
- vyřeší slovní úlohy z praxe s využitím znalostí o kružnici či válci, ve slovní úloze provede náčrtek, matematizaci problému, jeho řešení a ověření reálnosti výsledku, potřebné informace vyhledá v tabulkách,
- vysvětlí pojmy výraz číselný, s proměnnou, jednočlen, mnohočlen, člen výrazu, rovnost dvou výrazů a uvede příklady,
- určí hodnotu daného číselného výrazu,
- zapíše slovní text pomocí výrazů s proměnnými,
- provádí základní operace (sčítání a odčítání) s mnohočleny,
- provádí násobení a dělení mnohočlenů,
- vytkne z daného výrazu vhodný výraz a správně zapíše rozklad výrazů,
- použije vzorce pro druhou mocninou součtu a rozdílu a pro rozdíl druhých mocnin,
- pomocí vzorců upraví daný výraz,

Kruh , kružnice, válec

- vzájemná poloha přímky a kružnice, sečna, tečna
- vzájemná poloha dvou kružnic
- délka kružnice
- obvod kruhu, obsah kruhu
- části kružnice, kruhu
- válec, jeho síť
- objem a povrch válce
- slovní úlohy

Výrazy

- číselné obory
- výrazy číselné, jejich hodnota
- výraz s proměnnou, určování hodnoty
- jednočlen, mnohočlen
- sčítání a odčítání mnohočlenů
- násobení mnohočlenu jednočlenem
- násobení mnohočlenů
- druhá mocnina dvojčlenu
- rozdíl druhých mocnin
- užití vzorců $(a \pm b)^2$, $a^2 - b^2$
- dělení mnohočlenu jednočlenem
- vytýkání, rozklad vytýkáním

- vysvětlí pojmy rovnost dvou výrazů, proměnná, neznámá, řešení rovnice,
- vyřeší jednoduché lineární rovnice pomocí základních ekvivalentních úprav,
- používá algoritmus řešení rovnic ke správnému vyřešení zadaných úloh,
- matematicky správně a účelně zapíše postup řešení,
- provede zkoušku řešení dosazením do rovnice,
- vyřeší slovní úlohy (provede rozbor slovní úlohy, vyřeší úlohu, provede zkoušku správnosti svého řešení),
- vyjádří neznámou ze vzorce a vypočítá její hodnotu po dosazení všech daných veličin,
- uvede příklady využití lineárních rovnic v praxi,

- sestrojí trojúhelníky a čtyřúhelníky zadané několika prvky,
- objasní pojem Thaletova kružnice, využije Thaletovu kružnici v konstrukčních úlohách,
- používá základní pravidla správného rýsování s důrazem na přesnost a čistotu projevu,
- využívá vztahů mezi geometrické útvary k řešení konstrukčních úloh,
- zakreslí náčrtek zadaného úkolu,
- správně zapíše konstrukční postup s použitím matematické symboliky,
- sestrojí tečnu ke kružnici z bodu vně kružnice,

Lineární rovnice

- rovnost, vlastnosti rovnosti
- lineární rovnice s jednou neznámou, kořen (řešení) lineární rovnice
- ekvivalentní úpravy lineární rovnic
- zkouška
- řešení jednoduchých lineárních rovnic pomocí ekvivalentních úprav
- provádění zkoušky správnosti řešení
- řešení slovních úloh vedoucích k řešení lineárních rovnic
- výpočet neznámé ze vzorce

Konstrukční úlohy

- množiny bodů dané vlastnosti
- Thaletova kružnice
- konstrukce trojúhelníků
- konstrukce čtyřúhelníků
- konstrukce kružnice s požadovanými vlastnostmi
- konstrukce tečen ke kružnici

- vysvětlí základní pojmy statistiky: statistický soubor, statistické šetření, jednotka, znak, četnost, aritmetický průměr, medián, modus,
 - vypočítá aritmetický průměr,
 - určí z dané tabulky modus a medián,
 - provede jednoduché statistické šetření, zapíše jeho výsledky formou tabulky a znázorní pomocí sloupcového (kruhového) diagramu,
 - čte tabulky a grafy a interpretuje je v praxi,
 - čte a sestrojuje různé diagramy a grafy – bodové, sloupcové, spojnicové, kruhové,
 - čte a sestrojuje různé diagramy a grafy s údaji uvedenými procentech,
 - uvede příklady využití statistiky v praxi,
-
- doplní číselnou, logickou či obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje,
 - doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice,
 - rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány,
 - řeší slovní úlohy úsudkem a logikou, vysvětlí způsob řešení.

Statistika

- statistický soubor, statistické šetření
- jednotka, znak, četnost
- aritmetický průměr
- modus, medián
- grafy, diagramy (bodové, sloupcové, spojnicové, kruhové)
- statistika v praxi

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- číselné a logické řady
- číselné a obrázkové analogie
- logické a netradiční geometrické úlohy

Matematika - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provede početní operace sčítání a odčítání mnohočlenů; násobení a dělení mnohočlenů, - aplikuje na příkladech vzorce: druhá mocnina součtu a rozdílu, rozdíl druhých mocnin; použije tyto vzorce ke zjednodušení výrazů, - upraví výraz vytýkáním před závorku, - rozloží daný výraz pomocí vzorců či vytýkáním na součin, - určí podmínky, za kterých má lomený výraz smysl, - zkrátí a rozšíří lomené výrazy, - provede početní operace (+, -, ·, :) s lomenými výrazy, - přehledně, stručně zapíše řešení úlohy, - vysvětlí pojmy podobnost rovinných útvarů, podobnost trojúhelníků; matematicky je vyjádří, - rozpozná podobné rovinné útvary, správně podobnost zapíše pomocí matematické symboliky, - určí poměr podobnosti , - na základě poměru podobnosti určí velikosti dalších útvarů, - použije poměru podobnosti při práci s plány a mapami při praktických cvičeních v terénu, - sestrojí podobný útvar danému, - odvodí goniometrické funkce ostrých úhlů jako poměrů stran podobných pravoúhlých trojúhelníků - určí hodnoty těchto funkcí pomocí tabulek (kalkulátoru) - použije goniometrické funkce při řešení úloh z praxe - použije goniometrické funkce při výpočtech v geometrii (S,V) - sestrojí grafy goniometrických funkcí, 	<p>Příprava na lomené výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> - sčítání a odčítání mnohočlenů - násobení a dělení mnohočlenů - vzorce $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, a^2-b^2 - úprava mnohočlenů pomocí vzorců - vytýkání, vytýkání čísla -1 - rozklad výrazů na součin pomocí vzorců a vytýkání <p>Lomené algebraické výrazy</p> <ul style="list-style-type: none"> - lomený výraz - podmínky lomeného výrazu - rozšiřování a krácení lomených výrazů - sčítání a odčítání lomených výrazů - násobení a dělení lomených výrazů <p>Podobnost a její užití v praxi</p> <ul style="list-style-type: none"> - podobnost útvarů, zvětšení, zmenšení - poměr podobnosti - věty o podobnosti - podobnost v praxi <p>Goniometrické funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - poměr stran v podobných trojúh. - goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku - funkce sinus, kosinus, tangens - užití funkce sinus, kosinus, tangens

<ul style="list-style-type: none"> - vyřeší za pomoci ekvivalentních úprav rovnice se zlomky a závorkami, s neznámou ve jmenovateli, - provede zkoušku řešení, - matematicky správně a účelně zapíše postup řešení, - vyřeší slovní úlohy z praxe (provede rozbor slovní úlohy, vyřeší úlohu, provede zkoušku správnosti svého řešení), - vyřeší vhodnou metodou soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, <ul style="list-style-type: none"> - rozezná funkční vztah od jiných vztahů, - vysvětlí pojem lineární funkce, - vyjádří danou lineární funkci tabulkou, rovnicí i grafem, - sestrojí graf lineární funkce s důrazem na přesnost rýsování, - použije funkci při řešení úloh z praxe, <ul style="list-style-type: none"> - uvede základní vlastnosti jehlanu, kužele a koule, načrtne tato tělesa, - vypočítá povrch a objem jehlanu, kužele a koule s užitím vzorce, - řeší slovní úlohy a reálné příklady z praxe vztahující se k výpočtu povrchu a objemu jehlanu, kužele a koule (využívá kalkulačtor, potřebné informace pro práci vyhledá v tabulkách, literatuře), - vysvětlí důležité pojmy z finanční matematiky, - určí úrok z dané jistiny za určité úrokovací období při dané úrokové míře, určí daň z úroku - provede jednoduché a složené úročení, - vyřeší slovní úlohy z praxe, - doplní číselnou, logickou či obrázkovou řadu a určí krok, který řadu doplňuje, - doplní početní tabulky, čtverce a hvězdice, - rozdělí daný geometrický útvar na jiné, jejichž vlastnosti jsou dány, - řeší slovní úlohy úsudkem a logikou, vysvětlí způsob řešení. 	<p>Rovnice a soustavy dvou rovnic o dvou neznámých</p> <ul style="list-style-type: none"> - rovnice se závorkami - rovnice se zlomky - rovnice s neznámou ve jmenovateli - slovní úlohy (s procenty, „na pohyb“, „na společnou práci“, „na směsi“) - řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací - slovní úlohy řešené pomocí soustav dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými <p>Funkce</p> <ul style="list-style-type: none"> - definice funkce - lineární funkce a její vlastnosti - graf lineární funkce - praktické příklady na lineární funkci <p>Objem a povrch těles</p> <ul style="list-style-type: none"> - jehlan - kužel - koule - slovní úlohy a praktické příklady <p>Základy finanční matematiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - věřitel, dlužník - úrok, daň z úroku, jistina, úroková míra, úrokovací období, úvěr, hypotéka - jednoduché a složené úrokování - cenné papíry - spoření <p>Nestandardní aplikační úlohy a problémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - číselné a logické řady - číselné a obrázkové analogie - logické a netradiční geometrické úlohy
--	--

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Informatika* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Informatika*. Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou. Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova infromatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Výuka je realizována ve 4. - 9. ročníku vždy 1 hodinu týdně. Výuka probíhá na počítačích či notebookech s myší, buď v PC učebně, nebo v běžné učebně s přenosnými notebooky, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače. V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání. Není kladen naprosto žádný důraz na pamětné učení a reprodukci. K realizaci výuky není třeba žádných nákupů pomůcek kromě běžných počítačů.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Informatika

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií, k porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím, - učíme žáky porovnávat informace a poznatky z většího množství alternativních informačních zdrojů (za účelem dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací), - vedeme žáky k pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů, - učíme žáky k práci s chybou, - učíme žáky v praxi využívat korekci textu pomocí vnitřních nástrojů vhodného softwaru.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky nebát se problémů; prakticky je vedeme k používání techniky v duchu myšlenky: „technika má sloužit nám a ne my jí“, - vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit, - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů, - podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky využívat při interakci s počítačem logické a algoritmické myšlení, - vedeme k tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce, - v komunikaci pomocí informačních a komunikačních technologií se prioritně zaměřujeme na správné užívání českého (cizího jazyka) s ohledem na gramatiku a syntaxi, - podporujeme formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa využíváním internetové sítě, - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace, - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.).
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu a v jiných médiích, - minimalizujeme používání frontální metody výuky a podporujeme vzájemnou spolupráci žáků, - učíme žáky kriticky hodnotit práci svoji práci, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - žáky se speciálními vzdělávacími potřebami učíme výhodám využívání informačních technologií, - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, tak aby se vzájemně žáci nevyrušovali při tvořivé práci.

<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - netolerujeme záliby žáků v informacích, které mohou vést k sociálně patologickým jevům, - nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům, - na konkrétních modelových příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí, - neustále monitorujeme chování žáků (především při práci s internetem), včas přijímáme účinná opatření, - využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, PPP a uplatňujeme individuální přístup k žákům, - rozumně a zodpovědně využíváme informačních zdrojů – s ohledem na jejich účinnost a vliv na osobnost jedince, - v hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace, - jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky využíváním výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru, ke zvýšení efektivity jejich učební činnosti a k racionálnější organizaci jejich práce, - vedeme žáky k dodržování zásad bezpečnosti při práci s technikou napojenou na elektrickou síť, - učíme žáky provádět základní údržbu hardwarového zařízení, vedeme je k šetrné práci s výpočetní technikou.
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby, využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti, samostatně rozhodovat, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít, - učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu, - učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků, - vedeme žáky k tomu, aby využívali digitální technologie, aby si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce, - učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání, - vedeme žáky k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednat eticky.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Informatika

1. stupeň

1.DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji
I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat
I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

Učivo

- **data, informace:** sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů
- **kódování a přenos dat:** využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace
- **modelování:** model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka

2. ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů
I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení
I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů

I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení

I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

Učivo

- **řešení problému krokováním:** postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci
- **programování:** experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu
- **kontrola řešení:** porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem

3. INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy – 2. období

žák

I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi

I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky

I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

Učivo

- **systémy:** skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi
- **práce se strukturovanými daty:** shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číslovaný a nečíslaný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu

4.DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu
- I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu
- I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

Učivo

- **hardware a software:** digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů
- **počítačové sítě:** propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat
- **bezpečnost:** pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením; uživatelské účty, hesla

2. stupeň

1.DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

- I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat
- I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu
- I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní
- I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti
- I-9-1-02p zakóduje a dekáduje jednoduchý text a obrázek
- I-9-1-03p opíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění
- I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení

Učivo

- **data, informace:** získávání, vyhledávání a ukládání dat obecně a v počítači; proces komunikace, kompletnost dat, časté chyby při interpretaci dat
- **kódování a přenos dat:** různé možnosti kódování čísel, znaků, barev, obrázků, zvuků a jejich vlastnosti; standardizované kódy; bit; bajt, násobné jednotky; jednoduché šifry a jejich limity
- **modelování:** schéma, myšlenková mapa, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf; základní grafové úlohy

2. ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

- I-9-2-01** po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen
- I-9-2-02** rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení
- I-9-2-03** vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému
- I-9-2-05** v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné
- I-9-2-06** ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti*
- I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení*
- I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal*

Učivo

- **algoritmizace:** dekompozice úlohy, problému; tvorba, zápis a přizpůsobení algoritmu
- **programování:** nástroje programovacího prostředí, blokově orientovaný programovací jazyk, cykly, větvení, proměnné
- **kontrola:** ověření algoritmu, programu (například změnou vstupů, kontrolou výstupů, opakovaným spuštěním); nalezení chyby (například krokováním); úprava algoritmu a programu
- **tvorba digitálního obsahu:** tvorba programů (například příběhy, hry, simulace, roboti); potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní programu; autorství a licence programu; etika programátora

3. INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Očekávané výstupy

žák

- I-9-3-01** vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů
- I-9-3-02** nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat
- I-9-3-03** vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat
- I-9-3-04** sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- I-9-3-01p* popíše účel informačních systémů, které používá
- I-9-3-02p* nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce
- I-9-3-03p* na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat

Učivo

- **informační systémy:** informační systém ve škole; uživatelé, činnosti, práva, struktura dat; ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů a jejich role ve společnosti
- **návrh a tvorba evidence dat:** formulace požadavků; struktura tabulky, typy dat; práce se záznamy, pravidla a omezení; kontrola správnosti a použitelnosti struktury, nastavených pravidel; úprava požadavků, tabulky či pravidel
- **hromadné zpracování dat:** velké soubory dat; funkce a vzorce, práce s řetězci; řazení, filtrování, vizualizace dat; odhad závislostí

4. DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

- I-9-4-01** popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě
- I-9-4-02** ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos
- I-9-4-03** vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky
- I-9-4-04** poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače
- I-9-4-05** dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému

I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu

I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí

I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělou osobu

I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

Učivo

- **hardware a software:** pojmy hardware a software, součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy – funkce, typy, typické využití; datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému, komprese a formáty souborů, správa souborů, instalace aplikací; fungování nových technologií kolem žáka
- **počítačové sítě:** typy, služby a význam počítačových sítí, fungování sítě – klient, server, switch, IP adresa; struktura a principy internetu; web – fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz, URL, vyhledávač; princip cloudových aplikací; metody zabezpečení přístupu k datům, role a přístupová práva
- **řešení technických problémů:** postup při řešení problému s digitálním zařízením – nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení
- **bezpečnost:** útoky – cíle a metody útočníků, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat – aktualizace, antivir, firewall, bezpečná práce s hesly a správce hesel, dvoufaktorová autentizace, šifrování dat a komunikace, zálohování a archivace dat
- **digitální identita:** digitální stopa (obsah a metadata) – sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, cookies, sledování komunikace, informace v souboru; sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat, fungování a algoritmy sociálních sítí

Průřezová témata - Informatika

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Inf – 4. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
6. Mediální výchova	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Inf – 5. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma – části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
		Stavba mediálních sdělení
	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Inf – 6. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma – části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
6. Mediální výchova	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Inf – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma – části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
6. Mediální výchova	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Inf – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma – části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
6. Mediální výchova	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Inf – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma – části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
		Stavba mediálních sdělení
	<i>Produktivní činnosti</i>	Tvorba mediálních sdělení

Informatika - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží, - vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem, - edituje digitální text, vytvoří obrázek, - přehraje zvuk či video, - uloží svoji práci do souboru, otevře soubor, - používá krok zpět, zoom, - řeší úkol použitím schránky, - dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením, <ul style="list-style-type: none"> - uvede různé příklady využití digitálních technologií, v zaměstnání rodičů, - najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci, - propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí, - pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj, - při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace, - rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého, <ul style="list-style-type: none"> - sdělí informaci obrázkem, - předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel, - zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text, - zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky, - obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček. 	<p><u>Digitální technologie</u> Ovládání digitálního zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> - Digitální zařízení - Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace - Ovládání myši - Kreslení čar, vybarvování - Používání ovladačů - Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) - Kreslení bitmapových obrázků - Psaní slov na klávesnici - Editace textu - Ukládání práce do souboru - Otevírání souborů - Přehrávání zvuku - Příkazy a program <p>Práce ve sdíleném prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - Využití digitálních technologií v různých oborech - Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele - Počítačová data, práce se soubory - Propojení technologií, internet - Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš - Technické problémy a přístupy k jejich řešení <p><u>Data, informace a modelování</u> Úvod do kódování a šifrování dat a informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - Piktogramy, emodži - Kód - Přenos na dálku, šifra - Pixel, rastr, rozlišení - Tvary, skládání obrazce

Informatika - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech, - doplní posloupnost prvků, - umístí data správně do tabulky, - doplní prvky v tabulce, - v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný, - nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky, - určí, jak spolu prvky souvisí, - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy, - v programu najde a opraví chyby, - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát, - vytvoří a použije nový blok, - upraví program pro obdobný problém, - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy, - v programu najde a opraví chyby, - rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát, - rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj, - vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky, - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky, - rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit, - cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů, 	<p><u>Informační systémy</u> Úvod do práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> - Data, druhy dat - Doplnění tabulky a datových řad - Kritéria kontroly dat - Řazení dat v tabulce - Vizualizace dat v grafu <p>Úvod do informačních systémů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Systém, struktura, prvky, vztahy <p><u>Algoritmizace a programování</u> Základy programování – příkazy, opakující se vzory</p> <ul style="list-style-type: none"> - Příkazy a jejich spojování - Opakování příkazů - Pohyb a razítkování - Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy - Vlastní bloky a jejich vytváření - Kombinace procedur <p>Základy programování – vlastní bloky, náhoda</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kreslení čar - Pevný počet opakování - Ladění, hledání chyb - Vlastní bloky a jejich vytváření - Změna vlastností postavy pomocí příkazu - Náhodné hodnoty - Čtení programů - Programovací projekt

- v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav,
 - v programu najde a opraví chyby,
 - používá události ke spuštění činnosti postav,
 - přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky,
 - upraví program pro obdobný problém,
 - ovládá více postav pomocí zpráv,
-
- pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty,
 - pomocí obrázku znázorní jev,
 - pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy.

Základy programování – postavy a události

- Ovládání pohybu postav
- Násobné postavy a souběžné reakce
- Modifikace programu
- Animace střídáním obrázků
- Spouštění pomocí událostí
- Vysílání zpráv mezi postavami
- Čtení programů
- Programovací projekt

Data, informace a modelování

Úvod do modelování pomocí grafů a schémat

- Graf, hledání cesty
- Schémata, obrázkové modely
- Model

Informatika - 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpozná zakódované informace kolem sebe, - zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady, - zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer, - zakóduje v obrázku barvy více způsoby, - zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů, - zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu, - ke kódování využívá i binární čísla, <ul style="list-style-type: none"> - najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf), - odpoví na otázky na základě dat v tabulce, - popíše pravidla uspořádání v existující tabulce, - doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy, - navrhne tabulku pro záznam dat, - propojí data z více tabulek či grafů, <ul style="list-style-type: none"> - popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují, - pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva, - nainstaluje a odinstaluje aplikaci, aktualizuje, - uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory, - vybere vhodný formát pro uložení dat, - vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě, - porovná různé metody zabezpečení účtů, - spravuje sdílení souborů, - pomocí modelu znázorní cestu e-mailové zprávy, - zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy. 	<p>Data, informace a modelování</p> <p>Kódování a šifrování dat a informací</p> <ul style="list-style-type: none"> - Přenos informací, standardizované kódy - Znakové sady - Přenos dat, symetrická šifra - Identifikace barev, barevný model - Vektorová grafika - Zjednodušení zápisu, kontrolní součet - Binární kód, logické A a NEBO <p>Informační systémy</p> <p>Práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> - Data v grafu a tabulce - Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce - Kontrola hodnot v tabulce - Filtrování, řazení a třídění dat - Porovnání dat v tabulce a grafu - Řešení problémů s daty <p>Informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> - Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva <p>Digitální technologie</p> <p>Počítače</p> <ul style="list-style-type: none"> - Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému - Správa souborů, struktura složek - Instalace aplikací, aktualizace - Domácí a školní počítačová síť - Fungování a služby internetu - Princip e-mailu - Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva), digitální stopa - Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna)

Informatika - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost, - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná, - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby, - používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech, - diskutuje různé programy pro řešení problému, - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní, - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému, - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná, - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby, - používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna, - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav, - vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech, - diskutuje různé programy pro řešení problému, - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní, - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému, <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí známé modely jevů, situací, činností, - v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku, - pomocí ohodnocených grafů řeší problémy, - pomocí orientovaných grafů řeší problémy, - vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností. 	<p><u>Algoritmizace a programování</u> Programování – opakování a vlastní bloky</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vytvoření programu - Opakování - Podprogramy <p>Programování – podmínky, postavy a události</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opakování s podmínkou - Události, vstupy - Objekty a komunikace mezi nimi <p><u>Data, informace a modelování</u> Modelování pomocí grafů a schémat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Standardizovaná schémata a modely - Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu - Orientované grafy, automaty - Modely, paralelní činnost

Informatika - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému, - po přečtení programu vysvětlí, co vykoná, - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby, používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna, - spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav, - používá souřadnice pro programování postav, - používá parametry v blocích, ve vlastních blocích, - vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu, - diskutuje různé programy pro řešení problému, - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému, <ul style="list-style-type: none"> - při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky, - používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když), - řeší problémy výpočtem s daty, - přepíše do tabulky dat nový záznam, - seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně), - používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy, - ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat. 	<p><u>Algoritmizace a programování</u> Programování – větvení, parametry a proměnné</p> <ul style="list-style-type: none"> - Větvení programu, rozhodování - Grafický výstup, souřadnice - Podprogramy s parametry - Proměnné <p><u>Informační systémy</u> Hromadné zpracování dat</p> <ul style="list-style-type: none"> - Relativní a absolutní adresy buněk - Použití vzorců u různých typů dat - Funkce s číselnými vstupy - Funkce s textovými vstupy - Vkládání záznamu do databázové tabulky - Řazení dat v tabulce - Filtrování dat v tabulce - Zpracování výstupů z velkých souborů dat

Informatika - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - řeší problémy sestavením algoritmu, - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému, - ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby, - diskutuje různé programy pro řešení problému, - vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní, - řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků, - hotový program upraví pro řešení příbuzného problému, - zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně, <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí, - vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením, - diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich, - na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat, - popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní, - na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti, - vysvětlí vrstevníkoví, jak fungují některé služby internetu - diskutuje o cílech a metodách hackerů, - vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat - diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu. 	<p><u>Algoritmizace a programování</u> Programovací projekty</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programovací projekt a plán jeho realizace - Popsání problému - Testování, odladění, odstranění chyb - Pohyb v souřadnicích - Ovládání myši, posílání zpráv - Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu - Nástroje zvuku, úpravy seznamu - Import a editace kostýmů, podmínky - Návrh postupu, klonování. - Animace kostýmů postav, události - Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné - Výrazy s proměnnou - Tvorba hry s ovládáním, více seznamů - Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy <p><u>Digitální technologie</u> Digitální technologie Hardware a software</p> <ul style="list-style-type: none"> - Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí - Operační systémy: funkce, typy, typické využití - Komprese a formáty souborů - Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) <p>Sítě</p> <ul style="list-style-type: none"> - Typy, služby a význam počítačových sítí - Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa - Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud - Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč - odkaz/URL - Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) <p>Bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy - Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat

	<p>Digitální identita</p> <ul style="list-style-type: none">- Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování- komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat- Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies
--	---

PRVOUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Prvouka* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. Hlavním cílem předmětu je rozvíjet poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Podmínkou úspěšného vzdělávání v daném předmětu je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitele. Propojení výuky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Prvouka je členěn do pěti tematických okruhů, které tvoří jeden celek vnitřně propojený zřejmými souvislostmi a vztahy. V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi. V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od neznámějších událostí v rodině a obci. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky. V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody nejbližšího okolí jejich života. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí. V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejvyšší hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

V předmětu se realizují formou projektů obsahově blízká průřezová témata „*Výchova demokratického občana*“, „*Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech*“ a „*Environmentální výchova*“. Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje v 1. až 3. ročníku ve 2 hodinové týdenní dotaci (celkem 6 hodin). Nezanedbatelná část výuky probíhá mimo budovu školy – v blízkém okolí školy, v různých částech obce, v rámci škol v přírodě. K preferovaným formám výuky patří i exkurze do různých institucí a do zajímavých přírodních lokalit.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Prvouka

<p>KOMPETENCE K UČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme samostatnost a tvořivost, - podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle, - ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání, - ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující), - učíme práci s chybou, - učíme trpělivosti, povzbuzujeme, - jdeme příkladem – neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky nebát se problémů, hovořit o nich a přijímat odpovědnost za své chování, - vytvářením praktických problémových úloh a situací z třídního kolektivu učíme žáky prakticky problémy řešit, - podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému, - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů, - v rámci svých předmětů učíme, jak některým problémům předcházet, - ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace, netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty, - vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí, - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích, - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu jako přípravu na dodržování zákonných norem a morálky společnosti, - učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace, - jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty, netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání. Pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - vedeme žáky k odsouzení nežádoucích projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu, - učíme žáky toleranci a uznání přirozené autority svých spolužáků, - jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. - respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních, - pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - v žácích upevňujeme hrdost na svou osobu, rodinu a obec, - vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí a svého zdraví, - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, - netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci, - jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti, - respektujeme osobnost žáka a jeho práva, - budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole, - chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci druhých, učíme je vážit si pracovního úsilí kamarádů a respektovat výsledky jejich práce, - důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků, - učíme žáky pracovat přiměřeným pracovním tempem, aby neplýtvali svojí energií ani energií druhých, - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku), - dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování, - vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč, - vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací, - vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil, - motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací, - dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Člověk a jeho svět

1. stupeň

1. MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
ČJS-5-1-01p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

Učivo

- **domov** - prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** - Praha a vybrané oblasti ČR
- **naše vlast** - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- **Evropa a svět** - kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** - obsah, grafika, vysvětlivky

2. LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy - 1. období

žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků

jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy - 2. období

žák

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat

ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-2-01p *dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)*
ČJS-5-2-02p *rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*
ČJS-5-2-02p *uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy*
ČJS-5-2-03p *používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze*
ČJS-5-2-03p *porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz*
ČJS-5-2-03p *sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů*

Učivo

- **rodina** - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- **soužití lidí** - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
- **chování lidí** - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **právo a spravedlnost** - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- **vlastnictví** - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

3. LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-3-01 **využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti**
ČJS-3-3-02 **pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu**
ČJS-3-3-03 **uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-3-01p *pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase*
ČJS-3-3-01p *zná rozvržení svých denních činností*
ČJS-3-3-02p *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
ČJS-3-3-03p *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
ČJS-3-3-03p *poznává různé lidské činnosti*

Očekávané výstupy (OVO) - 2. období

žák

- ČJS-5-3-01 **pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy**
ČJS-5-3-02 **využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti**
ČJS-5-3-03 **srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-3-03p *rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách*
ČJS-5-3-03p *uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji*
ČJS-5-3-03p *vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště*

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

4. ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-4-01 **pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích**
ČJS-3-4-02 **roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě**
ČJS-3-4-03 **provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-4-01p *pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích*
ČJS-3-4-02p *pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat*
ČJS-3-4-02p *pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami*
ČJS-3-4-03p *provede jednoduchý pokus podle návodu*

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJS-5-4-01 **objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka**
ČJS-5-4-02 **vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období**
ČJS-5-4-03 **zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy**
ČJS-5-4-04 **porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy**
ČJS-5-4-05 **zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat**
ČJS-5-4-06 **založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Učivo

- **látky a jejich vlastnosti** - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **voda a vzduch** - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- **nerosty a horniny, půda** - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **vesmír a Země** - sluneční soustava, den a noc, roční období
- **rostliny, houby, živočichové** - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **životní podmínky** - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- **rovnováha v přírodě** - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-5-01p	<i>uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění</i>
ČJS-3-5-01p	<i>pojmenuje hlavní části lidského těla</i>
ČJS-3-5-02p	<i>rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných</i>
ČJS-3-5-02p	<i>uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</i>
ČJS-3-5-03p	<i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>
ČJS-3-5-04	<i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>

Očekávané výstupy - 2. období

žák

ČJS-5-5-01	využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
ČJS-5-5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situace, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
ČJS-5-5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
ČJS-5-5-07	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-5-01p	<i>uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</i>
ČJS-5-5-02p	<i>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</i>
ČJS-5-5-04p	<i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</i>
ČJS-5-5-04p	<i>uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti</i>
ČJS-5-5-05p	<i>odmítá návykové látky</i>
ČJS-5-5-07p	<i>ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc</i>

Učivo

- **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- **péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- **návykové látky, závislosti a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií

- **osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Průřezová témata - Prvouka

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Prv – 1. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Poznávání lidí
		Mezilidské vztahy
		Komunikace
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
5. Enviromentální výchova		Vztah člověka k prostředí

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Prv – 2. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Mezilidské vztahy
		Komunikace
		Jsme Evropané
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
5. Enviromentální výchova		Vztah člověka k prostředí

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Prv – 3. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Mezilidské vztahy
		Komunikace
		Jsme Evropané
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
5. Enviromentální výchova		Vztah člověka k prostředí

Prvouka - 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - popíše bezpečnou cestu do školy, - rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, modeluje situaci, - rozpozná svoji školu a spolužáky, - určí svoje pracovní místo, - uvede svoji adresu, zajímavosti v místě bydliště, - pozná mělnický zámek a kostel, <ul style="list-style-type: none"> - pojmenuje členy své rodiny a popíše jejich roli, - vyjmenuje dobré a špatné vlastnosti lidí, - rozliší blízké příbuzenské vztahy v rodině, - uvede přirozené odlišnosti spolužáků, projevuje k nim toleranci, - modeluje své chování ve třídě, ve školní jídelně, v dopravním prostředku, kině apod., <ul style="list-style-type: none"> - uvede ze svého života příklad z minulosti, současnosti a budoucnosti, - uvede svůj režim dne s časovými údaji, - charakterizuje roční doby z hlediska života v rodině, zvyků a činností členů rodiny, <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady ze života živočichů a rostlin v jednotlivých ročních obdobích, - roztřídí některé přírodniny podle nápadných znaků, <ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady dětských her, objasní význam hry pro dítě, - popíše základní stavbu lidského těla a funkci jednotlivých orgánových soustav, - uvede základní zásady osobní hygieny, správné výživy a zdravého způsobu života, - vysvětlí pojmy: zdraví, nemoc, úraz, - na příkladech uvede, jak lze preventivně předcházet nemocem, úrazům, zneužívání své osoby, - v modelových příkladech předvede první pomoc a uvede způsoby léčby běžných onemocnění. 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - domov – prostředí domova - orientace v místě bydliště - škola – prostředí školy, činnosti ve - škole, okolí školy - bezpečnost v dopravním provozu – cesta do - školy - regionální památky <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodina - postavení jedince v rodině, role členů - blízké příbuzenské vztahy - mezigenerační vztahy - chování lidí – vlastnosti lidí - pravidla slušného chování <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase – měsíce, dny, celé hodiny - určování času, kalendář - režim dne - roční doby <p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - den a noc - změny v přírodě v ročních obdobích <p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo – základní stavba a funkce - péče o zdraví – pitný a pohybový režim, zdravá - strava, nemoc, osobní hygiena - osobní bezpečí – ochrana proti zneužívání

Prvouka - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dodržuje správné dopravní návyky chodce, - rozliší různé dopravní prostředky, - zapíše adresu domů, adresu školy, - popíše role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, - uvede a popíše povolání rodičů, - zapíše datum narození, - vyjmenuje a popíše různá povolání a pracovní činnosti, - vysvětlí potřebu různosti lidí a jejich povolání pro společnost, - v modelových situacích předvede základní pravidla slušného chování ve společnosti a rodině, - objasní termíny: ohleduplnost, kamarádství, - uvede příklady tolerance k nedostatkům a přednostem spolužáků, - orientuje se v čase – na příkladech porovná minulost a současnost - rozliší kalendářní a školní rok, vymezí týdny, dny, hodiny, minuty, - stanoví denní režim vhodný pro dítě, vymezí v něm vhodné pracovní a odpočinkové aktivity, - uvede významné kulturní a historické památky a události regionu, - uvede příklady zvyků a práce lidí, soužití lidí, - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě, - popíše ohleduplné chování k přírodě, - pozná a pojmenuje domácí zvířata a jejich mláďata, rozezná pokojové rostliny, zeleninu, ovoce, - navrhne způsob pomoci živočichům v přírodě za nepříznivých situací, - vysvětlí péči o sluch a zrak, vysvětlí rozdíly předškolního, školního a dospělého věku, - popíše prevenci nemocí a úrazů, - předvede ošetření drobného poranění, - uvede příklady správného chování chodce a cyklisty, - uvede, jak se chovat v situaci obecného ohrožení, 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v místě bydliště a okolí školy - cesta na určené místo, dopravní značení <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - život a funkce rodiny - práce fyzická a duševní, zaměstnání - soužití lidí –mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie - chování lidí <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty - denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny <p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - roční období a změny v přírodě - ochrana přírody – odpovědnost lidí <p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo- funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, vývoj jedince - péče o zdraví – drobné úrazy a poranění, první pomoc - osobní bezpečí – chování v rizikovém prostředí

Prvouka - 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - začlení svou obec do příslušného kraje, - popíše změny v nejbližším okolí, v místě kde žije, - vyznačí na jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo, - doporučí spolužákům vhodná místa pro volný čas, kulturu, služby, sport, - uvede příklady možnosti využití různých dopravních prostředků v nejbližším regionu a zdůvodní jejich přednosti, - uvede základní vlastnosti látek, - uvede příklady změn látek (hmotnost, teplo,objem), - na příkladech uvede význam vody a vzduchu pro člověka, - uvede příklady využití hornin a nerostů v regionu, - rozliší rostliny kvetoucí a nekvetoucí, popíše části rostlin, - vyjmenuje nejznámější hospodářské a léčivé rostliny, najde tyto rostliny v okolí školy, - rozliší hospodářská a domácí zvířata, - uvede živočichy a rostliny žijící ve svém okolí, - uvede správný způsob likvidace odpadů v domácnostech a význam třídění odpadů, - zdůvodní význam správného držení těla, - navrhne správné pracovní polohy při běžných činnostech ve škole i doma, - popíše správnou volbu oblečení a obuvi pro různé modelové situace - vysvětlí význam péče o zdraví, otužování, - sestaví svůj režim dne, - uvede zásady správného chování při styku s cizími osobami v různých modelových situacích, 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v místě bydliště a okolní krajině - cesta z domova do školy - obec, místní krajina – její části, poloha - v krajině - minulost a současnost obce - význačné budovy - dopravní síť Rozmanitost přírody - látky a jejich vlastnosti –změny skupenství - látek, vlastnosti látek - životní podmínky - voda a vzduch - vlastnosti - půda – význam, složení - některé hospodářsky významné horniny a - nerosty - rostliny, houby, živočichové – výskyt - v regionu, význam v přírodě a pro člověka - ochrana životního prostředí – likvidace odpadů Člověk a jeho zdraví - lidské tělo – životní potřeby a projevy, - základní stavba a funkce - péče o zdraví – intimní a duševní hygiena, - denní režim - osobní bezpečí – bezpečné chování - v rizikovém prostředí

PŘÍRODOVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Přírodověda* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. Opírá se o vybrané poznatky různých přírodovědných oborů a svým pojetím směřuje k získání takových žádoucích dovedností a vědomostí, které žákům umožní dále aktivně poznávat přírodu, člověka a jím vytvořený svět, ve kterém člověk pracuje a žije. Vede žáky k ohleduplnému vztahu k přírodě a k hledání vlastních možností aktivní ochrany životního prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Přírodověda* navazuje organicky na učivo prvouky v 1. až 3. ročníku a vytváří základ pro vyučovací předmět *Přírodopis* ve vyšších ročnících základní školy. Jednotlivá témata lze přeskupovat vzhledem k sezónnímu principu a podmínkám pro vyučování mimo školní budovu. Vzdělávací obsah předmětu je členěn do dvou základních tematických okruhů: *Rozmanitost přírody* a *Člověk a jeho zdraví*.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* žáci poznávají Zemi jako jednu z planet sluneční soustavy. Seznamují se se základními moderními vědeckými poznatky o vzniku vesmíru a sluneční soustavy a o vzniku života na planetě Zemi. Teoreticky i prakticky poznávají rozmanitost a proměnlivost živé i neživé přírody. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a s pomocí získaných informací se učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí. V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů apod. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci by si měli postupně uvědomit, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a za zdraví jiných lidí. Cíleně jsou vedeni k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka.

Vyučovací předmět *Přírodověda* je vyučován v hodinové týdenní dotaci ve 4. ročníku a v 2 hodinové týdenní dotaci v 5. ročníku (celkem 3 hodiny). Výuka probíhá v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy přímo v terénu (tematické vycházky, exkurze apod.). Potřebné vědomosti a dovednosti žáci získávají především pozorováním názorných pomůcek, sledováním konkrétních situací, hraním určených rolí a řešením modelových situací.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Přírodověda

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé, co se jim líbí a v čem by v budoucnu mohli uspět, - vedeme žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace (které nelze v životě člověka prakticky ověřit) v literatuře, na internetu, v televizních dokumentárních pořadech, výukových počítačových programech (zejména informace o vesmíru aj.), - jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky řešit problémové situace porovnáním s veřejně dostupnými zdroji, současně žáky učíme zaujímat k nim kritický postoj, - podporujeme netradiční (originální) způsoby získávání informací, - jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme různé formy komunikace s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven, aj. - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace. - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti (školní časopis, místní tisk, web, prezentace apod.). - jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty, netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání, pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky pracovat v týmu, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy, respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví i k ochraně zdraví jejich kamarádů, členů rodiny apod, - učíme žáky základům tolerance a vzájemného soužití, - vedeme žáky k přiměřené odpovědnosti za budoucnost naší planety a k aktivní obraně proti nežádoucím vlivům z různých sfér společnosti, které nabádají k nesprávnému (netolerovatelnému, nelegálnímu či konzumnímu) způsobu života, - jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti, respektujeme osobnost žáka a jeho práva, budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole, chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.

<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky, - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi, významnými pro udržení vhodných životních podmínek života na naší planetě, - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...), dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování, - vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč, - vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací, - vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil, - motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací, - dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Člověk a jeho svět

1. stupeň

1. MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
ČJS-5-1-01p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

Učivo

- **domov** - prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** - Praha a vybrané oblasti ČR
- **naše vlast** - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- **Evropa a svět** - kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** - obsah, grafika, vysvětlivky

2. LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
- ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
- ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování
- ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
- ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)
- ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat
- ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-2-01p *doдрžuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)*
ČJS-5-2-02p *rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*
ČJS-5-2-02p *uveде základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy*
ČJS-5-2-03p *používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze*
ČJS-5-2-03p *porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uveде příklady rizik půjčování peněz*
ČJS-5-2-03p *sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uveде příklady základních příjmů a výdajů*

Učivo

- **rodina** - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- **soužití lidí** - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
- **chování lidí** - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **právo a spravedlnost** - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- **vlastnictví** - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

3. LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-3-01 **využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti**
ČJS-3-3-02 **pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu**
ČJS-3-3-03 **uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-3-01p *pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase*
ČJS-3-3-01p *zná rozvržení svých denních činností*
ČJS-3-3-02p *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
ČJS-3-3-03p *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
ČJS-3-3-03p *poznává různé lidské činnosti*

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy
ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti
ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

4. ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
- ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
- ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
- ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
- ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
- ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
- ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období
- ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přízpůsobení organismů prostředí
- ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny
- ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
- ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Učivo

- **látky a jejich vlastnosti** - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **voda a vzduch** - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- **nerosty a horniny, půda** - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **vesmír a Země** - sluneční soustava, den a noc, roční období
- **rostliny, houby, živočichové** - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **životní podmínky** - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- **rovnováha v přírodě** - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví
- ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných
- ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
- ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla
- ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
- ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života
- ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
- ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
- ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
- ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
- ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
- ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky
- ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

Učivo

- **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- **péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- **návykové látky, závislosti a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- **osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Průřezová témata - Přírodověda

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Přv – 4. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
5. Enviromentální výchova		Základní podmínky života
		Lidské aktivity a problémy životního prostředí
		Vztah člověka k prostředí

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Přv – 5. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
5. Enviromentální výchova		Vztah člověka k prostředí

Přírodověda - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: živá příroda, neživá příroda; uvede příklad zástupců, objasní vzájemnou propojenost, - objasní princip rovnováhy přírody, - roztrídí dané látky pomocí smyslů a měřením, - určí, které látky nelze zkoumat některými smysly, tvrzení zdůvodní, - uvede souvislosti mezi vzhledem krajiny, kvalitou životního prostředí a činností člověka, - rozliší vybrané horniny a nerosty, - vysvětlí pojem: zvětrávání; uvede příklady zvětrávání a vyjmenuje faktory, které zvětrávání způsobují, - uvede, jak vzniká půda a jaký má půda význam pro život na Zemi, - na konkrétních příkladech uvede vzájemné vztahy živých organismů a neživé přírody, - roztrídí živočichy na bezobratlé a obratlovce, uvede zástupce, - porovná základní projevy života konkrétních živých organismů, - uvede znaky života, životní potřeby, způsob života, stavbu těla a funkci jednotlivých částí těla konkrétních rostlin a živočichů, - s pomocí jednoduchých klíčů, atlasů a vhodných odborných publikací zařadí konkrétní živočichy do známých skupin, - uvede zástupce různých přírodních společenstev ve vybraných lokalitách regionů, - uvede příklady vzájemných vztahů mezi organismy, - uvede příklady přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku (porovná jednotlivé živé organismy), - zhodnotí dopad některých konkrétních činností člověka na přírodu, rozliší, které z nich mohou prostředí a zdraví člověka podporovat, a které poškozovat, - provede pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu, - zhodnotí příčiny, důsledky (příp. odpovědnost lidí) u konkrétních vybraných živelných pohrom a ekologických katastrof; uvede základní zásady chování a jednání v těchto situacích, na konkrétních příkladech popíše činnost jednotlivých složek IZS, - provede vybrané praktické činnosti v terénu: založí sbírku přírodnin, vypěstuje rostliny, založí herbář, provede pozorování a jeho záznam apod. 	<p>Rozmanitost přírody</p> <ul style="list-style-type: none"> - neživá příroda, - látky a jejich vlastnosti – třídění látek, - změny látek a skupenství, - porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek, - voda a vzduch – význam pro přírodu a člověka, oběh vody v přírodě, - nerosty a horniny, vznik půdy a její význam, - živá příroda – třídění rostlin, hub, živočichů, - podmínky života na Zemi a jejich rozmanitost slunce, voda, půda, vzduch, - životní podmínky rostlin, - rostliny a jejich orgány (stonek, list, květ), - výživa rostlin, - živočichové a stavba jejich těla, - stopy zvířat, - přírodní společenstva – háje, lesa, vod a bažin, pole a zahrady, suchých stanovišť, - význam lesů pro člověka, - přizpůsobení rostlin a živočichů změnám prostředí během roku, - význam zemědělství pro člověka, - vzájemné vztahy rostlin, hub a živočichů, - ochrana přírody, likvidace odpadů živelné pohromy a přírodní katastrofy.

Přírodověda - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí význam Slunce pro život na Zemi, - popíše postavení Země ve vesmíru, - objasní střídání dne a noci, ročních období, - charakterizuje Měsíc a jeho fáze, vyhledá v kalendáři symboly fází Měsíce a uvede (odhadne) význam těchto symbolů, - ve skupině se spolužáky znázorní pomocí globusu a jiných vhodných pomůcek pohyb Země a ostatních planet sluneční soustavy kolem Slunce, - popíše vznik a vývoj jedince, jednotlivé etapy lidského života, - objasní význam osobní a intimní hygieny, denního režimu, - sestaví jídelníček podle základních zásad správné výživy, - uvede příklady stresových situací, navrhne, jak stresu čelit a předcházet - sestaví svůj režim dne podle zásad zdravého způsobu života, zohlední v něm oprávněné požadavky blízkých, - uvede příklady pozitivních a negativních reklamních vlivů, - na modelových příkladech předvede osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek, - posoudí negativní vliv kouření, alkoholu, drog, násilí, hracích automatů apod. na kvalitu lidského života, - uvede, (na modelových situacích předvede), jak bude postupovat v krizových situacích (šikana, týrání, zneužívání, přírodní a ekologické katastrofy, teroristický útok apod.), - na modelových příkladech předvede základní úkony první pomoci a přivolání pomoci v různých situacích (aplikuje znalost telefonních čísel: 150, 155, 158, 156), - pojmenuje správně základní části lidského těla, - vysvětlí, proč (jak) se musí chránit před stykem s cizí krví (úrazy, nalezené injekční stříkačky aj.), - vysvětlí pojmy: HIV, AIDS. 	<p>Rozmanitost přírody - Země a vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> - slunce a sluneční soustava - vesmírná tělesa – hvězdy, přirozené - družice, planety, komety, meteory, meteority - země ve vesmíru - pohyby Země - gravitační síla - střídání dne a noci, roční období, práce s globusem - -rostliny a živočichové - třídění rostlin a živočichů - ochrana přírody <p>Člověk a jeho zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - stavba lidského těla - funkce některých orgánů a orgánových soustav - vývoj jedince - základy sexuální výchovy - partnerství a rodičovství - péče o zdraví, správná výživa - intimní a duševní hygiena - sociálně patologické jevy - návykové látky - bezpečné chování v rizikovém prostředí - situace hromadného ohrožení - první pomoc - HIV/AIDS

VLASTIVĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Vlastivěda* vychází ze vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět* RVP ZV. V návaznosti na vyučovací předmět *Prvouka* přináší žákům základní poznatky o významných přírodních, hospodářských, společenských, kulturních a historických okolnostech života lidí a o výsledcích jejich činnosti. Seznamuje žáky s nejvýznamnějšími osobnostmi a událostmi regionálních, národních a evropských dějin, integruje poznatky, dovednosti a zkušenosti z vyučování a osobního života žáků s dalšími informacemi z tisku, rozhlasu, televize, uvádí je do souvislostí a v potřebné míře zobecňuje. Vzdělávací obsah předmětu a převážně činnostní charakter výuky směřují zejména k tomu, aby si žáci přirozeným způsobem vytvořili kladný vztah ke své rodině, škole, obci, regionu a zemi a ve které žijí a současně aby nabyli povědomí sounáležitosti se zeměmi integrované Evropy a s jinými demokratickými zeměmi světa. Hlavním cílem předmětu je vybavit žáka dostatečně pevnými základy jeho osobní a národní identity, a vytvořit mu podmínky pro jeho pozdější orientaci a uplatnění ve společnosti (v rámci České republiky i ostatních zemí Evropské unie).

Obsahové, časové organizační vymezení předmětu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu *Vlastivěda* vytváří přirozené základy pro výuku vyučovacích předmětů *Dějepis*, *Zeměpisu* a *Občanská a rodinná výchova* ve vyšších ročnících školy a je členěn do tří základních tematických okruhů: *Místo, kde žijeme*, *Lidé kolem nás* a *Lidé a čas*. Rozsah a hloubku konkretizovaného učiva volí vyučující s ohledem na konkrétní místní podmínky, potřeby a zájem žáků; rychlost postupu přizpůsobuje aktuální úrovni poznávacích schopností žáků a jejich dosavadní životní zkušenosti. Tematické okruhy se společnými prvky vhodně a funkčně propojují.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci seznamují se základními poznatky o krajině, minulosti a současnosti své obce (regionu, vlasti). Získávají základní informace o Evropě, ostatních kontinentech a jejich zemích. Učí se orientovat v terénu, pracovat s mapami, používat získané vědomosti v praktických situacích.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* žáci poznávají různé druhy lidské práce a učí se chápat jejich souvislost s přírodními podmínkami, poznávají, jak se činnosti lidí odrážejí v tvářnosti krajiny, charakteru staveb a v rozmanitých památkách. Žáci poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se základními právy a povinnostmi, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy).

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů, vycházejí od neznámějších událostí v obci a regionu a postupují se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Získávají odpovědný vztah ke kulturnímu bohatství vlasti, k jejímu přírodnímu prostředí, kulturnímu dědictví a historickým památkám. Vytvářejí si základní představu o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství vlasti.

Vyučovací předmět *Vlastivěda* se vyučuje ve 2 hodinové týdenní dotaci ve 4. ročníku a ve 2 hodinové týdenní dotaci v 5. ročníku (celkem 4 hodiny). Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, nezanedbatelná část i mimo budovu školy (tematické vycházky a exkurze, návštěva památek, sbírek regionálních muzeí, veřejné knihovny apod.). Velký význam má cílené vedení žáků k samostatnému vyhledávání, získávání a zkoumání informací z různých dostupných zdrojů (literatura, rozhlas, televize, tisk, členové rodiny, lidé v nejbližším okolí apod.).

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Vlastivěda

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení, - ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující), - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace z různých zdrojů, - jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - na modelových příkladech učíme žáky algoritmu řešení problémů, - podporujeme netradiční (originální) způsoby získávání informací, - ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají, - jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme různé formy komunikace (s místními obyvateli, pamětníky, pracovníky regionálních muzeí, knihoven, apod.), - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace.vedeme žáky k tomu, aby předávali své zkušenosti a poznatky z cestování svým spolužákům, - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a zkušenosti (školní časopis, místní tisk,web,prezentace, - jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty, netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání, pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. - učíme žáky chápat různé sociální postavení různých lidí v historii naší země a vyvozovat analogie k současnosti, - jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy. Respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod, - učíme žáky základům demokracie, tolerance a vzájemného soužití, - vedeme žáky k národní hrdosti, k ochraně životního prostředí, kulturního a přírodního bohatství, k myšlence "evropanství", - jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti, respektujeme osobnost žáka a jeho práva, budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole, chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky,

	<ul style="list-style-type: none"> - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi a s jejich možnostmi budoucího pracovního uplatnění v rámci Evropské unie – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia, - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...), dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování, - vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč, - vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací, - vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chviliek, - motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací, - dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Člověk a jeho svět

1. stupeň

1. MÍSTO, KDE ŽIJEME

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

Očekávané výstupy – 2. období

žák

- ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu
ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje
ČJS-5-1-01p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

Učivo

- **domov** - prostředí domova, orientace v místě bydliště
- **škola** - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace
- **obec (město), místní krajina** - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), význačné budovy, dopravní síť
- **okolní krajina (místní oblast, region)** - zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany
- **regiony ČR** - Praha a vybrané oblasti ČR
- **naše vlast** - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly
- **Evropa a svět** - kontinenty, evropské státy, EU, cestování
- **mapy obecně zeměpisné a tematické** - obsah, grafika, vysvětlivky

2. LIDÉ KOLEM NÁS

Očekávané výstupy - 1. období

žák

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků

jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

Očekávané výstupy - 2. období

žák

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat

ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-2-01p *dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)*
ČJS-5-2-02p *rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých*
ČJS-5-2-02p *uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy*
ČJS-5-2-03p *používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze*
ČJS-5-2-03p *porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz*
ČJS-5-2-03p *sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů*

Učivo

- **rodina** - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání
- **soužití lidí** - mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie
- **chování lidí** - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům
- **právo a spravedlnost** - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy
- **vlastnictví** - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

3. LIDÉ A ČAS

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-3-01 **využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti**
ČJS-3-3-02 **pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu**
ČJS-3-3-03 **uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-3-01p *pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase*
ČJS-3-3-01p *zná rozvržení svých denních činností*
ČJS-3-3-02p *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
ČJS-3-3-03p *rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti*
ČJS-3-3-03p *poznává různé lidské činnosti*

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJS-5-3-01 **pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy**
ČJS-5-3-02 **využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti**
ČJS-5-3-03 **srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

Učivo

- **orientace v čase a časový řád** - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období
- **současnost a minulost v našem životě** - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny
- **regionální památky** - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost
- **báje, mýty, pověsti** - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj

4. ROZMANITOST PŘÍRODY

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat
ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-5-4-01p *na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody*
ČJS-5-4-02p *popíše střídání ročních období*
ČJS-5-4-03p *zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí*
ČJS-5-4-05p *zvládá péči o pokojové rostliny*
ČJS-5-4-05p *chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí*
ČJS-5-4-05p *popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují*
ČJS-5-4-06p *provádí jednoduché pokusy se známými látkami*

Učivo

- **látky a jejich vlastnosti** - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek
- **voda a vzduch** - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život
- **nerosty a horniny, půda** - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam
- **vesmír a Země** - sluneční soustava, den a noc, roční období
- **rostliny, houby, živočichové** - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka
- **životní podmínky** - rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí
- **rovnováha v přírodě** - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva
- **ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody** - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy

5. ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČJS-3-5-01 **uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví**
- ČJS-3-5-02 **rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných**
- ČJS-3-5-03 **chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek**
- ČJS-3-5-04 **reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČJS-3-5-01p *uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění*
ČJS-3-5-01p *pojmenuje hlavní části lidského těla*
ČJS-3-5-02p *rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných*

ČJS-3-5-02p	<i>uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu</i>
ČJS-3-5-03p	<i>chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</i>
ČJS-3-5-04	<i>reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech</i>

Očekávané výstupy - 2. období

žák

ČJS-5-5-01	využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života
ČJS-5-5-02	rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob
ČJS-5-5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek
ČJS-5-5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou
ČJS-5-5-07	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-5-5-01p	<i>uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu</i>
ČJS-5-5-02p	<i>rozlišuje jednotlivé etapy lidského života</i>
ČJS-5-5-04p	<i>uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události</i>
ČJS-5-5-04p	<i>uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti</i>
ČJS-5-5-05p	<i>odmítá návykové látky</i>
ČJS-5-5-07p	<i>ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc</i>

Učivo

- **lidské tělo** – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince
- **péče o zdraví** – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim; přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena
- **návykové látky, závislosti a zdraví** – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií
- **osobní bezpečí, krizové situace** – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky), šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích
- **přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví** – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku
- **mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená** – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém

Průřezová témata - Vlastivěda

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – VI – 4. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
2. Výchova demokratického občana		Občanská společnost a škola
		Občan, občanská společnost a stát
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané
5. Enviromentální výchova		Vztah člověka k prostředí

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – VI – 5. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
2. Výchova demokratického občana		Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Evropa a svět nás zajímá
		Objevujeme Evropu a svět
		Jsme Evropané
5. Enviromentální výchova		Vztah člověka k prostředí

Vlastivěda - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu, - určí světové strany v přírodě a podle mapy, - rozliší náčrt, plán a základními typy map, vyhledá jednotlivé údaje, vysvětlí smluvní značky, - popíše polohu ČR v Evropě, - předvede dovednost práce s mapou, ukáže na mapě polohu ČR a sousedních států, - uvede hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam, - charakterizuje státoprávní uspořádání ČR, - se spolužáky ve třídě a s pomocí učitele sestaví žákovskou samosprávu, ve skupině se spolužáky sestaví základní pravidla soužití ve škole, - charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti, popíše způsob života lidí v různých etapách historie, - konkrétním způsobem využije knihovnu, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroj pro pochopení minulosti, - uvede základní lidská práva a práva dítěte, - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - místní oblast, region - poloha a povrch ČR - grafické znázornění povrchu – mapy, plány - orientační body a linie - světové strany - státní zřízení a politický systém v ČR - státní správa a samospráva - státní symboly <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - žákovská samospráva jako modelová situace - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy - právní ochrana občanů a majetku podoby a projevy kultury, kulturní instituce - báje, mýty, pověsti – minulost kraje, předků, domov, vlast, rodný kraj - Staré pověsti české - nejstarší osídlení naší vlasti - život ve městech a na zámcích, Jan Hus, Karel IV. a jeho vliv na místní region, Jan Žižka - Staré pověsti české <p>Lidé kolem nás</p> <ul style="list-style-type: none"> - žákovská samospráva jako modelová situace - základní lidská práva a práva dítěte - práva a povinnosti žáků školy - právní ochrana občanů a majetku - vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky

Vlastivěda - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zprostředkuje ostatním spolužákům zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích - dobře se orientuje na mapě, ukáže polohu sousedních států - charakterizuje vybrané státy - vyhledá na mapě evropské státy a významná evropská města - porovná světadily a oceány podle velikosti, popíše podle mapy jejich polohu na Zemi - uvede základní informace o podnebí ČR a základních podnebních pásmech - vyhledá na mapě hlavní vodní toky, pohoří a nížiny ČR - vyhledá hlavní města jednotlivých krajů ČR - uvede základní informace o podnebí ČR a základních podnebních pásmech - vyhledá na mapě hlavní vodní toky, pohoří a nížiny ČR - vyhledá hlavní města jednotlivých krajů ČR - vysvětlí pojem Evropská unie, rozliší znak EU; uvede některé výhody členství ČR v EU - charakterizuje svými slovy vývojové etapy historie naší vlasti, popíše způsob života lidí v různých etapách historie - konkrétním způsobem využije knihovnu, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroj pro pochopení minulosti - stručně charakterizuje historický přínos vybraných významných osobností českých dějin (regionu, obce) 	<p>Místo, kde žijeme</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastní zkušenosti žáků z cestování do cizích zemí - Evropa a svět – kontinenty - poloha a povrch Evropy, podnebí, vodstvo - sousedé ČR a evropské státy - rostliny a živočichové Evropy - Evropská unie – evropský občan, cestování - co daly naše země Evropě a Evropa nám <p>Lidé a čas</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase a časový řád, určování času - dějiny jako časový sled událostí - kalendáře, letopočet, generace, režim dne, roční období - proměny způsobu života v našem regionu - bydlení, předměty denní potřeby v historickém vývoji - regionální památky – péče o památky - lidé a obory zkoumající minulost - zvláštnosti krajů a oblastí v ČR <ul style="list-style-type: none"> - nedávná minulost – Národní obrození, rok 1848, vznik Rakouska-Uherska, světové války, vznik československého státu, Československá republika, - komunistická vláda a „sametová revoluce“

DĚJEPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Dějepis* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a společnost*. Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu se světovým a evropským vývojem. V tomto kontextu se jedná především o dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace (příprava žáků na život v integrované Evropě, v Evropské unii). Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Dějepis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Navazuje na základy, které žáci získali ve vlastivědě ve 4. a 5. ročníku. Vyučuje se celkem 9 3hodin v kmenových třídách. K preferovaným organizačním formám výuky patří poznávací vycházky, výlety a zájezdy (včetně zahraničních), exkurze a praktická cvičení ve škole i v terénu. Výuka dějepisu by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky s připojením k internetu.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výuka dějepisu směřuje k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře;
- vytvoření představy historického času;
- seznámení se s významnými událostmi a osobnostmi minulosti, které mají důležitý význam i pro dobrou orientaci v současném životě;
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě;
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku;
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase;
- poznání a pochopení hospodářských, sociálních, politických i kulturních změn v národních i světových dějinách a jejich důsledků pro současnost i budoucnost;
- poznání a pochopení principů, na nichž spočívá demokratická společnost a základy jejích politických institucí;
- vytvoření občanského a právního vědomí v souvislosti s lidskými právy, povinnostmi a jejich respektováním;
- získání vlastního objektivně kritického postoje k historickému vývoji, souvislostem a vztahům;
- vytvoření pocitu hrdosti a úcty k duchovním a materiálním výtvarům minulosti, k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům;
- k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;
- pochopení prvořadé potřeby života v míru;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské soudržnosti);
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Dějepis

<p>KOMPETENCE K UČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme rozvíjení aktivního zájmu žáků o poznávání historie své vlasti, Evropy, světa, - učíme žáky různým metodám poznávání duchovních, kulturních a materiálních výtvarů minulosti, - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti, - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu, - učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení, - podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky, - umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry, - učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment, - uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“, - motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení, - při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace, - učíme trpělivosti, povzbuzujeme, - jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oboru <i>Dějepis</i> rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit, - na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů, - učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti historických faktů, - učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života, - učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z analýzy historických faktů, - rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení, - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů, - podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení, - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů, - podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů, - učíme, jak některým problémům předcházet, - průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají, - jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace odborného i interpersonálního charakteru.

<p style="text-align: center;">KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci, - učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup, výsledky a závěry svých zjištění, - klademe důraz na „<i>kulturní úroveň</i>“ mluveného i písemného projevu, - ve výuce podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky, - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty, - podporujeme kritiku a sebekritiku, - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky, - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem, - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích, - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v řádu učebny a stanovených pravidel chování na mimoškolních akcích, - jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností, sami otevřeně komunikujeme na „odborné a kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty.
<p style="text-align: center;">KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů, - minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování, - podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu, - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci v týmu i práci (význam) ostatních členů týmu, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle, - podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů, - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu, - ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí, - průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině, - učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli), - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli, - jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy, respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních, upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy, pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

<p style="text-align: center;">KOMPETENCE OBČANSKÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k poznání možností praktického využití znalostí z historie pro život v současném světě, - rozvíjíme zájem o veřejné záležitosti, vedeme žáky k aktivnímu zapojení se do života společnosti, učíme je poznávat a chránit svá práva a respektovat práva ostatních, - vedeme žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti, - vytváříme a upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za předávání duchovního, kulturního a materiálního bohatství dalším generacím, - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, - netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci, - netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů, - učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel chování ve škole, v učebně dějepisu, na mimoškolních akcích a dodržování stanovených pracovních postupů při praktických činnostech, - neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření, - jdeme příkladem – respektujeme závazné předpisy, plníme příkladně své povinnosti, respektujeme osobnost žáka a jeho práva, budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole, chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.
<p style="text-align: center;">KOMPETENCE PRACOVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, - učíme žáky optimálně plánovat a provádět jejich pracovní činnosti a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat, - v rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku, - podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka, - seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování, - vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků, - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky, - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k dějepisu, - seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie, - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...). - prohlubujeme si odbornou a pedagogickou kvalifikaci, v rámci celoživotního vzdělávání se neustále seznamujeme s novými poznatky a technologiemi v oboru dějepisu a s novými poznatky v oborech pedagogika, psychologie v oboru didaktika dějepisu, důsledně dodržujeme zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zodpovědně chráníme své zdraví a zdraví žáků, dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none">- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy,- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí.
-----------------------------	--

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Dějepis

2. stupeň

1. ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Očekávané výstupy

žák

- D-9-1-01** uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
D-9-1-0 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

Učivo

- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny
- historický čas a prostor

2. POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- D-9-2-01** charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí*
D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

Učivo

- člověk a lidská společnost v pravěku

3. NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

Očekávané výstupy

žák

- D-9-3-01** rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví
D-9-3-03 demonstroe na konkrétních příkladech přínos antické kultury, zrod křesťanství
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-3-01p* uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
D-9-3-03p popíše život v době nejstarších civilizací
D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací

Učivo

- nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz
- antické Řecko a Řím
- střední Evropa a její styky s antickým Středomořím

4. KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

Očekávané výstupy

žák

- D-9-4-01** popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států
D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech
D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí
D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-4-02p* uvede první státní útvary na našem území
D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu
D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

Učivo

- nový etnický obraz Evropy
- utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj
- islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
- Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
- křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
- struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev
- kultura středověké společnosti - románské a gotické umění a vzdělanost

5. OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

Očekávané výstupy

žák

- D-9-5-01** vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve
- D-9-5-02** vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život
- D-9-5-03** popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky
- D-9-5-04** objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie
- D-9-5-05** objasní příčiny vzniku třicetileté války
- D-9-5-06** rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-5-03p* popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
- D-9-5-04p* uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
- D-9-5-05p* uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
- D-9-5-04p* pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku
- D-9-5-05p* pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

Učivo (U)

- renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou
- zámořské objevy a počátky dobývání světa
- český stát a velmoci v 15. - 18. století
- barokní kultura a osvícenství

6. MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- D-9-6-01** vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti
- D-9-6-02** objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě
- D-9-6-03** porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů
- D-9-6-04** vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-6-03p* uvede základní historické události v naší zemi v 19. století
- D-9-6-03p* vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století

Učivo

- Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět; vznik USA
- industrializace a její důsledky pro společnost; sociální otázka
- národní hnutí velkých a malých národů; utváření novodobého českého národa
- revoluce 19. stol. jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů
- politické proudy (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), ústava, politické strany, občanská práva
- kulturní rozrůzněnost doby
- konflikty mezi velmocemi, kolonialismu

7. MODERNÍ DOBA

Očekávané výstupy

žák

- D-9-7-01** na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky
- D-9-7-02** rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů
- D-9-7-03** charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu
- D-9-7-04** na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv
- D-9-7-05** zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-7-01p* uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války
- D-9-7-03p* uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války
- D-9-7-04p* uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války
- D-9-7-01p* uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky
- D-9-7-05p* uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

Učivo

- první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
- nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko - politický vývoj, sociální a národnostní problémy
- mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy -komunismus, fašismus, nacismus - důsledky pro Československo a svět
- druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky války

8. ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT

Očekávané výstupy

žák

- D-9-8-01** vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků
D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- D-9-8-01p* popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Učivo

- studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření
- vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)
- vývoj Československa od roku 1945 do r. 1989, vznik České republiky
- rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět
- problémy současnosti
- věda technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava

Průřezová témata – Dějepis

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – D – 6. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
2. Výchova demokratického občana		Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – D – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
2. Výchova demokratického občana		Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – D – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
2. Výchova demokratického občana		Občan, občanská společnost a stát
		Formy participace občanů v politickém životě
		Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – D – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
2. Výchova demokratického občana		Občan, občanská společnost a stát
		Formy participace občanů v politickém životě
		Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Dějepis 6. - ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede, jak, kdy a čím se člověk vyčlenil ze světa zvířat, - zaznamená správně časový údaj na časovou přímku, - orientuje se v dějepisné mapě (ukáže na mapě, přečte z mapy), - vyhledá informace (zúčastní se doporučených akcí muzeí, navštíví knihovnu, apod.), - rozliší a seřadí vývojové typy pravěkého člověka, - popíše způsob lovu a pravěké zbraně a nástroje, - vysvětlí pravěkou zemědělskou revoluci, - rozezná výrobky nejstarších zemědělců, - popíše způsob života v rodové společnosti, - objasní, proč vzniklo náboženství, - ukáže na dějepisné mapě, kde se lidé začali zabývat zemědělstvím nejdříve, - vysvětlí, které kovy začal člověk využívat nejdříve (a proč), - objasní přednost kovů a uvede důsledky jejich využívání, - sestaví srovnávací tabulku o vývoji uvede některá archeologická naleziště u nás, - vysvětlí vznik států zdůvodní, proč vznikly v subtropickém pásmu, - vysvětlí, co jsou městské státy dovede vysvětlit, jak vznikla bible, - uvede příklady, co přinesly starověké státy Orientu světu, - určí, kterým dnešním státům náleží uvedené oblasti, - popíše způsob života ve starověkém státě, - vyhledá, co zanechaly uvedené státy světu (ve vědě, kultuře), - pracuje s dějepisnými mapkami a dějepisným atlasem, - dokáže srovnat vývoj starověkých států a střední Evropy, 	<p>Lidé, jejich přítomnost a minulost</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam dějin pro jedince i současnou společnost - čas v dějinách, dějepisná mapa - hlavní úkoly archivů, muzeí a knihoven, - poslání archeologie <p>Pravěk – nejstarší období lidské společnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - doba kamenná - způsob života lidí v době kamenné - počátky zemědělství a řemesel - projevy duchovního života lidí - doba bronzová - Evropa v pravěku <p>Starověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - oblasti starověkého východu - charakteristické rysy oblasti - židé a judaismus - počátky písmo, věd a první zákony, kulturní přínos starověkých civilizací - Starověký Egypt, Indie a Čína - Střední Evropa v období nejstarších států

- vysvětlí pojmy spojené s dějinami Řecka: antika, báje, epos,
- uvede přírodní podmínky významné pro vznik řeckých států,
- stručně převypráví příběh eposu nebo báje,
- rozliší spartskou a aténskou výchovu,
- zdůvodní příčiny kolonizace a obchodu,
- vysvětlí pojem demokracie,
- objasní, jak byl řízen městský stát,
- vyvodí příčiny a zhodnotí výsledky peloponéské války,
- doloží příklady vlivu řecké vzdělanosti, vědy a umění na další vývoj v historii,
- objasní vzestup a pád Alexandra Makedonského,

- doloží, jak se z Říma stalo impérium,
- popíše život v Římě, vojenském táboře,
- odhadne úlohu významných osobností starověkého Říma,
- vysvětlí úlohu křesťanství,
- uvede kulturní oblasti římské kultury, které měly význam pro evropskou kulturu,
- porovná vývoj západořímské a východořímské říše,
- opíše naše země v době železné, uvede příklady o vyspělosti Keltů na našem území.

Starověké Řecko

- kořeny řecké civilizace
- archaické a klasické období řeckých států
- doba homérská
- městské státy
- řecká kolonizace
- Atény za Solónu
- Peloponéská válka
- řecká vzdělanost, věda a umění
- Makedonie

Starověký Řím

- vývoj Říma do ovládnutí Itálie
- římské císařství
- počátky křesťanství
- římská kultura
- krize a rozpad říše západořímské

Evropa v době železné

(Keltové – civilizační vrchol pravěku)

Dějepis - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní, co je stěhování národů, doloží z mapek v dějepisném atlase, - uvede význam Byzantské říše pro vzdělanost Slovanů - rozliší základní pojmy islámu, uvede příklady arabské kultury v raném středověku, - zhodnotí úlohu křesťanství v raném středověku, - uvede příklady karolinské kultury, - objasní nutnost sjednocení slovanských kmenů pro obranu před kočovnými kmeny, - vyhledá příklady pro výlučnost kultury Velké Moravy a důležitost cyrilometodějské mise, - rozliší legendy a historická fakta, - využije dokumentů a četby pro doložení úlohy Přemyslovců v našich dějinách, - předvede svoji orientaci na dějepisné mapě, - zařadí Slovanů do skupin, - sestaví časovou posloupnost vzniku západních států v Evropě, - popíše organizaci světské a církevní moci, - na příkladech doloží vliv víry na středověkého člověka, - uvede znaky románského slohu, příklady stavebních památek(i regionálně), - vysvětlí změny v zemědělské výrobě, popíše život ve středověkém městě, uvede příklady řemesel, - pomocí mapy a dějepisného atlasu doloží rozvoj českého státu, - posoudí schopnosti Karla IV. a význam jeho vlády; uvede příklady jeho péče o vzdělanost, kulturu a stát, - uvede znaky gotiky, příklady významných památek , - posoudí události stoleté války, zhodnotí osobnost Jany z Arku, vyhledá souvislosti s naší historií, - popíše život společnosti, zhodnotí úlohu reformátora, osobnost Jana Husa, popíše způsob boje husitů, zhodnotí úlohu velitelů, zdůvodní výsledek husitského hnutí. 	<p>Raný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - nový etnický obraz Evropy - Byzantská říše - arabský svět - křesťanství - Franská říše <p>První státní útvary na našem území</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sámova říše - Velká Morava - Český stát v době knížecí <p>Formování prvních státních celků v Evropě</p> <ul style="list-style-type: none"> - slovanské státy - vznik středověké Anglie a Francie - boj mezi mocí světskou a církevní - křížové výpravy - románská kultura <p>Vrcholný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam - Český stát za vlády posledních Přemyslovců, nástup Lucemburků - vláda Karla IV. a její přínos pro český stát - gotická kultura - konflikt mezi Anglií a Francií - kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách

<ul style="list-style-type: none"> - zhodnotí vládu Jiřího z Poděbrad, - vysvětlí, jak vznikla a působila jednota bratrská, - rozliší a objasní pojmy: jagellonský stát, stavovská monarchie, - popíše život v zemi, uvede změny ve výrobě a obchodu, vysvětlí pojem manufaktura, uvede nejvýznamnější vynálezy, - objasní základní pojmy a shrne okolnosti související se vznikem středoevropského soustátí, - vybere hlavní znaky a příklady památek kultury v době pozdního středověku, - rozliší znaky, objasní pojmy, uvede představitele a příklady památek, - na mapě ukáže cesty mořeplavců, uvede důvody hledání nových cest, - shrne význam objevných plaveb a jejich důsledků, - sestaví přehled hlavních reformátorů a míst jejich působení, - objasní pojem: absolutní monarchie, - uvede významné osobnosti rudolfínské doby, - vysvětlí úlohu českých stavů, popíše průběh stavovského povstání, - popíše průběh třicetileté války, zapojení jednotlivých států, - zhodnotí osobnost J. A. Komenského a význam jeho díla. 	<p>Pozdní středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> - doba poděbradská, jednota bratrská - jagellonský stát a stavovská monarchie - hospodářský a technický rozvoj v našich zemích a v západní Evropě - cesta ke vzniku středoevropského soustátí - kultura v době pozdního středověku <p>Raný novověk <i>Počátky novověku</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - renesance a humanismus - objevné cesty a jejich společenské - důsledky - náboženská reformace - počátky absolutních monarchií - český stát v předbělohorských - poměrech - třicetiletá válka
---	---

Dějepis - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - určí předchozí etapy vývoje, hlavní události a osobnosti, - uvede změny ve společnosti, - vysvětlí pojem: konstituční monarchie, - uvede podstatu průmyslové revoluce, objasní základní pojmy, zdůvodní vznik průmyslové společnosti, - vysvětlí pojmy vztahující se k absolutismu v Evropě, sestaví přehled absolutistických států a provede jejich srovnání, - zhodnotí situaci v zemi, zhodnotí vliv osvícenců, posoudí osobnost panovníka a jeho reformy, - porovná typ státu s ostatními v Evropě, doloží vzestup státu, - vymezí znaky a oblasti, uvede významné památky a osobnosti, - uvede nové myšlenky doby a jejich hlavní představitele, - popíše život v naší zemi, rozliší oblasti, uvede významné osobnosti a památky, - aplikuje poznatky o osvěcenském absolutismu na zhodnocení významu uvedených panovníků, doloží jejich reformy, zhodnotí a objasní důsledky reform, - popíše boj za nezávislost a vysvětlí vznik občanské společnosti, sestaví přehled (typy) států a vlád, - stanoví příčiny, popíše průběh revoluce a zhodnotí význam - rozpozná charakter válek, posoudí úlohu osobnosti v dějinách - srovná hospodářskou vyspělost států, doloží nerovnoměrnost vývoje států, - vysvětlí, jak se hledaly odpovědi na řešení sociálních otázek, - provede přehled hnutí, uvede cíle a zhodnotí výsledky, - vysvětlí pojmy: klasicismus a romantismus, - stanoví předpoklady, úkoly a cíle národního obrození, posoudí úlohu buditelů, - rozliší politické programy a cíle v jednotlivých zemích, určí příčiny neúspěchu, - zhodnotí situaci, posoudí postavení zemí, působení představitelů, uvede změny v politickém působení, rozliší představitele skupin a stran, - vysvětlí význam sjednocení pro další vývoj Německa, zhodnotí úsilí a výsledek, - stanoví příčiny, popíše průběh, určí důsledky pro další vývoj USA. 	<p>Období od 2. poloviny 17. století do konce 18. století</p> <ul style="list-style-type: none"> - počátky novověku v Evropě - anglická revoluce - zrod moderní vědy, průmyslová společnost - absolutismus v Evropě - Francie, Rusko, Prusko, Anglie - baroko, rozvoj vzdělanosti v době osvícenské - upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce - česká barokní kultura - české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. - vznik USA - státy na konci 18. století <p>Novověk od konce 18. století do r. 1914</p> <ul style="list-style-type: none"> - Velká francouzská revoluce - napoleonské války a jejich důsledky - průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury - národní a osvobozenécké hnutí v Evropě - utváření novodobého českého národa - rok 1848 v Evropě a v Čechách - postavení českých zemí v habsburské monarchii ve II. polovině 19. století, základní rysy české politiky, její představitelé - procesy sjednocování v Německu a v Itálii - občanská válka v USA

Dějepis - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede vztahy mezi velmocemi, rozpory a lokální střety, rozliší pojmy: záminka a příčiny, vyhledá příčinné vztahy, popíše průběh války, posoudí výsledek a důsledky, - rozezná odlišnost vývoje, vysvětlí důsledky, - vysvětlí boj o samostatnost, uvede formy odboje a hlavní představitele, vyhledá vlastní (rodinné) dokumenty z tohoto období, - rozliší politické proudy, opatření, reformy, zhodnotí úroveň země a mezinárodní postavení, - posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy, - vysvětlí pojem: fašismus, objasní vznik a cíle fašistického hnutí, zhodnotí vnitřní situaci země i mezinárodní vztahy, - uvede projevy, snahy o řešení a důsledky krize, - uvede sled událostí při vytváření koalice, postoj velmocí a příčinné souvislosti, - na příkladech zhodnotí postoj umělců, - rozpozná souvislost našich a světových dějin, rozliší postoje velmocí, uvede důsledky Mnichova pro nás a svět, - s použitím mapy a zejména na základě vlastní četby zdokumentuje život za protektorátu, uvede sled hlavních událostí, hlavní etapy, rozhodující bitvy, postup spojenců, zhodnotí výsledek a důsledky druhé světové války, - uvede příklady projevů odporu, organizování odboje vnitřního a zahraničního, jeho hrdiny, zhodnotí význam a činy našich vojáků, letců, - vyhledá a uvede souvislost politického a hospodářského vývoje - objasní situaci v poválečném Československu ve všech oblastech (od hospodářství až po kulturu), objasní politický převrat a jeho důsledky, 	<p>Moderní doba</p> <p><i>Situace v letech 1914 – 1948</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - první světová válka - situace v Rusku, ruské revoluce - vznik ČSR, hospodářsko-politický rozvoj republiky, sociální a národnostní problémy <p><i>Evropa ve 20. letech</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech - počátky fašistického hnutí - SSSR v meziválečném období - světová hospodářská krize a její důsledky - první projevy fašistické agrese, vznik válečných ohnisek - kultura, věda a technika před vypuknutím druhé světové války - cesta k Mnichovu, Mnichovská dohoda a její důsledky - Protektorát Čechy a Morava - druhá světová válka, domácí a zahraniční odboj - poválečné uspořádání světa - poválečné Československo-únorový převrat 1948

<ul style="list-style-type: none"> - posoudí závislost ČSR na vlivu SSSR, - vysvětlí pojem: studená válka; uvede příklady, vyhledá spojitost světových a národních dějin, určí zařazení do vojenských bloků, - s pomocí mapy uvede změny související s rozpadem koloniálního systému, - na příkladech zdokumentuje vnitřní situaci Maďarska v r. 1956 a Československa v r. 1968, - na příkladech rozliší systém totalitní a demokratický, - vyhledá v tisku informace o krizi sovětského impéria („perestrojka“) a objasní snahu o změnu systému, - sestaví přehled hlavních událostí a doloží důsledky, - objasní spojitost našich národů v historii i důvody rozdělení v r. 1993, - posoudí vnitřní i mezinárodní postavení ČR v současnosti, s - sleduje tisk, vyhledává informace, sestaví přehled nejvýznamnějších objevů, vynálezů, výtvorů a děl a jejich autorů. 	<p>Dějiny od poloviny 20. století do současnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení ČSR - studená válka - rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět - vnitřní situace v zemích východního bloku (krizové projevy) - charakteristika západních zemí - krize sovětského impéria („perestrojka“) - obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ 1989 - rozpad ČSR, vznik ČR 1993 - Česká republika na přelomu tisíciletí - technika, věda a kultura ve 2. polovině 20. století, evropská integrace, globalizace
---	--

OBČANSKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Občanská výchova* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a jeho svět* a ze vzdělávacího oboru *Výchova k občanství*. Cílem vyučovacího předmětu je vychovávat mladého člověka ke zdravému životnímu stylu, připravovat ho na život ve své budoucí rodině a na plnohodnotný život v moderní demokratické společnosti. Občanská výchova se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivce do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, usiluje o vytvoření a upevnění jejich osobní i občanské odpovědnosti a motivuje je k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Občanská výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ. Navazuje na základy (dovednosti, vědomosti, postoje), které žáci získali v prvouce, vlastivědě a přírodovědě v 1. - 5. ročníku. Vyučuje se v hodinové týdenní dotaci v 9. ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výuka předmětu *Občanská výchova* směřuje k:

- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí ;
- vnímání pocitu sounáležitosti s vlastní rodinou, i společenstvím v nejbližším okolí i s lidmi, se kterými se žáci náhodně setkají;
- úctě k sobě, svému partnerovi, své rodině, vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství;
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti;
- k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti;
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě;
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života;
- k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních;
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití, ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci;
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Občanská výchova

<p>KOMPETENCE K UČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení, - vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení, - vysvětlujeme na praktických příkladech smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení - podporujeme samostatnost a tvořivost, - podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle, - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti, - učíme žáky používat metody „time managementu“ a „self managementu“; - zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání, - rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující), - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu, - podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky, - umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry, - seznámíme žáky s cílem VH, na konci VH vždy s žáky zhodnotíme jeho dosažení, - uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“, - používáme při hodnocení ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace, - učíme práci s chybou, - učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“), - učíme žáky řešit problémy vytvářením praktických problémových úloh a situací, - naučíme žáky na modelových příkladech ve svých předmětech algoritmu řešení problémů, - podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému, - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů, - podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení, - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů, - podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů, - učíme žáky při řešení problémů používat metodu „SWOT analýza“ a metodu „brainstorming“, - učíme žáky v rámci svých předmětů, jak některým problémům předcházet.

<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích, - podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa, - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace, - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, - podporujeme ve všech vyučovacích předmětech používání cizího jazyka a výpočetní techniky, - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty, - podporujeme kritiku a sebekritiku, - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.), - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií, - vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí, - vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svoji osoby a svoji školy na veřejnosti, - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích, - vyžadujeme dodržování stanovených pravidel, umožňujeme žákům podílet se na jejich sestavování, - učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace, - učíme žáky „asertivnímu chování“ a „nonverbální komunikaci“.
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování, - podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu, - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle, - podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů, - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu, - podporujeme koedukovanou výchovu dětí, - monitorujeme průběžně sociální vztahy ve třídě, skupině, - učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli), - vyžadujeme důsledně dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.

<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže), - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu, - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, - netolerujeme nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci, - netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů, - dbáme důsledně na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy, - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem, - demonstrujeme na konkrétních modelových příkladech pozitivní a negativní projevy chování lidí, - podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod., - upevňujeme v rámci svých předmětů, v třídnických hodinách a na školních akcích žádoucí pozitivní formy chování žáků, - monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření, - využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, PPP, OPD, policie, - využíváme rozumně a zodpovědně dostupných prostředků výchovných opatření – s ohledem na jejich účinnost, - řešíme kázeňské přestupky individuálně, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme, - řešíme problémy věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti, - snažíme se při kázeňských problémech žáků vždy zjistit jejich motiv (příčinu), - seznamujeme žáky s vhodnými právními normami, - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí, - nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům, - uplatňujeme v hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) prvky pozitivní motivace.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, - vytváříme při výuce podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky, - vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků, - seznamujeme různými formami (exkurze, film, beseda apod.) žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia, - posilujeme (motivujeme) cíleně žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání), - seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie, - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...), - dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
<p>KOMPETENCE DIGITÁNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií vedeme žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě podporujeme utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru -Výchova k občanství

2. stupeň

1. ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Očekávané výstupy

žák

VO-9-1-01	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání
VO-9-1-02	rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu
VO-9-1-03	kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí
VO-9-1-04	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích
VO-9-1-05	objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám
VO-9-1-06	rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-1-04p	respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
VO-9-1-04p	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
VO-9-1-05p	rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
VO-9-1-06p	je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
VO-9-1-05p	respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

Učivo

- **naše škola** - život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život
- **naše obec, region, kraj** - důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku
- **naše vlast** - pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky
- **kulturní život** - rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace
- **lidská setkání** - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti
- **vztahy mezi lidmi** - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti
- **zásady lidského soužití** - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování

2. ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Očekávané výstupy

žák

- VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života
- VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek
- VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání
- VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VO-9-2-01p *chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním*
- VO-9-2-04p *formuluje své nejbližší plány*

Učivo

- **podobnost a odlišnost lidí** - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál
- **vnitřní svět člověka** - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí
- **osobní rozvoj** - životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezmena; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji

3. ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

- VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady
- VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti
- VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní, vysvětlí jejich omezení
- VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít
- VO-9-3-05 uvede aporovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu
- VO-9-3-06 na příkladu chváni kupujících a prodávajících vyloží princip fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz
- VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VO-9-3-02p *stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků*
VO-9-3-02p *sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti*
VO-9-3-03p *ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet*
VO-9-3-04p *uvede příklady služeb, které banky nabízejí*
VO-9-3-07p *uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany*

Učivo

- **majetek, vlastnictví** - formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví
- **peníze** - formy placení
- **hospodaření** – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní
- **banky a jejich služby** – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků
- **principy tržního hospodářství** - nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu

4. ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Očekávané výstupy

žák

- VO-9-4-01 *rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky*
VO-9-4-02 *rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu*
VO-9-4-03 *objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů*
VO-9-4-04 *vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů*
VO-9-4-05 *přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod*
VO-9-4-06 *objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství*
VO-9-4-07 *uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě věci*
VO-9-4-08 *dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování*
VO-9-4-09 *rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činností a spolupráce při postihování trestných činů*
VO-9-4-10 *rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady*
VO-9-4-11 *diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání*

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VO-9-4-02p *vede základní prvky fungování demokratické společnosti*
VO-9-4-02p *chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy*
VO-9-4-02p *uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání*
VO-9-4-04p *vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů*
VO-9-4-05p *na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu*

VO-9-4-05p	<i>vede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele</i>
VO-9-4-08p	<i>uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání</i>
VO-9-4-09p	<i>uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků</i>
VO-9-4-09p	<i>vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu</i>
VO-9-4-10p	<i>rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy</i>
VO-9-4-10p	<i>v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací</i>

Učivo

- **právní základy státu** - znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu
- **státní správa a samospráva** - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
- **principy demokracie** - znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev
- **lidská práva** - základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace
- **právní řád České republiky** - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů
- **protiprávní jednání** - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví
- **právo v každodenním životě** - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady

5. MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Očekávané výstupy

žák

VO-9-5-01	popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování
VO-9-5-02	uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva
VO-9-5-03	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VO-9-5-01p	<i>uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování</i>
------------	---

Učivo

- **evropská integrace** - podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR
- **globalizace** - projevy, významné globální problémy

Průřezová témata – Občanská výchova

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – OV – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Seberegulace a sebeorganizace
2. Výchova demokratického občana		Občanská společnost a škola
		Občan, občanská společnost a stát
4. Multikulturní výchova		Kulturní diferenciacie (rozdíly)
		Lidské vztahy
		Princip sociálního smíru a solidarity

Občanská výchova - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede, ve kterých právních normách a ve kterých vnitřních normách školy jsou upravena pravidla chování žáků a pracovníků školy a práva a povinnosti žáků a jejich rodičů uvede, kde jsou tyto normy k dispozici k prostudování, - prokáže praktickou dovednost vyhledat ve výše uvedených normách příslušná ustanovení řešící zadaný modelový problém, - sestaví se spolužáky pravidla chování žáků ve třídě, - vysvětlí na konkrétních příkladech význam stanovení pravidel chování a význam jejich dodržování, - uvede jméno starosty a místostarosty obecního úřadu, - sestaví jmenný seznam členů obecní rady a zastupitelstva, - sestaví přehled všech odborů obecního úřadu, u každého odboru uvede, kdo stojí v čele, čím se odbor zabývá a jak je na něj telefonický kontakt, - uvede, kdy jsou úřední dny obecního úřadu, - vytvoří ve skupině propagační materiál, uvede významné historické památky a události, slavné rodáky (občany), přírodní krásy a útvary, známé výrobky místní tradice, 	<p>Člověk ve společnosti</p> <p>Naše škola</p> <ul style="list-style-type: none"> - život ve škole - práva a povinnosti žáků a rodičů - společná pravidla a normy - význam a činnost žákovské samosprávy - vklad vzdělání pro život - Ústava ČR, Trestní zákoník, Školský zákon, Vyhláška o základním vzdělávání <p>Naše obec, region, kraj</p> <ul style="list-style-type: none"> - důležité instituce - správní orgány obce, úkoly správních orgánů a úřadů obce - zajímavá a památná místa - významní rodáci - místní tradice - ochrana kulturních památek, přírodních - objektů a majetku <p>Naše vlast</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlast, vlastenectví - zajímavá a památná místa - co nás proslavilo

<ul style="list-style-type: none"> - napíše krátký referát o navštívených pražských památkách, - sestaví svůj soupis deseti nejznámějších míst v ČR, přiloží obrázky a uvede , čím jsou ta místa významná, - nakreslí jednoduchou mapu republiky a zakreslí do ní významná místa, která navštívil, - uvede nejvýznamnější události a osobnosti českých dějin, - vyjmenuje státní symboly, objasní jejich podobu, účel a způsoby jejich používání, - uvede, které národnostní menšiny žijí v ČR, - rozliší a na příkladech uvede rozdíly mezi pojmy, vlastenectví a nacionalismus, - vysvětlí pojmy: rasismus, xenofobie, extremismus, na příkladech doloží nebezpečí těchto projevů pro společnost, <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí různé významy pojmu kultura, - objasní pojem umění (vyjmenuje tři jeho funkce), - zhodnotí nabídku kulturních institucí v obci, regionu a doporučí tři nejzajímavější akce (výběr zdůvodní), - uvede kulturní památky národa, - uvede rozmanitost jednotlivých kultur, jejich obohacování a prolínání, - sestaví ve skupině se spolužáky soupis nevkusných věcí a předmětů, které se nacházejí ve třídě (škole,místě bydliště) a soupis věcí, které jsou vkusné a umělecké, - uvede tři příklady aktivního využití volného času a tři příklady pasivní zábavy, 	<p>Naše vlast – pokračování</p> <ul style="list-style-type: none"> - významné osobnosti - státní symboly - státní svátky, významné dny - národnostní menšiny <p>Kulturní život (dědictví)</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmanitost kulturních projevů - kulturní hodnoty, kulturní tradice - masová kultura, prostředky kultury
--	---

<ul style="list-style-type: none"> - uvede konkrétní příklad spolupráce ve svém okolí mezi příbuznými, obyvateli obce, ve škole, v zájmových kroužcích, - uvede, jaké jsou základní podmínky každé spolupráce a na příkladech doloží důsledky porušení těchto podmínek, - uvede tři významy slova komunikace, - uvede různé způsoby a prostředky komunikace v různých situacích, - vysvětlí pojem asertivní jednání, uvede některé zásady a situace, kdy je vhodné takto jednat, - uvede, co je morálka, mravnost a příklady chování, - uvede, co tvoří mravní profil člověka, význam sebevýchovy pro jeho utváření, - uvede význam morálky v osobním a veřejném životě, - uvede, pro jakou činnost má vrozené předpoklady, - posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních a společných cílů, 	<p><u>Život ve společnosti</u></p> <p>Lidská setkání</p> <ul style="list-style-type: none"> - přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, - rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen - lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, - potřební lidé ve společnosti <p>Vztahy mezi lidmi</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace, - konflikty v mezilidských vztazích - problémy lidské nesnášlivosti <p>Zásady lidského soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> - morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, - pravidla chování <p><u>Člověk jako jedinec</u></p> <p>Podobnost a odlišnost lidí</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání - osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti charakter - vrozené předpoklady, osobní potenciál
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru, - uvede význam a výhody plánování, - stanoví své klíčové oblasti plánování a v nich své životní cíle, určí priority, - vymezí podmínky a navrhne způsoby dosažení jednotlivých cílů, - sestrojí svůj týdenní rozvrh činností, - předvede ukázkou svého ročního, měsíčního, týdenního a denního plánu činností a aktivit, - vyjmenuje alespoň pět zlodějů času, - sestaví se spolužáky ve skupině desatero zásad pro efektivní využívání času, - sestaví tabulku, ve které uvede vždy tři povolání, které by: vykonával nejraději, rád vykonával, mohl vykonávat, nerad vykonával, určitě nemohl vykonávat, na které by určitě nestačil (vždy vysvětlí proč), - vybere náhodně alespoň dvacet inzerátů nabízejících zaměstnání a vyhodnotí z nich, jaké vzdělání, znalosti, schopnosti a dovednosti jsou dnes nejčastěji zaměstnavateli požadovány, - uvede, která právní norma upravuje pracovně právní vztahy mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, vyhledá v ní způsoby a podmínky vzniku a zániku pracovního poměru, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů, 	<p>Vnitřní svět člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, - systém osobních hodnot, sebehodnocení - stereotypy v posuzování druhých lidí <p>Osobní rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní cíle a plány, životní perspektiva adaptace na životní změny - sebezměna - význam motivace, aktivity, vůle osobní kázně při seberozvoji <p>Člověk a předpoklady zapojení do lidské spolupráce</p> <ul style="list-style-type: none"> - zaměstnání a povolání - zákoník práce
---	---

<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, uvede jejich příklady, - rozlišuje hmotné a duševní vlastnictví, objasní potřebu dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví a jejich znalost uplatňuje ve svém jednání, - popíše a objasní vlastní způsoby zacházení s penězi a se svým svěřeným majetkem, - vyhledá v tisku příklady správného hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví, - se spolužáky ve skupině zdokumentuje případy či nevhodného zacházení s majetkem, navrhne opatření, jak takovému jednání zamezit, sestaví desatero pravidel pro hospodárné zacházení s majetkem ve škole, - na příkladech objasní funkci a podobu peněz, uvede důvody, proč byly kovové peníze nahrazeny papírovými, - sestaví modelový rozpočet své budoucí rodiny, - uvede, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příkladech dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané, - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, 	<p><u>Člověk, stát a hospodářství</u></p> <p>Majetek, vlastnictví</p> <ul style="list-style-type: none"> - formy vlastnictví - hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana - hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví <p>Peníze</p> <ul style="list-style-type: none"> - formy placení <p>Hospodaření</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpočet rodiny - rozpočet státu - význam daní <p>Banky a jejich služby</p> <ul style="list-style-type: none"> - operace, úročení, pojištění,...
---	---

<ul style="list-style-type: none"> - vyloží na příkladu chování kupujících a prodávajících podstatu fungování trhu, - vyjmenuje hlavní sektory a hlavní odvětví národního hospodářství, - uvede na konkrétních příkladech podniků nejčastější právní formy podnikání, k jednotlivým formám živnostenského podnikání uvede příklady konkrétních živností, - uvede na konkrétních příkladech, jaké podmínky musí splňovat, pokud chce provozovat živnost, - rozhodne u vybraných profesí, komu náleží za jeho práce mzda a komu plat, - objasní význam a činnosti úřadu práce, - sepiše se všemi náležitostmi modelovou pracovní smlouvu na konkrétní pracovní místo, - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky, - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, - popíše přibližně strukturu Ústavy České republiky, 	<p>Principy tržního hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - nabídka, poptávka, trh - podstata fungování trhu - pracovní právo: práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, bezpečnost práce, mzda, pracovní podmínky a nárok na dovolenou - úřad práce <p><u>Stát a právo</u></p> <p>Právní základy státu</p> <ul style="list-style-type: none"> - znaky státu, typy a formy státu - státní občanství ČR - Ústava ČR - složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu <p>Státní správa a samospráva</p> <ul style="list-style-type: none"> - orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly
---	---

<ul style="list-style-type: none"> - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů, - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů, - popíše průběh voleb do zastupitelstev a v modelové situaci předvede činnost voliče ve volební místnosti, - uplatňuje přiměřeně svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, - uvede základní lidská práva, - vyhledá v denním tisku příklady porušování lidských práv ve světě, články informující o terorismu, rasismu, antisemitismu a xenofobie, - vyhledá z dostupných pramenů, co za organizaci je OSN, uvede, proč vznikla, jaké plní funkce, kde sídlí a kdo je jejím členem, - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů, - dodržuje právní ustanovení , která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování, - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady, - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství, - uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci, - uvede , kdy člověk nabývá plně způsobilost k právním úkonům, - uvede, jaké druhy smluv může ve svém věku uzavřít, 	<p>Principy demokracie</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam a formy voleb do zastupitelstev <p>Lidská práva</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní lidská práva - práva dítěte, jejich ochrana - úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech - poškozování lidských práv, šikana diskriminace - OSN - Všeobecná deklarace lidských práv <p>Právní řád České republiky</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam a funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů - soustava soudů - právní norma, předpis, publikování - právních předpisů <p>Protiprávní jednání</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce - trestní postizitelnost - porušování předpisů v silničním provozu - porušování práv k duševnímu vlastnictví <p>Právo v každodenním životě</p> <ul style="list-style-type: none"> - důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající - základní práva spotřebitele - styk s úřady - trestní zákoník - občanský zákoník
---	---

<ul style="list-style-type: none"> - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování, - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory, - uvede některé globální projevy současnosti, vyjádří na ně svůj názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva, - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů. 	<p><u>Mezinárodní vztahy, globální svět</u> Evropská integrace</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstata, význam, výhody, Evropská unie a <p>Globalizace</p> <ul style="list-style-type: none"> - projevy - významné globální problémy
--	---

FYZIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Fyzika* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a příroda*. *Fyzika* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Předmět rozvíjí dovednosti žáků objektivně a spolehlivě pozorovat, měřit, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Osvojením si základních fyzikálních pojmů, veličin a zákonitostí vede žáky k porozumění fyzikálních jevů a procesů, vyskytujících se v přírodě, běžném životě i v technické či technologické praxi. Předmět *Fyzika* seznamuje žáky s možnostmi a perspektivami moderních technologií, učí žáky rozlišovat příčiny fyzikálních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních fyzikálních pojmů a zákonitostí, s využíváním jednoduchých fyzikálních pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích;
- k osvojení si základních poznatků z vybraných okruhů učiva (látky a tělesa, pohyb těles, síly, mechanické vlastnosti tekutin, energie, zvukové děje, elektromagnetické a světelné děje, vesmír);
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat fyzikální jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů;
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce při provádění fyzikálních pozorování, měření a experimentů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Fyzika je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. až 9. ročníku. Vyučuje se v 6. - 9. ročníku v 2 hodinové týdenní dotaci. Vyučovací předmět *Fyzika* je zpravidla vyučován v odborné učebně fyziky a v kmenových třídách. Výuka fyziky ve vhodných případech může probíhat i v jiných prostorách školy a mimo budovu školy. Ve vyučovacím předmětu *Fyzika* je naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru RVP ZV *Výchova ke zdraví*. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů RVP ZV (*Chemie, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.*) a do povinně vyučovaného tématu „*Ochrana člověka za mimořádných situací*“. Výuku některých témat je proto vhodné realizovat formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Fyzika

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů, - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti, - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu, - učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení, - podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky, - umožňujeme žákovi pozorovat, měřit a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry, - učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment, - uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“, - motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení, - při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace, - učíme trpělivosti, povzbuzujeme, - jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oboru <i>Fyzika</i> rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit, - na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů, - učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů, - učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života, - učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodních zákonů, - rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení, - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů, - podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení, - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů, - podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů, - učíme, jak některým problémům předcházet, - průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají, - jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace odborného i interpersonálního charakteru.

<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci, - učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů, - klademe důraz na „kulturní úroveň“ mluveného i písemného projevu, - ve výuce podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky, - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty, - podporujeme kritiku a sebekritiku, - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky, - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem, - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích, - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v řádu učebny chemie a školní chemické laboratoři, - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel pro zacházení s chemickými látkami, - jdeme příkladem – „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností, - sami otevřeně komunikujeme na „odborné a kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty.
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů, - minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování, - podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu, - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle, - podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů, - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu, - ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí, - průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině, - učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli), - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli, - jdeme příkladem – podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy, respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních, upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy, pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití fyziky, - vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí, - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí, - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, - netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci, - netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů, - učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům, - učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc, - důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (pravidla bezpečné práce při fyzikálních měřeních, pozorováních a experimentech, pravidla chování ve škole, v učebně fyziky, dodržování stanovených pracovních postupů apod., - neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření, - jdeme příkladem – respektujeme závazné předpisy, plníme příkladně své povinnosti, respektujeme osobnost žáka a jeho práva, budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole, chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, - učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat, - v rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku, - podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka, - seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování, - vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků, - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky, - různými formami (exkurze, film, beseda) seznamujeme žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k fyzice, - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...), - prohlubujeme si odbornou a pedagogickou kvalifikaci, v rámci celoživotního vzdělávání se neustále seznamujeme s novými poznatky a technologiemi v oboru fyzika a s novými poznatky v oborech pedagogika, psychologie a oboru didaktika fyziky, důsledně dodržujeme zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zodpovědně chráníme své zdraví a zdraví žáků, dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- vedeme žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů,
- podporujeme využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat vedeme žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů,
- učíme žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů vedeme žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distančním vzdělávání) vedeme žáky k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělávání.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Fyzika

2. stupeň

1. LÁTKY A TĚLESA

Očekávané výstupy

žák

- F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

Učivo

- měřené veličiny - délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas
- skupenství látek - souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou; difúze

2. POHYB TĚLES, SÍLY

Očekávané výstupy

žák

- F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu
F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů
F-9-2-04p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

Učivo

- pohyby těles - pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý
- gravitační pole a gravitační síla - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa
- tlaková síla a tlak - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí
- třecí síla - smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi
- výslednice dvou sil stejných a opačných směrů

3. MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

Očekávané výstupy

žák

F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

Učivo

- **Pascalův zákon** - hydraulická zařízení
- **hydrostatický a atmosférický tlak** - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře
- **Archimédův zákon** - vztaková síla; potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách

4. ENERGIE

Očekávané výstupy

žák

F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem

F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)

F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

Učivo

- **formy energie** - pohybová a polohová energie; vnitřní energie; elektrická energie a výkon; výroba a přenos elektrické energie; jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením
- **přeměny skupenství** - tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny
- **obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie**

5. ZVUKOVÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku

F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz

F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

Učivo

- **vlastnosti zvuku** - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku

6. ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

Očekávané výstupy

žák

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu

F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí

F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností

F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní

F-9-6-05 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh

F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod

F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu

F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla

F-9-6-07p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

Učivo

- **elektrický obvod** - zdroj napětí, spotřebič, spínač
- **elektrické a magnetické pole** - elektrická a magnetická síla; elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; stejnosměrný elektromotor; transformátor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními
- **vlastnosti světla** - zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem

7. VESMÍR

Očekávané výstupy

žák

F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země

- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci

- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Učivo

- sluneční soustava - její hlavní složky; měsíční fáze

Průřezová témata - Fyzika

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Fy – 6. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Rozvoj schopnosti poznávání

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Fy – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Morální rozvoj</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

Fyzika - 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší na příkladech těleso a látku, - určí, zda daná látka (těleso) patří mezi látky (tělesa) plynná, kapalná či pevná, - porovná vlastnosti pevných, plynných a kapalných látek (křehkost, pružnost, tvármost, pevnost, tekutost, stlačitelnost, rozpínavost), - doloží na příkladech, že působení dvou těles je vždy vzájemné, - posoudí v konkrétní situaci, která dvě tělesa na sebe působí, - rozliší, zda působením síly došlo ke změně tvaru či pohybu tělesa, - charakterizuje gravitační sílu, jako působení gravitačního pole, které je kolem každého tělesa, - objasní pojem gravitační pole Země, určí směr gravitační síly, - porovná velikost gravitační síly působící na dvě různá tělesa, na těleso v různé vzdálenosti od země, - uvede přibližnou charakteristiku hlavní jednotky: Newton (síla, kterou země přitahuje těleso přibližně o hmotnosti 0.1 kg), uvede násobky a díly této jednotky), - změří danou sílu siloměrem a zapíše výsledek, - rozliší částice látky (atomy, molekuly), určí, z čeho se skládá atom, molekula, - charakterizuje molekulu, jako částici tvořenou ze dvou či více atomů, - vymezí, z jakých atomů (molekul) se skládá prvek (sloučenina), - charakterizuje pojem: neustálý pohyb částic; uvede jevy, které pohyb potvrzují (např. difúzi), - porovná částicovou stavbu pevných, kapalných a plynných látek, vzájemné silové působení mezi částicemi a na tomto základě zdůvodní jejich různé vlastnosti - tekutost, rozpínavost, tvrdost, - charakterizuje hlavní rozdíly v částicovém složení plynů, kapalin a pevných látek, 	<p>Látky a tělesa, síly</p> <ul style="list-style-type: none"> - tělesa a látky - vzájemná působení těles - síla - gravitační síla - gravitační pole - složení látek - atomy a molekuly - Brownův pohyb - částicové složení pevných krystalických látek - vlastnosti kapalin a plynů

- popíše složení atomu,
- uvede, čím se liší atomy různých prvků,
- uvede druh elektrického náboje protonu, elektronu a neutronu,
- určí (na základě znalosti počtu elektronů a protonů), zda jde o kladný, záporný iont nebo o neutrální atom,
- určí (na základě znalostí druhu náboje), zda se dvě tělesa budou přitahovat, odpuzovat, či zda na sebe nebudou elektricky působit,
- objasní pojem: elektrování těles,
- ověří existenci elektrického pole a charakterizuje elektrickou sílu jako působení elektrického pole na těleso,
- popíše elektrické pole pomocí siločar,

- stanoví rozdíl mezi magnety přírodními a umělými,
- popíše póly magnetu a stanoví, jaké póly magnetu se vzájemně přitahují a jaké se odpuzují,
- vysvětlí pojem magnetické pole a určí, jak se projevuje,
- objasní pojem: magnetizace látky,
- rozlišuje magneticky tvrdou, měkkou ocel,
- vysvětlí pojem: indukční čáry,
- stanoví umístění severního a jižního magnetického pólu Země,
- objasní princip kompasu,

- uvede hlavní jednotku délky, její díly a násobky,
- změří danou délku délkovým měřidlem a zapíše výsledek (s určením odchylky měření),
- vyjádří výsledek měření veličiny číselnou hodnotou a jednotkou,
- určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny,
- vyjádří délku při dané jednotce jinou jednotkou délky,

Elektrické vlastnosti látek

- model atomu
- atomy různých chemických prvků, ionty
- elektrování těles při vzájemném dotyku elektrického pole

Magnetické vlastnosti látek

- magnety přírodní a umělé
- póly magnetu
- magnetické pole
- magnetizace látky
- indukční čáry magnetického pole
- magnetické pole Země

Měření délky pevného tělesa

- porovnání a měření
- jednotky délky
- délková měřidla
- měření délky
- opakované měření délky

- uvede hlavní jednotku objemu, její díly a násobky,
- změří objem (kapalného, pevného tělesa) při použití ,odměrného válce a zapíše výsledek (s určením odchylky měření),
- vyjádří výsledek měření veličiny číselnou hodnotou a jednotkou,
- určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny,
- vyjádří objem při dané jednotce jinou jednotkou objemu,

- uvede hlavní jednotku hmotnosti její díly a násobky,
- zváží dané těleso na rovnoramenných vahách a hmotnost, zapíše (s určením odchylky měření),
- vyjádří výsledek vážení číselnou hodnotou a jednotkou,
- určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny,
- vyjádří hmotnost při dané jednotce jinou jednotkou hmotnosti,

- uvede jednotku hustoty a vyjádří hustotu při dané jednotce jinou jednotkou hustoty,
- experimentálně určí hustotu látky ze změřené hmotnosti a objemu (k výpočtu použije vztah: $\rho = m / V$),
- vyhledává hustotu v tabulkách,
- k výpočtům používá vztah: $\rho = m / V$ (a jeho úpravy),

- uvede hlavní jednotku času, její díly a násobky,
- změří čas a zapíše výsledek (s určením odchylky měření),
- vyjádří výsledek měření veličiny číselnou hodnotou a jednotkou,
- určí aritmetický průměr z naměřených hodnot dané veličiny,
- vyjádří čas při dané jednotce jinou jednotkou času,

Měření objemu tělesa

- jednotky objemu
- měření objemu kapalného tělesa
- měření objemu pevného tělesa

Měření hmotnosti tělesa

- hmotnost tělesa
- rovnoramenné váhy
- porovnávání hmotností těles
- jednotky hmotnosti
- měření hmotnosti pevného a kapalného tělesa

Hustota

- hustota látky
- výpočet hustoty látky
- výpočet hmotnosti látek

Měření času

- jednotky času
- měření času

- posoudí, zda se objem tělesa při dané změně teploty zvětší či zmenší,
- posoudí, zda se délka kovové tyče při dané změně teploty zvětší či zmenší,
- popíše princip teploměru, uvede některé typy teploměrů,
- uvede jednotky teploty,
- změří teplotu i rozdíl teplot teploměrem a zapíše výsledek,
- objasní pojem: termograf,

- podle schématu sestaví elektrický obvod,
- rozlišuje mezi pojmy: uzavřený a otevřený elektrický obvod,
- obecně charakterizuje elektrický proud,
- stanoví, jaký proud bude procházet obvodem při vyšším napětí,
- uvede hlavní jednotku elektrického proudu,
- uvede hlavní jednotku napětí, některé její díly a násobky,
- uvede zdroj napětí,
- rozlíší izolant a vodič,
- vymezí rozdíl mezi rozvětveným a nerozvětveným , elektrickým obvodem a popíše velikost proudu,

- uvede, že při průchodu elektrického proudu se vodič zahřívá a určí, zda se zahřívá více nebo méně při průchodu většího proudu,
- uvede příklady tepelných spotřebičů,
- vysvětlí pojem zkrat, objasní princip pojistky, uvede schematickou značku pojistky,
- prokáže znalost zásad správného použití elektrického spotřebiče,

Měření teploty tělesa

- změna objemu kapalného a plynného tělesa při zahřívání a ochlazování
- změna délky kovové tyče při zahřívání a ochlazování
- teploměr
- jednotky teploty
- měření teploty tělesa
- měření teploty vzduchu

Elektrický proud v kovech

- sestavení elektrického obvodu
- elektrický proud a napětí
- vodiče elektrického proudu a elektrické izolanty

Tepelné elektrické spotřebiče

- zahřívání elektrického vodiče při průchodu elektrického proudu
- tepelné elektrické spotřebiče
- pojistka
- zásady správného použití elektrického spotřebiče

- uvede, že kolem elektrického vodiče je magnetické pole,
 - popíše cívku, schéma cívky,
 - znázorní průběh magnetického pole v okolí cívky indukčními,
čarami, označí severní a jižní pól cívky,
 - popíše princip galvanometru, uvede schematickou značku galvanometru
 - určí, jaké bude magnetické pole při větším proudu,
 - uvede příklady využití elektromagnetu v praxi,
 - objasní princip elektrického zvonku,
-
- objasní vedení elektrického proudu ve vodném roztoku a v plynu,
 - uvede příklady elektrického proudu ve vzduchu a vysvětlí jejich vznik,
 - rozlišuje pojmy: blesk, hrom.

Magnetické pole elektrického proudu

- magnetické pole cívky
- galvanometr
- elektromagnet
- elektrický zvoněk

Proud v kapalinách a plynech

- vedení elektrického proudu ve vodném roztoku a v plynu
- blesk a ochrana před ním

Fyzika - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uvede hlavní (základní) jednotku příslušné fyzikální veličiny a její díly a násobky, - převede: jednotky délky (m, cm, mm, dm, km), jednotky obsahu (m², cm², dm², m², a, ha, km²), jednotky objemu (mm³, cm³, dm³, m³; hl, l, ml), jednotky hmotnosti (g, mg, kg, q, t), jednotky času (s, min, hod, den, rok), - objasní klid a pohyb tělesa jako stálost jeho polohy vzhledem k jinému tělesu, - na konkrétní příkladu pozná, zda je těleso v klidu či v pohybu vzhledem k jinému tělesu, - objasní pojem: trajektorie; vysvětlí rozdíl mezi trajektorií a dráhou, - uvede jak značíme dráhu a v jakých jednotkách ji udáváme, - podle tvaru trajektorie rozezná, zda jde o pohyb přímočarý či křivočarý, - popíše pohyb posuvný a otáčivý, - rozezná (na základě znalosti dráhy a času), zda se jedná o pohyb rovnoměrný či nerovnoměrný, - změří uraženou dráhu tělesa a zapíše výsledek, - používá s porozuměním vztah: $v = s / t$ při výpočtu rychlosti pohybu tělesa, - experimentálně určí rychlost rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlost nerovnoměrného pohybu, - vyjádří rychlost při dané jednotce jinou jednotkou rychlosti, - vyjádří grafem závislost dráhy na čase při rovnoměrném pohybu a vyčte z něj hodnoty času a rychlosti, 	<p>Převádění jednotek:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednotky délky a obsahu - jednotky objemu - jednotky hmotnosti - jednotky času <p>Pohyb tělesa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - klid a pohyb tělesa - trajektorie a dráha - druhy pohybu - rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb - rychlost rovnoměrného pohybu - dráha při rovnoměrném pohybu tělesa - průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu

- znázorní orientovanou úsečkou sílu o známé velikosti, směru, působišti, používá vztah mezi gravitační silou a hmotností:
 $F_g = m \cdot g$,
- pracuje s veličinou g a její jednotkou N / kg ,
- určí pomocí olovnice svislý směr, změří danou sílu siloměrem a zapíše výsledek,
- uvede přibližnou charakteristiku hlavní jednotky Newton,
- určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil stejného, opačného směru,
- charakterizuje těžiště tělesa jako působíště gravitační síly působící na těleso,
- experimentálně určí polohu těžiště,
- při řešení praktických úloh využívá poznatek, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese,
- stanoví rozdíl mezi tíhou a gravitační silou tělesa,
- určí rameno síly, je-li dáno působíště síly a osa otáčení,
- charakterizuje tlakovou sílu, používá vztah pro výpočet tlaku $p = F / S$,
- na praktických příkladech uvede, jak lze zvětšit (zmenšit) tlak, uvede hlavní jednotku tlaku její dílky a násobky,
- při výpočtech používá vztah pro výpočet síly: $F = S \cdot p$,

Síla a její měření

- síla a její znázornění
- jednotky síly
- gravitační síla a hmotnost tělesa
- měření síly
- siloměr

Skládání a rozkládání sil

- skládání dvou sil stejného směru
- skládání dvou sil opačného směru
- rozdíl mezi tíhou a gravitační silou tělesa

Otáčivé účinky síly

- účinek síly na těleso otáčivé kolem pevné osy

Deformační účinky síly

- tlaková síla
- tlak
- tlak v praxi

- používá a využívá poznatek, že třecí síla je přímo úměrná tlakové síle, souvisí s materiálem a drsností stykových ploch
- měří velikost třecí síly a zapíše jednotky,
- na konkrétních příkladech objasní, jak můžeme třecí sílu zvětšit (zmenšit),
- objasní podstatu Pascalova zákona,
- charakterizuje hydrostatický tlak,
- objasní využití Pascalova zákona v hydraulickém zařízení ,
- popíše účinky gravitační síly na kapalinu,
- objasní vznik vztlakové síly při ponoření tělesa do kapaliny
- objasní podstatu Archimédova zákona, vyvodí (z porovnání vztlakové a gravitační síly), zda se těleso potopí, bude vznášet, bude plovat,
- charakterizuje atmosférický tlak,
- určí (porovnáním tlaku v uzavřené nádobě a tlaku atmosférického), zda bude v nádobě přetlak či podtlak,
- objasní princip rtuťového tlakoměru, aneroidu,
- uvede, jak se mění atmosférický tlak s nadmořskou výškou, určí tzv. normální tlak,
- objasní pojem: vztlaková síla v atmosféře; uvede příklady praktického využití vztlakové síly,
- uvede, k čemu se používá manometr, popíše, jak tento přístroj funguje.

Tření

- třecí síla
- měření třecí síly
- tření v praxi

Mechanické vlastnosti kapalin

- Pascalův zákon
- hydraulické zařízení
- účinky grav. síly Země na kapalinu
- hydrostatický tlak
- vztlaková síla působící na těleso v kapalině
- Archimédův zákon
- potápění, plavání a vznášení stejnorodého tělesa v kapalině

Mechanické vlastnosti plynů

- atmosféra Země
- atmosférický tlak
- měření a změny atmosférického tlaku
- vztlaková síla působící na těleso v atmosféře Země
- tlak plynu v uzavřené nádobě
- manometr

Fyzika - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší fyzikální veličinu od fyzikální jednotky, - k dané fyzikální jednotce správně přiřadí fyzikální veličinu a naopak, - uvede příklady fyzikálních veličin doplňkových a odvozených, - uvede příklady (rozměry) vybraných cizích fyzikálních jednotek, - převede jednotky délky (obsahu, objemu, hmotnosti, hustoty, rychlosti), - uvede hlavní jednotku práce (Joule) a výkonu (Watt), uvede některé jejich díly a násobky, - vyjádří práci, resp. výkon při dané jednotce jinou jednotkou, při řešení problémů a úloh používá vztahy: $W = F \cdot S$, $P = W / t$, - objasní souvislost mezi konáním práce a pohybovou, resp. polohovou energií tělesa, - při řešení problémů a úloh užívá vztah pro výpočet polohové gravitační energie tělesa: $E_p = m \cdot g \cdot h$, - při řešení problémů a úloh užívá vztah pro výpočet pohybové energie tělesa: $E_k = 1/2 \cdot m \cdot v^2$, - v konkrétních příkladech "na pohyb tělesa v gravitačním poli Země" určí, kdy dojde k poklesu (vzrůstu) polohové (pohybové) energie tělesa, - objasní, která ze sil koná práci na nakloněné rovině nebo kladce při zvedání tělesa, 	<p>Fyzikální veličiny a jednotky</p> <ul style="list-style-type: none"> - mezinárodní veličiny - SI - mezinárodní jednotky - SI - doplňkové a odvozené jednotky a veličiny - cizí jednotky a veličiny - převody jednotek <p>Práce, energie</p> <ul style="list-style-type: none"> - mechanická práce, výkon - mechanická práce při zvedání tělesa na pevné kladce a na nakloněné rovině - pohybová energie tělesa - polohová energie tělesa - přeměna pohybové a polohové energie tělesa - (zákon zachování energie)

- charakterizuje vnitřní energii tělesa jako celkovou polohovou a pohybovou energii jeho částic,
- v konkrétních problémových úlohách určí, jak se mění vnitřní energie tělesa při konání práce a při tepelné výměně,
- rozpozná v přírodě i v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením),
- vyhledá v tabulkách měrné tepelné kapacity vybraných látek,
- rozpozná základní skupenské poměry (tání, tuhnutí, zkapalnění, vypařování, sublimace, desublimace, var) ve svém okolí i v přírodě,
- určí skupenské teplo tání tělesa,
- vymezí hlavní faktory, na nichž závisí rychlost vypařování kapaliny a teplota varu kapaliny a využívá tyto poznatky k řešení problémů a úloh,
- vymezí podmínky, za nichž nastává zkapalnění vodní páry ve vzduchu a využívá tyto poznatky k řešení problémů a úloh,
- uvede vlastnosti, kterými se voda liší od ostatních kapalin,
- charakterizuje jevy probíhající ve spalovacích motorech,
- uvede příklady periodických dějů z praxe a přírody a správně k nim určí periodu,
- vysvětlí pojmy: frekvence, perioda); uvede, na čem závisí tyto veličiny u kmitavého pohybu tělesa na pružině,
- popíše, z čeho se skládá matematické kyvadlo a na čem závisí jeho perioda (frekvence),
- rozliší tón a hluk,
- na konkrétních úlohách aplikuje poznatek, že výška tónu je tím větší čím větší je jeho kmitočet,
- uvede některé možnosti zmenšování škodlivých vlivů nadměrně hlasitého zvuku na člověka,
- uvede zdroje zvuku ve svém okolí, odůvodní, proč je přítomnost látkového prostředí, nezbytnou podmínkou pro šíření zvuku,
- objasní odraz zvuku, jako odraz zvukového rozruchu od překážky a vysvětlí vznik ozvěn,
- v konkrétních problémových úlohách využije poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, v němž se zvuk šíří,

Vnitřní energie

- vnitřní energie tělesa
- změna vnitřní energie tělesa při konání práce a při tepelné výměně
- měrná tepelná kapacita

Teplo. Změna skupenství

- teplo, teplota
- tání a tuhnutí
- vypařování a zkapalnění
- var
- sublimace a desublimace
- var za sníženého a zvýšeného tlaku
- anomálie vody
- spalovací motory

Zvukové jevy

- periodické děje, kmitavý pohyb
- závislost T a f kmitání tělesa na tuhosti pružiny a na hmotnosti
- matematické kyvadlo
- zvuk, zdroje zvuku, šíření zvuku
- tón, výška a kmitočet
- hlasitost zvuku
- odraz zvuku

- uvede hlavní jednotku elektrického náboje, některé její díly, vyjádří náboj při dané jednotce jinou jednotku elektrického náboje,
- objasní podstatu Coulombova zákona,
- rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat,
- rozhodne (ze znalosti počtu protonů a elektronů v částici) kdy se jedná o kladný, záporný iont a kdy o elektroneutrální atom,
- ověří, zda na těleso působí elektrická síla a zda v daném místě existuje elektrické pole,
- rozliší pokusem vodič a izolant,
- uvede, ve kterých případech hovoříme o polarizaci izolantu, popíše elektrické pole pomocí siločar,
- charakterizuje stejnosměrné elektrické pole,
- uvede, jak se chová částice se záporným (kladným) elektrickým nábojem ve stejnosměrném elektrickém poli a určí, jak se mění její polohová energie,
- uvede hlavní jednotku napětí, některé její díly a násobky, vyjádří napětí při dané jednotce jinou jednotkou napětí,
- změří stejnosměrné napětí elektrického obvodu,
- uvede hlavní jednotku elektrického proudu, některé její díly a násobky, vyjádří proud při dané jednotce jinou jednotkou proudu a změří elektrický proud ampérmetrem, zapíše číselnou hodnotu a jednotku,
- uvede příklady zdrojů elektrického napětí, určí směr elektrického proudu v elektrické obvodu,
- objasní Ohmův zákon,
- uvede hlavní jednotku elektrického odporu, některé její násobky, vyjádří odpor při dané jednotce jinou jednotkou odporu,
- při řešení konkrétních úloh použije vztah: $R = U / I$,
- při řešení konkrétních problémových úloh použije poznatek, že odpor vodiče se zvětšuje se zvětšující se délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu a souvisí s druhem materiálu vodiče,
- porovná celkový odpor při paralelním, sériovém zapojení odporů,
- objasní princip rezistoru s plynule proměnným odporem,
- vysvětlí funkci pojistky v elektrickém obvodu,
- při řešení konkrétních úloh použije vztahy pro elektrickou práci a výkon: $P = U \cdot I$ $W = U \cdot I \cdot t$.

Elektrostatický náboj

- Elementární elektrický náboj
- Coulombův zákon
- Zelektrování tělesa
- Elektrické pole zelektrovaného tělesa
- Elektroskop
- Vodiče a izolanty
- Elektrostatická indukce
- Polarizace izolantu
- Siločáry el. pole
- Stejnosměrné el. pole
- Polohová energie částice s elektrickým nábojem ve stejnosměrném el. poli
- Elektrické napětí

Zákony elektrického proudu v obvodech

- zdroje elektrického napětí
- směr elektrického proudu v elektrickém obvodu
- měření elektrického proudu
- Ohmův zákon
- elektrický odpor vodiče
- sériové a paralelní zapojení elektrických obvodů
- rezistor s plynule proměnným odporem
- tepelné účinky elektrického proudu
- elektrická práce
- elektrický výkon a příkon

Fyzika - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ověří pokusem podmínky průchodu elektrického proudu obvodem, - stanoví nezbytné podmínky vzniku elektrického proudu v obvodech charakterizuje vedení elektrického proudu v kovech (jako usměrněný pohyb volných elektronů), v kapalinách (jako usměrněný pohyb volných iontů), v plynech (jako usměrněný pohyb volných iontů a elektronů) a v polovodičích (jako usměrněný pohyb volných elektronů a děr), - zapojí správně polovodičovou diodu v závěrném či propustném směru a ověří její usměrňovací účinek, - ověří, zda je v okolí cívky magnetické pole a znázorní grafický průběh indukčních čar, - určí, jak se mění magnetické pole prochází-li obvodem větší proud, - vysvětlí princip feromagnetického ampérmetru a voltmetru, - uvede konkrétní příklad z praxe o využití otáčivého účinku stejnorodého magnetického pole na cívku s elektrickým proudem (např. stejnosměrný elektromotor apod.) objasní pojmy: elektromagnetická indukce, indukovaný proud, indukované napětí, - popíše princip vzniku střídavého proudu (napětí), - charakterizuje střídavé napětí pomocí periody a kmitočtu, - rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu, - určí periodu střídavého proudu (napětí) z jeho kmitočtu a naopak, - objasní činnost transformátoru, - používá s porozuměním transformační vztah, - uvede příklady použití transformátoru v praxi, - rozpozná v jednoduchých případech vzájemnou přeměnu jedné formy energie na jinou a využívá těchto znalostí při objasňování procesů v přírodě a v praktickém životě, - objasní pojmy: jaderná síla, jaderná energie, - určí, co udává protonové číslo, nukleonové číslo, - uvede příklady přirozených radionuklidu a umělých radionuklidu, - vysvětlí pojem: řetězová reakce, - vysvětlí princip jaderného reaktoru, 	<p>Vedení elektrického proudu</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmínky vedení elektrického proudu v látce - vedení elektrického proudu v kovech, ve vlastních polovodičích, v průměrových polovodičích, v roztoku elektrolytu , v plynech - dioda <p>Elektromagnetické jevy</p> <ul style="list-style-type: none"> - magnetické pole cívky s elektrickým proudem - feromagnetický ampérmetr a voltmetr - otáčivý účinek stejnorodého magnetického pole na cívku s elektrickým proudem - stejnosměrný elektromotor - elektromagnetická indukce <p>Střídavý proud</p> <ul style="list-style-type: none"> - vznik střídavého proudu - veličiny střídavého proudu a střídavého napětí - transformátor - transformační poměr <p>Energie a její přeměny</p> <ul style="list-style-type: none"> - druhy energií - jaderná energie - jaderná síla - přirozené radionuklidy - štěpení jader uranu - řetězová reakce - jaderný reaktor - jaderná elektrárna

- charakterizuje zdroj světla jako těleso, jež samo vysílá světlo,
 - rozliší zdroj světla od tělesa, které světlo odráží,
 - charakterizuje bodový a plošný zdroj světla,
 - na konkrétních příkladech rozliší různá optická prostředí (průhledné, průsvitné, neprůhledné),
 - objasní a načrtne vznik rozbíhavého a rovnoběžného svazku paprsku pomocí clony,
 - objasní vznik stínů za tělesem,
 - objasní vznik zatmění Slunce a Měsíce,
 - uvede vlastnosti rychlosti světla,
-
- vysvětlí zákon odrazu světla (odražený a dopadající paprsek leží v jedné rovině a úhel odrazu se rovná úhlu dopadu), aplikuje tento zákon při objasňování principu zobrazení, předmětu rovinným zrcadlem,
 - rozpozná duté a kulové zrcadlo, objasní pojmy: ohnisko, ohnisková vzdálenost (dutému a kulovému zrcadlu),
 - opíše, jak se chovají paprsky význačného směru na kulovém zrcadle a aplikuje tuto znalost při objasnění principu zobrazení předmětu kulovým zrcadlem,
-
- určí (ze znalosti úhlu dopadu a úhlu lomu paprsku na rozhraní dvou prostředí nebo ze znalosti rychlosti světla v těchto prostředích), zda nastává lom od kolmice či ke kolmici,
 - charakterizuje pojem mezní úhel, uvede, co nastane při jeho překročení,
 - rozpozná spojku a rozptylku, objasní pojmy: ohnisko, ohnisková vzdálenost (spojky a rozptylky),
 - popíše, jak se chovají paprsky význačného směru na tenké spojce a rozptylce a aplikuje tuto znalost při objasnění principu zobrazení tenkou čočkou,
 - objasní princip zobrazení lupou a oční čočkou,
 - objasní krátkozrakost a dalekozrakost oka a podstatu jejich korekce,
 - objasní lom světla na optickém hranolu a rozklad bílého světla optickým hranolem,

Přímočaré šíření světla

- světelné zdroje, optické prostředí
- světelný paprsek, stín, měsíční fáze
- zatmění Slunce a Měsíce
- rychlost světla

Odraz světla na rozhraní dvou prostředí

- zobrazení zrcadlem
- odraz světla na rovinném rozhraní dvou prostředí
- zobrazení předmětu rovinným zrcadlem
- kulová zrcadla
- odraz paprsků význačného směru na kulovém zrcadle
- zobrazení předmětu kulovým zrcadlem

Lom světla na rozhraní dvou optických prostředí

- zobrazení tenkou čočkou
- lom světla na rovinném rozhraní dvou optických prostředí
- úplný odraz světla
- čočky
- průchod paprsků význačného směru
- zobrazení předmětu tenkou čočkou
- optické vlastnosti oka
- optické přístroje
- rozklad světla optickým hranolem

<ul style="list-style-type: none"> - vymezí sluneční soustavu jako soustavu tvořenou Sluncem a jeho planetami, - objasní (kvalitativně) střídání dne a noci otáčením Země kolem své osy a střídání ročních období obíháním Země kolem Slunce, - charakterizuje sluneční soustavu (jako soustavu vesmírných těles tvořenou Sluncem, jeho planetami, měsíci planet, planetkami a kometami, ve které planety a planetky obíhají, kolem Slunce pod vlivem jeho gravitačního pole a měsíce planet obíhají kolem planet pod vlivem jejich gravitačních polí), - objasní (kvalitativně) vznik měsíčních fází, - použije mapu hvězdné oblohy k vyhledání a pozorování blízkých vesmírných těles, o svém pozorování pořídí záznam. 	<p>Vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> - sluneční soustava - pohyby těles sluneční soustavy - Slunce, Země, Měsíc - orientace na obloze
--	--

CHEMIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Chemie* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a příroda*. *Chemie* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny chemických dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. Výuka směřuje k: podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích; vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů; získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Chemie je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. Stupně ZŠ v 8. a 9. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové týdenní dotaci. Vyučovací předmět *Chemie* může být vyučován v učebně chemie i v kmenových třídách. Ve vyučovacím předmětu *Chemie* je naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví*. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů (*Fyzika, Přírodopis, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.*) a do povinně vyučovaného tématu „*Ochrana člověka za mimořádných situací*“. Výuku některých témat je proto vhodné realizovat formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu – Chemie

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none">- učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů,- učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti,- učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu,- učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení,- podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky,- umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry,- učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment,- uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“,- motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení,- při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace,- učíme trpělivosti, povzbuzujeme,- jdeme příkladem -neustále si dalším vzděláváním v oboru <i>Chemie</i> rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none">- vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit,- na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů,- učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů,- učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života,- učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů,- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení,- podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů,- podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení,- podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů,- podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů,- učíme, jak některým problémům předcházet,- průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.

<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci, - učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů, - klademe důraz na „<i>kulturní úroveň</i>“ mluveného i písemného projevu, - ve výuce podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky, - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty, - podporujeme kritiku a sebekritiku, - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky, - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem, - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích, - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v řádu učebny chemie a školní chemické laboratoři, - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel pro zacházení s chemickými látkami.
<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů. - minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. - podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku - vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu. - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role. - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu. - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. - upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle. - podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů. - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu. - ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí. - průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině. - učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli). - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.

<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití chemie. - vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí. - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí. - vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření, zneužívání (a nadměrnému užívání) léků. - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků . - netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci. - netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. - učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích. - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. - učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům. - učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc. - důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s chemickými látkami, pravidla chování ve škole, v učebně chemie, v chemické laboratoři) a dodržování stanovených pracovních postupů. - neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. - učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat. - v rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku. - podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka. - seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování. - vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků. - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi v oblasti chemické výroby.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- vedeme žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí,
- vedeme žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání, ohleduplnost a respekt k ostatním,
- seznamujeme žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Chemie

2. stupeň

1. POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE

Očekávané výstupy

žák

CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými nebezpečnými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek

CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami

- rozpozná přeměny skupenství látek

Učivo

- **vlastnosti látek** - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek
- **zásady bezpečné práce** - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě
- **nebezpečné látky a přípravky** - R-věty, S-věty, varovné značky a jejich význam

2. SMĚSI

Očekávané výstupy

žák

CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky

CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení

CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi

CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky

CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě

CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití

Učivo

- **směsi** - různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace složek roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)
- **voda** - destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody
- **vzduch** - složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

3. ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Očekávané výstupy

žák

CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech

CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky

CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

Učivo

- **částicové složení látek** - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony
- **prvky** - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo
- **chemické sloučeniny** - chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin

4. CHEMICKÉ REAKCE

Očekávané výstupy

žák

CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání

CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

Učivo

- **chemické reakce** - zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost
- **faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí** - teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza

5. ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

- CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí
- CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí
- CH-9-5-03p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
- poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

Učivo

- **oxidy** -názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů
- **kyseliny a hydroxidy** -kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů
- **solí kyslíkaté a nekyslíkaté** -vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů

6. ORGANICKÉ SLOUČENINY

Očekávané výstupy

žák

- CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy
- CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití
- CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie
- CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy
- CH-9-6-06p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě

Učivo

- **uhlovodíky** -příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků
- **paliva** -ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva
- **deriváty uhlovodíků**-příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin
- **přírodní látky** -zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů

7. CHEMIE A SPOLEČNOST

Očekávané výstupy

žák

- CH-9-7-01 **zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi**
CH-9-7-02 **aplikuje znalosti o principech hašení požárů a řešení modelových situací z praxe**
CH-9-7-03 **orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- CH-9-7-01p *uveďe příklady využívání prvotních a druhotných surovin*
CH-9-7-03p *zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka*

Učivo

- **chemický průmysl v ČR** -výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze
- **průmyslová hnojiva**
- **tepelně zpracovávané materiály** -cement, vápno, sádra, keramika
- **plasty a syntetická vlákna** -vlastnosti, použití, likvidace
- **detergenty a pesticidy, insekticidy**
- **hořlaviny** -význam tříd nebezpečnosti
- **léčiva a návykové látky**

Průřezová témata – Chemie

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Ch – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
5. Enviromentální výchova		Ekosystémy
		Základní podmínky života
		Lidské aktivity a problémy životního prostředí
		Vztah člověka k prostředí

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Ch – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Morální rozvoj</i>	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
5. Enviromentální výchova		Ekosystémy
		Základní podmínky života
		Lidské aktivity a problémy životního prostředí
		Vztah člověka k prostředí
6. Mediální výchova	<i>Receptivní činnosti</i>	Kritické čtení a vnímání mediálních činností

Chemie - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zařadí chemii mezi přírodní vědy, - uvede čím se chemie zabývá, - rozliší fyzikální tělesa a látky, - uvede příklady chemického děje, - rozpozná u běžně známých dějů, zda dochází k přeměnám látek , - uvede příklady chemické výroby ve svém okolí a zhodnotí - uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti látek (barva, zápach, hustota, teplota tání, teplota varu, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, rozpustnost ve vodě) -rozliší známé látky podle jejich různých vlastností (barva, zápach, rozpustnost ve vodě) , - navrhne a provede jednoduché chemické pokusy a zaznamená jejich výsledek, - popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek , - rozpozná skupenství látek a jejich změny (tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění, sublimace), - vyhledá v tabulkách (u vybraných látek) hodnoty hustoty, teploty tání, teploty varu a orientuje se v jejich hodnotách, - uvede zásady bezpečné práce v chemické laboratoři, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu, - uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi, 	<p>Úvod do chemie</p> <ul style="list-style-type: none"> - vymezení předmětu chemie - látky a tělesa - chemické děje - chemická výroba <p>Vlastnosti látek (barva, skupenství, rozpustnost ve vodě, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota)</p> <p>Bezpečnost při experimentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečné práce v laboratoři - první pomoc při úrazu v laboratoři

- rozliší různorodé a stejnorodé směsi,
- rozliší různé druhy různorodých směsí (suspenze, emulze, pěna, dým, mlha), uvede příklady z běžného života,
- uvede příklad pevné, kapalné a plynné stejnorodé směsi,
- správně (v souvislostech) použije pojmy: složky roztoku,
- rozpouštěná látka, rozpouštědlo, rozpustnost,
- koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok,
- aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a plošného obsahu povrchu rozpouštěné látky na rychlost jejího rozpouštění při vysvětlení známých situací z běžného života,
- s pomocí vzorce spočítá příklady na výpočet složení roztoků (hmotnostní zlomek, hmotnost roztoku, hmotnost rozpouštěné látky) a připraví roztok o požadované procentualitě,
- s pomocí křížového pravidla spočítá příklad na ředění roztoku a připraví z koncentrovanějšího roztoku požadovaný zředěnější roztok,
- vysvětlí pojem nasycený a nenasycený roztok,
- sestaví jednoduchou filtrační aparaturu a provede filtraci,
- popíše jednoduchou destilační aparaturu a vysvětlí princip destilace,
- navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě,
- vysvětlí princip usazování a krystalizace,
- uvede příklad chemické výroby založené na oddělování složek směsí,

Směsi

- různorodé a stejnorodé směsi (roztoky)
- složky směsi
- složení roztoků
- hmotnostní zlomek
- křížové pravidlo pro ředění roztoků

Oddělování složek směsí

- usazování, filtrace, destilace,
- krystalizace

<ul style="list-style-type: none">- rozezná a pojmenuje různá skupenství vody v přírodě,- na příkladech uvede význam vody pro existenci života,- uvede základní vlastnosti vody a její využití v praxi,- rozliší vodu destilovanou, pitnou (včetně stolní), užitkovou, odpadní, uvede příklady jejich výskytu a využití,- vysvětlí pojem měkká, tvrdá a minerální voda,- popíše oběh vody v přírodě, vysvětlí jeho princip,- napíše chemický vzorec vody,- prokáže znalost složení vzduchu (dusík a kyslík kvantitativně v %),- označí kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek ve vzduchu,- vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů,- popíše, jak poskytnete první pomoc při popáleninách, uvede telefonní číslo rychlé zdravotnické pomoci,- popíše, co je teplotní inverze a smog, a uvede příklady zdrojů informací o čistotě ovzduší,- vysvětlí pojem skleníkový efekt, uvede jeho příčinu a důsledky,- uvede význam vzduchu a vody pro chemickou výrobu, <ul style="list-style-type: none">- doloží na příkladech (z praxe), že se látky skládají z pohybujících se částic,- používá pojmy atom, molekula ve správných souvislostech,- slovně popíše složení atomu a vznik kationu a anionu z neutrálních atomů,- uvede příklady využití znalostí o částicovém složení látek člověkem,	<p>Voda a vzduch</p> <p>Částicové složení látek</p> <ul style="list-style-type: none">- molekuly, atomy, protony, neutrony, atomové jádro, elektrony, elektronový obal, valenční elektrony, ionty
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - používá značky a názvy nejznámějších chemických prvků: Br, Sn, K, N, F, P, He, Al, Mg, Cl, I, Si, O, Li, Mn, Cu, Pb, Pt, S, Na, Ag, C, Ca, H, Zn, Au, Fe, Rb, Cs, Fr, Be, Sr, Ba, Ra, Ti, V, Cr, Mo, W, U, Os, Co, Ni, Cd, Hg, B, Ga, In, Tl, Ge, As, Sb, Bi, Se, Te, Po, At, Ne, Ar, Kr, Xe, Rn, - vysvětlí, co udává protonové číslo, - vyhledá v tabulkách názvy prvků ke známým (daným) protonovým číslům a naopak, zapíše správně ke značce prvku protonové číslo, - používá pojmy chemické látky, chemický prvek, chemická sloučenina a chemická vazba ve správných souvislostech, - rozliší chemickou značku prvku a chemický vzorec sloučeniny, ze vzorce (a z modelu molekuly) chemické sloučeniny odvodí kvalitativní i kvantitativní složení chemické látky (počet prvků a jejich název, počet atomů jednotlivých prvků v molekule), - uvede příklady praktického využití kovů(Fe, Al, Zn, Cu, Ag, Au), - uvede základní složky slitin kovů(mosaz, bronz, dural) a příklady využití těchto slitin, - uvede příklady praktického využití nekovů(H, O, N, Cl, S,C), - popíše hlavní rozdíly mezi kovy a nekovy a jednoduchými pokusy ověří jejich vlastnosti, - rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků, vyhledá prvky s podobnými vlastnostmi, 	<p>Protonové číslo, chemické prvky</p> <p>Chemická vazba, chemické sloučeniny</p> <p>Chemické prvky a periodická soustava chemických prvků</p> <ul style="list-style-type: none"> - kovy a nekovy (vlastnosti, využití)
--	---

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší výchozí látky a produkty chemické reakce a určí je správně v konkrétních příkladech, - provede jednoduché chemické reakce (včetně jednoduché přípravy plynů a jejich jímání), - uvede příklady chemických reakcí probíhajících v přírodě a chemických reakcí používaných při chemické výrobě, - uvede zákon zachování hmotnosti pro chemické reakce a využije ho při řešení úloh, - zapíše jednoduchými chemickými rovnicemi vybrané chemické reakce, - provede jednoduché výpočty z chemických rovnic, - s využitím vztahů pro n, M, m, V, c, - posoudí význam zákona zachování hmotnosti pro chemickou výrobu, - určí oxidační číslo atomů prvků v oxidech, - zapíše z názvů vzorce oxidů a naopak ze vzorců jejich názvy, - popíše vlastnosti a použití vybraných oxidů a posoudí vliv těchto látek na životní prostředí, - určí oxidační číslo atomů prvků v sulfidech, - zapíše z názvů vzorce sulfidů a naopak ze vzorců jejich názvy, - určí oxidační číslo atomů prvků v halogenidech, - zapíše z názvů vzorce halogenidů a naopak ze vzorců jejich názvy, - popíše vlastnosti, použití a význam chloridu sodného, 	<p>Chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - výchozí látky a produkty - chemický děj <p>Zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice</p> <ul style="list-style-type: none"> - látkové množství - molární hmotnost - úpravy (vyčíslení) chemických rovnic <p>Oxidy (siřičitý, sírový, uhličitý, uhelnatý, vápenatý, dusnatý, dusičitý, křemičitý)</p> <ul style="list-style-type: none"> - oxidační číslo <p>Sulfidy (olovnatý, zinečnatý)</p> <p>Halogenidy -fluoridy, chloridy, bromidy, jodidy</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů pH, - orientuje se na stupnici pH a změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem, - bezpečně rozpouští hydroxidy, poskytne první pomoc při zasažení těmito látkami, - zapíše z názvů vzorce hydroxidů a naopak ze vzorců jejich názvy, - popíše vlastnosti a použití vybraných hydroxidů, - bezpečně ředí roztoky kyselin, poskytne první pomoc při zasažení těmito látkami, - zapíše z názvů vzorce kyslíkatých kyselin a naopak ze vzorců jejich názvy, - zapíše z názvů vzorce vybraných bezkyslíkatých kyselin (HCl, HF, HBr, HI, HCN, H₂S) a naopak ze vzorců jejich názvy, - popíše vlastnosti a použití vybraných kyselin, - bezpečně provede neutralizaci zředěných roztoků známých kyselin a hydroxidů, uvede názvy a vzorce výchozích látek a produktů a zapíše je chemickými rovnicemi, - uvede příklady uplatnění neutralizace v praxi, - rozliší, které látky patří mezi soli, - provede jednoduché přípravy solí, - uvede význam průmyslových hnojiv, - popíše složení, vlastnosti a použití nejznámějších stavebních pojiv (vápenná malta, sádra, beton), - vysvětlí pojem keramika, uvede příklady využití keramiky. 	<p>Kyselost a zásaditost roztoků, pH</p> <p>Hydroxidy (sodný, draselný, vápenatý, amonný)</p> <p>Kyseliny (sírová, chlorovodíková, dusičná)</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezkyslíkaté a kyslíkaté kyseliny <p>Neutralizace</p> <p>Soli, průmyslová hnojiva, stavební pojiva</p> <ul style="list-style-type: none"> - průmyslová hnojiva - vápenná malta, sádra, beton - keramika
--	--

Chemie - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojmy: oxidace, redukce, - určí, které ze známých reakcí patří mezi redoxní reakce, - popíše výrobu surového železa a oceli, - vysvětlí pojem: koroze; uvede příklady činitelů ovlivňujících rychlost koroze, uvede způsoby ochrany ocelových výrobků před korozí, - experimentálně ověří vliv různých činitelů na průběh koroze, - objasní, co je podstatou galvanického článku a uvede příklady praktického využití, - objasní, co je podstatou elektrolýzy a uvede příklady praktického využití, - rozliší, které ze známých reakcí jsou exotermické a které endotermické, - uvede příklady fosilních a průmyslově vyráběných paliv a popíše jejich vlastnosti a použití, - posoudí vliv spalování různých paliv (včetně pohonných látek pro automobily) na životní prostředí, - rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, - používá bezpečně spotřebiče na topné plyny v domácnosti a plynové kahany při školních experimentech, - rozpozná označení hořlavých látek, uvede zásady bezpečné manipulace s těmito látkami, - uvede, jak postupovat při vzniku požáru, zná telefonní číslo pro přivolání hasičů, poskytne první pomoc při popálení, - rozliší anorganické a organické sloučeniny, - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití, - uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy a zemního plynu, 	<p>Redoxní reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - oxidace a redukce - výroba železa a oceli - koroze - galvanický článek - elektrolýza <p>Energie a chemické reakce</p> <ul style="list-style-type: none"> - exotermické a endotermické reakce - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie - fosilní a průmyslově vyráběná paliva

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší pojmy: uhlovodíky, deriváty uhlovodíků, - na příkladech vzorců známých derivátů uhlovodíků rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční (charakteristickou) skupinu, - rozliší a zapíše vzorce methanolu, ethanolu, fenolu, - kyseliny mravenčí a octové, formaldehydu a acetonu, - uvede vlastnosti a příklady použití těchto látek, - uvede výchozí látky a produkty esterifikace a rozliší esterifikaci mezi ostatními typy chemických reakcí, - rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy, uvede příklady zdrojů těchto látek pro člověka a posoudí různé potraviny, - rozpozná plasty od dalších látek, uvede příklady názvů, vlastností a použití, - posoudí vliv používání plastů na životní prostředí, - rozpozná názvy přírodních a syntetických vláken a uvede jejich výhody i nevýhody při jejich používání, 	<p>Uhlovodíky</p> <ul style="list-style-type: none"> - alkany, alkeny, alkiny, areny (methan, - ethan, propan, butan, ethylen, propylen, acetylen, benzen, naftalen a jejich zdroje) <p>Deriváty uhlovodíků-halogenové deriváty</p> <ul style="list-style-type: none"> - alkoholy a fenoly - aldehydy a ketony - karboxylové kyseliny - estery, esterifikace, ethylester kyseliny octové <p>Přírodní látky</p> <ul style="list-style-type: none"> - sacharidy, tuky, bílkoviny, vitaminy - fotosyntéza <p>Plasty a syntetická vlákna</p> <ul style="list-style-type: none"> - (polyetylen, polypropylen, polystyren, polyvinylchlorid, polyamidová a polyesterová vlákna)
---	--

- doloží na příkladech význam chemických výrob pro naše hospodářství a pro člověka,
- uvede příklady prvotních a druhotných surovin pro chemické výroby,
- vysvětlí pojem: biotechnologie; uvede příklady biotechnologií,
- na konkrétních příkladech doloží, jak dochází ke znečišťování životního prostředí a jak tomu předcházet,
- vyjmenuje nejznámější chemické podniky v okolí, uvede příklady jejich výroby a posoudí možná nebezpečí při vzniku havárií,
- na modelových příkladech uvede zásady chování za mimořádných situací ohrožujících zdraví a život člověka během přírodních a průmyslových havárií v blízkosti bydliště(školy),
- uvede příklady chování při nadměrném znečištění ovzduší,
- bezpečně zachází s běžnými mycími a čisticími prostředky používanými v domácnosti,
- rozpozná označení hořlavých a výbušných látek, uvede zásady bezpečné práce s běžně prodávanými hořlavinami a výbušninami,
- uvede příklady otravných látek a způsoby ochrany proti nim,
- uvede příklady volně i nezákonně prodávaných drog a popíše příklady následků, kterým se vystavuje jejich konzument.

Chemie a společnost

- chemické výroby
- otravné látky
- pesticidy
- biotechnologie, enzymy
- léčiva
- drogy
- detergenty
- potraviny
- chemie a životní prostředí
- ochrana člověka za mimořádných situací

PŘÍRODOPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Přírodopis* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a příroda*. *Přírodopis* je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Přírodopis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové týdenní dotaci (celkem 8 hodin). Vyučovací předmět přírodopis se vyučuje v odborné učebně přírodopisu i v kmenových třídách. K preferovaným organizačním formám výuky přírodopisu patří přírodovědné vycházky, exkurze a praktická cvičení ve škole (laboratorní práce) i v terénu. Obsah výuky v jednotlivých ročnících je členěn na botaniku, zoologii, biologii člověka a mineralogii s petrologií. Ve vyučovacím předmětu *Přírodopis* je naplňována část vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví*. Předmět svým charakterem (a vzdělávacím obsahem) velmi často přesahuje do dalších vzdělávacích oborů (*Fyzika, Chemie, Zeměpis, Člověk a svět práce aj.*) a do povinně vyučovaného tématu „*Ochrana člověka za mimořádných situací*“. Výuku některých témat je proto vhodné realizovat formou krátkodobých mezipředmětových projektů.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Přírodopis

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, procesů, vlastností a jevů, - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti, - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu, - učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení, - podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky, - umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry, - učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment, - uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“, - motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení, - při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace, - učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit, - na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů, - učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů, - učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života, - učíme žáky základům logického vyvozování a předvídání specifických závěrů z přírodovědných zákonů, - rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení, - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů, - podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení, - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů, - podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů, - učíme, jak některým problémům předcházet, - průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k přesnému a logicky uspořádanému vyjadřování či argumentaci, - učíme žáky stručně, přehledně i objektivně sdělovat (ústně i písemně) postup a výsledky svých pozorování a experimentů, - klademe důraz na „<i>kulturní úroveň</i>“ mluveného i písemného projevu, - ve výuce podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky, - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty, - podporujeme kritiku a sebekritiku, - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky, - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky a vyučujícím a mezi žáky navzájem, - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích, - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených v řádu učebny přírodopisu a stanovených pravidel chování na mimoškolních akcích.

<p>KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k osvojování dovednosti kooperace a společného hledání optimálních řešení problémů, - minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování, - podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu, - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle, - podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů, - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu, - ve výuce podporujeme koedukovanou výchovu dětí, - průběžně monitorujeme sociální vztahy ve třídě, skupině, - učíme žáky k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli), - důsledně vyžadujeme dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.
<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k poznání možností rozvoje i zneužití biologie. - vedeme žáky k odpovědnosti za jejich zdraví a za zachování životního prostředí. - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí. - vedeme žáky k odmítavému postoji k drogám, alkoholu, kouření, zneužívání (a nadměrnému užívání) léků. - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. - netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci. - netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů. - učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích. - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují. - učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům. - učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc. - důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s přírodninami, pravidla chování ve škole, v učebně přírodopisu, na mimoškolních akcích) a dodržování stanovených pracovních postupů. - neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření.

KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky plánovat a provádět soustavná pozorování a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat, - v rámci možností školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcky a techniku, - podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka, - seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování, - vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků, - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky, - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi v oblasti přírodních věd a v různých průmyslových odvětvích založených na biotechnologiích.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chviliek, - motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací <p>dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií.</p>

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Přírodopis

2. stupeň

1. OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

Očekávané výstupy

žák

- P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů
P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti
P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě
P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života
P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka
- má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
- pozná význam rostlin a živočichů v přírodě a pro člověka

Učivo

- **vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam** - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života
- **dědičnost a proměnlivost organismů** - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení
- **viry a bakterie** - výskyt, význam a praktické využití

2. BIOLOGIE HUB

Očekávané výstupy

žák

- P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků

Učivo (U)

- **houby bez plodnic** - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy
- **houby s plodnicemi** - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami
- **lišejníky** - výskyt a význam

3. BIOLOGIE ROSTLIN

Očekávané výstupy

žák

- P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům
P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin
P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití
P-9-2-02p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
P-9-2-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce

Učivo

- **anatomie a morfologie rostlin** - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)
- **fyziologie rostlin** - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování
- **systém rostlin** - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných); jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců
- **význam rostlin a jejich ochrana**

4. BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

Očekávané výstupy

žák

- P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

Učivo

- **stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
- **vývoj, vývin a systém živočichů** - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci),

- strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)
- **rozšíření, význam a ochrana živočichů** - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů
- **projevy chování živočichů**

5. BIOLOGIE ČLOVĚKA

Očekávané výstupy

žák

- P-9-5-01** určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy
- P-9-5-02** orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka
- P-9-5-03** objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří
- P-9-5-04** rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-5-01p* popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
- P-9-5-02p* charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka
- P-9-5-03p* popíše vznik a vývin jedince
- P-9-5-04p* rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

Učivo

- **fylogeneze a ontogeneze člověka** - rozmnožování člověka
- **anatomie a fyziologie** - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost
- **nemoci, úrazy a prevence** - příčiny, příznaky, praktické zásady při léčení; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie

6. NEŽIVÁ PŘÍRODA

Očekávané výstupy

žák

- P-9-6-01** rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek
- P-9-6-02** rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody
- P-9-6-03** uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-6-01p* pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
- P-9-6-02p* rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
- P-9-6-03p* na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udezení života na Zemi

Učivo

- **Země** - vznik a stavba Země
- **nerosty a horniny** - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků
- **vnější a vnitřní geologické procesy** - příčiny a důsledky
- **půdy** - složení, vlastnosti a význam půdy
- **vývoj zemské kůry a organismů na Zemi** - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí
- **podnebí a počasí ve vztahu k životu** – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka
- **mimořádné události způsobené přírodními vlivy** – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi

7. ZÁKLADY EKOLOGIE

Očekávané výstupy

žák

- P-9-7-01** uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam
P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- P-9-7-01* uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému
P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

Učivo

- **organismy a prostředí** - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému
- **ochrana přírody a životního prostředí** - globální problémy a jejich řešení, chráněná území

8. PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

Očekávané výstupy

žák

- P-9-8-01** aplikuje praktické metody poznávání přírody

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

Učivo

- **praktické metody poznávání přírody** - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek

Průřezová témata – Přírodopis

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PŘ – 6. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
5. Enviromentální výchova		Ekosystémy
		Vztah člověka k prostředí

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PŘ – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
5. Enviromentální výchova		Ekosystémy
		Vztah člověka k prostředí

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PŘ – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Seberegulace a sebeorganizace
		Psychohygiena
4. Multikulturní výchova		Etnický původ
5. Enviromentální výchova		Vztah člověka k prostředí

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PŘ – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
5. Enviromentální výchova		Ekosystémy
		Lidské aktivity a problémy životního prostředí

		Vztah člověka k prostředí
--	--	---------------------------

Přírodopis - 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem sluneční soustava, chladné nabalování, - uvede příklady planet, - rozliší jednotlivé složky Země, - vysvětlí pojem atmosféra, hydrosféra, evoluce (biologická a chemická), - vysvětlí pojmy organické a anorganické látky, - popíše rozdíly mezi org. a anorg. Látkami, - uvede příklady org. a anorg. látek a látek nezbytných pro život, - uvede význam jednotlivých látek, - vysvětlí pojem fotosyntéza a potravní řetězec, - uvede příklady vztahů mezi rostlinami a organismy v potravním řetězci, - vysvětlí význam fotosyntézy pro člověka, - vysvětlí pojem troposféra, ozónová vrstva, ozón, ozónová díra, stratosféra, freony, - vysvětlí význam ozónové vrstvy pro Zemi a člověka, - rozliší jednotlivé složky atmosféry a vysvětlí jejich význam, - vysvětlí pojmy podnebí, počasí a rozdíl mezi nimi, - uvede příklady klim. změn a jejich příčiny, - vysvětlí pojem skleníkový jev a jeho příčiny, - uvede příklady názorů a hypotéz na vznik světa, - rozliší způsoby pojetí času (cyklický, lineární), 	<p>Země - živá planeta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vznik Země: sluneční soustava, vznik Země a ostatních planet, nabalování, složení Země, poloměr Země, tvar Země - Vývoj Země: atmosféra, hydrosféra, chemická a biologická evoluce, vznik a vývoj živých organismů - Organické a anorganické látky : organické látky (charakteristika skupiny látek, charakteristika a příklady jednotlivých látek – bílkoviny, cukry, tuky), anorganické látky (charakteristika skupiny látek, charakteristika a příklady jednotlivých látek – křemen), látky nezbytné pro život (charakteristika skupiny látek, charakteristika a příklady jednotlivých látek – voda, kyslík, dusík, oxid uhličitý) - Vznik a vývoj atmosféry: původní atmosféra, fotosyntéza, potravní řetězec, složení atmosféry - Člověk mění složení atmosféry: složení atmosféry (jednotlivé vrstvy), ozónová vrstva (funkce, ozon, ozónová díra) - Počasí a podnebí: počasí, podnebí, klima, hlavní přirozené příčiny klimatických změn (změny slunečního záření, - oceánický teplotní výměník, odraznost tepla, prach v atmosféře) - Člověk mění podnebí planety: fosilní paliva, spalování uhlí a ropy, skleníkový jev - Od Evy po Gáiu: mýtický svět, biblický svět, vědecký svět 19. století (ch. Darwin, přirozený výběr), vědecký svět - 20. století (hromadné vymírání), hypotéza Gáia - Čas: cyklický čas, lineární čas - Budoucnost zemského systému: systém, vztahy mezi systémy (Slunce, atmosféra a hydrosféra, lidstvo, budoucnost)

<ul style="list-style-type: none"> - uvede a rozliší příklady vztahů organismů v přírodě v potravním řetězci, - vysvětlí pojmy potravní pyramida, producent, konzument, predátor, cizopasník, rozkladač, humus, - vysvětlí pojem biologie, mikrobiologie, botanika, mykologie, zoologie, antropologie, - uvede a rozliší jednotlivé složky buňky, - vysvětlí pojem jednobuněčný a mnohobuněčný organismus, prokaryotická a eukaryotická buňka, - rozliší jednotlivé typy buněk (červené krvinky, krycí , svalové, nervové buňky), - rozliší nejdůležitější součásti buňky, - vysvětlí pojem membrána, cytoplazma, buněčná stěna, jádro, chloroplasty, mitochondrie, vakuoly, endoplazmatické retikulum, Golgiho aparát, - vysvětlí pojem fagocytóza, heterogenní a autotrofní buňka, - vysvětlí proces rozmnožování dělením, - uvede, rozliší a vysvětlí způsoby rozmnožování – pohlavní a nepohlavní, - vysvětlí pojem symbióza, uklízeč, rozkladač, - rozliší vztahy v symbióze – prospěšný, neutrální, parazitický, - popíše stavbu bakteriální buňky, - uvede a rozliší typy buněk (hlízkovité, mléčné, cizopasné), - uvede příklady bakteriálních onemocnění (salmonelóza, tuberkulóza, tetanus, borrelióza, zápal plic, průdušek, angína, spála) a jejich způsoby léčeni, - popíše sinice a vysvětlí jejich význam, - vysvětlí pojem prvoci, popíše stavbu jejich těla, způsob výživy, dýchání, - vysvětlí autotrofní a heterotrofní způsob výživy, - vysvětlí pojem potravní vakuoly, organely, - uvede, rozliší a popíše způsoby pohybu prvoků , - uvede, rozliší a vysvětlí způsoby rozmnožování, - vysvětlí význam prvoků, - uvede, rozliší a popíše nejdůležitější skupiny prvoků a uvede příklady, 	<ul style="list-style-type: none"> - Vzájemné vztahy organismů v přírodě: ekosystém, potravní řetězec, potravní síť, potravní pyramida, rozkladný řetězec, producenti, konzumenti, predátoři, cizopasníci, rozkladači, humus) - Uspořádání živého světa: vědy (biologie, mikrobiologie, mykologie, botanika, zoologie, antropologie), buňka (složení buňky) - Jednobuněčnost a mnohobuněčnost: koloniální organismus, mnohobuněčný organismus (prokaryotické a eukaryotické buňky), jednobuněčný organismus - Uvnitř buňky: složení buňky (buněčná stěna, cytoplazmatická membrána, cytoplazma, jádro, chloroplasty, mitochondrie, vakuoly, endoplazmatické retikulum, Golgiho aparát), rostlinná a živočišná buňka (rozdíly, odlišnosti) - Výživa buňky: malé molekuly, velké molekuly, přenašeči, fagocytóza, heterotrofní a autotrofní buňky - Rozmnožování: dělení buňky, pohlavní a nepohlavní rozmnožování Bakterie - Bakterie: charakteristika organismů, stavba bakteriální buňky, symbióza, hlízkové bakterie, mléčné bakterie, cizopasné bakterie, bakteriální onemocnění Sinice Prvoci - Prvoci: charakteristika organismů, stavba těla, výživa, příjem potravy, dýchání, pohyb (pohybové organely – panožky, bičíky, brvy), rozmnožování, význam prvoků, nejdůležitější skupiny prvoků (bičíkovci, krásnoočka, kořenonožci, nálevníci)
---	--

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší a popíše skupiny řas – jednobuněčné a mnohobuněčné, - vysvětlí, jak se řasy liší (velikost, barva, stavba stélky), - uvede příklady jednotlivých řas, - popíše kvasinky, jejich složení, výskyt, vysvětlí jejich význam, způsob rozmnožování, - vysvětlí pojem heterotrofní organismus, - uvede, rozliší a popíše jednotlivé skupiny hub – cizopasně, rozkladné, - uvede příklady mnohobuněčných hub a vysvětlí jejich význam, - vysvětlí pojem lišejník, - popíše a vysvětlí vztah mezi houbou a řasou, - uvede příklady lišejníků a vysvětlí jejich význam, - popíše řez lišejníkem a jeho jednotlivé části, - odvodí na základě pozorování jeho uspořádání od buňky přes pletiva k orgánům, - poznává a zařazuje běžné druhy mechorostů a kaprad'orostů, - poznává a zařazuje naše jehličnany, - dodržuje zásady chování v lesním ekosystému, - uvede praktické příklady funkcí jednotlivých orgánů rostlinných těl a jejich vztahu v rostlině jako celku, - vysvětlí fyziologické procesy rostlin (fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování), - určuje a rozlišuje skupiny rostlin pomocí atlasu, - vysvětlí pojem žahavci, popíše stavbu jejich těla, - uvede, rozliší a popíše dva tělní typy (polyp, medúza), - uvede a vysvětlí způsob rozmnožování žahavců, - uvede, rozliší a popíše nejdůležitější skupiny žahavců a uvede příklady, - vysvětlí pojem ploštěnci, popíše tvar těla, trávicí soustavu, - uvede, rozliší a popíše jednotlivé skupiny ploštěnců a uvede 	<p>Nižší rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jednobuněčné řasy: charakteristika organismů, řasy, odlišnosti řas (velikost, barva, stavba těla), zelené řasy (charakteristika organismů, příklady - zelenivka, zrněnka, krásnoočko, váleč koulivý) - Řasy mnohobuněčné: charakteristika organismů, hnědé, červené a zelené řasy <p>Houby</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kvasinky: charakteristika organismů, rozmnožování, živiny, využití (kvasinka pивní) - Houby mnohobuněčné: charakteristika organismů, cizopasně a rozkladné houby, symbióza, houby bez plodnic (plíseň hlavičková, paličkovice nachová, štětíčkovec, hlízečka, padlí, houby vytvářející plodnici (stavba plodnic hub, příklady hub, houby jedlé, nejedlé, jedovaté, smrtelně jedovaté) - Lišejníky: charakteristika organismů, symbióza, stélka lišejníků, stanoviště, výskyt <p>Vyšší rostliny</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rhyniophyta - Mechorosty : játrovky, mechy - Kaprad'orosty : plavuně, přesličky, kapradiny - Soustavy pletiv rostlinných těl - Nahosemenné rostliny - Jehličnany - Krytosemenné rostliny - Opylení - Oplození - Vývoj plody - Třídění krytosemenných rostlin : - dvouděložné - jednoděložné - Příroda a její ohrožení - Ochrana přírody <p>Živočichové</p> <ul style="list-style-type: none"> - Žahavci: charakteristika organismů, základní tělní typy (polyp a medúza), rozmnožování, nejdůležitější skupiny žahavce (polypovci, medúzovci, korálnatci) - Ploštěnci: charakteristika organismů, ploštěnky, motolice, tasemnice
---	---

<p>příklady,</p> <ul style="list-style-type: none">- vysvětlí a zdůrazní nebezpečí parazitů pro člověka,- vysvětlí pojem hlísti,- uvede, rozliší a popíše jednotlivé druhy hlístů a uvede příklady,- vysvětlí a zdůrazní nebezpečí parazitů, uvede příklady prevence.	<ul style="list-style-type: none">- Hlísti: charakteristika organismů, vířníci, hlístice
--	--

Přírodopis - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí pojem měkkýši, - popíše jejich stavbu těla, výskyt, způsob výživy a rozmnožování, - uvede, rozliší a popíše jednotlivé skupiny měkkýšů a uvede příklady, - vysvětlí pojem kroužkovci, popíše stavbu těla, - uvede, rozliší a popíše jednotlivé skupiny kroužkoců a uvede příklady a jejich význam, - vysvětlí pojem členovci, - popíše stavbu jejich těla, způsob dýchání, - vysvětlí pojem instinkt, adaptivní chování, - uvede, rozliší a popíše jednotlivé skupiny členovců, uvede příklady, - vysvětlí pojem klepítkatci, - popíše stavbu jejich těla, - rozliší páry končetin, - uvede, rozliší a popíše jednotlivé skupiny klepítkatců, uvede příklady, - vysvětlí pojem korýši, - popíše stavbu jejich těla, - uvede, rozliší a popíše jednotlivé skupiny korýšů, uvede příklady, - vysvětlí pojem vzdušnicovci, - uvede, rozliší a popíše jednotlivé skupiny vzdušnicovců, uvede příklady, - popíše stavbu těla hmyzu, rozliší a popíše jednotlivé části těla, - popíše ústní ústrojí a rozliší jednotlivé části, - popíše vývoj hmyzu, - uvede a vysvětlí způsoby proměny hmyzu – nedokonalou a dokonalou, - uvede příklady hmyzu s proměnou nedokonalou, popíše jejich způsob života, 	<p>Živočichové</p> <ul style="list-style-type: none"> - Měkkýši: charakteristika organismů, plži, mlži, hlavonožci - Kroužkovci: charakteristika organismů, mnohoštětinatci, opaskovci, pijavice - Členovci: charakteristika organismů, stavba těla, pokryv těla, dýchání, smyslová ústrojí - Klepítkatci: charakteristika organismů, stavba těla, štíři, pavouci, štírci, sekáči, roztoči - Korýši: charakteristika organismů, žábronožky, lupenonožci, buchanky, rakovci - Vzdušnicovci: charakteristika organismů, stonožkovci, mnohonožky, stonožky, šestinoží, chvostoskoci - Hmyz: charakteristika organismů, stavba těla (hlava, hrud', zadeček), vývoj hmyzu, proměna nedokonalá, proměna dokonalá - Hmyz s proměnou nedokonalou: charakteristika organismů, jepice, vážky, švábi, kudlanky, škvoři, rovnokřídlí, strašilky, stejnokřídlí, ploštice

<ul style="list-style-type: none"> - uvede příklady hmyzu s proměnou dokonalou, popíše jejich způsob života, - vysvětlí pojem ostnokožci, popíše jejich stavbu těla, - uvede, rozliší a popíše jednotlivé skupiny ostnokožců, uvede příklady, - rozlišuje a porovnává vnější a vnitřní stavbu, - objasní na základě pozorování projevy živočichů v přírodě, - uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy, - vysvětlí první pomoc při uštknutí hadem, - určuje vybrané skupiny ptáků, - zařazuje do ekosystémů, - rozlišuje hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, - vyjmenuje základní skupiny savců, uvede jejich nejznámější zástupce, - uvede význam jednotlivých orgánových soustav a jejich vzájemné souvislosti, objasní utváření orgánových soustav, z vývojového hlediska a z hlediska vztahů k prostředí a ke způsobu života, - uvede způsoby rozmnožování savců, - porovná různou složitost chování savců, - doloží hospodářský význam savců, - na konkrétních příkladech doloží ohrožení mnoha druhů savců, uvede způsoby ochrany ohrožených savců. 	<ul style="list-style-type: none"> - Hmyz s proměnou dokonalou: charakteristika organismů, síťokřídlí, chrostíci, motýli (jednotlivé druhy, denní, noční), dvoukřídlí, blechy, blanokřídlí (širopasí, štíhlopasí), brouci) - Ostnokožci: charakteristika organismů, hvězdice, hadice, ježovky, sumýši <p>Vyšší živočichové</p> <ul style="list-style-type: none"> - Strunatci - Pláštěnci - Bezlebeční - Obratlovci - kruhoústí - paryby - ryby - obojživelníci – ocasatí, bezocasí - plazi – želvy, krokodýli, šupinatí - Ptáci – běžci, plavci, letci, vybraní ptáci ekosystémů <p>Savci</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vývoj savců - Stavba těla savců - Členění těla savců - Orgánové soustavy savců : - soustava tělního pokryvu - soustava opěrná a pohybová - soustava trávicí - soustava dýchací - soustava cévní - soustava vylučovací - soustava rozmnožovací - soustava nervová - soustava smyslová - Zjednodušený přehled třídění savců – řády - Savci našich ekosystémů
---	---

Přírodopis - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní biologickou a společenskou podstatu člověka, - vysvětlí základní stavbu, funkci jednotlivých orgánových soustav člověka, uvede vzájemné vztahy, - objasní podstatu řízení lidského organismu, - objasní vzájemný vztah organismu a prostředí, - zakreslí a popíše schéma podmíněného reflexu, uvede, co získané podmíněné reflexy umožňují, - zhodnotí význam zdraví a potřebu jeho ochrany, uvede základní poznatky o imunitním systému a jeho podpoře, - zhodnotí nebezpečí drog, - popíše rozmnožování člověka a uvede různé způsoby ochrany před pohlavními chorobami, - zhodnotí svůj vztah k prostředí, zdůvodní nezbytnost komplexní péče o životní prostředí. 	<p>Biologie člověka</p> <ul style="list-style-type: none"> - postavení člověka v přírodě, rozšíření lidské populace - orgánové soustavy člověka - jejich stavba a funkce : soustava opěrná a pohybová, - oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací, kůže, - smyslové orgány, řídicí orgány - nervová a smyslová soustava - vzájemné vztahy jednotlivých orgánů, vlivy prostředí na jejich funkci - ochrana zdraví, nebezpečí poškození jednotlivých částí lidského organismu, - zásady první pomoci, styk člověka s prostředím, zpětná vazba - vyšší nervová činnost : myšlení, paměť, řeč, - aktivní vztahy člověk k prostředí, hierarchie životních hodnot - hygiena, vlivy kouření, alkoholu a drog, - zneužívání léků, zdraví a nemoc : vnější a vnitřní faktory ovlivňující lidský život (prostředí a dědičnost) - rozmnožování, vývin jedince, rodičovství, funkce rodiny, nebezpečí pohlavních chorob a AIDS, hlavní období lidského života, druhotné pohlavní znaky - vztahy člověka k životnímu prostředí

Přírodopis - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - na konkrétních příkladech vysvětlí pojmy: postupnost poznání a relativnost poznání, - rozliší pojmy: teorie, hypotéza, - uvede základní principy založení správného pokusu, - vysvětlí význam podmínek na Zemi (její postavení ve vesmíru, - fyzikální a chemické vlastnosti, apod.) pro vznik a existenci života, - uvede význam slunečního záření (jako zdroje energie pro život), - vysvětlí, jak se Země utvářela vlivem měnících se podmínek, zdůvodní jejich velkou rozmanitost a dopad na život na Zemi, - porovnává různé názory na vznik a vývoj života, uvede současný vědecký názor na vznik a vývoj života (člověka), - vysvětlí souvislosti mezi formami života a podmínkami prostředí v průběhu jednotlivých geologických ér, 	<p>Země - planeta</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vznik Země - Vnitřní uspořádání Země - Postavení Země ve vesmíru - Minerály a horniny - Vznik, vlastnosti, třídění, význam a využití - Prvky, Sulfidy, Halogenidy, Oxidy, Hydroxidy, Uhličitany, Sírany, Křemičitany, Minerály organického původu - Horniny : <ul style="list-style-type: none"> - vyvřelé - hlubinné, výlevné - usazené - úlomkovité, organogenní, chemické - přeměněné - Utváření zemského povrchu - Vnitřní geologické děje - Poruchy zemské kůry - Vrásky, zlomy - Kerné pohyby - Vrásnění - Zemětřesení - Sopečná činnost - Pohyby litosférických desek - Vnější geologické děje - Zvětrávání - Půdy – vznik, složení, typy, význam - Působení gravitace - Činnost vody - Podzemní voda - Činnost moře - Činnost ledovců - Činnost větru - Činnost organismů a člověka - Dějiny Země - Geologická období - Geologická stavba území České republiky

<ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí zákony ekologické přizpůsobivosti, - objasní vztahy v přírodě na úrovni jedinců, populací i společenstev, - objasní vztahy mezi podmínkami prostředí a životem, - zhodnotí nebezpečí ekologických katastrof, - uvede konkrétní příklady své vlastní aktivní účasti na ochraně přírody, - popíše buňku (jako základní strukturu života), vysvětlí její složitost a uvede její základní funkce, - vysvětlí souvislosti mezi dědičností a proměnlivostí organismů, - zhodnotí význam výzkumu dědičnosti pro člověka, - na konkrétních příkladech doloží velkou rozmanitost podmínek života v naší republice, - popíše rozmanitost přírody v okolí, - zdůvodní ochranu přírody a její nezbytnost. 	<p>Naše příroda a ochrana životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmanitost podmínek v naší republice: - geologický podklad území republiky, klimatické podmínky - vývoj a rozmanitost naší přírody, charakteristika hlavních typů ekosystémů u nás, příroda nejbližšího okolí, samostatná pozorování - nejbližší chráněné území, ochrana okolní krajiny <p>Základ a trvání života</p> <ul style="list-style-type: none"> - buněčný základ organismů, souvislosti mezi - stavbou a funkcí, princip zpětné vazby - přenos dědičných informací - trvání života v čase, Mendelovy zákony - výzkum dědičnosti, význam pro člověka - ochrana zdraví, šlechtitelství <p>Naše příroda a ochrana životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozmanitost podmínek v naší republice: - geologický podklad území republiky, klimatické podmínky - vývoj a rozmanitost naší přírody, charakteristika hlavních typů ekosystémů u nás, příroda nejbližšího okolí, samostatná pozorování - nejbližší chráněné území, ochrana okolní krajiny
--	--

ZEMĚPIS

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Zeměpis* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a příroda*. *Zeměpis* má přírodovědný i společenskovední charakter. Je jedním z vyučovacích předmětů ŠVP (*Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis*), který žákovi umožňuje poznávání přírody jako systému, chápání důležitosti udržování přírodní rovnováhy, uvědomování si užitečnosti přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě, rozvíjení dovedností objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat. Učí žáky rozlišovat příčiny přírodních dějů, souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je, popř. ovlivňovat, a to hlavně v souvislosti s řešením praktických problémů. *Zeměpis* obohacuje v návaznosti na prvouku a na vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém území místní krajiny, místní oblasti (regionu), na území České republiky, v Evropě a dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi a vztahu lidí k jejich přírodnímu i společenskému prostředí.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Zeměpis je povinným vyučovacím předmětem pro žáky II. stupně ZŠ v 6. - 9. ročníku. Vyučuje se v 2 hodinové týdenní dotaci (celkem 8 hodin), zpravidla v kmenových třídách. K preferovaným organizačním formám výuky patří poznávací vycházky, výlety a exkurze. Výuka zeměpisu by měla výrazně podporovat používání cizího jazyka a výpočetní techniky s připojením k internetu.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výuka směřuje zejména k:

- vytvoření pozitivního vztahu k sobě a ke svému okolí (přírodě i společnosti);
- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání různých států a regionů, způsobu života, tradic a kultury místních obyvatel i krásy jejich přírody;
- získání uceleného obrazu o přírodních, hospodářských a sociálních poměrech v naší vlasti, jejím postavení v Evropě a ve světě, o perspektivě jejího dalšího vývoje a o možnostech její prosperity;
- myšlení v evropských a globálních souvislostech;
- přípravě žáka na život v Evropě, s Evropou, pro Evropu (vytvoření vědomí evropské sounáležitosti);
- přípravě žáka na život v současném (jedinečném, mnohotvárném, globalizovaném) světě;
- získávání tolerantního postoje k lidem s odlišnou kulturou, náboženstvím, barvou pleti, politickým přesvědčením;
- utváření a rozvíjení základních dovedností, znalostí, hodnot a postojů ve vyučovacích tématech: geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie, přírodní obraz Země, regiony světa, společenské a hospodářské prostředí, životní prostředí, Česká republika, terénní geografická výuka, praxe a aplikace;
- aktivnímu využívání cizího jazyka a různých informačních a komunikačních technologií při vyhledávání, výběru a zpracovávání informací.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Zeměpis

<p>KOMPETENCE K UČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytváříme a rozvíjíme zájem žáků o poznávání okolí svého domova, poznávání svého regionu, své vlasti, poznávání cizích zemí, podporujeme osobní aktivní přístup (zájem o turistiku), - učíme žáky různým metodám poznávání přírodních objektů, přírodních jevů a lidských výtvorů, - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti, - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu, - učíme žáky zpracovávat informace z hlediska důležitosti a objektivitu a využívat je k dalšímu učení, - podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky, - umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry, - učíme žáky správně zaznamenat a zdokumentovat experiment, - uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“, - motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení, - při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace, - učíme trpělivosti, povzbuzujeme, - jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním v oboru <i>Zeměpis</i> rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“.
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytvářením praktických problémových úloh a situací učíme žáky prakticky problémy řešit, - na modelových příkladech naučíme žáky algoritmu řešení problémů, - učíme žáky přecházet od smyslového poznávání k poznávání založeném na pojmech, prvcích teorií a modelech a chápat vzájemné souvislosti či zákonitosti přírodních faktů, - učíme žáky poznatky zobecňovat a aplikovat v různých oblastech života, - učíme žáky základům logického vyvozování a předvídaní specifických závěrů z přírodních zákonů, - rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení, - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů, - podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení, - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů, - podporujeme využívání moderní techniky a moderních technologií při řešení problémů, - učíme, jak některým problémům předcházet, - průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají, - jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace odborného i interpersonálního charakteru.

<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k poznání možností praktického využití geografických dovedností a znalostí, - vedeme žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti i současnosti, - vytváříme a upevňujeme v žácích pocit zodpovědnosti za předávání duchovního, kulturního a materiálního bohatství dalším generacím, - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k aktivní ochraně životního prostředí, - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, - netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci, - netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů, - učíme žáky správně jednat v různých mimořádných život ohrožujících situacích, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - učíme žáky preventivně předcházet nemocem a úrazům, - učíme žáky poskytnout účinnou první pomoc, - důsledně vyžadujeme dodržování stanovených pravidel (manipulace s přírodninami, pravidla chování ve škole, v učebně přírodopisu, na mimoškolních akcích) a dodržování stanovených pracovních postupů, - neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření, - jdeme příkladem – respektujeme závazné předpisy, plníme příkladně své povinnosti, respektujeme osobnost žáka a jeho práva, budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole, chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, - učíme žáky optimálně plánovat a provádět soustavná pozorování, měření a experimenty a získaná data zpracovávat a vyhodnocovat, - v rámci možností a podmínek školy učíme žáky při práci využívat moderní technologie, postupy, pomůcka techniku, - podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu a používání cizího jazyka, - seznamujeme žáky se zásadami bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a důsledně vyžadujeme jejich dodržování, - vedeme žáky k dodržování a plnění jejich povinností a závazků, - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky, - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k zeměpisu, - seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie, - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...), - prohlubujeme si odbornou a pedagogickou kvalifikaci, v rámci celoživotního vzdělávání se neustále seznamujeme s novými poznatky a technologiemi v oboru zeměpisu a s novými poznatky v oborech pedagogika, psychologie a oboru didaktika zeměpisu, důsledně dodržujeme zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Zodpovědně chráníme své zdraví a zdraví žáků, - dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none">- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy,- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi,- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě.
-----------------------------	---

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Zeměpis

2. stupeň

1. GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Očekávané výstupy

žák

- Z-9-1-01** organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
- Z-9-1-02** používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii

Učivo

- **komunikační geografický a kartografický jazyk** – vybrané, obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska - uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat
- **geografická kartografie a topografie** - glóbus, měřítko globusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě

2. PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Očekávané výstupy

žák

- Z-9-2-01** prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- Z-9-2-02** rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu
- Z-9-2-03** porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země

Z-9-2-03p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost

Z-9-2-03p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

Učivo

- **Země jako vesmírné těleso** - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas
- **krajinná sféra** - přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry
- **systém přírodní sféry na planetární úrovni** - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně
- **systém přírodní sféry na regionální úrovni** - přírodní oblasti

3. REGIONY SVĚTA

Očekávané výstupy

žák

- Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny
- Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států
- Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
- Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

Učivo

- **světadíly, oceány, makroregiony světa** - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)
- **modelové regiony světa** - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení

4. SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

- Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace
- Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel
- Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje
- Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků
- Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel
- vyhledá na mapách neznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

Učivo

- **obyvatelstvo světa** - základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky
- **globalizační společenské, politické a hospodářské procesy** - aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace
- **světové hospodářství** - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně
- **regionální společenské, politické a hospodářské útvary** - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska

5. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Očekávané výstupy

žák

Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
Z-9-5-03p uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

Učivo

- **krajina** - přírodní a společenské prostředí, typy krajin
- **vztah příroda a společnost** - udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a enviromentální problémy lidstva

6. ČESKÁ REPUBLIKA

Očekávané výstupy

žák

- Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

Učivo

- **místní region** - zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)
- **Česká republika** – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu
- **regiony České republiky** - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech

7. TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE

Očekávané výstupy

žák

- Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- Z-9-7-01p ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu

Z-9-7-03p *uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech*

Učivo

- **cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografická exkurze** – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje, stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu, jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schématické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů
- **ochrana člověka při ohrožení zdraví a života** – živelné pohromy, opatření, chování a jednání při nebezpečí živelných pohrom v modelových situacích

Průřezová témata – Zeměpis

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Z – 6. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Objevujeme Evropu a svět
		Jsme Evropané

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Z – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Objevujeme Evropu a svět
		Jsme Evropané

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Z – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Evropa a svět nás zajímá
		Objevujeme Evropu a svět
		Jsme Evropané

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – Z – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Objevujeme Evropu a svět
		Jsme Evropané

Zeměpis - 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvětlí, jak vznikl vesmír, hvězdy a další tělesa sluneční soustavy, - uvede tělesa patřící do sluneční soustavy, vyjmenuje planety, vyhledá základní údaje o Zemi a nejbližších vesmírných tělesech, - uvede pohyby, které naše Země vykonává a jejich důsledky, vyhledá jaké přirozené družice má naše Země, uvede základní údaje o Měsíci a jaké pohyby Měsíc vykonává, uvede hlavní mezníky v dobývání vesmíru, zhodnotí, jak ovlivňují dnešní život, - vysvětlí pojmy: globus, mapa, - vypočítá různé vzdálenosti na globusu a mapě podle měřítka, - vysvětlí pojmy: rovnoběžka, poledník, - ukáže na mapě zeměpisné souřadnice zadaného místa na Zemi, - uvede časová pásma a přechody datové meze na Zemi (ukáže na mapě, globu), - pracuje s turistickou mapou, znázorní výškopis a polohopis na mapách, vysvětlí pojmy: kóta, nadmořská výška, vrstevnice; - určí význam vybraných mapových značek, - určí světové strany, vytvoří jednoduchý panoramatický náčrtek, - odhadne vzdálenost a výšku v terénu, zorientuje turistickou mapu, podle mapy odhad ověří, - vyjmenuje hlavní složky krajinné sféry, - popíše vnitřní stavbu Země, vyjmenuje základní části oceánského dna, uvede typy pohoří podle způsobu vzniku, - uvede vnitřní a vnější činitele utvářející zemský povrch, - vysvětlí rozdíl mezi počasím a podnebím, vyjmenuje podnebné pásy, - vysvětlí pojmy: vnitřní a okrajová moře, průliv, průplav, záliv, poloostrov, ostrov; na mapě ukáže světové oceány, studené a teplé mořské proudy, - vyjmenuje činitele, které se podílejí na vzniku půdy, uvede, jak půdy rozdělujeme, - vyjmenuje vegetační pásy na Zemi – u každého posoudí, kterému teplotnímu pásu odpovídá a vyhledá typické zástupce rostlin a živočichů, 	<p>Vesmír</p> <ul style="list-style-type: none"> - vesmír a hvězdy - Slunce a sluneční soustava - planety, planety, komety - tvar a rozměry Země - pohyby Země - pohyb okolo osy, pohyb okolo Slunce - Měsíc - přirozená družice Země - vývoj o poznání vesmíru, počátky výzkumu vesmíru <p>Globus a mapa</p> <ul style="list-style-type: none"> - globus, mapa - mapy - měřítko, druhy map, obsah map - rovnoběžky, poledníky - určování zeměpisné polohy - čas na zeměkouli, časová pásma - výškopis, polohopis - světové strany - vytvoří jednoduchý panoramatický náčrtek - odhadne vzdálenost a výšku v terénu <p>Krajinná sféra</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajinná sféra - litosféra - stavba Země, dno oceánu, - zemětřesení a sopečná činnost, vznik pohoří, - vnější činitelé - působení tekoucí vody, povrch jako výsledek přírodních činitelů - atmosféra - počasí, podnebí, podnebné pásy, - oběh vzduchu v atmosféře - hydrosféra – vlastnosti a pohyby mořské vody, vodstvo na pevnině - řeky, jezera, bažiny, vodní nádrže, - ledovce a podpovrchová voda, bezodtoké oblasti - pedosféra - složení půdy, půdní typy, půdní druhy, význam půdy a nebezpečí, která půdu ohrožují, hospodářské využití

Žák:

- vysvětlí pojmy: krajinná sféra, litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra,
- vyjmenuje hlavní složky krajinné sféry, rozliší jednotlivé části krajinné sféry a zařadí je do pedosféry, určí, které části jsou nejvíce ovlivněny činností člověka,
- uvede základní poznatky vztahující se k jednotlivým sférám, (aplikuje tyto poznatky při hodnocení přírodních jevů a ukazatelů při terénních geografických cvičeních),
- vyhledá nejnovější údaje o počtu obyvatelstva, uvede pravděpodobný budoucí vývoj,
- porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi,
- vysvětlí pojmy: migrace, imigrace, emigrace,
- rozdělí obyvatelstvo podle ras a jazyků,
- rozdělí obyvatelstvo podle věku, pohlaví a ekonomické aktivity,
- porovná venkovská a městská sídla, vysvětlí pojmy: urbanizace, aglomerace, konurbace, megapole,
- vysvětlí, jakou úlohu plní různé části města.
- rozliší hlavní skupiny hospodářské činnosti,
- vyjmenuje různé typy zemědělství, uvede oblasti, plodiny, uvede příklady různých chovů hospodářských zvířat,
- vyhledá, uvede hlavní rybolovné oblasti,
- na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin, posoudí jejich význam,
- vyjmenuje hlavní průmyslová odvětví těžkého a spotřebního průmyslu,
- vyjmenuje druhy dopravy,
- zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo,
- na mapě ukáže hlavní oblasti cestovního ruchu,
- vysvětlí pojmy: export, import,
- uvede nejdůležitější centra světového obchodu a hlavní hospodářské organizace ve světě.

- biosféra - tropické lesy, savany, pouště,
- polopouště, subtropická oblast, stepi a lesostepi,
- lesy mírného pásu, tundry, polární oblasti, hospodářská krajina, výškové stupně rostlinstva
- terénní geografické cvičení: (téma – krajinná sféra – hodnocení přírodních jevů a ukazatelů)

Obyvatelstvo – sídla

- obyvatelstvo světa a jeho početní růst,
- rozmístění obyvatelstva na Zemi,
- lidské rasy, národy, jazyky,
- struktura obyvatelstva,
- městská sídla,
- územní struktura měst.

Světové hospodářství

- světové hospodářství,
- přírodní bohatství Země,
- zemědělství,
- energetický a těžký průmysl, spotřební průmysl,
- doprava – úloha dopravy, druhy dopravy,
- služby, cestovní ruch,
- mezinárodní obchod a spolupráce.

Zeměpis - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledá rozlohy světových oceánů, seřadí oceány podle rozlohy, na mapě ukáže nejhlubší místa oceánů, porovná hospodářské využití oceánů, - seřadí světadíly podle rozlohy, popíše polohu světadílu, s jakými světadíly sousedí, které průplavy a průlivy světadíly oddělují, největší ostrovy a poloostrovy, - na mapě najde významná pohoří, řeky a jezera, - vyjmenuje podnebné pásy, do kterých zasahuje daný světadíl, - na mapě najde místa s nejvyššími a nejnižšími teplotami, nejvyššími a nejnižšími srážkami, - vyjmenuje vegetační pásy, do kterých zasahuje daný světadíl, - vyhledá a uvede významné rostliny, živočichy a hospodářsky pěstované rostliny tohoto pásu, - na mapě ukáže hlavní naleziště nerostných surovin, - zjistí a uvede počet obyvatel a porovná rozmístění obyvatelstva, - rozdělí daný světadíl na několik oblastí, které se od sebe odlišují, - srovnává lidnatost a hospodářskou úroveň, - na mapě ukáže polární oblasti, zhodnotí podmínky života v polárních oblastech, - vyjmenuje státy Severní Ameriky, Střední Ameriky a Jižní Ameriky, vysvětlí kterým oblastem Ameriky (a proč) říkáme Karibská oblast a Latinská Amerika, - popíše polohu a povrch Ameriky, vyhledá na mapě nejdelší pohoří, činné sopky, nejvyšší vrcholy, významné veletoky, jezera, moře a oceány, které Ameriku obklopují, - vyjmenuje podnebné a vegetační pásy Ameriky, uvede rostliny a živočichy typické pro jednotlivé pásy, - vyhledá základní údaje o obyvatelstvu (původní obyvatelstvo, přistěhovalci, hustota obyvatelstva, významná sídla), - na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin, - vyjmenuje nejvýznamnější hospodářsky pěstované plodiny, uvede hlasní průmyslové oblasti a porovná hospodářskou vyspělost vybraných států - vyjmenuje a na mapě ukáže státy Severní a Latinské Ameriky, jejich hlavní města, využívá získaných znalostí k charakteristice jednotlivých států z hlediska přírodních i hospodářských podmínek, 	<p>Geografie světadílu a oceánů</p> <ul style="list-style-type: none"> - Světové oceány – Atlantský, Tichý, Indický, Severní ledový <p>Zeměpis světadílu - Afrika, Austrálie</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha - povrch a vodstvo - podnebí - rostlinstvo, živočišstvo - nerostné suroviny - obyvatelstvo - oblasti – Afriky, Austrálie <p>Polární oblasti – Arktida, Antarktida</p> <p>Zeměpis světadílu – Amerika</p> <ul style="list-style-type: none"> - členění amerického kontinentu - poloha, povrch, vodstvo - podnebí, vegetace - obyvatelstvo - nerostné suroviny - průmysl, zemědělství - USA, Kanada, Mexiko, Středoamerické země, Karibské státy, Andské státy, Brazílie, země Jižního rohu

<ul style="list-style-type: none"> - vyhledá rozlohu největšího světadílu, krajní body asijské pevniny, - na mapě ukáže významné ostrovy, poloostrovy, pohoří, nejvyšší hory, sopky, významná jezera a veletoky (uvede, do kterých oceánů se vlévají), - vyjmenuje podnebné pásy, vysvětlí pojem: monzun; uvede, které oblasti Asie monzun nejvíce ovlivňuje, - vyjmenuje vegetační pásy, uvede typické rostliny a živočichy každého pásu, - porovná počet obyvatel Číny s ostatními státy Asie - uvede nejrozšířenější náboženství a vyjmenuje hlavní jazykové skupiny, - na mapě ukáže významná naleziště nerostných surovin, - uvede významné hospodářsky pěstované rostliny a hlavní průmyslové oblasti, - vyjmenuje oblasti, na které lze Asii rozdělit, uvede, které státy do oblasti patří a co je pro danou oblast typické z hlediska přírodních i hospodářských podmínek, - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států. 	<p>Zeměpis světadílů – Asie</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asie – největší světadíl - poloha, povrch, vodstvo - podnebí - vegetace - obyvatelstvo - nerostné suroviny - průmysl, zemědělství - oblasti <p>Modelové regiony světa</p>
---	--

Zeměpis - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ukáže hranici mezi Asií a Evropou, vyhledá krajní body Evropy, odhadne rozlohu a členitost Evropy (porovná s ostatními světadíly), - objasní důležité mezníky geologického vývoje Evropy, na mapě ukáže největší nížiny, pohoří, nejvyšší vrcholy, nejdelší evropský veletok a další významné řeky, jezera, ledovce, průlivy a průplavy, - vyjmenuje podnebné pásy do kterých Evropa zasahuje, - porovná množství srážek a teploty v těchto pásích, - vyjmenuje hlavní vegetační pásy Evropy, uvede příklady typických zástupců z rostlinné a živočišné říše, - vyhledá na mapě ložiska nerostných surovin, hlavní hospodářsky pěstované rostliny a vyjmenuje hlavní průmyslové oblasti Evropy, - vyhledá počet obyvatel, vyjmenuje hlavní jazykové skupiny, - vysvětlí pojmy: migrace, urbanizace, aglomerace a konurbace - zjistí, uvede, kterými oblastmi Evropy se přepravuje nejvíce zboží (a jakými dopravními prostředky), - na mapě vyhledá hlavní turistická centra Evropy, - uvede ekonomická a vojenská uskupení v Evropě - vyjmenuje (na mapě ukáže) všechny evropské státy, uvede jejich hlavní města a na základě získaných znalostí (vlastních zkušeností) charakterizuje vybrané státy z hlediska přírodních a hospodářských podmínek, - vyjmenuje regiony ČR, - porovná region, ve kterém žije, s jinými regiony (pro porovnání podobností a odlišností využije získané znalosti z přírodních a hospodářských podmínek ČR), - uvede polohu místního regionu v rámci republiky a zhodnotí výhody a nevýhody této polohy, - uvede, se kterými regiony místní region sousedí, - charakterizuje přírodní podmínky (povrch, vodstvo, vegetaci, podnebí) místního regionu a porovná je s přírodními podmínkami jiných regionů, - zhodnotí sociálněekonomickou situaci v regionu (porovná s celkovou sociálněekonomickou situací v ČR). 	<p>Zeměpis světadílů - Evropa</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeměpisná poloha Evropy - pohoří, nížiny a vodstvo - podnebí Evropy - rostlinstvo a živočišstvo - nerostné suroviny, průmysl, zemědělství - obyvatelstvo a osídlení Evropy - doprava - cestovní ruch - ekonomické a vojenské organizace v Evropě - Polsko a Slovensko – naši slovanští sousedé, - ostatní středoevropské státy, Německo – evropská velmoc, severské země, ostrovní - Británie, Francie, Středomořské státy a - Balkánský poloostrov, evropské Rusko, - samostatné státy bývalého Sovětského svazu <p>Česká republika</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeměpisná poloha, rozloha, členitost - přírodní poměry a zdroje - obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky - sídelní poměry, rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství - transformační procesy - postavení ČR v Evropě a ve světě <p>Regiony ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajské členění - kraj místního regionu - přeshraniční spolupráce <p>Oblasti ČR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Praha, Střední Čechy, Jižní Čechy, Západní Čechy, Severozápadní Čechy, pánevní oblast, - Severovýchodní Čechy, Východní Čechy, - Vysočina, Jižní Morava, Střední Morava, - Ostravsko-slezská oblast <p>Místní region</p> <ul style="list-style-type: none"> - zeměpisná poloha - vztahy k okolním regionům - přírodní charakteristika - socioekonomická charakteristika <p>Geografická exkurze na téma „Místní region“</p>

Zeměpis - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozdělí státy podle geografické polohy, rozlohy a lidnatosti, - vyjmenuje příklady státních hranic a hlediska, která se uplatňují při jejich rozlišení, - vyjmenuje politické formy států (republika, monarchie..), - vyhledá příklady, uvede, které převládají v současném světě, - vyjmenuje příklady nezávislých států, závislých států, unitárních států a federativních států - vysvětlí rozdíly mezi těmito typy států, - uvede typy politické moci ve státě a způsoby, jakými je politická moc uplatňována, - rozdělí státy světa podle stupně hospodářského rozvoje, - uvede mezinárodní politické organizace a seskupení, jejichž součástí je i ČR , zhodnotí jejich význam, - uvede ohniska neklidu v současném světě, objasní hlavní příčiny konfliktů, - vypočítá přírůstek obyvatelstva na modelových příkladech, zjistí, uvede příklady států s kladným a záporným přírůstkem, porovná tyto státy, - vyhledá nejnovější údaje o počtu obyvatelstva, - uvede pravděpodobný budoucí vývoj, - porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi, - vysvětlí pojmy: migrace, imigrace, emigrace, - rozdělí obyvatelstvo podle ras, jazyků, - vyjmenuje nejvýznamnější náboženství ve světě, - rozdělí obyvatelstvo podle věku, pohlaví a ekonomické aktivity, - porovná venkovská a městská sídla, jejich význam v minulosti a dnes, vysvětlí pojmy: urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole, uvede konkrétní příklady států, ve kterých s těmito městskými sídly setkáváme, - vysvětlí pojem: územní struktura měst; objasní, jakou úlohu plní různé části města, 	<p>Člověk a jeho svět</p> <ul style="list-style-type: none"> - poloha, rozloha, lidnatost - státní hranice - státní zřízení - správní členění - způsob vlády - stupeň rozvoje států světa - mezinárodní politické organizace a seskupení - ohniska neklidu v současném světě <p>Obyvatelstvo - sídla</p> <ul style="list-style-type: none"> - obyvatelstvo světa a jeho početní růst - rozmístění obyvatelstva na Zemi - územní pohyb obyvatelstva - lidské rasy, národy, jazyky - náboženství ve světě - struktura obyvatelstva - městská sídla - proces urbanizace - územní struktura měst

<ul style="list-style-type: none"> - rozliší hlavní skupiny hospodářské činnosti, - vyjmenuje hospodářské systémy v minulosti a v dnešní době, - vysvětlí rozdíly mezi jádrovými a periferními oblastmi, uvede příklady těchto oblastí, - vyjmenuje různé typy zemědělství, uvede, ve kterých oblastech světa se s nimi setkáme, vybrané zemědělské plodiny zařadí do podnebných pásů, na mapě ukáže hlavní oblasti pěstování těchto plodin, uvede příklady různých chovů hospodářských zvířat a zhodnotí jejich význam v různých částech světa, - vyhledá, uvede hlavní rybolovné oblasti, - na mapě ukáže hlavní oblasti těžby nerostných surovin, - posoudí jejich význam pro jednotlivá průmyslová odvětví, - vyjmenuje hlavní průmyslová odvětví těžkého a spotřebního průmyslu, - vyjmenuje druhy dopravy, porovná jejich význam(rozvoj) dříve a dnes, - zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo, - na mapě ukáže hlavní oblasti cestovního ruchu, - vysvětlí pojmy: import, export, aktivní a pasivní obchodní bilance, - uvede nejdůležitější centra světového obchodu a hlavní hospodářské organizace ve světě, - objasní pojem: krajina; uvede, čím je krajina tvořena, - vysvětlí pojem: přírodní krajina; uvede vnitřní a vnější činitele, které krajinu utvářejí, - uvede hlavní lidské činnosti, které se nejvýznamněji podílejí na přeměně krajiny, 	<p>Světové hospodářství</p> <ul style="list-style-type: none"> - světové hospodářství - jádrové a periferní oblasti - zemědělství - pěstování užitkových plodin, - chov hospodářských zvířat - rybolov a lesní hospodářství - těžba nerostných surovin - energetika a těžký průmysl, spotřební průmysl - úloha dopravy v hospodářství - železniční, - silniční, letecká, vodní a potrubní doprava a - doprava informací - služby obyvatelstvu - cestovní ruch - hlavní oblasti cestovního ruchu - mezinárodní obchod - hlavní hospodářské organizace ve světě <p>Krajina, příroda a životní prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - krajina součástí přírody - přírodní krajina - kulturní krajina - životní prostředí lidské společnosti
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - vyjmenuje složky životního prostředí, rozliší životní prostředí z hlediska kvality, - uvede přímé a nepřímé vlivy lidských zásahů do životního prostředí, - rozdělí přírodní zdroje, uvede důsledky těžby nerostných surovin, zdůvodní nutnost chránit zdroje pitné vody před znečištěním, - objasní, které faktory se podílejí na ohrožení půdy v krajině a proč dochází k pustnutí krajiny, - doloží, jak průmyslová výroba a doprava ovlivňují ovzduší, - vysvětlí pojmy: imise, emise, kyselá dešť, skleníkový efekt, - uvede, ukáže, kterými prvky je tvořena místní krajina, - objasní, které faktory se podílejí na ohrožení místní krajiny, - navrhne, jakým způsobem se lze bránit proti poškozování krajiny, - doloží na konkrétních příkladech, jak narušené životní prostředí negativně působí na zdraví člověka, - vyjmenuje příklady nejzávažnějších globálních problémů současnosti, - uvede, jakými konkrétními způsoby se lidé, mezinárodní organizace, nevládní organizace a instituce podílejí na ochraně životního prostředí, - uvede příklady chráněných území v ČR, - navrhne příklady výrobních postupů, šetrných k životnímu prostředí, - vysvětlí pojem: živelní pohroma; uvede příklady živelních pohrom, - uvede hlavní zásady chování při vzniku živelních pohrom a kontakty (důležitá telefonní čísla), kam se obrátit při nebezpečí, - uvede hlavní zdroje možných nebezpečí v regionu, - uvede předměty, které patří do evakuačního zavazadla. 	<p>Vlivy člověka a lidské společnosti na krajinu</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidé a životní prostředí - přírodní zdroje - půdy a životní prostředí - vzduch a životní prostředí <p>Terénní geografická výuka</p> <ul style="list-style-type: none"> - téma – Krajina a životní prostředí <p>Působení životního prostředí na člověka a lidskou společnost, ochrana životního prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> - životní prostředí a naše zdraví - světové ekologické problémy - ochrana životního prostředí - moderní ochrana přírody - ekologická výroba <p>Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života</p> <ul style="list-style-type: none"> - živelní pohromy - opatření, chování a jednání při nebezpečí - živelních pohrom v modelových situacích
--	---

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Hudební výchova* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Umění a kultura*. Dává žákům příležitost, aby projevovali a uspokojovali svou přirozenou potřebu setkávání s hudbou. Tuto potřebu předmět podněcuje, rozvíjí a kultivuje. Hudební výchova by měla být předmětem uvolnění, radosti, citového prožitku, seberealizace, zábavy, týmové práce, při které se žáci budou učit rozpoznávat krásu umění, ctít schopnosti a výkony druhých lidí, vystupovat před spolužáky i dospělými, organizovat společenské akce, rozvíjet svou fantazii a tvůrčí schopnosti. Vyučovací předmět Hudební výchova usiluje o to, aby se z žáků stali budoucí návštěvníci koncertních sálů a divadelních sálů, aby poznali souvislosti všech druhů umění a aby vhodně využívali celý komplex hudebních činností v různých oblastech svého života a obohatili tak své estetické vnímání a prožívání světa.

Hudebně výchovné činnosti jsou rozděleny v ŠVP na: *Vokální činnosti*, *Instrumentální činnosti*, *Hudebně pohybové činnosti* a *Poslechové činnosti*.

Obsahem *Vokálních činností* je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem *Instrumentálních činností* je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem *Hudebně pohybových činností* je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem *Poslechových činností* je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a „interpretovat“.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Vyučovací předmět hudební výchova je povinný vyučovací předmět, který se vyučuje v 1. - 9. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 9 hodin). Učební osnovy předmětu umožňují konkretizovat učivo i jeho náročnost na základě učitelovy znalosti úrovně hudebního rozvoje jednotlivých žáků a podmínek ve škole. Volba vhodných didaktických prostředků je zcela závislá na učitelově rozhodnutí.

Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o hudbě i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Žáci se o hudbě a svých zážitcích z ní učí hovořit. Používají při tom pojmy a hudebně naukové poznatky, které jsou vyvozovány ze znějící hudby a aplikovány ve všech hudebních aktivitách. Při hodnocení výsledků práce žáků přihlíží vyučující především k jejich přístupu k celému múzickému komplexu hudebních činností, ke snaze spolupracovat s ostatními, a k úsilí o co nejlepší výsledek. Je možné zohlednit i případnou jednostrannou zaměřenost žáka na určitý typ hudebních činností.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Hudební výchova

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky ke kultivaci své hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie, - rozvíjíme u žáků receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými, - ve výuce zřetelně rozlišujeme základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující).
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky různým vyjadřovacím hudebním technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru, - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení hudebního vyjadřování, - ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci posuzují hudební dění.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky porozumění hudebně vyjadřovacím prostředkům a společenským funkcím hudby, jednotlivých uměleckých epoch, - vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace, - učíme žáky naslouchat hudbě a vnímat hudební projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme k pochopení emocionálního působení hudby a jejím vlivem k vytváření mostů mezi lidmi, - prohlubujeme u žáků jejich vztah k hudebnímu umění v celé oblasti hudební kultury, - učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k zaujímání vhodných postojů k hudbě ve všech jejích oblastech, - vedeme žáky k chápání procesu umělecké tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě, - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich hudebním projevům, - jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k aktivním hudebním činnostem, - při výuce hudební výchovy vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, - učíme žáky vhodně využívat psychohygienický účinek hudby, - vedeme žáky správnému zacházení s dostupnými hudebními nástroji, k jejich údržbě, - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi hudební oblasti, - pomáháme hudebně nadaným žákům ve volbě vhodného povolání, ve kterém svůj talent mohou uplatnit.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- vedeme žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny,
- motivujeme žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů,
- vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům
- umožňujeme žákům aktivně a smysluplně využívat elektronické hudební nástroje, digitální aplikace i dostupné programy jako nástroje pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- dáváme příležitost žákům zaznamenávat, snímat a přenášet i prezentovat hudbu a hudební zvukové projekty prostřednictvím digitálních technologií, případně uplatnit digitální technologie jako nástroj sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- žáci mají možnost vyhledávat a sdílet inspirační zdroje uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Hudební výchova

1. stupeň

Očekávané výstupy - 1. období

žák

HV-3-1-01	zpívá v jednohlase
HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
HV-3-1-05	rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
HV-3-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-3-1-01p	zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty
HV-3-1-02p	hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu
HV-3-1-04p	reaguje pohybem na tempové a rytmické změny
HV-3-1-05p	rozliší sílu zvuku
-	pozorně vnímá jednoduché skladby

Očekávané výstupy - 2. období

žák

HV-5-1-01	zpívá v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti
HV-5-1-02	orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje
HV-5-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní
HV-5-1-04	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby
HV-5-1-05	vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace
HV-5-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků
HV-5-1-07	ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

HV-5-1-01p	zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
HV-5-1-02p,	propojí vlastní pohyb s hudbou
HV-5-1-07p	propojí vlastní pohyb s hudbou
HV-5-1-03p	doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
HV-5-1-06p	odliší tóny podle výšky, síly a barvy
-	pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
-	správně hospodáří s dechem při interpretaci písní - frázování

Učivo

1. VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** - pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu
- **hudební rytmus** - realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- **dvojhlas a vícehlas** - prodleva, kánon, lidový dvojhlas apod.
- **intonace, vokální improvizace** - diatonické postupy v durových a mollových tóninách (5., 3. a 1. stupeň, volné nástupy 8. a spodního 5.stupně apod.), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď apod.)
- **grafický záznam vokální hudby** - čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém (grafickém) záznamu jednoduché melodie, její reprodukce

2. INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.
- **rytmizace, melodizace, hudební improvizace** - tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod (akcentace
- těžké doby v rytmickém doprovodu, ostinato, prodleva), hudební hry (ozvěna, otázka - odpověď), jednoduchá písňová forma (a - b)
- **grafický záznam melodie** - rytmické schéma jednoduché skladby (její části - motivku, tématu apod.), záznam melodie a její reprodukce, využití notačních programů

3. HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **taktování, pohybový doprovod znějící hudby** - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance
- **pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby** - pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků
- **orientace v prostoru** - pamětné uchování a reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách

4. POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **kvality tónů** - délka, síla, barva, výška
- **vztahy mezi tóny** - souzvuk, akord
- **hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem** - rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie (melodie vzestupná a sestupná), zvukomalba, metrické, rytmické, dynamické, harmonické změny v hudebním proudu
- **hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj**
- **hudební styly a žánry** - hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod.
- **hudební formy** - rondo, malá písňová forma, variace
- **interpretace hudby** - slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

- HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách
- HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase
- HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace
- HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě
- HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku
- HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období
- HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata
- HV-9-1-02p, interpretuje vybrané lidové a umělé písně
- HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně
- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Učivo

5. VOKÁLNÍ ČINNOSTI

- **pěvecký a mluvní projev** - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlasý a jednohlasý zpěv, deklamace, techniky vokálního projevu (scat, falset apod.), jejich individuální využití při zpěvu i při společné vokálně instrumentálních aktivitách
- **intonace a vokální improvizace** - diatonické postupy v durových a mollových tóninách, improvizace jednoduchých hudebních forem
- **hudební rytmus** - odhalování vzájemných souvislostí, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu
- **orientace v notovém (grafickém) záznamu melodie, reprodukce zapsané melodie**
- **rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti** - reprodukce tónů a melodií, zachycování rytmu popřípadě i melodie zpívané (hrané) písně pomocí notového (grafického) záznamu
- **reflexe vokálního projevu** - vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)

6. INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

- **hra na hudební nástroje** - nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat, písní), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orffova
- **instrumentáče**, keyboardů a počítače, nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy)
- **záznam hudby** - noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby
- **vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje**
- **tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy**

7. HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

- **pohybový doprovod znějící hudby** - taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění
- **pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla** - pantomima, improvizace
- **pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby** - tempové, dynamické rytmicko- metrické, harmonické
- **orientace v prostoru** - pamětné uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách

8. POSLECHOVÉ ČINNOSTI

- **orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby** - postihování hudebně výrazových prostředků, významné sémantické prvky užití ve skladbě (zvukomalba, dušmalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení hudebního díla
- **hudební dílo a její autor** - hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)
- **hudební styly a žánry** - chápání jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům
- **interpretace znějící hudby** - slovní charakterizování hudebního díla, vytváření vlastní soudů a preferencí

Průřezová témata – Hudební výchova

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – HV – 1. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – HV – 2. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – HV – 3. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – HV – 4. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – HV – 5. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – HV – 6. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – HV – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – HV – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – HV – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech		Jsme Evropané

Hudební výchova - 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pochoduje na počítání, se zpěvem a podle hudby, - rozlišuje hudbu mírnou a ráznou, - individuálně nebo ve skupině předvede různé druhy chůze s hudebním doprovodem, - používá ve správných souvislostech pojmy rychle a pomalu, potichu a nahlas, vysoké a hluboké tóny, stoupavá a klesavá melodie, - předvede pokus o „balet“ a „tanec“ na populární hudbu, - dovede v klidu vyslechnout krátkou ukázkou symfonické hudby, kytary; v koncertním i folkovém provedení, - rozlišuje hlasy a zvuky kolem sebe, zvuk a tón, mluvu a zpěv, - hlas mužský, ženský, dětský, zpěv sólisty a sboru, píseň a nástrojovou skladbu, - podle zvuku a tvaru pozná neznámější hudební nástroje, - píše noty celé správného tvaru na linkách a v mezerách, - pozná notu celou, taktovou čáru a houslový klíč. 	<p>Vokální činnosti, nácvik písní</p> <ul style="list-style-type: none"> - osvojování nových písní - správné tvoření tónu - správná výslovnost (otevírání úst, brumendo, neurčitý vokál) - uvolňovací cviky - zásady hlasové hygieny - intonační a rytmických schopnosti - sjednocení hlasového rozsahu (c1-a1) - zpěv sboru nebo skupiny s oporou učitelova hlasu nebo melodického nástroje - harmonický doprovod k dobře zvládnutému zpěvu <p>Instrumentální činnost</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché nástroje Orffova instrumentáře - improvizované hudební nástroje k doprovodu zpěvu nebo pohybu - melodický doprovod (ostinato, prodleva) <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudebně pohybové hry - prvky hry na tělo do rytmu nebo jako doprovod

Hudební výchova - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dokáže v klidu vyslechnout krátké hudební ukázky různých žánrů, - zdůvodní nutnost tolerance v hudbě i jiných oblastech života, - vyslechne hru na trubku, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytaru, velký a malý buben, při poslechu rozliší tyto hudební nástroje, - vysvětlí rozdíl ve stavbě hudebních nástrojů, - při zpěvu se řídí dynamickými značkami, - pozná a napíše houslový klíč, - umí číst a psát noty podle hodnot, noty požadovaných hodnot dokáže vyhledat v zápisu, - slovně charakterizuje podobu not, - dokáže v klidu vyslechnout krátké hudební ukázky různých žánrů, - zdůvodní nutnost tolerance v hudbě i jiných oblastech života, - vyslechne hru na trubku, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytaru, velký a malý buben, při poslechu rozliší tyto hudební nástroje, - vysvětlí rozdíl ve stavbě hudebních nástrojů, - při zpěvu se řídí dynamickými značkami, - pozná a napíše houslový klíč, - umí číst a psát noty podle hodnot, noty požadovaných hodnot dokáže vyhledat v zápisu, - slovně charakterizuje podobu not. 	<p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s nejméně 4 poslechovými skladbami - lidová píseň a píseň vytvořená skladatelem; - písně pro děti, populární písně pro děti - poslech dětského sboru s doprovodem - ukázka práce dirigenta - tolerance k různým hudebním žánrům dalšími hudební nástroje, jejich pozorování - poslech (trubka, klarinet, pozoun, - kontrabas, baskytara, velký a malý buben) <p>Seznámení s pojmy z hudební nauky</p> <ul style="list-style-type: none"> - dynamické značky, repetice - houslový klíč; noty půlové, čtvrt'ové, - osminové; grafické ztvárnění těchto hodnot - koláč); notová řada a její graf, ztvárnění, schody, klávesnice); kvintakord - vzestupná, sestupná, lomená melodie <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s nejméně 4 poslechovými skladbami - lidová píseň a píseň vytvořená skladatelem; písně pro děti, populární písně pro děti - poslech dětského sboru s doprovodem - ukázka práce dirigenta - tolerance k různým hudebním žánrům - dalšími hudební nástroje, jejich pozorování - a poslech (trubka, klarinet, pozoun, kontrabas, baskytara, velký a malý buben) <p>Seznámení s pojmy z hudební nauky</p> <ul style="list-style-type: none"> - dynamické značky, repetice - houslový klíč; noty půlové, čtvrt'ové, osminové; grafické ztvárnění těchto hodnot (koláč); notová řada a její graf, ztvárnění(schody, klávesnice); kvintakord - vzestupná, sestupná, lomená melodie

Hudební výchova - 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zazpívá nejméně 5 písní z paměti, rozlišuje tónorod, - předvede správné rozezpívání (jako rozcvičku a ke zvyšování hlasového rozsahu) a dodržuje pravidla hlasové hygieny, - aplikuje další prvky pěvecké techniky (nádechy, frázování, měkké nasazení), - při zpěvu sleduje obrys melodie v notovém záznamu, - zapojí se do vokální hry s doplňováním a obměňováním čtyřtaktové fráze, - zazpívá ve skupině kánon, - reaguje na gesta dirigenta, - orientuje se ve složitější rytmicizaci a melodizaci textů, - zapojí se do instrumentální hry s doplňováním a obměňováním čtyřtaktové fráze, - rytmicky doprovází zpěv svůj nebo svých spolužáků, - doplňuje zpěv spolužáků dvoutaktovou mezihrou, - dovede se zapojit do 3 hudebně pohybových her, - pohybově vyjádří charakter melodie, tempo, dynamiku a citový prožitek hudby, - zkouší tančit polku, sousedskou, menuet polonézu, tvoří pohybové kreace na rock, - taktuje 2/4 a 3/4 takt, i jinak umí vyjádřit lehké a těžké doby, - v klidu sleduje kratší symfonické nebo nástrojové skladby, - rozlíší hru na violoncello, akordeon, lesní roh, tubu, cemballo, syntetizátor, činely, - rozlíší hudbu podle její společenské funkce, - napíše, čte, vyhledá a označí pomlku (celou, půlovou, čtvrtřovou, osminovou), - správně do osnovy napíše houslový klíč, - rozezná a pojmenuje noty c1-a1. 	<p>Vokální činnosti, nácvik písní</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s písněmi v dur i v moll - rozezpívání, hlasová hygiena - další pěvecké techniky (nádechy, frázování, měkké nasazení, pauza) - melodie postupující v krocích a skocích, melodie lomená - motiv, předvětí, závětí - průprava k dvojhlasu, kánon - změny tempa a dynamiky - rytmizace a melodizace v 2/4, 3/4, a 4/4 taktu <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - instrumentální hra s doplňováním a obměňováním čtyřtaktové fráze - rytmické doprovody ve 2/4 a 3/4 taktu - s využitím hodnot půlových, čtvrtřových i osminových - hra dvoutaktových meziher <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s nejméně 3 hudebně pohybovými hrami - taneční kroky; třídobá chůze v kruhu, dvoudobá chůze v průpletu, přísuvný krok - tance starší i moderní (tanec ve dvojicích) - taktování, vyjádření lehkých a těžkých dob <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - Práce s nejméně 4 poslechovými skladbami - (drobné skladby B. Smetany a A. Dvořáka) - Hudební nástroje: violoncello, akordeon, lesní roh, tuba, cemballo, syntetizátor, - činely (podoba, zvuk) - Hudba k zábavě, slavnostní hudba, hudba tanci (dříve a dnes) <p>Seznámení s pojmy z hudební nauky</p> <ul style="list-style-type: none"> - pomlky, houslový klíč, posuvky, noty c1 – a1, 4/4 takt

Hudební výchova - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zazpívá ve sboru alespoň 10 nových písní, alespoň 5 písní zná z paměti a zazpívá je ve skupině nebo sólo, - ve sboru z paměti zazpívá hymnu ČR, uvede základní údaje o její historii, - zazpívá staccato, legato, naváže tóny; přetransponuje slyšené hluboké nebo vysoké tóny do zpěvní polohy, - zapojí se do hudební hry s tónovou řadoudle individuálních dispozic intonuje půltóny, - rozpozná předvětí a závětí, vytvoří je, - zazpívá durovou stupnici na vokály (nebo C dur na jména not), - provede melodizaci a rytmizaci textů, obmění hudební modely, - předvede správnou orientaci v notovém záznamu a jeho sledování při zpěvu, - technicky správně a rytmicky vhodně použije jednoduché nástroje Orffova instrumentáře, - zapojí se nejméně do 4 hudebně pohybových her nebo tanců, improvizuje při tanci, - pohybem vyjádří výraz a náladu hudby, - izolovaně i při tanci předvede krok poskočný, cvalový a krok se zhoupnutím ve 3/4 taktu, - správně taktuje k hudební produkci na 2 a 3 doby, 	<p>Vokální činnosti, nácvik písní</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s minimálně 10 písněmi v dur i v moll (lidové, umělé, starší i moderní, oblast populární hudby) - hymna ČR, zpěv a základní údaje z historie - sjednocování rozsahu c1 – d2, transpozice do zpěvní polohy - prvky pěvecké techniky (staccato, legato, vázání) - prodlužování výdechu - osminová řada dur, šestitónová řada moll, půltóny a celé tóny - melodizace a rytmizace textů, obměňování modelů - orientace v notovém záznamu <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na jednoduché Orffovy nástroje - přehrání melodie jednoduchých lidových písní - doprovod T a D - čtyřtaktová předehra, mezihra, dohra <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s nejméně 4 hudebně pohybovými hrami nebo tanci - tance - např.: pilky, hulán, sousedská, polka, menuet, mazurka, figury populární - taneční hudby (nebo alespoň prvky těchto tanců) - taneční kroky (poskočný, cvalový, kroky se zhoupnutím) - taneční improvizace - hra na tělo - taktování na 2 a 3 doby

- v klidu, ale pozorně vyslechne krátké symfonické, komorní či nástrojové koncertní skladby, projevuje svou toleranci k různým hudebním žánrům,
- předvede správný výraz zpěvu písně lyrické, žertovné, hymnické,
- rozezná zpěvní hlasy a druhy pěveckých sborů,
- rozpozná dílo v malých hudebních formách,
- zazpívá z paměti hymnu ČR, vysvětlí, jak se při hymně chovat (a chová se tak),
- uvede základní informace o významu skladatelů poslouchané hudby,
- podle zvuku i tvaru pozná pikolu, příčnou flétnu, hoboj, fagot, tubu, saxofon,
- rozliší durovou a mollovou hudební ukázkou (vokální i instrumentální),
- napíše správně výškově noty h – d2, najde je v notovém záznamu, čte noty,
- správně píše posuvky, pojmenuje je,
- používá správných tvarů notového písma,
- vysvětlí, co je stupnice, napíše ji a zazpívá.
- vyjmenuje tóny stupnice C dur.

Poslechové činnosti

- práce s nejméně 8 poslechovými skladbami
- (Smetana, Dvořák, Janáček, Mozart ...)
- pochod, polka, valčík, menuet, rondo, výběr z Lašských tanců
- vánoční hudba (koledy, vánoční písně, pastorela, populární vánoční hudba)
- zpěvní hlasy a druhy pěveckých sborů
- rozlišení melodie a doprovodu
- dílo v hudbě (dvojdílnost, trojdílnost,
- malá hudební forma)
- hymna ČR a základní informace o jejím vzniku, chování při hymnách
- epizody ze života hudebních skladatelů poslouchané hudby
- seznámení s hudebními nástroji: pikola, příčná flétna, hoboj, fagot, tuba, saxofon
- odlišování durového a mollového tónorodu

Seznámení s pojmy z hudební nauky

- noty h – h1, c2, d2
- pomocné linky
- předznamenání (obecně)
- procvičování notového písma
- psaní posuvek
- noty s tečkou, skupiny not osminových, noty na pomocných linkách
- stupnice (obecně)
- stupnice C dur

Hudební výchova - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zazpívá ve sboru alespoň 10 nových písní, alespoň 5 písní zná z paměti, - zazpívá také ve skupině nebo sólo, - ve sboru z paměti, zazpívá hymnu ČR, uvede základní údaje, - správně se chová při hymně, - uvědoměle použije vokální dovednosti získané v nižších ročnících (samostatně, s připomínkou učitele), - pokusí se o dvojhlas, trojhlas a polyfonní zpěv, - zazpívá stupnici a kvintakord dur a moll, - technicky správně a rytmicky vhodně použije jednoduché nástroje Orffova instrumentáře podle notového (nebo grafického) záznamu. 	<p>Vokální činnosti, nácvik písní</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s minimálně 10 písněmi v dur i v moll - (lidové, umělé, starší i moderní, oblast - populární hudby) - hymna ČR, zpěv a základní údaje z historie, chování při hymně - další pěvecké techniky (scat, falset apod.) - upevňování vokálních dovedností získaných v nižších ročnících - střídavý dech - sjednocování hlasového rozsahu h – d2 - počátky dvojhlasu, příprava trojhlasu, - trojhlasový kánon, pokus o polyfonní zpěv, synkopa, triola - stupnice a kvintakord dur a moll - rytmická cvičení <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - doprovod pomocí Orffových nástrojů - upevňování získaných dovedností z nižších ročníků - hra doprovodů podle notového záznamu, - improvizace doprovodu T a D, pokus o užívání S <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - práce s nejméně 4 hudebně pohybovými hrami nebo tanci - kultivované pohyby odvozené z rytmické - složky populární hudby, regionální lidový tanec, „jazzový“ společenský tanec(charleston, twist, jive), mateník, polka, valčík, mazurka - procvičování pohybových prvků z nižších ročníků - taktování na 4 doby

Žák:

- v klidu, ale aktivně vyslechne krátké symfonické, komorní nebo nástrojové koncertní skladby,
- poslechem i pohledem rozpozná harfu, varhany i další hudební nástroje (z nižších ročníků),
- je tolerantní i k hudebním žánrům, které nepreferuje,
- vysvětlí skladatelský význam uvedených skladatelů (hudebních skupin),
- vysvětlí princip variace a dříve probíraných forem,
- čte a píše noty v rozsahu c1 – g2 (i noty s posuvkami)
- v houslovém klíči,
- vysvětlí značky, zkratky a cizí slova běžně používané v notových zápisech z 1. – 5. ročníku, reaguje na ně při hudební produkci,
- použije notové písmo v žádoucích tvarech,
- realizuje jednoduché rytmické cvičení nebo část notového zápisu (nebo alespoň předvede rytmus říkadla nebo jednoduchého textu),
- zachytí rytmus a melodii notovým záznamem.

Poslechové činnosti

- práce s nejméně 8 poslechovými skladbami v dur i v moll
- rozlišování hudby polyfonní a homofonní (vokální i instrumentální)
- další hudební nástroje (harfa, varhany)
- lidové kapely, rocková kapela, symfonický a
- velký jazzový orchestr
- hudba v chrámu, na zámku, v koncertní síni a k tanci (dříve a dnes)
- poslech: lidové kapely, menuet, swingová hudba 30. let, rocková hudba 60. let
- významní skladatelé (hudební skupiny) a jejich tvorba (poslech, epizody ze života) - J. S. Bach, Mozart, Janáček, Novák, Beethoven (příp. další – Trojan, Hurník, Eben, Beatles, Presley, Ježek a V+W, Šlitr a Suchý, Olympic apod.)
- princip variace

Seznámení s pojmy z hudební nauky

- seznámení s oktávami pod i nad dosud používaným rozsahem
- seznámení se synkopou, triolou, stupnicemi dur i moll s jedním # a s jedním b a jejich kvintakordy
- ukázka použití posuvek při vyvození stupnic G dur a F dur
- ukázka posuvek v předznamenání
- akord
- interval obecně, jména intervalů
- notové písmo: basový klíč, nota šestnáctinová
- rytmická cvičení
- vlastní notový záznam

Hudební výchova - 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - správně nasadí tón, správně dýchá, - odhadne správnou hlasitost zpěvu, správně rozliší mluvený projev od pěveckého, - předvede hru na jednoduché Orffovy nástroje při produkci jednoduchých rytmických motivů, - předvede jednoduché taneční kroky, - rozezná dvoudobý a třídobý takt, - rozpozná délku, sílu, barvu, výšku tónu, - rozezná dur a moll melodii, - rozezná vzestup a klesání melodie, - rozliší jednotlivé formy, - vysvětlí výrazové prostředky (melodii, rytmus, tempo, dynamiku ...). 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena - jednohlasý zpěv, hudební rytmus - odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu - rozvoj hudebního sluchu a hud. představivosti - reprodukce tónů <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje – Orfeova instrumentáře - vyjadřování hudebních i nehudebních představ pomocí hud.nástroje - představy rytmické, tempové, dynamické <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový doprovod znějící hudby – taktování, taneční kroky - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku díla - improvizace <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v hud.prostoru a analýza hud.skladby - postihování hudebně výrazových prostředků - významné sémantické prvky ve skladbě zvukomalba,pohyb - hudební styly a žánry - variace, opera, opereta, muzikál, hudba k baletu,melodram - interpretace znějící hudby - slovní charakterizování znějícího díla, vytváření vlastních soudů

Hudební výchova - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - předvede různé techniky vokálního projevu (brumendo, scat, falzet ad.), - použije větší hlasový rozsah, - rozezná rytmus při vokálním projevu, - použije hudební nástroje k reprodukci hudebních motivů, - zaznamená rytmus jednotlivých motivků, - taktuje složitější rytmické útvary, - rozezná hudebně výrazové prostředky: melodii, rytmus, tempo, dynamiku, - porovnává jednotlivé skladby autorů a jejich život. 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového projevu - hlasová hygiena - jednohlasý zpěv, hudební rytmus - využívání rytmických záležitostí při zpěvu, rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - zachycování rytmu pomocí notového záznamu - reprodukce tónů <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební nástroje - tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orfeova instrumentáře, záznam hudby - noty - vyjadřování hud. i nehud. představ pomocí hudebního nástroje - představy rytmické, tempové, dynamické <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový doprovod znějící hudby - taktování, taneční kroky - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - orientace v prostoru – uchování a reprodukce - pohybů prováděných při tanci <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v hudebním prostoru a analýza hud. skladby - postihování výrazových prostředků hudby - hudební dílo a jeho autor - J. S. Bach, L. van Beethoven, W. A. Mozart, B. Smetana, A. Dvořák, G. Verdi., P. I. Čajkovskij - hudební styly a žánry

Hudební výchova - 8.ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozšiřuje si hlasový rozsah, - reprodukuje notový záznam, - převede melodii z nezpěvné do zpěvné, - předvede hru na hudební nástroje při produkci hudebních motivů, - vyjádří své hudební představy pomocí hudebních nástrojů, - použije hudební nástroje k doprovodu pěveckých projevů, - vyjádří hudbu pomocí gest, mimiky, „řeči“ těla, - hudbu ztvární vlastní choreografií, - poslouchané kriticky zhodnotí, rozliší a zařadí skladby jednotlivých období, - orientuje se v proudu hudby, vnímá užité výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky - realizuje podle svých schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů. 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena - orientace v notovém záznamu vokální skladby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - reprodukce tónů, zachycování rytmu pomocí grafického záznamu - reflexe vokálního projevu <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra na hudební nástroje - využití nástrojů Orffova instrumentáře, záznam hudby - noty, - vyjadřování hud. i nehud. představ pomocí hudebního nástroje - představy rytmické, tempové, dynamické, melodické <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla - pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby - orientace v prostoru – uchování a reprodukce pohybů prováděných při tanci <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - hudební dílo a jeho autor - baroko, klasicismus, romantismus, impresionismus, expresionismus- světoví skladatelé - hudební styly a žánry - jazz, swing, rock and roll, country, rock, metal... - interpretace znějící hudby

Hudební výchova - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestaví vlastní vokální projev, upraví hlasovou nedostatečnost (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti), - samostatně vytvoří doprovody, - upevní a ověří si své poznatky pomocí hry na hudební nástroje, - rozezná a znázorní tempové a dynamické změny, - zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě, - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období. 	<p>Vokální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pěvecký a mluvní projev - rozšiřování hlasového rozsahu, hlasová hygiena, jednohlasý a jednoduchý vícehlasý zpěv - intonace a vokální improvizace – podle individuálních schopností a dovedností žáka - orientace v notovém záznamu vokální skladby - rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti - reprodukce tónů, zachycování rytmu pomocí grafického záznamu - reflexe vokálního projevu vlastního i ostatních <p>Instrumentální činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyjadřování hud. i nehud. představ pomocí hudebního nástroje - představy rytmické, tempové, dynamické, melodické - tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy <p>Hudebně pohybové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - pohybový doprovod znějící hudby - taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby <p>Poslechové činnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientace v hudebním prostoru a analýza hud. skladby - postihování výrazových prostředků hudby, hudební dílo a jeho autor - české dějiny – renesance, baroko, klasicismus, romantismus, - hudba 2.pol.19.st., 20.st., česká populární hudba - hudební styly a žánry

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Výtvarná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti *Umění a kultura* a umožňuje žákům jiné než racionální poznávání světa - poznávání okolního i svého vnitřního světa prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Toto poznání směřuje k tomu, aby se naučili rozumět výtvarnému umění, rozumět jeho jazyku a významům, aby se učili chápat výtvarnou kulturu v nejširším slova smyslu jako nedílnou součást svého duchovního života a bohatství společnosti. Kultivuje schopnosti žáků svět kolem sebe citlivě vnímat, prožívat jej, objevovat v něm estetické hodnoty. Cílem předmětu je, aby si žáci prakticky osvojili potřebné výtvarné dovednosti a techniky, rozvíjeli svou přirozenou potřebu vlastního výtvarného vyjádření, svou fantazii a prostorovou představivost, smysl pro originalitu a vlastní výraz. Aktivita vycházející ze vzdělávacího obsahu Výtvarné výchovy pomáhají utvářet kreativní stránky osobnosti žáka a pochopení kontinuity proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem výtvarného umění. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (*Rozvíjením smyslové citlivosti, Uplatňováním subjektivity a Ověřováním komunikačních účinků*) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Vzdělávacím obsahem tématu *Rozvíjení smyslové citlivosti* jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Uplatňování subjektivity* jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Vzdělávacím obsahem tématu *Ověřování komunikačních účinků* jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Vyučovací předmět výtvarná výchova je povinný předmět, který se vyučuje ve všech ročnících 1. i 2. stupně ZŠ. Jeho týdenní časová dotace činí v 7. - 9. ročníku 1 hodinu týdně a v 1. - 6. ročníku 2 hodiny týdně. Ve výuce v *1. vzdělávacím období* (1. až 3. ročník) převládají různé hravé činnosti a experimentování, v *2. období* (4. až 5. ročník) přecházejí žáci již k uvědomilejší výtvarné práci. Ve *3. období* (6. až 9. ročník) se vzdělávací obsah předmětu zaměřuje na posilování sebevědomí žáků a podněcování jejich zájmu o výtvarnou práci, vhodnou motivaci a volbu náročnějších úkolů a technik (vyžadujících již určité znalosti a zručnosti). Zaměřuje se rovněž větší měrou i na náměty vyžadující více přemýšlení, uvažování, a také vytváří větší prostor pro osobitý umělecký projev žáka. Vzdělávací obsah předmětu je sice rozpracován pro jednotlivá období do jednotlivých ročníků, konkrétní činnosti však volí učitel sám podle svého uvážení s ohledem na podmínky výuky, schopnosti, zkušenosti a potřeby žáků. Jedn hodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu Výtvarná výchova lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jednohodinovou týdenní dotací (např. s Pracovní výchovou apod.).

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Výtvarná výchova

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky chápat umění a kulturu v jejich vzájemné provázanosti jako neoddelitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot, - prohlubujeme v žácích schopnost získané poznatky a dovednosti využívat ve svém životě, - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich výtvarné činnosti, - umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry, - vytváříme vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, - jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“ v oboru "Výtvarná výchova.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMU	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky různým výtvarným technikám a použití vhodných prostředků k vyjádření svého záměru, - na modelových příkladech učíme žáky využívat vhodný algoritmus řešení problémů, - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení ve výtvarném vyjadřování, - jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace, - učíme žáky naslouchat druhým a vnímat výtvarné projevy druhých, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace, - vedeme žáky k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti a ke kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností, - jdeme příkladem - „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky, rodiči, zaměstnanci školy a širší veřejností, sami otevřeně komunikujeme na „kulturní úrovni“, své názory opíráme o logické argumenty, netolerujeme pomluvy, nezdvořilost a „zákulisní“ jednání, pozitivně svoji školu a učitelskou profesi prezentujeme na veřejnosti.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáka k uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince, - vedeme žáky k tvořivému přístupu ke světu, k aktivnímu překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života, - prohlubujeme v žácích pozitivní vztah k výtvarnému umění v celé oblasti výtvarné kultury, - učíme žáky kriticky hodnotit práci svou i ostatních, - jdeme příkladem - podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy, respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních, upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy, pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich, vyměňujeme si s nimi zkušenosti.

<p>KOMPETENCE OBČANSKÉ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky vnímat uměleckou tvorbu jako jedinečný způsob nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům ve společnosti a v mnohotvárném světě, - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem a toleranci k jejich výtvarným projevům, - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu, - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí, - v hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace, - jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku, - jdeme příkladem - respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti, - respektujeme osobnost žáka a jeho práva.
<p>KOMPETENCE PRACOVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, - učíme žáky používat při jejich výtvarném projevu různé vhodné materiály, nástroje a techniky, - učíme žáky chránit své zdraví při práci s různými materiály, nástroji a chemickými látkami, - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky, - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými výtvarnými profesemi, - talentovaným žákům pomáháme při volbě vhodného povolání (studia), ve kterém budou moci plně využít a rozvinout svoje nadání, - jdeme příkladem - příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...), - dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
<p>KOMPETENCE DIGITÁLNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - motivujeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení, - poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace, - vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům vedeme žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení, - vedeme žáky k sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace, - vedeme žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru -Výtvarná výchova

1. stupeň

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-3-1-01 až VV-5-1-06p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu

VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-3-1-02p, uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů
VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností
VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě
VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy
VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace
VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

VV-5-1-01p až VV-5-1-06p

uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr

VV-5-1-01p

rozlišuje, porovnává a třídí linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)

VV-5-1-02p, VV-5-1-03p

při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie

VV-5-1-05p

vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Učivo

1. ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** - linie, tvary, objemy a barevné kvality, textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
- **uspořádání objektů do celků** - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskovina, televize, elektronická média, reklama

2. UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností**, -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

3. OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)
- **proměny komunikačního obsahu** - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

- VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků
- VV-9-1-02 zaznamenává vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie
- VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace
- VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření
- VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku
- VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků
- VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VV-9-1-01p až VV-9-1-07p *uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru*
- VV-9-1-01p, VV-9-1-03p *uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci*
- VV-9-1-02p *při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních*
- VV-9-1-06p *vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity*

Učivo

1. ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

- **prvky vizuálně obrazného vyjádření** - linie, tvary, objemy, barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření
- **uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu** - vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření
- **reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly** - vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)
- **smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření** - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

2. UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

- **prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností** -manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
- **typy vizuálně obrazných vyjádření** - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry
- **přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením** - hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

3. OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

- **osobní postoj v komunikaci** - jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování
- **komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření** - utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace
- **proměny komunikačního obsahu** - záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historick'é, sociální a kulturní souvislosti

Průřezová témata – Výtvarná výchova

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – VV – 1. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – VV – 2. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – VV – 3. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – VV – 4. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – VV – 5. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – VV – 6. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – VV – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – VV – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – VV – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

Výtvarná výchova - 1. ročník

	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami umí míchat barvy, - dovede používat různé druhy štětců dle potřeby, - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary), - zvládne prostorovou techniku a rozfoukávání barev, - rozliší teplé a studené barvy, - zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem, - modeluje z plastelíny, moduritu, z hmoty „DAS“, tvaruje papír, - zvládne koláž, frotáž umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk apod., - pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod., - zvládne použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti - citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatových, zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ, komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům. 	<p>Malba</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev, Goethův kruh <p>Kresba</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti <p>Techniky plastického vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty <p>Další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslového vnímání</p> <p>Ilustrátoři dětské knihy</p> <p>Utváření osobního postoje v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby</p> <p>Tematické práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic, atd. - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru, např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání

Výtvarná výchova - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami, - umí míchat barvy, - dovede používat různé druhy štětců dle potřeby, - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary), - zvládne prostorovou techniku a rozfukávání barev, - rozliší teplé a studené barvy, - zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem, - modeluje z plastelíny, moduritu, z hmoty „DAS“, tvaruje papír, - zvládne koláž, frotáž, - umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk apod., - pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod., - zvládne použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti - citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatových, zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ , komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům. 	<p>Malba</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev, G oethův kruh <p>Kresba</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti <p>Techniky plastického vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty <p>Další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslového vnímání</p> <p>Ilustrátoři dětské knihy</p> <p>Utváření osobního postoje v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby</p> <p>Tematické práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic, atd. - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru, např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání

Výtvarná výchova - 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami, - umí míchat barvy, - dovede používat různé druhy štětců dle potřeby, - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary), - zvládne prostorovou techniku a rozfukávání barev, - rozliší teplé a studené barvy, - zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem, - modeluje z plastelíny, moduritu, z hmoty „DAS“, tvaruje papír, - zvládne koláž, frotáž, - umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk apod., - pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod., - zvládne použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti - citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatových, zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ, komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům. 	<p>Malba</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev, G oethův kruh <p>Kresba</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti <p>Techniky plastického vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty <p>Další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslového vnímání</p> <p>Ilustrátoři dětské knihy</p> <p>Utváření osobního postoje v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby</p> <p>Tematické práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic, atd. - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru, např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání

Výtvarná výchova - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období zvládne malbu stěrkou, rozlévání barev a kombinaci různých technik, - umí barevně vyjádřit své pocity a nálady pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy, - komunikuje o obsahu svých děl, - dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu, - zvládne obtížnější práce s linií užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků, - zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci, - rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti, - hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků prohloubí si znalosti z 1. období, - získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem, - umí výtvarně zpracovat přírodní materiály - nalepování, dotváření apod., - pozná ilustrace známých českých ilustrátorů - např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové, J. Trnky, J. Čapka, Z. Müllera, A. Borna, R. Pilaře a další, - vytvoří si škálu obrazně vizuálních elementů k vyjádření osobitého přístupu k realitě, - porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace, - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům. 	<p>Malba</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra s barvou, emocionální malba, míchání barev, Goethův barevný kruh. <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní postoj v komunikaci - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl <p>Kresba</p> <ul style="list-style-type: none"> - výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhel, např. kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru <p>Grafické techniky</p> <ul style="list-style-type: none"> - tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika Techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádky, drátů - další techniky - koláž, frotáž, základy ikebany <p>Ilustrátoři dětské knihy</p> <p>Tematické práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic, atd. - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru, např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání

Výtvarná výchova - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období, - zvládne malbu stěrkou, rozlévání barev a kombinaci různých technik, - umí barevně vyjádřit své pocity a nálady pojmenovává a porovnává světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy, - komunikuje o obsahu svých děl, - zaměřuje se vědomě na projevení vlastních životních zkušeností v návaznosti na komunikaci, - dokáže kresbou vystihnout tvar, strukturu materiálu zvládne obtížnější práce s linií užívá a kombinuje prvky obrazného vyjádření v plošném vyjádření linie, v prostorovém vyjádření a uspořádání prvků, - rozeznává grafické techniky, zobrazuje svoji fantazii a životní zkušenosti hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků, - prohloubí si znalosti z 1. období, získává cit pro prostorové ztvárnění zkušeností získané pohybem a hmatem, - umí výtvarně zpracovat přírodní materiály - nalepování, dotváření apod., - ilustrace známých českých ilustrátorů - např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové, J. Trnky, J. Čapka, Z. Müllera, A. Borna, R. Pilaře a další žák si vytvoří škálu obrazně vizuálních elementů k vyjádření osobitého přístupu k realitě, - porovnává různé interpretace a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace, - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům. 	<p>Malba</p> <ul style="list-style-type: none"> - hra s barvou, emocionální malba, míchání barev, Goethův barevný kruh. <p>Ověřování komunikačních účinků</p> <ul style="list-style-type: none"> - osobní postoj v komunikaci - proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl <p>Kresba</p> <ul style="list-style-type: none"> - výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhel, např. kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru. <p>Grafické techniky</p> <ul style="list-style-type: none"> - tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika Techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů - další techniky - koláž, frotáž, základy ikebany <p>Ilustrátoři dětské knihy</p> <p>Tematické práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic, atd. - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru, např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání

Výtvarná výchova – 6.ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání, uplatňuje osobitý přístup k realitě, - variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků, - vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání, uplatňuje osobitý přístup k realitě, - variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků, - užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem, - správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy, - vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, své představy dokáže převést do objemových rozměrů, - dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření, - k tvorbě užívá některých z metody současného výtvarného umění, - počítačová grafika, fotografie, video, animace, - seznamuje se s některými netradičními výtvarnými postupy, - zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, - umí využívat znalostí o základních , druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření, 	<p>Kresebné studie</p> <ul style="list-style-type: none"> - linie, tvar, objem - jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus <p>Jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů</p> <ul style="list-style-type: none"> - spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka <p>Rozvíjení smyslové citlivosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů, např. hmat - reliéfní autoportrét, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru. Plastická tvorba - papír, hlína, drát, sádra <p>Malba</p> <ul style="list-style-type: none"> - teorie barev - Goethův barevný kruh - teplé a studené barvy, barvy příbuzné <p>Plastická a prostorová tvorba</p> <ul style="list-style-type: none"> - společná práce na jednom objektu - koordinace, komunikace <p>Nauka o perspektivě</p> <ul style="list-style-type: none"> - perspektiva paralelní a šikmá - umístění postav na plochu - velikost objektů <p>Práce s www stránkami</p> <p>Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů</p> <ul style="list-style-type: none"> - kombinované techniky. Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků - uplatnění při vlastní tvorbě <p>Přírodní motivy</p> <ul style="list-style-type: none"> - rostliny, neživá příroda, živočichové, člověk, náš svět, vesmír, bytosti, události - zvětšování (makrokosmos), zmenšování (mikrokosmos)

<ul style="list-style-type: none"> - osobitě stylizuje vizuální skutečnost, zvládá kompozici, dokáže vhodně rozvrhnout hlavní motivy na ploše, - využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění, - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům, - užívá viz. obr. vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě. 	<ul style="list-style-type: none"> - detail, polodetail, celek <p>Lidská figura</p> <ul style="list-style-type: none"> - tvarová stylizace - tvarová a barevná kompozice <p>Dekorační práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - využití tvaru, linie, kombinace barev a pravidelného střídání lineárních symbolů - písmo a užitá grafika, např. plakát, reklama, obal na CD, obal na knihu, časopis <p>Tematické práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru, např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání <p>Subjektivní výtvarné vyjádření reality, vnímání okolních jevů</p>
--	--

Výtvarná výchova – 7.ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání, - uplatňuje osobitý přístup k realitě, - uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů - užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem, - správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy, hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinací, - rozliší působení viz. obr. vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu, - využívá dekorativních postupů, rozvíjí si estetické cítění, - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům, - vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality, - užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, vývoji a vztazích, - užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie, - uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace viz. obr. vyjádření, 	<p>Prvky viz. obr. vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - kresebné etudy - objem, tvar, linie - šrafování - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta - přenášení prostoru na plochu - záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek <p>Barevné vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - odstín - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - využití ve volné tvorbě i praktickém užití (např. oděv, vzhled interiéru, přírodní motiv) <p>Představy, prožitky, zkušenosti, poznatky</p> <p>Užitá grafika</p> <ul style="list-style-type: none"> - písmo - styly a druhy písma <p>Tematické práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic, atd. - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru, např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání <p>Vlastní prožívání, interakce s realitou</p> <p>Událost</p> <ul style="list-style-type: none"> - originální dokončení situace - vyprávění výtvarnými prostředky <p>Uplatnění subjektivity ve viz. obr. vyjádření</p> <ul style="list-style-type: none"> - např. fantazijní variace na základní tvary písmen <p>Práce s uměleckým dílem</p> <ul style="list-style-type: none"> - experimenty s reprodukcemi um. děl - hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou - koláž

<ul style="list-style-type: none">- vytváří společné kompozice v prostoru – instalace,- ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených viz. obr. vyjádření v sociálních vztazích,- nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci, - k tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného umění- počítačová grafika, fotografie, video, animace.	<p>Architektura</p> <p>Barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice</p>
--	---

Výtvarná výchova - 8.ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání, - uplatňuje osobitý přístup k realitě, - užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, - orientuje se v grafických technikách, - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků, - pozorují, porovnávají a zařazují do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika, atd.), - - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - rozvíjí se v estetickém citění - využívá dekorativních postupů, - správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor, - zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, - kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi, - správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy, - užívá perspektivních postupů, - k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace, 	<p>Kresebné etudy</p> <ul style="list-style-type: none"> - etuda s linií jako výtvarným prostředkem - různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání) - praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominant, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě <p>Linoryt, tisk z koláže</p> <p>Práce s uměleckým dílem</p> <ul style="list-style-type: none"> - teoretické práce - umělecké směry - na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování <p>Tematické práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic, atd. - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru, např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání <p>Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky</p> <p>Zdokonalování technik kresby</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsoby stínování, kontrast <p>Práce s netradičními materiály</p> <p>Objemové vyjádření námětu barvami</p> <ul style="list-style-type: none"> - doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné. Subjektivní barevná škála <p>Lineární perspektiva</p> <ul style="list-style-type: none"> - sbíhavá, úběžníková <p>Práce s internetem</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání www stránek - orientace - výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

- umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.

Správná technika malby

- zvládnutí větší plochy
- technika akvarelu, pastel

Výtvarná výchova - 9.ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání, uplatňuje osobitý přístup k realitě, - užívá viz. obr. vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, - orientuje se v grafických technikách, - interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků, - pozorují, porovnávají a zařazují do historických souvislostí základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika, atd.), - výtvarně se vyjadřuje k lidovým tradicím, zvykům a svátkům - rozvíjí se v estetickém citění - využívá dekorativních postupů, - správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor, - zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, - kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi, - - správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy, - užívá perspektivních postupů, - k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace, 	<p>Kresebné etudy</p> <ul style="list-style-type: none"> - etuda s linií jako výtvarným prostředkem - různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání) - praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě <p>Linoryt, tisk z koláže</p> <p>Práce s uměleckým dílem</p> <ul style="list-style-type: none"> - teoretické práce - umělecké směry - na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování <p>Tematické práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic, atd. - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru, např. vitráž, malba na sklo, vystřihování, vyřezávání <p>Písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky</p> <p>Zdokonalování technik kresby</p> <ul style="list-style-type: none"> - způsoby stínování, kontrast <p>Práce s netradičními materiály</p> <p>Objemové vyjádření námětu barvami</p> <ul style="list-style-type: none"> - doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné. Subjektivní barevná škála <p>Lineární perspektiva</p> <ul style="list-style-type: none"> - sbíhavá, úběžníková <p>Práce s internetem</p> <ul style="list-style-type: none"> - vyhledávání www stránek - orientace - výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

- umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.

Správná technika malby

- zvládnutí větší plochy
- technika akvarelu, pastel

RODINNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Rodinná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a zdraví a ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví*. *Rodinná výchova* přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, učí se předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních i mimořádných situacích. Vyučovací předmět *Rodinná výchova* rozšiřuje a prohlubuje poznatky o rodině, škole a společenství vrstevníků, o přírodě, člověku i vztazích mezi lidmi a učí žáky dívat se na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a životních perspektiv dospívajícího jedince a rozhodovat se ve prospěch zdraví.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Rodinná výchova je povinným vyučovacím předmětem pro žáky 2. stupně ZŠ. Navazuje na základy (dovednosti, vědomosti, postoje), které žáci získali v prvouce a v přírodovědě v 1. - 5. ročníku. Vyučuje se v 1 hodinové týdenní dotaci v 7. a 8. ročníku. Výuka probíhá v kmenových třídách.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výuka předmětu *Rodinná výchova* směřuje k:

- vnímání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty;
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů;
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí;
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje;
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví;
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.;
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.;
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Rodinná výchova

<p>KOMPETENCE K UČENÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich vzdělávání a za jejich „budoucnost“ - připravujeme je na celoživotní učení, - vedeme sebe, žáky a rodiče k tomu, že důležitější jsou získané dovednosti a znalosti, než známka na vysvědčení, - vysvětlujeme na praktických příkladech blízkých žákovi smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení, - podporujeme samostatnost a tvořivost, - podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle, - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti, - učíme žáky používat metody „time managementu“ a „selfmanagementu“, - zaměřujeme se ve výuce prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání, - rozlišujeme ve výuce zřetelně základní (nezbytné, klíčové, kmenové) učivo a učivo rozšiřující (doplňující), - učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu, - podporujeme používání cizího jazyka a výpočetní techniky, - umožňujeme žákovi pozorovat a experimentovat, porovnávat výsledky a vyvozovat závěry, - seznámíme vždy žáky s cílem VH, na konci VH vždy s žáky zhodnotíme jeho dosažení, - uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“, - používáme při hodnocení ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace, - učíme práci s chybou, - učíme trpělivosti, povzbuzujeme.
<p>KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“), - učíme žáky vytvářením praktických problémových úloh a situací prakticky problémy řešit, - naučíme žáky na modelových příkladech ve svých předmětech algoritmu řešení problémů, - podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému, - podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů, - podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení, - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů, - podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů, - učíme žáky při řešení problémů používat metodu „SWOT analýza“ a metodu „brainstorming“, - učíme v rámci svých předmětů, jak některým problémům předcházet.
<p>KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zaměřujeme se na rozvíjení komunikačních dovedností žáků v mateřském jazyce, v cizím jazyce, v informačních a komunikačních technologiích a v sociálních vztazích, - podporujeme různé formy komunikace na „mezinárodní úrovni“ v rámci Evropy i světa, - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace, - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, - podporujeme ve všech vyučovacích předmětech používání cizího jazyka a výpočetní techniky, - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty, - podporujeme kritiku a sebekritiku,

	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky publikovat a prezentovat své názory a myšlenky (školní časopis, místní tisk, web, ppt. prezentace apod.), - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií, - vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí, - vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti, - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích, - vyžadujeme dodržování stanovených pravidel, umožňujeme žákům podílet se na jejich sestavování, - učíme žáky naslouchat druhým, jako nezbytný prvek účinné mezilidské komunikace, - učíme žáky „asertivnímu chování“ a „nonverbální komunikaci“.
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjíme u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých, - minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování, - podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu, - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, - učíme žáky kriticky hodnotit práci (význam) týmu, svoji práci (význam) v týmu i práci (význam) ost. členů týmu, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - upevňujeme v žácích vědomí, že ve spolupráci lze lépe naplňovat osobní i společné cíle, - podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami do třídních kolektivů, - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu, - podporujeme ve výuce koedukovanou výchovu dětí, - monitorujeme průběžně sociální vztahy ve třídě, skupině, - učíme žáky k odmitavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky, (mezi žáky a učiteli), - vyžadujeme důsledně dodržování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli, - jdeme příkladem - podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy, respektujeme práci, roli, povinnosti i odpovědnost ostatních, upřednostňujeme zájmy školy, zájmy žáků a oprávněné zájmy rodičů před svými osobními zájmy, pomáháme svým spolupracovníkům, učíme se od nich.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - vychováváme žáky jako svobodné občany, plní si své povinnosti, uplatňují svá práva a respektují práva druhých, - vychováváme žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví a za své životní prostředí, - vychováváme žáky jako ohleduplné bytosti, schopné a ochotné účinně pomoci v různých situacích, - netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže), - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu, - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, - netolerujeme nekamarádské chování a odmítnutí požadované pomoci,

	<ul style="list-style-type: none"> - netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů, - dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy, - vedeme žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem, - demonstrujeme na konkrétních modelových příkladech pozitivní a negativní projevy chování lidí, - podporujeme různé formální i neformální způsoby spolupráce s obcí, policií, složkami IZS apod., - upevňujeme v rámci svých předmětů, v třídnických hodinách i na mimoškolních akcích žádoucí pozitivní formy chování žáků, - monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření, - využíváme pomoci a zkušeností odborníků - výchovných poradců, PPP, OPD, policie, - využíváme rozumně a zodpovědně dostupných prostředků výchovných opatření – s ohledem na jejich účinnost, - řešíme individuálně kázeňské přestupky, princip kolektivní viny a kolektivního potrestání nepřipouštíme, - řešíme problémy věcně, rozumně, spravedlivě, vždy bez emocí a osobní zášti, - dodržujeme zásadu, „že tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování“, - snažíme se zjistit při kázeňských problémech žáků jejich motiv (příčinu), - seznamujeme průběžně žáky s vhodnými právními normami, - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví a k ochraně životního prostředí, - nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům, - uplatňujeme v hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) prvky pozitivní motivace, - jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku, - jdeme příkladem - respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti, - respektujeme osobnost žáka a jeho práva, budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole, chováme se k žákům, jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám.
<p style="text-align: center;">KOMPETENCE PRACOVNÍ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, - vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky, - vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků, - seznamujeme žáky různými formami (exkurze, film, beseda apod.) s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia, - posilujeme cíleně žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání), - seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie, - jdeme příkladem - příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...), - dodržujeme dané slovo, vážíme si své profese, svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.

KOMPETENCE DIGITÁLNÍ

- seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)
- motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií, mohou využít ICT pro hledání informací.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Výchova ke zdraví

2. stupeň

Očekávané výstupy

žák

- VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě
- VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví
- VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím a vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví
- VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví
- VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví
- VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí
- VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky
- VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc
- VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí programech podpory zdraví v rámci školy a obce
- VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím
- VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví
- VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- VZ-9-1-13 uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým
- VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi
- VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoci
- VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- VZ-9-1-01p *chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny*
- VZ-9-1-03p *uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím*
- VZ-9-1-04p *respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví*

VZ-9-1-09p	<i>Respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví</i>
VZ-9-1-05p	<i>projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy</i>
VZ-9-1-07p	<i>održuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování</i>
VZ-9-1-08p	<i>svěří se se zdravotním problémem</i>
VZ-9-1-13p	<i>dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her</i>
VZ-9-1-13p	<i>uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy</i>
VZ-9-1-14p	<i>zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí</i>
VZ-9-1-15p	<i>uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla</i>
VZ-9-1-16p	<i>chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel</i>

Učivo

1. VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

- **vztahy ve dvojici** - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství
- **vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity** - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek

2. ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚK A JEJICH REFLEXE

- **dětství, puberta, dospívání** - tělesné, duševní a společenské změny
- **sexuální dospívání a reprodukční zdraví** – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity

3. ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

- **výživa a zdraví** - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy
- **vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví** – kvalita ovzduší a vody, hluk, sovětení, teplota
- **tělesná a duševní hygiena, denní režim** - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim
- **ochrana před přenosnými chorobami** - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty
- **ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy** – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci

4. RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

- **stres a jeho vztah ke zdraví** - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti
- **auto-destruktivní závislosti** – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládnání, trestná činnost, dopink ve sportu

- **skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita** - šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci
- **bezpečné chování a komunikace** - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení
- **dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví** - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)
- **manipulativní reklama a informace** - reklamní vlivy, působení sekt
- **ochrana člověka za mimořádných událostí** – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

5. HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

- **celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci** - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie
- **podpora zdraví a její formy** - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví

6. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

- **sebepoznání a sebepojetí** - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity
- **seberegulace a sebeorganizace činností a chování** - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládnutí problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
- **psychohygienu** - sociální dovednosti pro předcházení a zvládnutí stresu, hledání pomoci při problémech
- **mezilidské vztahy, komunikace a kooperace** - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

Průřezová témata – Rodinná výchova

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – RV – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Rozvoj schopností poznávání
		Sebepoznání a sebepojetí
		Seberegulace a sebeorganizace
	<i>Sociální rozvoj</i>	Psychohygiena
		Mezilidské vztahy
		Komunikace
		Hodnoty, postoje, praktická etika

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – RV – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Rozvoj schopností poznávání
		Sebepoznání a sebepojetí
		Seberegulace a sebeorganizace
	<i>Sociální rozvoj</i>	Psychohygiena
		Mezilidské vztahy
		Komunikace
		Hodnoty, postoje, praktická etika

Rodinná výchova - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě), - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví, - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu, - reaguje optimálně na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví, - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s civilizačními a jinými chorobami, - svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc, - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii, projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, - poskytně v případě potřeby adekvátní první pomoc, vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, 	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek <p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <ul style="list-style-type: none"> - dětství, puberta, dospívání - tělesné, duševní a společenské změny <p>Zdravý způsob života a péče o zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - výživa a zdraví - zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota - tělesná a duševní hygiena, denní režim - zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim - ochrana před přenosnými chorobami - základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) - ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, - základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii. - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě), - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví. 	<p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity - seberegulace a sebeorganizace činností a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování - psychohygienu - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování
--	---

Rodinná výchova - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě), - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví, - přijímá v souvislosti se zdravím , etiketou, morálkou a životními cíli mladých lidí odpovědnost za bezpečné sexuální chování, - využívá samostatně osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím, - dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika, spojená se zneužíváním návykových látek, a perspektiv mladého člověka, - uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresí, projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech, - poskytne v případě potřeby adekvátní první pomoc, vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií a sekt, - uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresí, 	<p>Vztahy mezi lidmi a formy soužití</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztahy ve dvojici - kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství - vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity - rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek <p>Změny v životě člověka a jejich reflexe</p> <ul style="list-style-type: none"> - sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita, problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity <p>Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence</p> <ul style="list-style-type: none"> - stres a jeho vztah ke zdraví - kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti - auto-destruktivní závislosti – psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání , trestná činnost, dopink ve sportu - skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita - šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci - bezpečné chování a komunikace - komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) - manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, působení sekt - ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, - základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událost

<ul style="list-style-type: none"> - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví, - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí, - využívá samostatně osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím, - respektuje přijatá pravidla soužití mezi vrstevníky a partnery a pozitivní komunikací a kooperací přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v širším společenství (v rodině, komunitě), - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví. 	<p>Hodnota a podpora zdraví</p> <ul style="list-style-type: none"> - celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci - složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie - podpora zdraví a její formy - prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví <p>Osobnostní a sociální rozvoj</p> <ul style="list-style-type: none"> - sebepoznání a sebepojetí - vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity - seberegulace a sebeorganizace činnosti a chování - cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování - psychohygiena - sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech - mezilidské vztahy, komunikace a kooperace - respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování
---	---

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a zdraví*. Hlavním cílem vyučovacího předmětu je komplexní vzdělávání žáků v problematice aktivního pohybu jako významného činitele působící na zdravotní stav a harmonický rozvoj dítěte. Vede žáky k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, současně i k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci se učí uplatňovat osvojené pohybové dovednosti v různém prostředí a s různými účinky, kdy si zvykají na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti, i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Tělesná výchova umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti a přednosti i zdravotní a pohybová omezení, rozumět jim, respektovat je u sebe i jiných a aktivně je využívat nebo cíleně ovlivňovat. Vede žáky od spontánního pohybu k řízené pohybové činnosti a zpět k vlastní pravidelné seberealizaci v oblíbeném sportu nebo v jiné pohybové aktivitě. Takový vztah k pohybovým aktivitám lze rozvíjet jen v atmosféře důvěry, úzké spolupráce a radostného prožitku z pohybového výkonu.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

S ohledem na poměrně značnou rozdílnost fyziologického i mentálního vývoje jednotlivých žáků v ročníku a na velmi různou úroveň jejich pohybových schopností a dovedností, je výuka vyučovacího předmětu Tělesná výchova sice členěna do třech základních, na sebe navazujících, etap, ty se však meziročníkově značně prolínají. (První etapa zahrnuje 1. a 2. ročník, druhá 3. až 5. ročník a třetí etapa 6. až 9. ročník.) I když je vzdělávací obsah předmětu rozpracován do jednotlivých ročníků, je rozdělen do tématických bloků, které se meziročníkově opakují a postupně rozšiřují. Výuka do 5. ročníku probíhá koedukovaně v rámci jedné třídy, od 6. ročníku odděleně.

Na I. stupni ZŠ se vyučovací předmět Tělesná výchova vyučuje jako povinný předmět s 2 hodinovou dotací týdně pro všechny žáky. Do výuky Tělesné výchovy na I. stupni (ve 3. a 4. ročníku) je zařazen plavecký výcvik. Na II. stupni ZŠ se vyučovací předmět Tělesná výchova vyučuje rovněž jako povinný předmět. V 6. - 9. ročníku s 2 hodinovou dotací týdně pro všechny žáky. Vyučovací předmět Tělesná výchova je v souladu se vzdělávacími prioritami školy podporován i v rámci různých školních projektů. Výuka je organizována v tělocvičně mimo budovu školy. Současně jsou využívána i jiná sportoviště: hřiště u tělocvičny, venkovní hřiště, které je součástí areálu školy. Výuka plavání je organizována v bazénu areálu Aquasvět Chomutov/Plavecký bazén Žatec (dle domluvy).

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovné a vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Tělesná výchova

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k zodpovědnosti za jejich zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty, - podporujeme různé přijatelné způsoby dosažení cíle, - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti a dovednosti, - vedeme žáky k tomu, aby si osvojili nové pohybové dovednosti, kultivovali svůj pohybový projev i správné držení těla a postupně usilovali o optimální rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, - uplatňujeme individuální přístup k žákovi, výsledky posuzujeme vždy z pohledu „přidané hodnoty“, - při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme týmovou spolupráci při řešení problémů, - ve škole i při mimoškolních akcích průběžně monitorujeme, jak žáci řešení problémů prakticky zvládají, - podporujeme žáky v tom, aby pozitivně prožívali osvojené pohybové činnosti a využívali je jako prostředek k překonávání aktuálních negativních tělesných či duševních stavů.
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - klademe důraz na „kulturní úroveň“ komunikace, - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, - podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky z různých tříd, ročníků, věkových kategorií, - vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti, - připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi v obtížných a ohrožujících situacích, - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod. a umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel, - vedeme žáky k čestnému jednání v duchu "fair play".
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu, - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, - rozvíjíme schopnost žáků zastávat v týmu různé role, - podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu, - učíme žáky k tomu, aby si uvědomovali význam sociálních vztahů a rolí ve sportu a v jiných pohybových aktivitách a uměli je využít pro hodnotné pohybové vyžití i přátelské meziosobní vztahy.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže), - netolerujeme nekamarádké chování a odmítnutí požadované pomoci, - důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy, - při kázeňských problémech žáků se vždy snažíme zjistit jejich motiv (příčinu),

	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí, - nabízíme žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační apod.) jako protipól nežádoucím sociálně patologickým jevům, - v hodnocení žáků (ve zřetelné převaze) uplatňujeme prvky pozitivní motivace, - jsme vždy připraveni komukoliv z žáků podat pomocnou ruku.
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci. Žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky, - důsledně učíme žáky dodržovat, organizační, hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečně sportovní či jiné pohybové činnosti ve známém i méně známém prostředí.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu) - motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky, - motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště - klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií, mohou využít ICT pro hledání informací.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Tělesná výchova

1. stupeň

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti
- TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení
- TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy
- TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
- TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
- projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
- zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti
- TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením
- TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her
- TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka
- TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti
- TV-5-1-06 jedná v duchu fair play; dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví
- TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení
- TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy
- TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky
- TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace
- TV-5-1-11 adapтуje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti
- TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-5-1-01p	chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
TV-5-1-02p	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
TV-5-1-03p	zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
TV-5-1-04p	uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
TV-5-1-05p	reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
TV-5-1-06p	dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
-	zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
-	zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

Učivo

1. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

- **význam pohybu pro zdraví** - pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu
- **příprava organismu** - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení
- **zdravotně zaměřené činnosti** - správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití
- **rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu**
- **hygiena při TV** - hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity
- **bezpečnost při pohybových činnostech** - organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV

2. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

- **pohybové hry** - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost
- **základy gymnastiky** - průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti
- **rytmické a kondiční formy cvičení pro děti** - kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance
- **průpravné úpoly** - přetahy a přetlaky
- **základy atletiky** - rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem
- **základy sportovních her** - manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů
- **turistika a pobyt v přírodě** - přesun do terénu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody
- **plavání** - (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
- **lyžování, bruslení** (podle podmínek školy) - hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích
- **další pohybové činnosti** (podle podmínek školy a zájmu žáků)

3. ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

- **komunikace v TV** - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály
- **organizace při TV** - základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí
- **zásady jednání a chování** - fair play, olympijské ideály a symboly
- **pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností** - her, závodů, soutěží
- **měření a posuzování pohybových dovedností** - měření výkonů, základní pohybové testy
- **zdroje informací o pohybových činnostech**

2. stupeň

1. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Očekávané výstupy

žák

- TV-9-1-01** aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem
- TV-9-1-02** usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program
- TV-9-1-03** samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly
- TV-9-1-04** odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší
- TV-9-1-05** uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- TV-9-1-02p** usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
- TV-9-1-03p** cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
- TV-9-1-04p** odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
- TV-9-1-04p** vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity
- TV-9-1-05p** uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného
- TV-9-1-05p** uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu
- chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

Učivo

- **význam pohybu pro zdraví** - rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců
- **zdravotně orientovaná zdatnost** - rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením
- **prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí** - průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení
- **hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech** - v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného

2. ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Očekávané výstupy

žák

- TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

Učivo

- **pohybové hry** - s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity
- **gymnastika** - akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí
- **estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem** - základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance
- **úpoly** - základy sebeobrany, základy aikido, judo, karate
- **atletika** - rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí
- **sportovní hry (alespoň dvě hry podle výběru školy)** - herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie
- **turistika a pobyt v přírodě** - příprava turistické akce, přesun do terénu, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potraviny, tepla
- **plavání (podle podmínek školy)**
- **lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy)**- běžecké lyžování, lyžařská turistika, sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku; (popř. další zimní sporty podle podmínek školy)
- **další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)**

3. ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Očekávané výstupy

žák

- TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

TV-9-3-01p *užívá osvojenou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka*

TV-9-3-02 *naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu*

TV-9-3-03 *dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji*

TV-9-3-04p *rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka*

TV-9-3-05p *sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je*

TV-9-3-06p *spolurozhoduje osvojené hry a soutěže*

Učivo

- **komunikace v TV** - tělocvičné názvosloví osvojených činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojených pohybových činnostech
- **organizace prostoru a pohybových činností** - v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj - výběr, ošetřování
- **historie a současnost sportu** - významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta
- **pravidla osvojených pohybových činností** - her, závodů, soutěží
- **zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech**
- **měření výkonů a posuzování pohybových dovedností** - měření, evidence, vyhodnocování

Průřezová témata – Tělesná výchova

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – TV – 1. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Kooperace, kompetice (spolupráce, soutěživost)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – TV – 2. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Kooperace, kompetice (spolupráce, soutěživost)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – TV – 3. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Kooperace, kompetice (spolupráce, soutěživost)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – TV – 4. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Kooperace, kompetice (spolupráce, soutěživost)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – TV – 5. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Seberegulace a sebeorganizace
	<i>Sociální rozvoj</i>	Kooperace, kompetice (spolupráce, soutěživost)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – TV – 6. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Kooperace, kompetice (spolupráce, soutěživost)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – TV – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Kooperace, kompetice (spolupráce, soutěživost)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – TV – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Kooperace, kompetice (spolupráce, soutěživost)

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – TV – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Sociální rozvoj</i>	Kooperace, kompetice (spolupráce, soutěživost)

Tělesná výchova - I. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech, za pomoci učitele je dodržuje, - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru, - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele, - zvládá základní pojmy související s během, skokem do dálky a hodem, - předvede nízký a polovysoký start, - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem, 	<p>Atletika</p> <p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - týkající se běhů, skoků a hodů, názvy částí atletického hřiště - základy bezpečnosti při atletických činnostech - zjednodušené startovní povely a signály - vhodné oblečení pro atletické činnosti <p>Běh</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti - základy nízkého a polovysokého startu - rychlý běh na 20 až 40 m - motivovaný běh v terénu až do 10 minut (běh prokládaný chůzí, souvislý běh podle úrovně žáků) <p>Skok</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - odraz z místa - skok do dálky z místa <p>Hod</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro hod kriketovým - hod míčkem z místa

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických cvičeních a za pomoci učitele je dodržuje, - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru, - reaguje na základní pokyny a gesta učitele, - zvládá alespoň pasivně základní pojmy osvojených cviků, - zvládá základní gymnastické držení těla, - zvládá se soustředit na cvičení, - uvědomuje si, že při zpevnění těla se provádějí gymnastická cvičení snáze, - zvládá kotoul vpřed, vzad, skoky prosté snožmo z trampolíny, - zvládá základy gymnastického odrazu, - zvládá základy chůze na lavičce s dopomocí učitele, - zvládá základy šplhu s dopomocí učitele, 	<p><u>Gymnastika</u> Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení - vhodné oblečení pro gymnastiku - základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náčiní a náradí - gymnastické držení těla - soustředění na cvičení <p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed - kotoul vpřed - průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad - kotoul vzad <p>Přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z trampolínky - skoky prosté odrazem snožno z trampolínky - výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolínky <p>Lavička (kladinka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - chůze s dopomocí <p>Šplh na tyči</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro nácvik přirazu obounož max.2 metrů
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytmizaci, za pomoci učitele je dodržuje, - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru, - reaguje na základní pokyny a gesta učitele, - zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to), - zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, atd.), - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit, - zvládá některé pohybové hry a je schopen je hrát se spolužáky i mimo TV, - zvládá v pohybové hře využít i hračky a jiné předměty (mimo tělocvičné náčiní), - uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s představou, rytmem, příběhem, pohádkou (slovem), - uplatňuje pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech, za pomoci učitele je dodržuje, - zvládá základní pojmy označující náčiní, osvojované dovednosti, části hřiště a základní sportovní hry jako je vybíjená, - zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti. 	<p><u>Rytmická a kondiční gymnastika</u> Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - zásady bezpečnosti při gymnastických činnostech, rytmizaci - vhodné oblečení a obutí pro gymnastickou činnost, rytmizaci - základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) - rytmizovaný pohyb, nápodoba pohybem, tvořivé vyjádření rytmu pohybem <p><u>Pohybové hry</u> Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - související s osvojovanými hrami a používaným náčiním - základní organizační povely pro realizaci her - základní pravidla osvojovaných her - bezpečnost při různých druzích her a v různých podmínkách - využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám <p><u>Sportovní hry</u> Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojené s osvojovanými činnostmi, - náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště - základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách <p>Vlastní nácvik</p> <ul style="list-style-type: none"> - držení míče jednoruč a obouruč - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě a v pohybu, vyvolenou i opačnou rukou) - základní přihrávky rukou (vyvolenou i opačnou) - základní sportovní hry-vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti) <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - přetahy a přetlaky <p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zařazuje se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách Tv
---	---

Tělesná výchova - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických činnostech a za pomoci učitele je dodržuje, - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru, - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele, - zvládá základní pojmy související z během, skokem do dálky a hodem, - zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky z místa, hodů míčkem z místa a za chůze, 	<p>Atletika</p> <p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - názvy částí atletického hřiště týkajících se běhů, skoků a hodů - základy bezpečnosti při atletických činnostech - vhodné oblečení pro atletické činnosti - zjednodušené startovní povely a signály <p>Běh</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti - základy nízkého a polovysokého startu - rychlý běh na 30 až 50 m - motivovaný běh v terénu až do 10 min. (běh prokládaný chůzí, dle výkonnosti žáků i souvislý běh) <p>Skok</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - odraz z místa - skok do dálky z místa <p>Hod</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro hod míčkem - hod míčkem z místa - hod míčkem z chůze

- uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických cvičeních a za pomoci učitele je dodržuje,
- dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru,
- reaguje na základní pokyny a gesta učitele,
- zvládá alespoň pasivně základní pojmy osvojovaných cviků a dovede pojmenovat základní gymnastické nářadí a náčiní,
- zvládá základní gymnastické držení těla,
- zvládá se soustředit na cvičení,
- uvědomuje si, že při zpevnění těla se provádějí gymnastická cvičení snáze,
- zvládá kotoul vpřed,vzad,skoky prosté snožmo z trampolíny,
- zvládá základy gymnastického odrazu,
- zvládá základy chůze na lavičce s dopomocí učitele,
- užívá osvojované tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence,

Gymnastika

Základní pojmy

- základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu
- názvy používaného náčiní a nářadí
- základní bezpečnostní pravidla při gymnastickém cvičení
- vhodné oblečení pro gymnastiku
- gymnastické držení těla
- soustředění na cvičení

Akrobacie

- průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vpřed
- kotoul vpřed
- průpravná cvičení pro zvládnutí kotoulu vzad
- kotoul vzad

Přeskok

- průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu
- skoky prosté odrazem snožno z trampolíny
- výskok do vzporu dřepmo na sníženou švédskou bednu odrazem z trampolíny

Lavička (kladinka)

- chůze s dopomocí

Šplh na tyči

- průpravná cvičení pro nácvik přirazu obounož
- šplh do výšky maximálně 2 metrů s dopomocí.

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytmizaci za pomoci učitele je dodržuje, - dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru, - reaguje na základní pokyny a gesta učitele, - zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to), - zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky ,obraty atd.), - umí vyjádřit jednoduchou melodii, rytmus pohybem, - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jím za pomoci učitele zabránit, - zvládá některé pohybové hry a je schopen hrát se spolužáky i mimo TV, - zvládá v pohybové hře využít i hračky a jiné předměty (mimo tělocvičné náčiní), - uvědomuje si, že lze pohyb spojovat s hudbou, rytmem, příběhem, pohádkou, svou představou, zkušeností, 	<p><u>Rytmická a kondiční gymnastika</u></p> <p><u>Základní pojmy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - základy bezpečnosti při gymnastických činnostech, rytmizaci - vhodné oblečení a obutí pro gymnastickou činnost, rytmizaci - základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůze, běh, poskoky, obraty, pohyby různých částí těla) - rytmizovaný pohyb,nápodoba pohybem - tvořivé vyjádření rytmu a melodie pohybem - soustředění na hudební a rytmický doprovod, vnímání a prožívání rytmu, tempa a melodie <p><u>Pohybové hry</u></p> <p><u>Základní pojmy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - související s osvojovanými hrami a používaným náčiním - základní organizační povely pro realizaci her - základní pravidla osvojovaných her - bezpečnost při různých druzích her a různých podmínkách - využití předmětů denní potřeby k pohybovým hrám
--	---

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla bezpečnosti při sportovních hrách a za pomoci učitele je dodržuje, - zvládá základní pojmy používané náčiní, osvojené dovednosti, části hřiště a nejznámější sportovní hry jako je vybíjená apod., - zvládá základní způsoby házení a chytání míče odpovídající velikosti a hmotnosti, - uplatňuje základní znalosti sportovních her v praxi. 	<p><u>Sportovní hry</u> Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - spojené s osvojovanými činnostmi, náčiním, oblečením pro sportovní hry a částmi sportovního hřiště - základy bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách <p>Vlastní nácvik</p> <ul style="list-style-type: none"> - držení míče jednoruč a obouruč - manipulace s míčem odpovídající velikosti a hmotnosti (na místě i v pohybu, vyvoleno i opačnou rukou) - základní přihrávky rukou (vyvolenou i opačnou) - základní sportovní hry-vybíjená (se zjednodušenými pravidly, na malém hřišti) <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - přetahy a přetlaky <p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zařazuje se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách Tv
---	---

Tělesná výchova - 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách, - zvládá aktivně základní osvojované pojmy související s během, skokem do dálky a hodem míčkem, - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele, - zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu, - zvládá základní techniku běhu, skoku do dálky a hodů míčkem z chůze i z rozběhu, - zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čára), vydat pokyny pro start, - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám, 	<p>Atletika</p> <p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní disciplíny, části běžecké - dráhy skokanských sektorů, pomůcky pro měření výkonů, - úpravu doskočiště - základy bezpečnosti při atletických činnostech, vhodné - oblečení - startovní povely - základy techniky běhů, skoků a hodů <p>Běh</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a - vytrvalosti - běžecká abeceda - nízký start na povel, polovysoký start - rychlý běh do 60 m - vytrvalostní běh v terénu až do 15 minut (dle výkonnosti - žáků) - vytrvalý běh na dráze do 600 m <p>Skok</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a - obratnosti - skok do dálky s rozběhem (odraz z pásma širokého 50 cm - z 3 až 4 dvojkroků) <p>Hod</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro hod míčkem

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla bezpečnosti při gymnastických činnostech a rytmizaci za pomoci učitele je dodržuje, - aktivně se zapojuje do pohybových činností, - reaguje na základní pokyny a gesta učitele, - zvládá základní estetické držení těla (snaží se o to), - zvládá základní estetický pohyb těla a jeho částí (chůzi, běh, poskoky, obraty atd.), - správně provede kotoul vpřed a vzad - reaguje na základní pokyny a gesta učitele, - zvládá základy estetického držení těla, - zvládá základy estetického pohybu těla a jeho částí, snaží se reagovat na hezký i nezvládnutý pohyb, - zvládá základy tance založené na chůzi, běhu, klusu, na kroku poskočném, přísuvném, přeměnném. - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit, - zvládá minimálně 10-20 pohybových her a ví jaké je jejich zaměření, - dovede samostatně vytvářet pohybové hry, vyhledávat varianty známých her, 	<p><u>Gymnastika</u> Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní cvičební polohy, postoje a pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného náradí a náčiní (aktivně) - základní záchrana a dopomoc při gymnastickém cvičení, vhodné oblečení - průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd.(s širším spektrem náčiní) <p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotoul vpřed a jeho modifikace - kotoul vzad a jeho modifikace <p>Přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku - přeskok 2-4 dílů z odrazem z trampolínky - roznožka přes kozu našir odrazem z trampolínky <p>Lavička (kladinka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - chůze bez pomoci <p>Šplh na tyči</p> <ul style="list-style-type: none"> - šplh do výšky 4 metrů bez dopomoci <p><u>Rytmická a kondiční gymnastika</u> Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách, změny poloh,obměny tempa a rytmu - základní tance založené na taneční - chůzi a běhu (klusu) - bezpečnost při gymnastických činnostech <p><u>Pohybové hry</u> Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním - variace her jednoho druhu - využití přírodního prostředí pro pohybové hry - bezpečnost při různých druzích her
---	--

<ul style="list-style-type: none"> - uvědomuje si různá nebezpečí při sportovních hrách a snaží se jim zabránit, - zvládá základní pojmy osvojovaných činností, - zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a využívá je v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel, - zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly a dovede je využívat (samostatně nebo za pomoci učitele), - jedná v duchu fair play za pomoci učitele dodržuje pravidla soutěží, - adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti, - zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti. 	<p>Sportovní hry Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní role ve hře, pravidla zjednodušených sportovních her (miniher) související s osvojovanou činností <p>Vlastní nácvik</p> <ul style="list-style-type: none"> - přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, strčením) - chytání míče jednoruč a obouruč - vedení míče driblingem - střelba jednoruč a obouruč na koš (z místa i v pohybu, vyvolenou rukou) - pohyb s míčem a bez míče, zastavení - průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, kopaná, minibasketbal) <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - přetahy a přetlaky <p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zařazuje se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách Tv <p>Plavání (základní plavecká výuka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu
---	---

Tělesná výchova - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách, - zvládá aktivně osvojované pojmy, - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele, - zvládá aktivně techniku nízkého a polovysokého startu, - zvládá aktivně základní techniky běhů, skoků, hodů, - zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čáru) a vydat povely pro start, - dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách a porovná je s předchozími výsledky, - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám, 	<p>Atletika</p> <p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní disciplíny, části běžecké dráhy, skokanského sektoru, pomůcky pro měření výkonů, úpravu doskočiště - základní techniky běhů, skoků, hodů - startovní povely - základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů <p>Běh</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti - běžecká abeceda - nízký start (na povel) „polovysoký start“ - rychlý běh na 60 m - vytrvalostní běh v terénu 12-15 min. (dle výkonnosti žáků) - vytrvalý běh na dráze 600 m <p>Skok</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - skok do dálky s rozběhem (dle možností školy) <p>Hod</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro hod míčkem - hod míčkem s rozběhem - spojení rozběhu s odhodem

<ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje základy pravidel bezpečnosti, - zvládá základní pojmy aktivně, - reaguje na základní pokyny a gesta učitele, - zvládá poskytnout základní pomoc a záchranu pro cvičení, - zvládá kotoul vpřed, vzad, stoj na rukou s pomocí, - zvládá základy gymnastického odrazu z můstku, - zvládá roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky, - zvládá chůzi na lavičce bez pomoci, - zvládá základy šplhu, - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám, 	<p><u>Gymnastika</u></p> <p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, - trupu, názvy používaného nářadí a náčiní (aktivně) - základní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení - průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, - síly, rychlosti a koordinace pohybů <p>Akrobacie</p> <ul style="list-style-type: none"> - kotoul vpřed a jeho modifikace - kotoul vzad a jeho modifikace - průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou - stoj na rukou s pomocí <p>Přeskok</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z - můstku - skrčka přes kozu (bednu) naším odrazem z trampolínky - (můstku) - roznožka přes kozu naším odrazem z trampolínky (můstku) <p>Lavička (kladinka)</p> <ul style="list-style-type: none"> - chůze bez pomoci s různými obměnami <p>Šplh na tyči</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - reaguje na základní pokyny a gesta učitele, - snaží se samostatně o estetické držení těla, - zvládá pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní, - reaguje na hezký i nezvládnutý pohyb (projevuje radost z hezky zvládnutého pohybu), - zvládá základy estetického pohybu a jeho částí i s obměnami, - zvládá základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném, základy cvičení s náčiním, - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim za pomoci učitele zabránit, - zvládá minimálně 10-20 pohybových her a ví jaké je jejich zaměření, - dovede samostatně vytvářet pohybové hry, vyhledávat varianty známých her, 	<p><u>Rytmická a kondiční gymnastika</u></p> <p><u>Základní pojmy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - základní hudebně pohybové vztahy (rytmus, tempo, takt, melodie) - základy estetického pohybu těla a jeho částí v různých polohách - změny poloh, obměny tempa rytmu - základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném (základní taneční krok 2/4 a 3/4) <p><u>Pohybové hry</u></p> <p><u>Základní pojmy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - souvisejí s funkcemi her, pravidla a používaným náčiním - variace her jednoho druhu - využití přírodního prostředí pro pohybové hry - využití netradičního náčiní
---	---

- dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji,
- uplatňuje pravidla bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách,
- zvládá základní pojmy osvojovaných činností,
- dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování,
- zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, minifotbal, minibasketbal),
- zvládá elementární herní činnosti jednotlivce a využívá je v základních kombinacích i v utkáních podle zjednodušených pravidel,
- reaguje na hráčské funkce v družstvu a dodržuje v utkání (za pomoci učitele), uplatňuje zásady fair play jednání ve hře.
- adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti
- zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti.

Sportovní hry

Základní pojmy

- osvojovaných činností
- základní organizace utkání: losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání
- vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry

Vlastní nácvik

- přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem)
- chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy
- vedení míče (driblingem, nohou)
- střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba vnitřním nártem na branku
- z místa i z pohybu, vyvolanou rukou, nohou
- pohyb s míčem a bez míče, zastavení
- průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minifotbal, minibasketbal)
- udržet míč pod kontrolou družstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou a zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu

Úpoly

- v rámci témat „Pohybové hry“ a „Průpravná a kondiční cvičení“ je možné zařazovat cvičení z celé škály průpravných úpolů a zdůrazňovat význam vhodné aktivní obrany a přípravy na ni

Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení

- zařazuje se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách Tv

Plavání (základní plavecká výuka)

- hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím

Lyžování, bruslení

Turistika a pobyt v přírodě

- vše dle možností školy

Tělesná výchova - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - uplatňuje pravidla bezpečnosti při atletických disciplínách, - reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele, - zvládá aktivně základní osvojované pojmy, - zvládá základní techniku nízkého a polovysokého startu, - zvládá základní techniku běhů, skoků, hodů, - zvládá upravit doskočiště, připravit start běhu (čára, bloky) a vydat povely pro start, - dovede změřit a zapsat výkony v osvojovaných disciplínách, - zvládá základní techniku skoku do výšky, - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám, 	<p>Atletika</p> <p>Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní disciplíny, části běžecké dráhy a skokanských sektorů - pomůcky pro měření výkonů, úprava doskočiště - základy techniky běhů, skoků a hodů startovní povely - základní způsoby měření a zaznamenávání výkonů <p>Běh</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro ovlivňování běžecké rychlosti a vytrvalosti - běžecká abeceda - nízký start (na povel) i z bloků, polovysoký start - rychlý běh na 60m - vytrvalý běh na dráze 800 m <p>Skok do dálky a výšky</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro ovlivňování odrazové síly a obratnosti - skok do dálky dle možností školy <p>Hod</p> <ul style="list-style-type: none"> - průpravná cvičení pro hod míčkem - hod míčkem z rozběhu - spojení rozběhu s odhodem

- uplatňuje základy pravidel bezpečnosti,
- reaguje na základní pokyny a gesta učitele,
- zvládá aktivně základní osvojované pojmy,
- dovede poskytnout základní pomoc a záchranu při cvičení,
- při gymnastickém cvičení zvládá přesné provádění pohybů,
- zvládá kotoul vpřed, vzad i ve vazbách, stoj na rukou (s pomocí),
- zvládá základy gymnastického odrazu z můstku,
- zvládá roznožku a skrčku přes nářadí odpovídající výšky,
- zvládá základy chůze na kladině s obměnami,
- zvládá základy šplhu,
- jednoduše zhodnotí kvalitu vlastní činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám,

Gymnastika

Základní pojmy

- základní cvičební polohy, postoje, pohyby paží, nohou, trupu, názvy používaného nářadí a náčiní (aktivně)
- základní záchrana a pomoc při gymnastickém cvičení
- průpravná cvičení pro ovlivňování pohyblivosti, obratnosti, síly, rychlosti a koordinace pohybů atd.

Akrobacie

- kotoul vpřed a jeho modifikace
- kotoul vzad a jeho modifikace
- průpravná cvičení pro zvládnutí stoje na rukou
- stoj na rukou (s pomocí)
- akrobatické kombinace

Přeskok

- průpravná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku
- skrčka přes kozu (bednu, koně) naššíř odrazem z můstku
- roznožka přes kozu naššíř odrazem z můstku

Kladina 1 m (převážně dívky)

- chůze s obměnami

Šplh na tyči, na laně

<ul style="list-style-type: none"> - reaguje na základní pokyny a gesta učitele, - uvědomuje si jména základních lidových tanců, dovede pojmenovat osvojované činnosti i cvičební náčiní, - vyjádří pohybem různé činnosti, představy, nálady rytmy, melodii atd., - reaguje na hezký pohyb i nezvládnutý pohyb (projevuje radost z hezky zvládnutého pohybu, - dovede pohybem vyjádřit výrazně rytmický a melodický doprovod, - nestydí se při tanci se žákem opačného pohlaví, - umí několik lidových tanců, valčíkový a polkový krok. - uvědomuje si různá nebezpečí při hrách a snaží se jim předcházet, - zvládá 10-20 různých pohybových her, a ví jaké je jejich zaměření, - dovede samostatně vytvářet pohybové hry, hledat varianty známých her, - umí pohybově vyjádřit předmět, bytost, zvíře, náladu, 	<p><u>Rytmická a kondiční gymnastika</u></p> <p><u>Základní pojmy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - názvy základních lidových tanců, držení partnerů při různých tancích, vzájemné chování při tanci - základy tance založené na kroku poskočném, přísunném, přeměnném, základní taneční krok 2/4 a 3/4 <p><u>Pohybové hry</u></p> <p><u>Základní pojmy</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - související s funkcemi her, pravidly a používaným náčiním - variace her více druhů - využití přírodního prostředí pro pohybové hry - využití netradičního náčiní a náměty na přípravu vlastního náčiní
--	--

<ul style="list-style-type: none"> - dovede si pro pohybovou hru vytvořit nové náčiní (samostatně nebo s pomocí rodiny, učitele), - uplatňuje základy pravidel bezpečnosti, - dohodne se na spolupráci (jednoduché taktice) družstva a dodržuje ji, - uvědomuje si různá nebezpečí při sportovních hrách a snaží se jim předcházet, - zvládá základní pojmy osvojovaných činností, - zvládá konkrétní hry se zjednodušenými pravidly (vybíjená, minifotbal, minibasketbal, florbal) a dovede je využívat (samostatně nebo za pomoci učitele), - dovede zaznamenat výsledek utkání a pomáhat při rozhodování, - zvládá elementární činnosti jednotlivce a dovede je využít v základních kombinacích i v utkání podle zjednodušených pravidel, - uvědomuje si základní role hráčské funkce v družstvu a dodržuje je v utkání (za pomoci učitele), uplatňuje zásady fair play jednání ve hře, 	<p>Sportovní hry Základní pojmy</p> <ul style="list-style-type: none"> - související s osvojovanými činnostmi, základní označení a vybavení hřišť, základní role ve hře, pravidla zjednodušených - sportovních her (miniher) - základní organizace utkání – losování, zahájení, počítání skóre, ukončení utkání - vhodné obutí a oblečení pro sportovní hry <p>Vlastní nácvik</p> <ul style="list-style-type: none"> - přihrávka jednoruč a obouruč (vrchní, trčením), přihrávka vnitřním nártem (po zemi, obloukem) - chytání míče jednoruč a obouruč, tlumení míče vnitřní stranou nohy - vedení míče (driblingem, nohou) - střelba jednoruč a obouruč na koš, střelba jednoruč ze země na branku, střelba vnitřním nártem na branku (z místa) i z pohybu, vyvolanou rukou, nohou - udržet míč pod kontrolou mužstva, dopravit míč z obranné poloviny na útočnou a zakončit střelbou, řešit situaci jeden proti jednomu, průpravné sportovní hry, utkání podle zjednodušených pravidel (vybíjená, minifotbal, minibasketbal, florbal, miniházená), základní spolupráce ve hře <p>Úpoly</p> <ul style="list-style-type: none"> - v rámci témat „Pohybové hry“ a „Průpravná a kondiční cvičení“ je možné zařazovat cvičení z celé škály průpravných úpolů a zdůrazňovat význam vhodné obrany a přípravy na ni
---	--

<ul style="list-style-type: none"> - projevuje v souladu s činností vlastními předpoklady, úspěchem či neúspěchem přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu, vůli pro zlepšení pohybové dovednosti (výkonu), - dokáže se dohodnout na spolupráci (jednoduché taktice) vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji, - dovede získat základní informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole a dokáže tyto aktuální informace předat, - zobrazuje nenáročnou pohybovou hru, soutěž, utkání, - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k vlastním chybám. 	<p>Průpravná, kondiční, koordinační, kompenzační, relaxační, vyrovnávací, tvořivá a jiná cvičení</p> <ul style="list-style-type: none"> - zařazuje se pravidelně do pohybového režimu dětí v hodinách Tv <p>Plavání</p> <p>Lyžování, bruslení</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě</p> <ul style="list-style-type: none"> - vše dle možnosti školy
--	--

Tělesná výchova – 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - změří srdeční frekvenci, stanoví, jak tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže, - posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, znečištěné ovzduší ...), - sestaví svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě, - používá základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je převážně samostatně využít v denním režimu, - připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost, - sestaví si svůj individuální ozdravný program a vytvoří denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu, - pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví. - rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty, - provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony, - užívá a rozpozná základní startovní povely, - užívá základy techniky dalších osvojovaných disciplín , aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti, - dokáže sestavit tabuli rekordů. - zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů, - snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného, - rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí, - objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové, atd.), - ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře, - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání, 	<p>Člověk a sport</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu - pojmy osvojovaných činností - základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu - zdravý životní styl, odmítání škodlivin <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy olympijské disciplíny - základní pravidla atletických soutěží - základy techniky disciplín - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh (rychlý, vytrvalostní), skok (daleký, vysoký), hod míčkem, - základy evidence výkonů <p>Sportovní a pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her - úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře - radost ze hry, prožití, spolupráce - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností - herní role a funkce (brankář, kapitán, atd.) - základní pravidla sportovních her - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - příprava a organizace utkání - úprava různých povrchů hřišť - sportovní hry: fotbal, basketbal, volejbal

- rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře,
- určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele,
- rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru.
- používá aktivně osvojované pojmy,
- ovládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích,
- provede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku přes nářadí, výmyk, základní cvičební prvky na kladině,
- ukáže využití gymnastické prvky a užívá při přípravě krátké sestavy,
- provádí zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem,
- ukáže základní aerobní cvičení s hudbou,
- rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat,
- zvládne základní prvky sebeobraného cvičení.
- zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost,
- provede ošetření bruslí, předvede první pomoc při úrazu na bruslích,
- ukáže jednoduché prvky při jízdě.

Gymnastika

- pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje
- záchrana a dopomoc
- akrobacie – přeskoky, hrazda, kladina
- zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality
- rytmická a kondiční gymnastika
- různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem
- technika a estetika pohybu
- rychlostně silová cvičení
- protahovací a napínací cvičení (strečink)

Bruslení

- osvojení sportu na ledě
- ošetření bruslí a bot
- způsoby záchrany a přivolání pomoci
- jednoduché prvky při jízdě , jízda vpřed a vzad, obraty, zastavení, změna směru

Tělesná výchova - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - změří srdeční frekvenci, stanoví, jak tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže, - posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, znečištěné ovzduší ...), - sestaví svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě, - používá základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je převážně samostatně využít v denním režimu, - připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost, - sestaví si svůj individuální ozdravný program a vytvoří denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu, pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví. - rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty, - provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony, - užívá a rozpozná základní startovní povely, - užívá základy techniky dalších osvojovaných disciplín , aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti, - dokáže sestavit tabuli rekordů. - zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů, - snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného, - rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí, - objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové, atd.), - ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře, - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání, 	<p>Člověk a sport</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu - pojmy osvojovaných činností - základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu - zdravý životní styl, odmítání škodlivin <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy olympijské disciplíny - základní pravidla atletických soutěží - základy techniky disciplín - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh (rychlý, vytrvalostní), skok (daleký, vysoký), hod míčkem, - základy evidence výkonů <p>Sportovní a pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her - úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře - radost ze hry, prožitek, spolupráce - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností - herní role a funkce (brankář, kapitán, atd.) - základní pravidla sportovních her - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - příprava a organizace utkání - úprava různých povrchů hřišť - sportovní hry: fotbal, basketbal, volejbal, netradiční pohybové hry

- rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře,
- určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele,
- rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru,
- používá aktivně osvojované pojmy,
- ovládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích,
- provede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku přes nářadí, výmyk, základní cvičební prvky na kladině,
- ukáže využití gymnastické prvky a užívá při přípravě krátké sestavy,
- provádí zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem,
- ukáže základní aerobní cvičení s hudbou,
- rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat,
- zvládne základní prvky sebeobraného cvičení.
- zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost,
- provede ošetření bruslí,
- předvede první pomoc při úrazu na bruslích,
- ukáže jednoduché prvky při jízdě.

Gymnastika

- pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje
- záchrana a dopomoc
- akrobacie – přeskoky, hrazda, kladina
- zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality
- rytmická a kondiční gymnastika
- různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem
- technika a estetika pohybu
- rychlostně silová cvičení
- protahovací a napínací cvičení (strečink)

Bruslení (dle možností školy)

- osvojení sportu na ledě
- ošetření bruslí a bot
- způsoby záchrany a přivolání pomoci
- jednoduché prvky při jízdě , jízda vpřed a vzad, obraty, zastavení, změna směru

Tělesná výchova - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - změří srdeční frekvenci, stanoví, jak tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže, - posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, znečištěné ovzduší ...), - sestaví svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě, - používá základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je převážně samostatně využít v denním režimu, - připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost, - sestaví si svůj individuální ozdravný program a vytvoří denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu, pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví. - rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty, - provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony, - užívá a rozpozná základní startovní povely, - užívá základy techniky dalších osvojovaných disciplín , aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti, - dokáže sestavit tabuli rekordů. - zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů, - snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného, - rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí, - objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové, atd.), - ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře, - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání, 	<p>Člověk a sport</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu - pojmy osvojovaných činností - základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu - zdravý životní styl, odmítání škodlivin <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy olympijské disciplíny - základní pravidla atletických soutěží - základy techniky disciplín - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh (rychlý, vytrvalostní), skok (daleký, vysoký), hod míčkem, - vrh koulí - základy evidence výkonů <p>Sportovní a pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her - úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře - radost ze hry, prožitek, spolupráce - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností - herní role a funkce (brankář, kapitán, atd.) - základní pravidla sportovních her - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - příprava a organizace utkání - úprava různých povrchů hřišť - sportovní hry: fotbal, basketbal, volejbal, netradiční pohybové hry

- rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře,
- určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele,
- rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru.
- používá aktivně osvojované pojmy,
- ovládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvicích,
- provede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku přes nářadí, výmyk, základní cvičební prvky na kladině,
- ukáže využití gymnastické prvky a užívá při přípravě krátké sestavy,
- provádí zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem,
- ukáže základní aerobní cvičení s hudbou,
- rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat,
- zvládne základní prvky sebeobraného cvičení.
- zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost,
- provede ošetření bruslí,
- předvede první pomoc při úrazu na bruslích,
- ukáže jednoduché prvky při jízdě.

Gymnastika

- pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje
- záchrana a dopomoc
- akrobacie – přeskoky, hrazda, kladina
- zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality
- rytmická a kondiční gymnastika
- různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem
- technika a estetika pohybu
- rychlostně silová cvičení
- protahovací a napínací cvičení (strečink)

Bruslení (dle možností školy)

- osvojení sportu na ledě
- ošetření bruslí a bot
- způsoby záchrany a přivolání pomoci
- jednoduché prvky při jízdě , jízda vpřed a vzad, obraty, zastavení, změna směru

Tělesná výchova - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - změří srdeční frekvenci, stanoví, jak tento údaj využít pro úpravu pohybové zátěže, - posoudí praktické jednání a rozhodování i ve vypjatých situacích (úraz, nevhodné klimatické podmínky, znečištěné ovzduší ...), - sestaví svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě, - používá základní cviky a sestavy pro různé účely a dovede je převážně samostatně využít v denním režimu, - připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost, - sestaví si svůj individuální ozdravný program a vytvoří denní režim v souladu se zásadami zdravého životního stylu, - pečuje o svoji tělesnou zdatnost a zdraví. - rozpozná význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty, - provede organizaci jednotlivých soutěží, změří a zapíše výkony, - užívá a rozpozná základní startovní povely, - užívá základy techniky dalších osvojovaných disciplín , aplikuje průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti, - dokáže sestavit tabuli rekordů. - zdůvodní význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů, - snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne z prohry jiného, - rozpozná, která hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, prostředí, - objasní, rozpozná základní rozdíly mezi jednotlivými druhy sportovních her (kolektivní, individuální, brankové, síťové, pálkové, atd.), - ovládá základní pravidla a uplatňuje je ve hře, - provede základní údržbu náčiní a úpravu hřišť před utkáním a po utkání, 	<p>Člověk a sport</p> <ul style="list-style-type: none"> - význam biorytmů pro zdraví a pohybovou aktivitu - pojmy osvojovaných činností - základní pojmy spojené s jednotlivými druhy cvičení - základní význam jednotlivých druhů cvičení a jejich použití v denním režimu - zdravý životní styl, odmítání škodlivin <p>Atletika</p> <ul style="list-style-type: none"> - pojmy olympijské disciplíny - základní pravidla atletických soutěží - základy techniky disciplín - průpravná cvičení pro jednotlivé atletické činnosti: běh (rychlý, vytrvalostní), skok (daleký, vysoký), hod míčkem, - vrh koulí - základy evidence výkonů <p>Sportovní a pohybové hry</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní principy pro řízení a rozhodování pohybových her - úkoly vyplývající z herních funkcí a rolí ve hře - radost ze hry, prožitek, spolupráce - význam sportovních her pro rozvoj herních dovedností - herní role a funkce (brankář, kapitán, atd.) - základní pravidla sportovních her - specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách - příprava a organizace utkání - úprava různých povrchů hřišť - sportovní hry: fotbal, basketbal, volejbal, netradiční pohybové hry

- rozpozná základní herní činnost jednotlivce a kombinace a uplatňuje je ve hře,
- určí taktiku hry a dodržuje ji za pomoci spoluhráčů a učitele,
- rozliší několik her z každé skupiny, aplikuje herní dovednosti a samostatně posuzuje hru.
- používá aktivně osvojované pojmy,
- ovládá bezpečně záchranu a dopomoc při osvojovaných cvičích,
- provede stoj na rukou, přemet stranou, roznožku přes nářadí, výmyk, základní cvičební prvky na kladině,
- ukáže využití gymnastické prvky a užívá při přípravě krátké sestavy,
- provádí zdravotně pohybové a kulturně estetické funkce pohybu s hudebním doprovodem,
- ukáže základní aerobní cvičení s hudbou,
- rozezná bezpečně základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a dovede je převážně samostatně využívat,
- zvládne základní prvky sebeobraného cvičení.
- zařadí bruslení jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost,
- provede ošetření bruslí,
- předvede první pomoc při úrazu na bruslích,
- ukáže jednoduché prvky při jízdě.

Gymnastika

- pojmy, odvozené cvičební polohy a postoje
- záchrana a dopomoc
- akrobacie – přeskoky, hrazda, kladina
- zapojení do řízení a samostatného hodnocení kvality
- rytmická a kondiční gymnastika
- různé druhy pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem
- technika a estetika pohybu
- rychlostně silová cvičení
- protahovací a napínací cvičení (strečink)

Bruslení (dle možností školy)

- osvojení sportu na ledě
- ošetření bruslí a bot
- způsoby záchrany a přivolání pomoci
- jednoduché prvky při jízdě , jízda vpřed a vzad, obraty, zastavení, změna směru

PRACOVNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Pracovní výchova* vychází ze vzdělávací oblasti RVP ZV *Člověk a svět práce*. *Pracovní výchova* postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací obsah předmětu vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Cíleně se zaměřuje na praktické (zejména manuální) pracovní dovednosti a návyky a doplňuje tak celé základní vzdělání o tuto důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích obsahů vyučovacích předmětů a je jejich určitou protiváhou.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Učební osnovy vyučovacího předmětu *Pracovní výchova* (částečně i osnovy vyučovacího předmětu *Občanská výchova a Rodinná výchova* - viz níže) obsahují rozpracované konkretizované výstupy a učivo ze všech tematických okruhů vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* RVP ZV (na 1. stupni: *Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů*; na 2. stupni: *Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce*). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech vyučovacích hodinách jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Prostřednictvím vyučovacího předmětu *Pracovní výchova* žáci získávají nejen důležité základní pracovní návyky a dovednosti, ale také důležité informace ze sféry výkonu práce. To pro ně může být velkou pomocí při jejich rozhodování o jejich dalším studijním a profesním zaměření.

Vyučovací předmět *Pracovní výchova* je povinný předmět, který se vyučuje v 1. - 9. ročníku v 1 hodinové týdenní dotaci (celkem 9 hodin). Jednohodinové týdenní dotace vyučovacího předmětu *Pracovní výchova* lze ve vhodných případech organizovat „střídavě“ jako „dvouhodinovky“ 1/14 dnů v kombinaci s jiným vyučovacím předmětem s jednohodinovou týdenní dotací (např. s *Výtvarnou výchovou* apod.). Bez ohledu na charakter pracovních činností probíhá výuka vyučovacího předmětu *Pracovní výchova* ve stejném rozsahu pro chlapce i dívky.

Část vzdělávacího obsahu některých tematických okruhů (*Příprava pokrmů, Provoz a údržba domácnosti, Svět práce*) je realizována ve vyučovacím předmětu *Občanská výchova a Rodinná výchova*. Část vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti *Člověk a svět práce* RVP ZV je realizována rovněž v některých projektech průřezových témat.

Výuka probíhá z převážné části v odborných učebnách školy (školní dílna, výtvarná dílna, odborná učebna chemie, odborná učebna výpočetní techniky), na školním pozemku, v nejbližším okolí školy a formou exkurzí i ve vybraných institucích a výrobních podnicích.

Průřezová témata jsou realizována během vyučovacích hodin i formou různě dlouhých projektů.

Výchovně vzdělávací strategie vyučovacího předmětu - Pracovní výchova

KOMPETENCE K UČENÍ	<ul style="list-style-type: none"> - na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení, - podporujeme samostatnost a tvořivost, - učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti, - ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání, - motivujeme k učení – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení, - při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace, - učíme trpělivosti, povzbuzujeme, - jdeme příkladem - neustále si dalším vzděláváním rozšiřujeme svůj „pedagogický obzor“,
KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky nebát se problémů („problémy byly, jsou a budou - problém není hrozba, ale výzva“), - na modelových příkladech učíme žáky užívat různé algoritmy řešení problémů, - podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému, - podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení, - podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů, - jdeme příkladem - učíme se sami lépe, s rozumem a s nadhledem řešit různé problémové situace ve škole,
KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, - vedeme žáky k tomu, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty, - vedeme žáky k pozitivnímu vnímání své školy, své obce, sebe a ostatních lidí, - vedeme žáky k pozitivní prezentaci a reprezentaci svojí osoby a svojí školy na veřejnosti, - důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod.; umožňujeme žákům podílet se na sestavování těchto pravidel, - jdeme příkladem - „profesionálním“ přístupem ke komunikaci s žáky,
KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování, - podporujeme „inkluzi“ („začlenění“) - volíme formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako mozaiku vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima každého člena třídního kolektivu, - učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce, - jdeme příkladem, podporujeme spolupráci všech členů pedagogického sboru i spolupráci pedagogických a nepedagogických pracovníků školy, - respektujeme společně dohodnutá pravidla, na jejichž formulaci se žáci sami podíleli.
KOMPETENCE OBČANSKÉ	<ul style="list-style-type: none"> - netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana, kriminalita mládeže), - netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu,

	<ul style="list-style-type: none"> - netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy i rodičů, - netolerujeme nekamarádkové chování a odmítnutí požadované pomoci, - netolerujeme žádnou podobu (aktivní, pasivní, otevřenou, skrytou) podpory výše uvedených negativních jevů, - důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy, - neustále monitorujeme chování žáků, včas přijímáme účinná opatření, - dodržujeme zásadu, „že tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování“, - v rámci předmětu seznamujeme žáky s vhodnými právními normami, - vedeme žáky k aktivní ochraně jejich zdraví, a k ochraně životního prostředí, - jdeme příkladem – respektujeme právní předpisy, vnitřní normy školy, plníme příkladně své povinnosti, - respektujeme osobnost žáka a jeho práva, budujeme přátelskou a otevřenou atmosféru ve třídě i ve škole, - chováme se k žákům jejich rodičům a ke svým spolupracovníkům tak, jak si přejeme, aby se oni chovali k nám,
KOMPETENCE PRACOVNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k pozitivnímu vztahu k práci, žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, - při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky, - důsledně žáky vedeme k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností a závazků, - různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia, - cíleně posilujeme (motivujeme) žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia (budoucího povolání), - jdeme příkladem – příkladně si plníme své pracovní povinnosti (nástupy do hodin, příprava na výuku ...), - dodržujeme dané slovo. Vážíme si své profese. Svoji profesi a svoji školu pozitivně prezentujeme před žáky, rodiči i širší veřejností.
KOMPETENCE DIGITÁLNÍ	<ul style="list-style-type: none"> - seznamujeme žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků - podporujeme žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku nebo pokrmu, - vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích, - motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií, - vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy, - motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu prakticky, - seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů.

Očekávané výstupy vzdělávacího oboru - Člověk a svět práce

1. stupeň

1. PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Očekávané výstupy - 1. období

žák

ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů

ČSP-3-1-02p pracuje podle slovního návodu a předlohy

Očekávané výstupy - 2. období

žák

ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

ČSP-5-1-03p volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

Učivo

- **vlastnosti materiálu** (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)
- **pracovní pomůcky a nástroje** - funkce a využití
- **jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce**
- **lidové zvyky, tradice, řemesla**

2. KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Očekávané výstupy - 1. období

žák

ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-2-01p zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

Očekávané výstupy - 2. období

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu

- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

Učivo

- stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Očekávané výstupy - 1. období

žák

ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

ČSP-3-3-02p pečuje o nenáročné rostliny

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
ČSP-5-3-03p volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

Učivo

- základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo
- pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)
- pěstování pokojových rostlin
- rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie

4.PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy - 1. období

žák

- ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

Očekávané výstupy - 2. období

žák

- ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování
ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-5-4-01p *uvede základní vybavení kuchyně*
ČSP-5-4-02 *připraví samostatně jednoduchý pokrm*
ČSP-5-4-03p *dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování*
ČSP-5-4-04 *udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni*
- *uplatňuje zásady správné výživy*

Učivo

- **základní vybavení kuchyně**
- **výběr, nákup a skladování potravin**
- **jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování**
- **technika v kuchyni - historie a význam**

2. stupeň

1. PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Očekávané výstupy

žák

- ČSP-9-1-01 **provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň**
ČSP-9-1-02 **řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí**
ČSP-9-1-03 **organizuje a plánuje svoji pracovní činnost**
ČSP-9-1-04 **užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku**
ČSP-9-1-05 **dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu**

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-1-01p *získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň*
ČSP-9-1-02 *řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí*
ČSP-9-1-03p *organizuje svoji pracovní činnost*
ČSP-9-1-04p *pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech*
ČSP-9-1-05 *dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu*
- *rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti*
- *zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu*
- *správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky*
- *dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku*
- *dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu*

Učivo

- vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)
- pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování
- jednoduché pracovní operace a postupy
- organizace práce, důležité technologické postupy
- technické náčrtý a výkresy, technické informace, návody
- úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla

2. DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

Očekávané výstupy

žák

- ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model
- ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.
- ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model
- ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení
- ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

- stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž a demontáž
- návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program

3. PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

Očekávané výstupy

žák

- ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě
ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

Učivo

- **základní podmínky pro pěstování** - půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy
- **zelenina** - osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
- **okrasné rostliny** - základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin
- **ovocné rostliny** - druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování
- **léčivé rostliny, koření** - pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie
- **chovatelství** - chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty

4. PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

Očekávané výstupy

žák

- ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví
ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu
ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku
ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů
ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti
ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

Učivo

- **finance, provoz a údržba domácnosti** - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti
- **elektrotechnika v domácnosti** - elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem

5. PŘÍPRAVA POKRMŮ

Očekávané výstupy

žák

- ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy
ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče
ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy
ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu
ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni

Učivo

- **kuchyně** - základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu
- **potravin** - výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku
- **příprava pokrmů** - úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů
- **úprava stolu a stolování** - jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole

6. PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU

Očekávané výstupy

žák

- ČSP-9-6-01 vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů
ČSP-9-6-02 zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl
ČSP-9-6-03 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci
ČSP-9-6-04 dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci
ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-6-01p vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu
ČSP-9-6-04p dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech
ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři

Učivo

- základní laboratorní postupy a metody
- základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky

7. VYUŽITÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ

Očekávané výstupy

žák

- ČSP-9-7-01 ovládá základní funkce digitální techniky; diagnostikuje a odstraňuje základní problémy při provozu digitální techniky
- ČSP-9-7-02 propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení
- ČSP-9-7-03 pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi – cestování, obchod, vzdělávání, zábava
- ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
- ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-7-01p ovládá základní funkce vybraných digitálních zařízení, postupuje podle návodu k použití, při problémech vyhledá pomoc či expertní službu
- ČSP-9-7-02p propojuje vzájemně jednotlivá vybraná digitální zařízení
- ČSP-9-7-03p pracuje uživatelským způsobem s mobilními technologiemi v situacích, které odpovídají okruhu jeho zájmů a potřeb
- ČSP-9-7-04 ošetřuje digitální techniku a chrání ji před poškozením
- ČSP-9-7-05 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při práci s digitální technikou a poskytne první pomoc při úrazu

Učivo

- **digitální technika** – počítač a periferní zařízení, digitální fotoaparát, videokamera, PDA, CD a DVD přehrávače, e-Kniha, mobilní telefony
- **digitální technologie** – bezdrátové technologie (USB, Bluetooth, WIFI, GPRS, GMS, norma IEEE 802.11b), navigační technologie, konvergence technologií, multiplexování
- **počítačové programy pro zpracovávání hlasových a grafických informací** – úpravy, archivace, střih; operační systémy, vzájemná komunikace zařízení (synchronizace PDA s PC)
- **mobilní služby** – operátoři, tarify

8. SVĚT PRÁCE

Očekávané výstupy

žák

- ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí
- ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy
- ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání
- ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

- ČSP-9-8-01p *orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách*
- ČSP-9-8-02p *posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života*
- ČSP-9-8-03p *využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání*
- ČSP-9-8-04p *prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání*
- *byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů*
- *byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání*

Učivo

- **trh práce** - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce
- **volba profesní orientace** - základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb
- **možnosti vzdělávání** - náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby
- **zaměstnání** - pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- **podnikání** - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání

Průřezová témata – Pracovní výchova

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PV – 1. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PV – 2. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PV – 3. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PV – 4. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PV – 5. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PV – 6. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PV – 7. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PV – 8. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA – PV – 9. ročník		
Průřezové téma	Průřezové téma - části	Tematické okruhy PT
1. Osobnostní a sociální výchova	<i>Osobnostní rozvoj</i>	Kreativita

Pracovní výchova - 1. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti, předvede správné způsoby zacházení s materiálem, - porovná vlastnosti zpracovaného materiálu, - ověří vlastnosti materiálu v praxi, - zhotoví jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností, - rozpozná jednoduché pracovní pomůcky, nářadí a předvede, jak s nimi zacházet, - popíše jednoduchý pracovní postup, - popíše jednoduchou pracovní operaci a postup na základě vlastní zkušenosti, - uvede způsob a použití jednoduché operace, - napodobí předváděnou práci, - objasní prováděné pokusy a pozorování při nichž vlastní prací nebo demonstrací pozná vlastnosti různých druhů materiálů, účel pomůcek, bude nacházet vztahy mezi materiálem a nástrojem, pomůckou, - se spolužáky ve skupině vypracuje jednoduchý záznam na nástěnnou tabuli, - dovede organizovat práci skupiny, - dodržuje body organizačního řádu, - podle vzorového výrobku a výkladu vyrobí vlastní výrobek, - prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa, udržuje čistotu a pořádek, - příkladně plní povinnosti služby, - bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami, stavebnicemi, - předvede ošetření drobného poranění, - sestaví jednoduché modely dle vlastního rozhodnutí, návrhu, plánu, - zkontroluje, zda výrobek odpovídá modelu nebo předloze. 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s materiály - přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plasty - vlastnosti materiálu, užití v praxi - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční - opakování - jednoduché pracovní postupy - organizace práce, technologická kázeň - grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technické informace, technologie - hygiena a bezpečnost práce - práce montážní a demonstrační - stavebnice, sestavování modelů, montáž a demontáž

<ul style="list-style-type: none"> - uvede jednoduchý pracovní postup, - bezpečně zachází s díly stavebnice, - při práci s materiálem dbá na osobní čistotu a bezpečnost, - podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období, - provede jednoduché pěstitelské práce, - předvede péči o pokojové květiny, - vede si jednoduché kolektivní záznamy, - pojmenuje vybrané pokojové květiny, - připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování. 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, schématem, jednoduchým programem - bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu - lidové zvyky, tradice, řemesla - pěstitelské práce - jednoduchá úprava stolu, pravidla chování
---	---

Pracovní výchova - 2. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti a různé způsoby zacházení, - porovná vlastnosti zpracovaného materiálu, - ověří vlastnosti materiálu v praxi, - zhotoví jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností, - rozpozná jednoduché pracovní pomůcky a nářadí a předvede, jak s nimi správně zacházet, - uvede jednoduchý pracovní postup, - popíše jednoduchou pracovní operaci a postup na základě vlastní zkušenosti, - uvede způsob a použití jednoduché operace, - napodobí průběh předváděné práce, - objasní prováděné pokusy a pozorování při nichž vlastní práci nebo demonstraci pozná vlastnosti různých druhů materiálů, účel pomůcek, bude nacházet vztahy mezi materiálem a nástrojem, pomůckou, - se spolužáky ve skupině vypracuje jednoduchý záznam na nástěnnou tabuli, - předvede dovednost organizovat práci skupiny, - dodržuje body organizačního řádu, - podle vzorového výrobku a výkladu vyrobí svůj vlastní výrobek, - prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa, pracovní místo udržuje v čistotě a pořádku, - příkladně plní povinnosti služby, - bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami, stavebnicemi, - předvede ošetření drobného poranění, - sestaví jednoduché modely dle vlastního rozhodnutí, návrhu, plánu, - zkontroluje, zda výrobek odpovídá modelu nebo předloze, 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s materiály - přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plasty - vlastnosti materiálu, užití v praxi - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opakování - jednoduché pracovní postupy - organizace práce, technologická kázeň - grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technické informace, technologie - hygiena a bezpečnost práce - práce montážní a demonstrační - stavebnice, sestavování modelů, montáž a demontáž

<ul style="list-style-type: none"> - uvede jednoduchý pracovní postup, - bezpečně zachází s díly stavebnice, - při práci s materiálem dbá na osobní čistotu a bezpečnost, - vyhotoví dle fantazie jednoduché výrobky, - podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období, - provede jednoduché pěstitelské práce, - předvede péči o pokojové květiny, - vede si jednoduché kolektivní záznamy, - rozliší, pojmenuje vybrané pokojové květiny, - připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování. 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, schématem, jednoduchým programem - bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu - lidové zvyky, tradice, řemesla - pěstitelské práce - jednoduchá úprava stolu, pravidla chování
---	---

Pracovní výchova - 3. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozliší různé druhy materiálu, jeho vlastnosti a různé způsoby zacházení, - porovná vlastnosti zpracovaného materiálu, - ověří vlastnosti materiálu v praxi, - zhotoví jednoduché výrobky pomocí elementárních dovedností a činností, - rozpozná jednoduché pracovní pomůcky a nářadí a předvede, jak s nimi správně zacházet, - uvede jednoduchý pracovní postup, - popíše jednoduchou pracovní operaci a postup na základě vlastní zkušenosti, - uvede způsob a použití jednoduché operace, - napodobí průběh předváděné práce, - objasní prováděné pokusy a pozorování při nichž vlastní práci nebo demonstraci pozná vlastnosti různých druhů materiálů, účel pomůcek, bude nacházet vztahy mezi materiálem a nástrojem, pomůckou, - se spolužáky ve skupině vypracuje jednoduchý záznam na nástěnnou tabuli, - předvede dovednost organizovat práci skupiny, - dodržuje body organizačního řádu, - podle vzorového výrobku a výkladu vyrobí svůj vlastní výrobek, - prokáže samostatnost v úpravě pracovního místa, pracovní místo udržuje v čistotě a pořádku, - příkladně plní povinnosti služby, - bezpečně zachází s elementárními nástroji, pomůckami, stavebnicemi, - předvede ošetření drobného poranění, - sestaví jednoduché modely dle vlastního rozhodnutí, návrhu, plánu, - zkontroluje, zda výrobek odpovídá modelu nebo předloze, 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s materiály - přírodniny, modelovací hmota, papír, karton, textil, drát, kov, plasty - vlastnosti materiálu, užití v praxi - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opakování - jednoduché pracovní postupy - organizace práce, technologická kázeň - grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technické informace, technologie - hygiena a bezpečnost práce - práce montážní a demonstrační - stavebnice, sestavování modelů, montáž a demontáž

<ul style="list-style-type: none"> - uvede jednoduchý pracovní postup, - bezpečně zachází s díly stavebnice, - při práci s materiálem dbá na osobní čistotu a bezpečnost, - vyhotoví dle fantazie jednoduché výrobky, - podle jednoduchého návodu vyrobí výrobek vážící se k lidovým tradicím, k ročnímu období, - provede jednoduché pěstitelské práce, - předvede péči o pokojové květiny, - vede si jednoduché kolektivní záznamy, - rozliší, pojmenuje vybrané pokojové květiny, - připraví tabuli pro jednoduché stolování a předvede správné chování při stolování. 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, schématem, jednoduchým programem - bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu - lidové zvyky, tradice, řemesla - pěstitelské práce - jednoduchá úprava stolu, pravidla chování
---	---

Pracovní výchova - 4. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - předvede správné praktické činnosti s daným materiálem, - rozlíší různé materiály uvede jejich vlastnosti, - předvede základní dovednosti práce s technickými materiály, - bezpečně využívá a používá vlastnosti různých materiálů při složitějších pracovních činnostech, - používá složitější pracovní nářadí a pomůcky, - zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu, - vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku, nářadí. - samostatně podle vlastní představy vypracuje plánek výrobku, - k jeho zhotovení z volí vhodné materiály, nářadí, pomůcky, - pracovní postup. vzniklé problémy vhodným způsobem samostatně vyřeší, - dodržuje pracovní postup podle slovního návodu, náčrtku, nákresu, výkresu, - při řešení praktických problémů prokáže technické myšlení a technickou představivost, - používá složitější metodickou řadu pracovního postupu, - samostatně zaznamená dílčí pozorování a úseky při pokusech, - uvede celé pracovní postupy, - vystihne podstatu pracovního procesu, 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s materiály, přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie, dřevo, plasty - vlastnosti materiálu, užití v praxi - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, technologická kázeň

<ul style="list-style-type: none"> - určí z jednoduchého náčrtu, výkresu velikost, délku, šířku výrobku, - samostatně vyhledá informace o různých technologiích v dostupné literatuře, - sleduje průběh předváděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup, - vyrobí jednoduché lidové výrobky pomocí jednoduchých pomůcek, nářadí, - napodobí v jednoduché formě vybrané lidové řemeslo, - při pracovním postupu použije kreslený návod, - provede pokusy a pozorování při nichž vlastní prací pozná vlastnosti materiálů, vlastnosti a účel nástrojů a pomůcek, - vyřeší úspěšně pracovní problémy při práci s návodem, náčrtem, předlohou, jednoduchým programem, - důsledně dodržuje pracovní řád a zásady bezpečné práce s nástroji, pomůckami, - ohlásí každé poranění, dovede ošetřit jednoduché zranění, - dodržuje bezpečnost a hygienu práce, - dodržuje pořádek na pracovním místě, - předvede práci podle slovního návodu, vzoru, fantazie, - vyhledá informace o pokojových rostlinách v dostupné literatuře, - uvede, rozliší jedovaté a nebezpečné pokojové květiny, - provede pozorování pokojových rostlin, předvede správnou péči o pokojové květiny, - rozliší jednoduché pěstitelské nářadí, - při pěstitelských pracích používá vhodné pracovní nástroje a náčiní a správné pracovní postupy, - orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví, - samostatně jednoduchý pokrm, udržuje pořádek a čistotu, pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce - v kuchyni, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni. 	<ul style="list-style-type: none"> - grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technologie - lidové zvyky, tradice, řemesla - práce montážní a demontážní stavebnice, práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, jednoduchým programem - bezpečnostní předpisy, pracovní pomoc při úrazu - pěstitelské práce - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - technika v kuchyni, historie a význam
--	--

Pracovní výchova - 5. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - předvede správné praktické činnosti s daným materiálem, - rozliší různé materiály uvede jejich vlastnosti, - předvede základní dovednosti práce s technickými materiály, - bezpečně využívá a používá vlastnosti různých materiálů při složitějších pracovních činnostech, - používá složitější pracovní nářadí a pomůcky, - zachází s pracovními nástroji bezpečně a podle návodu, - vybere vhodný pracovní nástroj, pomůcku, nářadí, - samostatně podle vlastní představy vypracuje plánek výrobku, - k jeho zhotovení z volí vhodné materiály, nářadí, pomůcky, pracovní postup. vzniklé problémy vhodným způsobem samostatně vyřeší, - dodržuje pracovní postup podle slovního návodu, náčrtku, nákresu, výkresu, - při řešení praktických problémů prokáže technické myšlení a technickou představivost, - používá složitější metodickou řadu pracovního postupu, - samostatně zaznamená dílčí pozorování a úseky při pokusech, - uvede celé pracovní postupy, - vystihne podstatu pracovního procesu, 	<ul style="list-style-type: none"> - práce s materiály, přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie, dřevo, plasty - vlastnosti materiálu, užití v praxi - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování - jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce, technologická kázeň

<ul style="list-style-type: none"> - určí z jednoduchého náčrtu, výkresu velikost, délku, šířku výrobku, - samostatně vyhledá informace o různých technologiích v dostupné literatuře, - sleduje průběh předváděné práce a následně samostatně napodobí pracovní postup, - vyrobí jednoduché lidové výrobky pomocí jednoduchých pomůcek, nářadí, - napodobí v jednoduché formě vybrané lidové řemeslo, - při pracovním postupu použije kreslený návod, - provede pokusy a pozorování při nichž vlastní prací pozná vlastnosti materiálů, vlastnosti a účel nástrojů a pomůcek, - vyřeší úspěšně pracovní problémy při práci s návodem, náčrtem, předlohou, jednoduchým programem, - důsledně dodržuje pracovní řád a zásady bezpečné práce s nástroji, pomůckami, - ohlásí každé poranění, dovede ošetřit jednoduché zranění, - dodržuje bezpečnost a hygienu práce, - dodržuje pořádek na pracovním místě, - předvede práci podle slovního návodu, vzoru, fantazie, - vyhledá informace o pokojových rostlinách v dostupné literatuře, - uvede, rozliší jedovaté a nebezpečné pokojové květiny, - provede pozorování pokojových rostlin, předvede správnou péči o pokojové květiny, - rozliší jednoduché pěstitelské nářadí, - při pěstitelských pracích používá vhodné pracovní nástroje a náčiní a správné pracovní postupy, - orientuje se v základním vybavení kuchyně, připraví samostatně jednoduchý pokrm, udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce v kuchyni, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni. 	<ul style="list-style-type: none"> - grafická komunikace, technické náčrty a výkresy, technologie - lidové zvyky, tradice, řemesla - práce montážní a demontážní stavebnice, práce s návodem, předlohou, náčrtem, plánem, jednoduchým programem - bezpečnostní předpisy, pracovní pomoc při úrazu - pěstitelské práce - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - technika v kuchyni, historie a význam
--	--

Pracovní výchova - 6. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném rozsahu i termínu, - provede zadané praktické činnosti s danými materiály: dřevo, plasty, kovy, přírodní materiály, - používá při práci vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní a vhodné osobní ochranné prostředky, - vyřeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí, - vykoná správně zadané praktické činnosti, - zachází správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, - udržuje pořádek na pracovním místě, - dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí, - dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, - dodržuje technologickou kázeň, - předvede na modelových situacích poskytnutí první pomoci při úrazu, - provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném rozsahu i termínu, - pracuje podle návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu, 	<p>Práce s technickými materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> - jednoduché pracovní postupy, organizace - práce, technologická kázeň - grafická komunikace - technické náčrtky a výkresy, technické informace - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje (oprava, údržba) - pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování materiálů - vlastnosti materiálů: dřevo, plasty, kovy; užití v praxi, význam plastů pro rozvoj techniky - práce s materiály: dřevo, plasty, kovy; práce s přírodními materiály - lidové tradice, zvyky, řemesla, vánoční vazby - práce se dřevem - práce s plasty - práce s kovy - práce pro zlepšení školního prostředí - hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ochrana pracovního a životního prostředí

- uvede, předvede, ovládá jednoduché, pracovní postupy na zahradě a při pěstování rostlin obecně,
- provede jednoduché pěstitelské činnosti, pokusy a pozorování, předvede způsoby ošetřování rostlin,
- uvede hlavní zásady pěstování vybraných rostlin,
- používá vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní a osobní ochranné prostředky,
- zachází správně s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, včetně jejich údržby,
- uvede, předvede základní způsoby ošetřování okrasných dřevin, pokojových rostlin aj.,
- uvede, předvede využití okrasných (pokojových) rostlin v interiéru,
- uvede příklady známých vztahů rostlin a zdraví člověka,
- prokáže základní znalosti a dovednosti o chovu zvířat, v domácnosti, na praktických (modelových) příkladech zhodnotí význam chovu zvířat,
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty,
- prokáže osvojení požadovaných základních pracovních dovedností a návyků,
- vykoná správně zadané praktické činnosti,
- udržuje pořádek na pracovním místě,
- dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí.

Pěstitelské práce, chovatelství

- podzimní práce na zahradě, uskladnění výpěstků
- základní podmínky pro pěstování, půda a její zpracování, výživa rostlin a půdy
- zásady pěstování rostlin
- zelenina: druhy, zásady a podmínky pěstování, osivo,
- sadba, pařeniště, skleníky, rychlení rostlin, sklizeň zeleniny, uskladnění
- okrasné rostliny: pěstování vybraných okrasných dřevin, květina v interiéru a exteriéru, základy ošetřování pokojových květin
- léčivé rostliny: sběr, pěstování, účinky
- rostliny jako drogy a jejich zneužívání
- chovatelství, chov zvířat v domácnosti
- oprava a údržba nářadí
- práce pro zlepšení školního prostředí
- hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci
- ochrana pracovního a životního prostředí

Pracovní výchova - 7. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - přečte jednoduchý technický výkres, - uvede vlastnosti materiálů (dřevo, plasty, kovy), - uvede na konkrétních příkladech využití znalosti vlastností různých materiálů při volbě vhodného materiálu pro daný výrobek, při volbě vhodného způsobu zpracování materiálu a při volbě vhodných pracovních pomůcek, náradí a nástrojů, - provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném rozsahu i termínu, - provede zadané praktické činnosti s danými materiály: dřevo, plasty, kovy, přírodní materiály, - provede montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení, - používá při práci vodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní a vhodné osobní ochranné prostředky, - vyřeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a náradí, - vykoná správně zadané praktické činnosti, - zachází správně s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby, - udržuje pořádek na pracovním místě, - dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí, - dodržuje základy bezpečnosti a ochrany při práci, hygienická pravidla a předpisy, dodržuje technologickou kázeň, - předvede na modelových situacích poskytnutí první pomoci při úrazu, 	<p>Práce s technickými materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlastnosti materiálů a jejich využití v praxi (dřevo, plasty, kovy) - pracovní pomůcky, náradí a nástroje pro ruční opracování materiálů: dřevo, plasty, kovy - práce se dřevem - práce s kovy - práce s plasty - jednoduché domácí spotřebiče, zásady údržby - pracovní pomůcky, náradí a nástroje pro ruční opravování - montáž a demontáž, oprava školního náradí a náčiní - úloha techniky v životě člověka zneužití techniky - práce pro zlepšení školního prostředí - hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ochrana pracovního a životního prostředí

<ul style="list-style-type: none"> - provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném rozsahu i termínu, - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin, - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu, - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče, - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy, - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti, - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví, - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů, - zachází správně s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu, - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem, - dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí. 	<p>Pěstitelské práce, chovatelství</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro pěstování rostlin, příprava záhonu, typy půdy - ochrana rostlin a půdy - sklizeň, uskladňování ovoce - práce pro zlepšení školního prostředí <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní technologické postupy přípravy pokrmů: nápoje, zpracování ovoce a zeleniny, příprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy - úprava stolu a stolování: jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině <p>Provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - provoz a údržba domácnosti, domácí spotřebiče: úklid domácnosti, úklidové prostředky a postupy, údržba oděvů a textilií - provoz a údržba domácích spotřebičů, drobné opravy - odpad a jeho ekologická likvidace, hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - finance a provoz domácnosti: rozpočet, příjmy, výdaje, - platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk, - ekonomika domácnosti - hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ochrana pracovního a životního prostředí
---	--

Pracovní výchova - 8. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném rozsahu i termínu, - provede jednoduché práce s technickými materiály, dodržuje technologickou kázeň, - vyřeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí, - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost, - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku, - provede montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení, - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů, - zachází správně s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu, - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy, - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání, - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce, - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem, dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí, 	<p>Práce s technickými materiály</p> <ul style="list-style-type: none"> - úloha techniky v životě člověka - jednoduché pracovní operace a postupy - grafické dokumentace, technické náčrty a výkresy, technické informace a technologie - zvukové a obrazové nosiče - práce pro zlepšení školního prostředí <p>Provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - elektrická instalace v domácnosti, bezpečnost a ekonomika provozu, ochrana a údržba <p>Svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidská práce, charakteristické znaky, objekty a produkty práce, pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště a pracovní prostředí - hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ochrana pracovního a životního prostředí

<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy, - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání, - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce. 	<p>Pěstitelské práce, chovatelství</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro pěstování rostlin, příprava záhonu, typy půdy - ochrana rostlin a půdy - sklizeň, uskladňování ovoce - práce pro zlepšení školního prostředí <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní technologické postupy přípravy pokrmů: nápoje, zpracování ovoce a zeleniny, příprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy - úprava stolu a stolování: jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině <p>Provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - provoz a údržba domácnosti, domácí spotřebiče: úklid domácnosti, úklidové prostředky a postupy, údržba oděvů a textilií, - provoz a údržba domácích spotřebičů, drobné opravy, odpad a jeho ekologická likvidace, hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - finance a provoz domácnosti: rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory, hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti - hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ochrana pracovního a životního prostředí <p>Svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, - práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb - možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání
---	---

Pracovní výchova - 9. ročník

KONKRETIZOVANÝ VÝSTUP	KONKRETIZOVANÉ UČIVO
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce - provede, vyřeší zadaný pracovní úkol správně a ve stanoveném rozsahu i termínu, - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin, - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu, - dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí, - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu, - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu, - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče, - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy, - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti, - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví, - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů, 	<p>Svět práce</p> <ul style="list-style-type: none"> - trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních - činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce - volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, - osobní vlastnosti - schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce - s profesními informacemi a využívání poradenských služeb - možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby - zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u - zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů - podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání <p>Pěstitelské práce, chovatelství</p> <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin - zelenina, podmínky a zásady pěstování vybraných druhů zeleniny - okrasné rostliny, květina v exteriéru a interiéru, jednoduchá vazba (vánoční vazba) - léčivé rostliny, léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté, rostliny jako drogy a jejich zneužití, alergie <p>Provoz a údržba domácnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - provoz a údržba domácnosti - finance pro provoz domácnosti - drobná technická domácí údržba <p>Příprava pokrmů</p> <ul style="list-style-type: none"> - příprava pokrmů - stolování - hygiena, bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu, bezpečnost a ochrana zdraví při práci - ochrana pracovního a životního prostředí

<ul style="list-style-type: none">- správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením,- včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu,- dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem, dodržuje základní zásady péče o pracovní a životní prostředí.	
--	--

VZTAH ČLOVĚKA K PŘÍRODĚ

- projekt
- průřezové téma - Enviromentální výchova
- tematický okruh - Vztah člověka k prostředí
- propojení s tematickými okruhy PT – Práce v realizačním týmu (Mediální výchova), Lidské aktivity a problémy životního prostředí (Enviromentální výchova)
- příloha školního vzdělávacího programu Škola pro každého

Cíl projektu:

Cílem projektu je vytvořit u žáka kladný vztah k okolnímu životnímu prostředí. Umožnit žákovi řešit problémy s ochranou životního prostředí, vytvářet a spoluvytvářet hezké okolí školy, snažit se udělat každý den něco pro přírodu, být ohleduplní k prostředí ve kterém žijeme a zachovat jej pro další žáky, kteří jednou nastoupí k nám do školy. Učit žáky myslet v souvislostech, domýšlet důsledky své činnosti na životní prostředí. Učit se vnímat krásu přírody a pochopit její nepostradatelnost a nenahraditelnost. Osvojit si termíny ochrana životního prostředí, znečištění životního prostředí, černá skládka, tříděný odpad, devastace a rekultivace přírody. Zamyslet se nad svou každodenní činností, nad svými každodenními návyky a jejich dopadem na životní prostředí, vypěstovat si žádoucí hodnotový systém a angažovanost ve vztahu k přírodnímu prostředí.

Cílová skupina:

- žáci 1. až 9. ročníku ZŠ se podílejí na úklidu okolo ZŠ, MŠ, jídelny, v areálu Školní družiny, v obci Radonice a jejím okolí a na čištění koryta potoka Liboce

Rozvíjené kompetence:

K učení

- rozvíjí praktickou znalost přírodních a kulturních hodnot ve svém okolí, chápe příčiny a následky jejich poškození

K řešení problémů

- podporuje aktivní využití kooperativních dovedností jako nástroje pro řešení problému životního prostředí
- učí hledat různé varianty řešení tohoto problému
- rozvíjí schopnost kriticky posuzovat a vyhodnocovat informace o stavu životního prostředí
- vede k odpovědnosti člověka za změny v přírodě a možnostech nápravy

Pracovní

- vede k vykonávání vlastní práce s ohledem na životní prostředí
- učí zásadám bezpečnosti práce a ohleduplnosti nejen k sobě, ale i k ostatním spolužákům a k okolnímu prostředí
- učí žáky osvojit si praktické dovednosti pro chování a pobyt v přírodě i při zacházení s přírodou a uplatňovat je v každodenním životě
- učí ekonomicky nakládat s přírodními zdroji a odpady v souladu se strategií udržitelného rozvoje
- nabádá minimalizovat negativní vlivy na životní prostředí

Sociální a personální

- rozvíjí mezilidské vztahy (společný úklid obce utuží vztahy mezi žáky, učiteli a občany Radonic
- práce ve skupinách podporuje týmovou práci, rozvíjí diskusi mezi spolužáky

Občanské

- vytváří citový vztah žáka k životnímu prostředí ve svém okolí a k přírodě

Digitální

- vyhledává potřebné informace
- pracuje s dostupnou digitální technikou

Plán projektu:

Přípravné práce

- motivace žáků v hodinách prvouky, přírodovědy, přírodopisu, vlastivědy, zeměpisu a občanské výchovy
- seznámení s projektem - při třídnické hodině si žáci po dohodě s učitelem vyberou lokalitu, o kterou chtějí pečovat, třídní učitelé upozorní na
- důležitost ochranných oděvů a pomůcek
- na společné schůzce všech tříd školy koordinátor EVVO vyzdvihne důležitost celé akce a seznámí žáky s organizací dne

Zahájení projektu

- v den úklidu se žáci sejdou s učiteli před školou, vyzvednou si pracovní náčiní a igelitové pytle na sběr odpadků
- učitelé zkontrolují ochranný oděv a pomůcky
- vzájemně si připomenou, jak se dohodli, že budou při úklidu obce postupovat a jak naloží s nalezeným odpadem

Vlastní průběh projektu

- po informační schůzce s koordinátorem EVVO se žáci věnují tématu Vztah člověka k přírodě v hodinách prvouky, přírodovědy, přírodopisu, chemie a fyziky nebo vlastivědy a občanské výchovy
- probírají se témata spojená s ochranou životního prostředí
- v třídnických hodinách se řeší organizace práce
- v den úklidu každá třída co nejlépe zbaví svou lokalitu odpadků a přebytečných přírodnin, odpad roztřídí a odnese na předem vymezené místo

Zhodnocení projektu

- práci jednotlivých tříd vyhodnotí třídní učitelé s žáky a podají o své snaze zprávu ve formě slohových prací nebo výtvarných prací
- koordinátor EVVO připraví výstavu ze slohových a výtvarných prací a na nástěnce projekt Vztah člověka k přírodě vyhodnotí

JSME EVROPANÉ

- projekt
- průřezové téma - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- tematický okruh - Jsme Evropané
- propojení s tematickými okruhy PT – Práce v realizačním týmu (Mediální výchova), Komunikace, Kreativita (Osobnostní a sociální výchova), Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět (Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech), Multikulturalita, Etnický původ (Multikulturní výchova)
- příloha školního vzdělávacího programu Škola pro každého

Cíl projektu:

- získání a prohloubení poznatků o státech Evropy
- podpora globálního myšlení a mezinárodního porozumění
- pochopení významu evropské integrace
- poznávání kultury a života evropských národů
- získávání informací o zemích Evropy prostřednictvím informační a komunikační technologie (práce s internetem)
- práce v širokém týmu (organizace, spolupráce, komunikace, ...)
- pochopit význam sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi
- poznat důležitost znalosti cizího jazyka
- poznat a pochopit život a díla významných Evropanů a iniciovat zájem žáků o osobnostní vzory

Cílová skupina:

- žáci 1. - 9. ročníku ZŠ
- každý žák absolvuje projekt alespoň 2x za školní docházku (alespoň 1x na 1. stupni, 1x na 2. stupni)

Rozvíjené kompetence:

Komunikativní

- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

K učení

- vyhledává a třídí informace, na základě jejich pochopení je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

K řešení problémů

- vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Sociální a personální

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základně ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Pracovní

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

Digitální

- vyhledává potřebné informace
- pracuje s dostupnou digitální technikou
- vybírá vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat)

Varianta A:

Plán projektu:

(realizace projektu formou Akademie)

1. příprava (duben, květen)

- výběr tématu, výstupu (učitel spolu se žáky na základě vybraného tématu/státu připraví „scénář“ vystoupení na Akademii)
- taneční vystoupení, recitace, mluvené slovo, hudební ukáзка,...

2. nácvič (květen, červen)

- praktický nácvič vystoupení
- příprava a výroba kostýmů, kulis, rekvizit, hudebního doprovodu, výzdoby
- žáci společně s učitelem nacvičují vystoupení na Akademii v rámci hodin ČJ, VL, AJ/RJ, PŘ, VV, HV, TV (dle zvoleného tématu a druhu vystoupení) ve třídách ZŠ, tělocvičně, KD

3. generální zkouška (den před Akademií)

- zkouška nástupů, jednotlivých výstupů
- výzdoba KD, příprava prostoru KD

4. Akademie

- slavnostní zahájení, prezentace (výstupy tříd před publikem), slavnostní zakončení
- akce probíhá v sále KD Radonice
- časová dotace 2 hodiny
- každá třída prezentuje vybraný stát formou tanečního vystoupení, recitace, mluveného slova, hudební ukázky, scénky,...
- jednotlivé státy uvedeny státní vlajkou a státní hymnou
- časová dotace jednotlivých vystoupení 2-10 min

Varianta B:

Plán projektu:

(dvoudenní projekt)

1. den

- **losování všech žáků a učitelů do skupin**
- losování proběhne společně
- v každém týmu bude rozlosován přibližně stejný počet žáků

- **příprava na Evropské hry**
 - a) prezentace státu jakoukoli formou
 - b) vlajky daného státu
 - c) soutěže pro ostatní státy

2. den - Evropské hry

- zahájení, prezentace, soutěže a slavnostní zakončení
- časová dotace - dopolední vyučovací hodiny

Varianta C:

Plán projektu

(týdenní projekt)

1. příprava

- výběr tématu, výstupu (učitel spolu se žáky na základě vybraného tématu/státu připraví „scénář“ vystoupení na Akademii)
- taneční vystoupení, recitace, mluvené slovo, hudební ukázka,...

2. nácvik

- praktický nácvik vystoupení
- příprava a výroba kostýmů, kulis, rekvizit, hudebního doprovodu, výzdoby
- žáci společně s učitelem nacvičují vystoupení v rámci hodin ČJ, VL, AJ/RJ, PŘ, VV, HV, TV (dle zvoleného tématu a druhu vystoupení) ve třídách ZŠ

3. prezentace jednotlivých států

- slavnostní zahájení, prezentace (výstupy tříd před publikem), slavnostní zakončení
- akce probíhá v sále KD Radonice
- časová dotace - dopolední vyučovací hodiny
- každá třída prezentuje vybraný stát libovolnou formou (tanečního vystoupení, recitace, mluvené slovo, videoprojekce, hudební ukázky, scénky,...)
- jednotlivé státy uvedeny státní vlajkou
- časová dotace jednotlivých vystoupení 2-10 min

BRANNÝ DEN

- projekt
- propojení s tematickými okruhy PT – Práce v realizačním týmu (Mediální výchova), Komunikace, Kreativita, Kooperace, kompetice, Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (Osobnostní a sociální výchova)
- Dopravní výchova a ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných situací
- příloha školního vzdělávacího programu Škola pro každého

Cíl projektu:

- připravit žáka na řešení mimořádných životních situací, se kterými se může v běžném životě setkat, a osvojování si pravidel silničního provozu v rámci bezpečné chůze do školy, v rámci zapojení žáka do silničního provozu
- každý žák by se měl teoreticky a následně prakticky připravit řešit problematiku v následujících oblastech:

Varianta A:

(dvoudenní)

- a) Zdravověda
- b) Zdravotnický výcvik
- c) Topografie
- d) Živelní pohromy
- e) Dopravní výchova

Cílová skupina:

- žáci 1. - 9. ročníku ZŠ

Rozvíjené kompetence:

Komunikativní

- využívá získané dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

K učení

- vyhledává a třídí informace, na základě jejich pochopení je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

K řešení problémů

- vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému

Sociální a interpersonální

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

Občanské

- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Digitální

- vyhledává potřebné informace
- pracuje s dostupnou digitální technikou
- vybírá vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení (SMS, e-mail, chat)

Plán projektu:

Přípravné práce

- přidělení jednotlivých center vyučujícím (dvojice)
- rozdělení tříd do 5 přibližně stejně početných skupin
- vysvětlení průběhu Branného dne žákům

Vlastní průběh projektu

1. den - teoretická příprava žáků

- jednotlivé skupiny žáků (celkem 5 skupin) navštíví během 5 vyučovacích hodin jednotlivá centra, kde jsou vyučujícími teoreticky proškoleni v oblastech:

- a) Zdravověda
- b) Zdravotnický výcvik
- c) Topografie
- d) Živelní pohromy
- e) Dopravní výchova - Plán dopravní výchovy
 - Žák jako chodec (viditelnost, pravidla)
 - Žák jako cyklista (bezpečnost, vybavení kola)

- Žák jako spolujezdec (zádržné systémy)
- Dopravní značení

2. den - praktický výcvik žáků

Před zahájením praktického výcviku je nutné:

- stanovit kapitány jednotlivých družstev (žáci 9. ročníku)
- rozlosovat žáky z 1. až 8. třídy do jednotlivých heterogenních družstev
- rozdělit vyučující do 10 center pro praktický výcvik

- 1) Návčik požárního poplachu (nástup před školou)
- 2) Rozdělení žáků z 1. až 8. třídy do jednotlivých heterogenních družstev
- 3) Přidělení hodnotících soutěžních kartiček kapitánům
- 4) Seznámení s časovým limitem pro plnění jednotlivých úkolů v deseti soutěžních centrech
- 5) Seznámení s bodováním
- 6) Zahájení praktického výcviku v jednotlivých centrech podle předem vypracovaného rozvrhu

Praktická centra:

- 1) Zdravověda 1.
- 2) Zdravověda 2.
- 3) Zdravotnický výcvik 1.
- 4) Zdravotnický výcvik 2.
- 5) Topografie 1.
- 6) Topografie 2.
- 7) Živelní pohromy 1.
- 8) Živelní pohromy 2.
- 9) Dopravní výchova 1.
- 10) Dopravní výchova 2.

- každé praktické centrum obsluhuje jeden vyučující, který zadává družstvům úkoly, hodnotí jejich správné provedení a zároveň hodnotí spolupráci mezi jednotlivými členy heterogenní skupiny.

Zhodnocení projektu:

- při slavnostním nástupu před školou budou v závěru druhého dne vyhlášeny výsledky Branného dne a zhodnocen celý jeho průběh.

Varianta B:

(jednodenní)

- f) Policie ČR
- g) Záchraná služba
- h) Vodní záchraná služba
- i) Armáda ČR
- j) Hasiči

Cílová skupina:

- žáci 1. až 9. ročníku

Rozvíjené kompetence:

Komunikativní

- využívá získané dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

K učení

- vyhledává a třídí informace, na základě jejich pochopení je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě.

K řešení problémů

- vyhledává informace vhodné k řešení problémů, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému.

Sociální a interpersonální

- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi, přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá.

Občanské

- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu.

Plán projektu:

Přípravné práce

- vytvoření jednotlivých stanovišť
- sestavení družstev žáků (včetně kapitanů a vyučujících)
- vysvětlení průběhu branného dne

Před zahájením projektu je nutné

- stanovit kapitány jednotlivých družstev (žáci 9. ročníku)
- rozlosovat žáky z 1. až 8. třídy do jednotlivých heterogenních družstev
- rozdělit vyučující

Vlastní průběh projektu

- nácvik požárního poplachu (nástup před školou) a zhodnocení
- rozdělení žáků z 1. až 8. třídy do jednotlivých heterogenních družstev
- přidělení hodnotících soutěžních kartiček kapitanům
- seznámení s celkovým průběhem akce
- seznámení s časovým limitem na jednotlivých stanovištích

Zhodnocení projektu

- při slavnostním nástupu před školou v závěru zhodnocen celý průběh Branného dne

FINANČNÍ GRAMOTNOST – 1. + 2. stupeň

- příloha školního vzdělávacího programu Škola pro každého

Ročník	Předmět	Obsah (tematické bloky)	Výukové metody a nástroje	Odkazy	Výstupy
1.	M	Číslo a početní operace - Slovní úlohy - nakupování, práce s papírovými penězi, seznámení s mincemi, hodnota mincí, jak zaplatit nákup (do 20 Kč), řešení slovních úloh s využitím vztahů o n-více, o n-méně	názorné ukázky, hry, skupinová práce, pracovní listy	uč. M pro 1. ročník	- umí používat hotové peníze, - rozliší nominále, bankovky, mince,
	ČJ	Čtení - čtení pohádky "Jak dědeček měnil, až vyměnil", přísloví "Bez práce nejsou koláče" - hodnota peněz a věcí	výklad, hraní her, diskuse	vlastní pracovní listy, uč. ČJ pro 1. ročník	- rozumí textu, - vysvětlí pojmy,
	PRV	Místo, kde žijeme - Práce s papírovými penězi a mincemi	hraní na obchod, skupinová práce	internet, pracovní listy	- umí používat hotové peníze, - rozliší nominále, bankovky, mince,
		Lidé kolem nás - Kapesné - proč a k čemu je určené kapesné	diskuse, výklad, skupinová práce	internet, pracovní listy	- umí používat hotové peníze, - rozliší nominále, bankovky, mince,
2.	M	Číslo a početní operace - Slovní úlohy - počítání s penězi, seznamování s bankovkami a mincemi, rozměňuje bankovky a mince, seznamuje se s hodnotou peněz, slovní úlohy na téma nakupování	skupinová práce, výklad, pracovní listy, kvízy	uč. M pro 2. ročník, vlastní pracovní listy	- zná hodnotu peněz, - odhadne cenu nákupu, - zná cenu základních potravin,
		Číslo a početní operace - Slovní úlohy - řešení slovních úloh na téma peníze, počítání do 100 Kč	skupinová práce, výklad, pracovní listy, kvízy	uč. M pro 2. ročník, vlastní pracovní listy	- zná hodnotu peněz, - odhadne cenu nákupu, - zná cenu základních potravin,
	ČJ	Jazyková výchova – Slovní zásoba a tvoření slov - Seznámení s pojmy - bankovky, mince	čtení pohádek, výklad, hraní her	uč. ČJ pro 2. ročník, knížky pohádek	- seznamuje se s pojmy,
	PRV	Lidé kolem nás - Obchod a firmy - nákup poštovních známek, vybavení bytu, historie peněz - osobnosti	skupinová práce, názorné ukázky, výklad	internet, pracovní listy	- zná hodnotu peněz a jejich historii,
	PV	Práce s drobným materiálem - výroba papírových mincí a bankovek	názorné ukázky, hry, skupinová práce, pracovní listy	internet	- zná nominále,

3.	M	Číslo a početní operace - Slovní úlohy - řešení slovních úloh na téma nakupování, slevy, nákup ve slevě, porovnávání trojčíferných čísel, zaokrouhlování čísel na desítky a stovky, odhad - kolik asi utratím	práce ve skupině, hraní rolí	uč. M pro 3. ročník, pracovní listy	<ul style="list-style-type: none"> - odhadne cenu nákupu, - ví, kolik co stojí a že nemůže mít vše, co chce,
	PRV	Místo, kde žijeme - Organizování sbírky, plánování školního výletu, příjmy a výdaje, bankovky, základní rozpočet	týmová práce, hra na obchod, diskuse	internet	<ul style="list-style-type: none"> - zná hodnotu peněz, - ví, co je příjem, výdej, - ví, co je příjem, výdej, - uvede příklady navýšení příjmů a snížení,
	PV	Příprava pokrmů - Rozdělení majetku, (potravin, elektro)	výklad, diskuse,	uč. PRV pro 3 ročník, internet, pracovní listy	
		Pěstitecké práce - Pěstování ovoce a zeleniny (úspora), svačina kupovaná x doma připravená	výklad, diskuse	internet, pracovní listy	<ul style="list-style-type: none"> - zná cenu potravin, - odhadne cenu nákupu, - sestaví si jídelníček,
4.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problémy - Slovní úlohy – řešení slovních úloh na téma nakupování v obchodě - vybavení pokoje, cenové relace zboží, vrácení peněz, vztahy mezi sčítáním a odčítáním	hraní her, diskuse, skupinová práce	uč. M pro 4. ročník, pracovní listy, internet - vyhledávání cen zboží.	<ul style="list-style-type: none"> - vyhledává zboží a porovná si cenu a kvalitu,
	VL	Lidé kolem nás – Vlastnictví - formy vlastnictví, osobnosti na bankovkách, výměnný obchod, pojmy - běžný účet x spořicí, platební karta x kreditní karta, rozpočet - přebytkový, vyrovnaný, schodkový, druhy spoření a rozdílů, dobré a špatné úvěry, vznik dluhů a jejich placení	výklad, diskuse, hraní her	uč. VL pro 4. ročník, pracovní listy, internet	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s pojmy, - rozezná potřeby a přání - nemůže mít vše, co chce, - ví, proč spořit, jak vznikají dluhy,
	PV	Práce s drobným materiálem - Výroba výrobků z přírodnin a jejich prodej v rámci školní akce (Akademie)	skupinová práce	internet	<ul style="list-style-type: none"> - zná hodnotu peněz,
5.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problémy - Slovní úlohy - řešení slovních úloh na téma peníze - Kolik dlažby a peněz potřebuji na pokoj - povrch, obsah, objem	výklad, diskuze, hraní her	uč. M pro 5. ročník, pracovní listy, internet	<ul style="list-style-type: none"> - zná hodnotu peněz, - odhadne cenu nákupu,
		Číslo a početní operace - Desetinná čísla – praktické modely desetinných čísel (peníze)	výklad, diskuze, hraní her	uč. M pro 5. ročník, pracovní listy, internet	<ul style="list-style-type: none"> - zaokrouhlí na celou částku

5.	ČJ	Komunikační a slohová výchova – písemný projev - tiskopisy - vyplňování formulářů (složenka, podací lístek, platební příkaz)	vysvětlování pojmů, názorné ukázky, výklad	internet, složenky, podací lístek, pracovní listy	- vyplní složenku, platební příkaz, - orientuje se ve formuláři,
	AJ	Poslech s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním, psaní – Tematické okruhy – Nákupy – jídlo, pití			- odhadne cenu zboží a služeb, - vysvětlí, co chce, zeptá se na cenu, například v obchodě nebo na poště,
	PR	Člověk a jeho zdraví – návykové látky	diskuze,	internet	- zná hodnotu peněz,
	VL	Lidé a čas – Osobnosti - shromažďování cenností, sbírky, forma pasivního příjmu	výklad, skupinová práce	internet, pracovní listy	- seznamuje se s pojmy,
		Místo, kde žijeme – Evropa a svět – kontinenty - měna v jiných zemích a zemích eurozóny, kurz CZK/EUR	výklad, diskuze, hraní her, skupinová práce	uč. VL pro 5. ročník, internet, pracovní listy	- ví, co je EURO a v jakých zemích se s ním platí,
	VV	Rozvíjení smyslové citlivosti - Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - Výtvarné zpracování bankovek a mincí, současné a bankovky budoucnosti	úvaha, diskuze	internet	- používá vlastní fantazii, - navrhne, jak by mohla bankovka/mince vypadat,
	PV	Příprava pokrmů - Výběr, nákup a skladování potravin – odhad ceny nákupu	výklad, diskuze, úvaha	internet	- zná hodnotu peněz, - odhadne cenu nákupu.

Ročník	Předmět	Obsah (tematické bloky)	Výukové metody a nástroje	Odkazy	Výstupy - žák
6.	M	Nestandardní aplikační úlohy a problémy - Slovní úlohy – řešení slovních úloh na téma příjmy a výdaje, nezbytné a povinné, hodnota peněz, možnosti úspor, odhad ceny, cena nákupu, energií	výklad, diskuze, skupinová práce	pracovní listy, internet	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s pojmy, - rozliší příjmy a výdaje, - vytvoří rozpočet
	ČJ	Komunikační a slohová výchova – Jednoduché formuláře - objednávka, faktura, poštovní poukázka, příkaz k převodu peněz x internetové bankovníctví, inzerát, reklamace	výklad, vysvětlování pojmů, názorné ukázky, samostatná práce s textem	uč. ČJ pro 6. ročník, pracovní listy, formuláře, tiskopisy, internet	<ul style="list-style-type: none"> - vyplní formulář, tiskopis, poštovní poukázku, platební příkaz, - orientuje se ve formuláři, sestaví inzerát obsahující cenu zboží, - sestaví žádost o reklamaci (vrácení zboží, vrácení finančních prostředků), - na příkladu vysvětlí, jak reklamovat zboží, - ví, na koho se obrátit,
		Komunikační a slohová výchova - Reklamní a propagační texty – pojmy - dobrá/špatná reklama, nekalé obchodní praktiky, reklamní a propagační texty	výklad, diskuze, skupinová práce	uč. ČJ pro 7. ročník, pracovní listy, internet	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s pojmy, - vyhledá ceny reklamních a propagačních materiálů,
	PŘ	Obecná biologie a genetika – Vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – potravní pyramida, potravní řetězec, vztah živočichů a potravy (cena potravy)	výklad, diskuze	internet	<ul style="list-style-type: none"> - diskutuje na dané téma,
	D	Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury - historie měn a vývoj platidel od pravěku po současnost, pojmy -měna, mince, peníze, výměnný obchod, lístkový systém, černý trh	výklad, diskuze	uč. D pro 6. ročník, internet, pracovní listy	<ul style="list-style-type: none"> - seznamuje se s pojmy, - porovnává a hodnotí význam platidel, seznamuje se s historií měn a vývojem platidel od pravěku po současnost,
	VV	Ověřování komunikačních účinků - Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - Odhad ceny výtvarných děl	diskuze, prezentace	internet, pracovní listy	<ul style="list-style-type: none"> - odhadne cenu výtvarných děl, - diskutuje na dané téma,
7.	M	Číslo a proměnná - Procenta - Slovní úlohy – řešení slovních úloh s procenty na téma – inflace, deflace, sleva, zdražování, zhodnocení peněz	výklad, diskuze	uč. M pro 7. ročník pracovní listy internet	<ul style="list-style-type: none"> - vyměňuje si názory na dané téma, provede konkrétní výpočet, - zjistí úspory,

7.	ČJ	Komunikační a slohová výchova - Žádost, životopis - žádost o zaměstnání, životopis, odpovídající platové zařazení	výklad, vysvětlení pojmů	uč. ČJ pro 7. ročník, internet, formuláře, tiskopisy	- vyhledává informace, - pracuje s informacemi,
	AJ	Poslech s porozuměním, mluvení, psaní s porozuměním, čtení - Nákupy – jídlo, pití, oblečení, služby	výklad, diskuze	uč. AJ pro 7. ročník	- užívá jednoduché obraty k objednávání jídla a pití, - odhadne cenu zboží a služeb, - vysvětlí, co chce, zeptá se na cenu, například v obchodě nebo na poště,
	Z	Regiony světa – Modelové regiony světa - Státy Ameriky, Asie, Evropy - rozpočet dovolené, letenka, ubytování, kapesné, strava	prezentace, skupinová práce	internet	- vyhledává informace na internetu, - diskutuje na dané téma,
		Regiony světa – Modelové regiony světa - Státy Ameriky, Asie, Evropy - měny, kurzy, porovnání HDP na obyvatele	výklad, diskuze	uč. Z pro 7. ročník, atlas světa, internet	- vyhledává informace na internetu, - diskutuje na dané téma,
8.	M	Číslo a proměnná – Základy statistiky – statistické soubory, grafy a diagramy	výklad, vysvětlení pojmů, praktické příklady	uč. M pro 8. ročník statistická ročenka internet pracovní listy	- vysvětlí jednoduché grafy a diagramy - pracuje se souborem, třídí data,
	F	Energie - Formy energie - Úspory energií, úspora za pomoci aplikace od ČEZu, dotační programy	skupinová práce, projektová práce, prezentace	uč. F pro 8. ročník, internet	- seznamuje se s typy osvětlení (klasická, úsporná, LED světlo) a možnostmi úspor, - orientuje se v typech osvětlení, - vybírá kvalita x cena,
	Z	Společenské a hospodářské prostředí - Světové hospodářství - měny , rozvojové x vyspělé země	diskuze, vzájemná komunikace, vytváření vlastního úsudku	uč. Z pro 8. ročník, internet, pracovní listy	- vyhledává informace na internetu, - diskutuje na dané téma,
	INF	Informační systémy - Hromadné zpracování dat - Excel, tabulkový kalkulátor, tvorba sumy, sestavování jednoduchého rozpočtu	výklad, skupinová práce	internet, PC	- sestaví rozpočet - vkládá, řadí a filtruje data v tabulce,
	PV	Provoz a údržba domácnosti – El. instalace v domácnosti -bezpečnost a ekonomika v provozu, ochrana a údržba - současné ceny	výklad, diskuze	internet	- odhadne cenu služeb, - diskutuje na dané téma,
	PV	Provoz a údržba domácnosti -Finance a provoz domácnosti - rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti	výklad, diskuze	internet	- porovná příjmy a výdaje, - navrhne rozpočet domácnosti,

8.	TV	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví - zdravý životní styl, odmítání škodlivin	výklad, diskuze,	internet	- diskutuje na dané téma,
	RV	Zdravý způsob života a péče o zdraví - Výživa a zdraví - hodnocení ceny potravin (biopotravin), srovnávání ceny s potravinami dalšími	diskuze, vyvození závěru, práce ve skupinách, dvojicích, projekty	internet	- odhadne a zkontroluje cenu, - při nákupu srovnává zboží podle ceny, - žáci hodnotí ceny potravin (biopotravin), srovnávají ceny s potravinami dalšími,
9.	M	Základy finanční matematiky - řešení slovních úloh na téma úrok, jistina, daň z úroku, cenné papíry, akcie, dluhopisy	výklad, diskuze	uč. M pro 9. ročník, internet, pracovní listy	- vysvětlí důležité pojmy z finanční matematiky, - určí úrok z dané jistiny za určité úrokovací období při dané úrokové míře, - určí daň z úroku - provede jednoduché a složené úročení, - vyřeší slovní úlohy z praxe,
	ČJ	Jazyková výchova - Slovní zásoba a její obohacování - Peníze - archaismy, historismy, citově zabarvená slova	výklad, diskuze	uč. ČJ pro 9. ročník, internet	- seznamuje se s pojmy,
	RJ	Poslech s porozuměním, mluvení, psaní s porozuměním, čtení - Nákupy - základní pojmy, měna, způsoby nakupování, ceny potravin, co si koupím (v ČR, v Rusku), kolik to bude stát	výklad, situační hry ve dvojicích, skupinová práce	internet, uč. RJ pro 9. ročník	- seznamuje se s pojmy, - zná hodnotu peněz,
		Cestování - výlet, plánování výletu, odhad ceny	výklad, diskuze, skupinová práce	internet	- odhaduje cenu výletu, - vytváří rozpočet,
	D	Moderní doba - Historie peněz - minulost/současnost (hotovostní a bezhotovostní forma placení)/budoucnost, pojmy - měna, mince, peníze, výměnný obchod, lístkový systém, černý trh	výklad, porovnávání, hodnocení, význam platidel a forem placení	internet	- zná hodnotu peněz, - používá obrazový materiál a internetové stránky jednotlivých bank, seznamuje se s historií měn a vývojem platidel od pravěku po současnost,
	PŘ	Základy ekologie - Obnovitelné zdroje - Slunce, pojmy potravní pyramida, vtaž zvířat a potravy, sním, abych přežil, šetrím na horší časy	výklad, diskuze	internet	- seznamuje se s pojmy, - diskutuje na dané téma,
	Z	Regiony světa – Modelové regiony světa - rozpočet dovolené, letenka, ubytování, kapesné, strava	prezentace, skupinová práce	internet	- diskutuje na dané téma,

9.	INF	Digitální technologie - Hardware a software - Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí, Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita), Sítě - Typy, služby a význam počítačových sítí, Bezpečnost - Zabezpečení počítače a dat (antivir, firewall) - zjištění a porovnání cen	výklad, diskuze	internet	- zjistí a porovná ceny,
	TV	Činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví – zdravý životní styl, odmítání škodlivin	výklad, diskuze	internet	- diskutuje na dané téma,
	OV	Člověk, stát a hospodářství - majetek, vlastnictví - formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví	výklad, úvaha, diskuze, skupinová práce, situační hry	internet, pracovní listy	- diskutuje na dané téma,
	OV	Člověk, stát a hospodářství - peníze - formy placení	výklad, úvaha, diskuze, skupinová práce, situační hry	internet, pracovní listy	- diskutuje na dané téma, - rozlišuje formy placení,
		Člověk, stát a hospodářství - Hospodaření - rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní	výklad, úvaha, diskuze, skupinová práce, situační hry	internet, pracovní listy	- diskutuje na dané téma, - sestaví rozpočet a v příkladu rozliší přebytkový, vyrovnaný a schodkový rozpočet,
		Člověk, stát a hospodářství - banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	výklad, úvaha, diskuze, skupinová práce, situační hry	internet, pracovní listy	- diskutuje na dané téma,
		Svět práce - trh práce - povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce	výklad, úvaha, diskuze, skupinová práce, situační hry	internet, pracovní listy	- diskutuje na dané téma,
Svět práce - podnikání - druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	výklad, úvaha, diskuze, skupinová práce, situační hry	internet, pracovní listy	- diskutuje na dané téma,		

9.	OV	Svět práce - volba profesní orientace - základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb	výklad, úvaha, diskuze, skupinová práce, situační hry	internet, pracovní listy	- diskutuje na dané téma,
		Svět práce - zaměstnání - pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů	výklad, úvaha, diskuze, skupinová práce, situační hry	internet, pracovní listy	- diskutuje na dané téma.

Aktivity nad rámec klasické výuky (předmětů):

Žáci samostatně organizují akce (školní výlety, sbírky, akademie, knihobudky, plenér).

HODNOCENÍ ŽÁKŮ A AUTOEVALUACE ŠKOLY

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro **hodnocení žáků** jsou součástí školního řádu základní školy. Nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce školy je hodnocení a klasifikace žáků. Jde o složitý proces, který klade vysoké požadavky na všechny pedagogické pracovníky. Hodnocení a klasifikace žáků základní školy je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je:

- jednoznačné
- srozumitelné
- srovnatelné s předem stanovenými kritérii
- věcné
- všestranné

Hodnocení vychází z posouzení míry dosažení očekávaných výstupů formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

Zásady hodnocení průběhu a výsledku vzdělávání

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí:

- 1 – výborný**
- 2 – chvalitebný**
- 3 – dobrý**
- 4 – dostatečný**
- 5 – nedostatečný**

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, náradí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební, branné a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku, brannost a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje

pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost a brannost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo spokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení

- vyjadřuje stupni
- žák je hodnocen stupněm

prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků podle § 14 odst. 1 písm. e),

prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,

nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.

Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
**pracoval(a) úspěšně,
pracoval(a).**

Stupně hodnocení chování

- chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni

1 – velmi dobré

2 – uspokojivé

3 – neuspokojivé

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes snížený stupeň z chování (2 – uspokojivé) dopouští dalších přestupků.

Výchovná opatření

Pochvaly a ocenění ředitele školy

Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

Pochvala ředitele školy

Ředitel může žákovi na návrh školské rady, obce či krajského úřadu po projednání v pedagogické radě udělit za mimořádný projev humánnosti, občanské a školské iniciativy, za vysoce záslužný čin, za dlouho dobou úspěšnou práci spojenou s reprezentací školy pochvalu ředitele školy.

Pamětní list absolventa školy

Ředitel může absolventům školy, kteří úspěšně dokončili povinnou školní docházku v 9. ročníku, udělit pamětní list absolventa školy.

Pochvala třídního učitele

Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit **pochvalu třídního učitele** za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

Kázeňská opatření

- při porušení povinností stanovených školním řádem může být podle závažnosti tohoto porušení žákovi uloženo(-a)

Napomenutí třídního učitele

Ukládá ho třídní učitel bezprostředně po přestupku, kterého se žák dopustí; o udělení napomenutí uvědomí třídní učitel prokazatelně rodiče - dopisem, ústní informací na pravidelných konzultačních dnech a třídních schůzkách.

Důtka třídního učitele

Ukládá ji třídní učitel po projednání a se souhlasem ředitele školy za závažnější či opakované porušení řádu školy, norem slušnosti; důtka třídního učitele se uděluje před kolektivem třídy.

Důtka ředitele školy

Ukládá ji ředitel školy po projednání v pedagogické radě za vážná porušení řádu školy – zvláště za porušování norem slušnosti, za neomluvené absence, za agresivitu vůči spolužákům i dospělým a další závažná provinění. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka

nebo studenta vůči pracovníkům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností řádu školy a jsou postihovány tímto opatřením s následným dopadem na hodnocení chování za klasifikační období.

Zásady pro používání slovního hodnocení v souladu s § 15 odst. 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání, včetně předem stanovených kritérií

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě. Tento přehled zachycuje průběžné měsíční hodnocení, s kterým jsou zástupci žáka seznámeni na pravidelných konzultačních dnech, popř. jim je přehled zaslán - v případě zdůvodněné neúčasti na konzultačních dnech. Pololetní a výroční vysvědčení obsahuje následující hodnotící škálu :

žák :

- a) je pohotový, bystrý, vyjadřuje se výstižně a přesně, je aktivní, učí se svědomitě a se zájmem, bezpečně ovládá základní učivo daného ročníku, projevuje zájem o daný předmět, samostatně si rozšiřuje vědomostní obzor,
- b) uvažuje celkem samostatně, vyjadřuje se výstižně, při aplikaci osvojeného učiva se dopouští jen menších (drobných) chyb, učí se svědomitě, zájem o předmět je kolísavý,
- c) je méně samostatný v myšlení, vyjadřuje se ne dost přesně, zvládá základní učivo daného ročníku s drobnými nedostatky, které odstraňuje s pomocí učitele, neprojevuje větší zájem o předmět,
- d) je nesamostatný v myšlení, vyjadřuje se se značnými obtížemi, při zvládnutí základního učiva se dopouští podstatných chyb, které nesnadno překonává, má malý zájem o učení, potřebuje stále podněty,
- e) je nesamostatný v myšlení, své myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi, dělá podstatné chyby v základním učivu, které nesnadno překonává, potřebuje časté vedení a pomoc učitele, má malý zájem o učení, potřebuje stále podněty,
- f) jeho samostatnost myšlení je velmi omezena, není schopen vyjádřit samostatně bez pomoci učitele své myšlenky, základní učivo nezvládá a praktické úkoly nedokáže splnit ani za pomoci učitele, nemá zájem o učení.

Zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace

Prospěch

Ovládnutí učiva předepsaného osnovami	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	Ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	Neovládá
Úroveň myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Úroveň vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí, řešení úkolů, chyby, jichž se žák dopouští	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností ,pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Píle a zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů

4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.
2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zdůrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
5. Žák zařazený do zdravotní tělesné výchovy při částečném osvobození nebo při úlevách doporučených lékařem se klasifikuje v tělesné výchově s přihlédnutím k druhu a stupni postižení i k jeho celkovému zdravotnímu stavu.
6. U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování se při jeho hodnocení a klasifikaci přihlídnou k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
7. Dětem a žákům, u nichž je diagnostikována specifická vývojová porucha učení, je nezbytné po celou dobu docházky do školy věnovat speciální pozornost a péči.
8. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píše tento žák po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
9. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
10. Klasifikace byla provázena hodnocením, t.j. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat,

11. Děti, u kterých je diagnostikována dyslexie nebo dysortografie, mohou být se souhlasem rodičů během celého jejich vzdělávání hodnoceny z mateřského jazyka a z jiných jazyků slovně (a to jak v průběhu školního roku, tak na pololetním a závěrečném vysvědčení). U dětí s diagnostikovanou dyskalkulií bude totéž platit pro matematiku a další předměty, kde výsledky mohou být touto poruchou ovlivněny. Dítě lze hodnotit dítě slovně (průběžně i na vysvědčení) po dohodě s rodiči a odborníkem prakticky ve všech předmětech, do nichž se porucha promítá. Jakmile žák překoná nejvýraznější obtíže, je vhodné postupně přecházet k běžné klasifikaci. Klasifikovat lze i známkou s tím, že se specifická porucha dítěte vezme v úvahu a odrazí se v mírnější známce o jeden stupeň, tak i o několik stupňů. Při uplatňování všech těchto možností vyučující postupují velmi individuálně, s využitím všech dostupných informací, zejména informací z odborných vyšetření a ve spolupráci s rodiči.

12. Ředitel školy může povolit, aby pro dítě se specifickými poruchami učení byl vypracován pro kterýkoliv předmět příslušnými vyučujícími individuální výukový plán, který se může radikálně lišit od výuky v daném postupném ročníku, přitom však bude poskytovat dítěti v příslušných předmětech ucelené a dítětem zvládnutelné základy.

13. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

14. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků (autoevaluace)

1. Kromě forem hodnocení práce žáků ze strany pedagogických pracovníků mají žáci možnost používat také formy sebehodnocení. Škola jim pro tyto formy vytváří odpovídající podmínky. Tím je zajišťována také zpětná vazba objektivitu hodnocení ze strany školy jako vzdělávací instituce.

2. Škola může nabídnout vedle možnosti srovnávacích objektivizovaných testů (SCIO, KALIBRO, CERMAT,...), které jsou jednoznačně formami vnější srovnávací evaluace, také možnost využívání softwarových produktů, které umožní bez jakéhokoli zásahu pedagoga ověření stupně dosažených znalostí, dovedností,...

3. Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

4. Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mu daří,

- co mu ještě nejde.
- jak bude pokračovat dál.

5. Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

6. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

Vlastní hodnocení školy

- Evaluace je proces systematického shromažďování a analýzy informací podle určitých kritérií za účelem dalšího rozhodování.
- Autoevaluace, vlastní hodnocení školy, napomáhá ke zkvalitnění zefektivnění vzdělání a výchovy ve škole.
Chceme být úspěšnou, efektivní školou, kdy žáci dosahují velmi dobrých výsledků v základních dovednostech měřených odpovídajícími testy a management, vedení školy a výuka jsou v úzkém vztahu k úspěšnosti školy a jistým způsobem je limitují.
Cílem autoevaluace školy je zjistit aktuální informace o stavu školy, a tím získat podklady pro plánování a realizaci dalšího rozvoje školy.

Oblasti vlastního hodnocení (Cíle sledování):

1. Podmínky ke vzdělávání

a) Personální podmínky

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Aprobovanost a kvalifikovanost sboru Stálost pedagogického sboru Věkové složení sboru	Rozbor informací o složení pedagogického sboru	1 x ročně

b) Prostorové, materiálně technické, hygienické a bezpečnostní podmínky

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Vybavenost pomůckami a učebnicemi, vybavení prostor školy	Záznamy z inventarizace, dotazníková šetření mezi učiteli, revizní zprávy	1 x ročně
Prostorové podmínky	Dotazníková šetření mezi učiteli, prověrky BOZP	1 x za 3 roky
Hygienické a bezpečnostní podmínky	Zprávy z kontrol KHS, prověrky BOZP, rozbor úrazovosti, revizní zprávy	1 x ročně

2. Průběh vzdělávání

a) Soulad ŠVP s RVP ZV

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Soulad školních výstupů s očekávanými výstupy RVP ZV	Rozbor vzdělávacího obsahu ŠVP	Před začátkem vzdělávání podle ŠVP, na konci 3., 5. a 9. ročníku

b) Respektování individuálních vzdělávacích potřeb žáků

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Kvalita zpracování individuálních vzdělávacích plánů (podle doporučení odborných pracovišť)	Kontrola zpracování IVP Zhodnocení IVP	Na začátku šk. roku Na konci šk. roku
Realizace IVP ve výuce	Hospitace Rozhovor Konzultace s rodiči a SPC	Průběžně
Vybavení pomůckami pro IVP	Rozhovor s vyučujícím Hospitace	Průběžně
Respektování individuálních potřeb všech žáků	Hospitace konzultace s rodiči, SPC, PPP	Průběžně

c) Práce učitele

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Metody výuky Efektivita Motivace Aktivita žáků Kázeň, pozornost	Vzájemné hospitace Hospitace ř.š., namátkové kontroly Spokojenost rodičů s výukou (dotazník)	Průběžně celý rok 1x za 2 roky

d) Hodnocení a sebehodnocení žáků

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Četnost hodnocení a sebehodnocení Respektování zásad hodnocení	Vzájemné hospitace, kontrola dokumentace, Hospitace ř.š., namátkové kontroly	Průběžně celý rok

Formy hodnocení Motivační efekt	Rozbor písemných prací	
Informovanost rodičů	Rozbor zápisů v žákovských knížkách Kontrola záznamů o jednáních se zákonnými zástupci žáka	1 x ročně

e) Chování žáků

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Chování žáků ve škole	Zápisy z pedagogických rad, kázeňská opatření	4 x ročně
Neomluvené absence	Rozbor docházky žáků	měsíčně
Sociálně patologické jevy	Zpráva metodika prevence	1 x ročně

3. Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání

a) Podpora školy žákům

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Vztah žáků ke škole, vzájemné vztahy, školní klima	Dotazníky, soc. metr. šetření, záznamy TU,	1x ročně
Kvalita výchovného poradenství	Dotazníková šetření mezi rodiči, rozbor dokumentace	1 x ročně

b) Spolupráce s rodiči

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Spolupráce s rodiči Zájem rodičů o prospěch a chování Včasné omlouvání absence Účast na školních akcích Ochota rodičů pomáhat škole	Dotazníková šetření, výstupy z pedagog. rady Účast rodičů na třídních schůzkách Spolupráce při řešení výchovných problémů Zápisy v žákovské knížce Záznamy o jednáních se zákonnými zástupci	1x ročně 1x ročně

c) Vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Spolupráce s PPP, obcí Radonice, DD Mašťov, knihovnou, Policií ČR	Záznamy MP, VP, TU	1x ročně

4. Výsledky vzdělávání žáků

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Dosahování očekávaných výstupů podle RVP ZV	Rozbor písemných prací a chování žáků Vzájemné hospitace	Na konci školního roku
Dosahování klíčových kompetencí	Hospitace ř.š., namátkové kontroly	Na konci 3., 5. a 9. r.
Úspěšnost žáků v dalším studiu	Spolupráce se SŠ, SOU, OU Spolupráce s bývalými žáky	Na konci školního roku

5. Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

a) Řízení školy

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Koncepce školy	Dokumenty školy Dotazník	Průběžně, nejméně však jednou za 3 roky
Plánování řídicích činností	Organizační řád, pracovní náplně	1 x za 3 roky
Kontrolní systém	Plán kontrol a hospitací	1 x za 3 roky
Vedení dokumentace	Rozbor dokumentace	Průběžně

b) Kvalita personální práce

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Stabilita, vztahy	Dokumenty školy, dotazníkové šetření	Průběžně, nejméně však jednou za 3 roky
Systém vedení pedagogických pracovníků	Dotazníková šetření	1 x za 3 roky
Hodnocení pracovníků	Vnitřní směrnice	Průběžně

c) Kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Četnost, kvalita a účelnost	Plán DVPP, hodnocení učitelů	Nejméně jednou za 3 roky

6. Úroveň výsledků práce školy, vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Kritéria hodnocení	Hodnotící nástroje	Časové rozvržení
Kvalita výsledků vzdělávání	Rozbor dokumentace školy	1 x ročně
Dodržování rozpočtu školy	Rozbor dokumentace	Průběžně
Využívání grantů, sponzoring	Rozbor dokumentace	1 x ročně
Prezentace školy Četnost mimoškolních aktivit	Záznamy o akci	1 x ročně